ਬਾਲਨੀਤੀ

[illegible]

[illegible]

੧ ਓਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

॥ਅਥ ਪੋਥੀ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਰਠ ਕ੍ਰਿਤ॥
ਲਿਖ੍ਯਤੇ॥ ਚੌਪਈ॥ ॥ਪਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰ
ਭ ਪਰਮੇਸਰ ਰਾਜਾਂ ਕੇ ਭਜੇ ਗਣੇਸ਼ ਮਹੇਸਰ ਰਾ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿ
ਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭ੍ਰਨ ਗਾਵੇ॥ ਸ਼ੇਸ ਨਾਮ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਬਣਾਵੇ॥
ਏਕੋ ਰਾਮ ਜਿਸੇ ਜਤ ਧਿਆਵੇਂ॥ ਨੇਤ ਨੇਤ ਕਰ ਬੇਦ ਬਤਾਵੇ
॥ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਂ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਮਾਧ
ਲਗਾਵੇਂ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਆਪ ਕੋ ਜਾਨੇ॥ ਜਿਉਂ ਨਰ ਦਰ
ਪਨ ਮੋ ਮੁਖ ਮਾਨੇ॥ ਆਪੇ ਆਪ ਆਪ ਹਰਿ ਸਾਰੇ॥ ਜੈ
ਸੇ ਮਹਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਪਸਾਰੇ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵ ਭੇਦ ਹਰਿ ਪਾ
ਵੈ॥ ਸੂਰਜ ਦੇਖ ਅੰਧੇਰ ਜਾਵੇ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਹੈਂ ਹਰਿ ਹ
ਰਿ ਗਾਇਆ॥ ਗੁਰ ਬੁਲਾਬ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ॥ ੧॥

॥ਅਥ ਗ੍ਰੰਥ ਆਰੰਭ ਵਰਨਨ॥

॥ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਤ ਸਿੰਘ ਨਾਰਾਇਣਾ॥ ਰਾਜਨੀਤ
ਹ ਰਚੀ ਰਸਾਇਣਾ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੇਂ ਬੈਠ ਬਣਾਈ॥
ਚ ਨੀਚ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਭਾਈ॥ ਰਾਜਨੀਤ ਜਹ ਗ੍ਰੰਥ
ਇਆ॥ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਭੂਪ ਉਰ ਭਾਇਆ॥ ਰਾਜ
ੀ ਰੀਤ ਬਨਾਈ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਸਭ ਕੋ ਸੁਖਦਾਈ
ਇਕ ਜਾਨੇ॥ ਬੀਚ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ

ਪਛਾਨੇ।ਇਸਕੋ ਪੜ੍ਹੈ ਸਦਾ ਬਿਵਹਾਰੀ।ਸਾਧ ਸੰਤ ੩
ਕੋ ਲਗੇ ਪਿਆਰੀ।ਅਰਥ ਪਰਮਾਰਥ ਸਭ ਇਸ ੨
ਮਾਹੀ।ਜਾਹ ਵਿਅਰਥ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਨਾਹੀ।ਨਰ ਨਾਰੀ
ਸਭ ਇਸ ਹੀ ਚਾਹੈਂ।ਪੜ੍ਹ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭ ਪੁਰਖ ਸ
ਰਾਹੈਂ।ਬਹੁ ਗ੍ਰੰਥਨ ਕਾ ਸਾਰ ਨਿਕਾਲਾ।ਪਰੋਈ ਜਾ
ਰਤਨਨ ਕੀ ਮਾਲਾ।ਕਿਸਨ ਹਰੀ ਹਰਿ ਭਰਉਰਾ
ਆਵੈ।ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਬਤਾਵੈ। ੨॥

ਭੂਮਕਾ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ

ਭਰਹਰ ਸੰਤ ਸਾਧ ਸਭ ਧਿਆਊ।ਰਾਜਨੀਤ ਸਾ ਪੀਤ ਸ
ਨਾਊ।ਜੈਸੇ ਰਾਜਨੀਤ ਬਤਲਾਈ।ਤੈਸੇ ਤਾਕੀ ਭੂਮ ਸੁ
ਨਾਈ।ਜੋ ਜੋ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਮੇ ਆਇਆ।ਸੋ ਸੋ ਪਹਿ
ਲੇ ਆਖ ਸੁਨਾਇਆ।ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਜਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸਾ
।ਦੂਜੇ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਕੇ ਭੇਸਾ।ਤੀਜੇ ਸਿਖਿਆ ਵਿ
ਦਿਆਧਰ ਕੋ।ਚੌਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਤਧਰ ਕੋ।ਪੰ
ਚਮ ਥਾਨ ਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਤਭਾਈ।ਛਿਵੇਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਸਿਖਲ
ਈ।ਸਤਵੇਂ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋ ਜਾਨੋ।ਬਰਨ ਆਸ਼ਰਮ
ਪਰਮਾਰਥ ਮਾਨੋ।ਨਵੇਂ ਭਰਾਤੇ ਦੀ ਬਡਿਆਈ
ਦਸਵੇਂ ਸਿਖਿਆ ਸਿਖ ਸਿਖਾਈ।ਗਿਆਰਾਂ ਧਨ
ਤਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ।ਬਾਰਾਂ ਪਿਤਾ ਸੁਤੇ ਸਿਖਲਾ
ਆ।ਤੇਰਾਂ ਮਨ ਕੋ ਸਿਖਿਆ ਦੀਨੀ।ਚੌਦਸ
ਰਾਮਤ ਭੀਨੀ।ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਬੀਰਨ ਕੋ ਸਿਖ...

ਫਿਰ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਗਨ ਖੋਜੀ। ਸਤ੍ਰਾ ਸਭ ਜਿਤ ਮਤ ਗਾਈ।
ਅਠਦਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕੋ ਸਿਖਲਾਈ। ਅਤਰ ਅਤਾਰ ਉਨੀਸ
ਉਪਦੇਸਾ। ਬੀਸ ਜਨ ਕੋ ਜਗਤ ਸੁਲੇਸਾ। ਮੂਰਖ ਲ
ਛਣ ਜਨ ਇਕੀਸੇ। ਚਤਰ ਲਛਣ ਫਿਰ ਸਮਝ ਬਾਈਸੇ।
ਸੀਸਤੀ ਨਿ ਫਿਰ ਚੌਬਿੰ ਦਭਾਸਾ। ਚੌਬੀਸੇ ਕਵਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰ
ਕਾਸਾ। ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਸੁਭ ਗਤਿ ਨਵੀਂ ਪਾਈ। ਕਹਿ ਦੀਸ੍ਰ
ਪੈ ਜੈਸੇ ਆਈ। ਕਵਿਤਾ ਕਹੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ। ਅਮੀ
ਦੂਧ ਜਲ ਮੂਤ੍ਰ ਧਾਰਾ। ਸੰਤ ਬਾਕ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ।
ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਹੇ ਸੋ ਦੂਧ ਸਮਾਨੀ। ਚਤ੍ਰਨ ਕੀ ਕਵਤਾ ਜਿਉ ਪਾ
ਣੀ। ਮੂਰਖ ਕਬਕੋ ਸੋ ਮੂਤ੍ਰ ਜਾਣੀ। ਇਕ ਕਹੇ ਕਵਿਤਾ ਦੋ
ਪ੍ਰਕਾਰੋ। ਇਕ ਮਿਤ੍ਰਕ ਇਕ ਜੀਤੀ ਧਾਰੋ। ਮਿਤ੍ਰਕ
ਜੋ ਪਿੰਗਲ ਅਨੁਸਾਰਾ। ਜੀਤੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨਭਵ
ਸਾਰਾ। ਮਿਤ੍ਰਕ ਪਰ ਹੈ ਦੋਸ ਘਨੇਰੋ। ਜਿਦੇ ਦੂਖ
ਨ ਚਤ੍ਰਨ ਹੇਰੋ। ਪਿੰਗਲ ਆਦਿ ਪੜ੍ਹੇ ਬਹੁ ਗ੍ਰੰਥਾ।
ਛੰਦ ਦਰਨ ਨ ਭੇਸ ਕਰ ਸੰਥਾ। ਬਹੁ ਅਭਿਆਸ
ਕਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਾ। ਤੌ ਕੁਛ ਆਵੇ ਸੁੰਦਰ ਕਹਨਾ। ਇਕ
ਕਵਿ ਅਨਭੀ ਨਰ ਕਹਾਵੇ। ਇਕ ਮੂਤ ਇਕ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ
ਪ੍ਰਗਾਵੇਂ। ਨਾਮ ਚੁਰਾਵੈਂ ਭੇਕਵਨਾਰੋ। ਨਿਰਬਲ ਨਿਰ
ਪੰ ਬਿਦਿਆ ਹਾਰੋ। ਅਰ ਜੋ ਚੁਰਾਵੈਂ ਸੋ ਕਵਿ ਪੂਤਾ। ਸੋ ਤੈ
ਮੈਂ ਜਾਨ ਸਪੂਤਾ। ਜੁਗਤ ਚੁਰਾਵਨ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰਕ
ਅਨੇਕ ਗਹੀਏ। ਆਪ ਬਣਦੇ ਅਨਭਵ

ਬਾਨੀ ।ਸੋਕਾਵਿਅਨਕੋਨਿਰਪ ਪਛਾਨੀ ।ਪਰਬਿਧਿ
ਆ ਬੁਧਿ ਸਾਹਿਤ ਬਨਾਵੈਂ ।ਜਾਂਹਿ ਦੋਸ ਨ ਕੋਊ ਲਗਾਵੈ
।।ਜਿਸਬੋਲੀਮੇਂਕਾਵਿਤਾਕਰੀਏ ।ਤਿਸੇਅਖਰਤਿਸਮੇ
ਧਰੀਏ ।ਉਰਦੂਬੀਚ ਨਾ ਮਿਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ।ਬੇਦਅਛ
ਰਮੇ ਮਿਲੇ ਖਰਾਬੀ ।ਕਾਵਿਤਾ ਮਿਠੀ ਸੁੰਦਰ ਕਰੀਏ ।
ਸਾਸ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੋ ਲਈਏ ।ਕਾਵਿਅਨ ਕਾ ਮਨ
ਕਹੀਐ ਐਸੋ ।ਭੂਸ਼ਮੇਂ ਤੇ ਜਥਾ ਨਿਕਸੇ ਜੈਸੋ ।ਕਵੀ ਲੋ
ਗਖਾਦ ਰਸ ਮਾਆਵੈ ।ਜਾਹਿ ਚਾਵੈਂ ਬਰਖ ਖੁਬਰਖਾਵੈ ਹਿ
ਕਾਵਿਅਨ ਕੇ ਦਾਸਨ ਦਾਸਾ ।ਤਾ ਜਭਾਸ ਲੈ ਬੋਲੂੰ ਭਾਜਾ ।
ਕਵੀ ਜਿ ਧਕਾ ਕਛੂ ਨਾ ਪਾਰਾ ।ਰਤਨ ਬਾਮਨੈਂ ਕਸੋਧਰ
ਬਾਰਾ ।ਔਰ ਕਵੀ ਸਰਪੈਂ ਜਿਉਂ ਸਾਗਰਾ ।ਸੰਤ ਕਵੀ ਕ
ਹੀ ਏ ਰਤਨਾਗਰਾ ।ਰਤਨ ਬਚਨ ਸਮਝੈ ਨਰ ਸਿਆਨਾ ।
ਕਿਆ ਜਾਨੈ ਜੋ ਮੂੜ੍ਹ ਇਆਨਾ ।ਹਾਥ ਘੁਮਾਰ ਲਾਲ ਇਕ
ਆਇਆ ।ਤਿਸ ਨੇ ਲੈ ਗਰਧਪ ਗਲ੍ਹ ਪਾਇਆ ।।ਮਿਲ
ਜਵਾਹਰੀ ਕਦਰ ਪਛਾਨਾ ।ਤਬ ਹੀ ਮਹਿੰਗੇ ਮੋਲ ਬਿਕਾ
ਨਾ ।ਜਿਸ ਕਵੇ ਬੁਧ ਛਲ ਭਨ ਹੋਵੈ ।ਭਾਸਾ ਸਾਹਿਬ ਕਰ
ਬੁਧਿ ਖੋਵੈ ।ਅਰਥ ਪਰਮਾਰਥ ਜਗਤੈ ਇਕਾ ਜਾ
ਰਕਜੋ ਇਕਰੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ।ਪਾਂਚ ਦਿਵਸ ਜੀਵਨ
ਮਾਹੀ ।ਚਿੰਤਾ ਕਛੂ ਕੀਜੀਏ ਨਾਹੀਂ ।ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰਿ
ਨਾਮ ਧਿਆਓ ।ਭੌਜਨ ਨੀਕੀ ਬਾਤ ਬਤਾਵੈਂ ।

ਰਾਜਨੋਕੋ ਉਪਦੇਸ

੫ ।ਪਹਿਲਾ ਯਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਰਚਾ ਹੈ।ਰਾਂਜਨਕੋ ਹੇ ਮੀਤ
ਭਲਾ ਹੈ ।ਹਿਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁਨੋ ਹੇ ਰਾਜਾ।ਮਹਾਰਾ
ਜ ਕਰ ਤੇਰੇ ਕਾਜਾ।ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋ ਮਨ ਮੇਂ ਧਿਆਵੇ
।ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਰਾਜ
ਦੀਆ ਹੈ ਤੋਹਿ ਪਰਬ੍ਰਹਮ ਉਪਕਾਰ ਕੀਆ ਹੈ।ਜੋ ਤੂੰ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਕਹਿਲਾਇਆ।ਚਾਹੀਏ ਅਛਾ ਹੁਕਮ ਚਲ
ਇਆ।ਜੈਸੇ ਨਿਆਇ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਵਾ।ਤੈਸੇ ਨਿਆ
ਈ ਹੋਇ ਨਰੇਸੁਰਾ।ਧਰਮ ਭੂਪ ਕਹਿਆਇਕਦਾ ਹੈ
।ਰਾਵ ਅਧਰਮੀ ਕਿੰਨ ਰਹਾ ਹੈ।ਧਰਮਵਾਨ ਕੇ ਸ
ਭੀ ਸਹਾਈ।ਕਰੇ ਅਧਰਮ ਠੌਰ ਨਹੀਂ ਕਾਈ।ਕੂਰੇ
ਅਧਰਮ ਮਰੇ ਚੋ ਐਸੇ।ਰਾਵਨ ਕੰਸ ਮੂਏ ਹੈਂ ਜੈਸੇ
।ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਸਭ ਹੀ ਮਰ ਜਾਤੇ।ਸੋਈ ਭਲੇ ਜੇ ਭਲਾ
ਕਮਾਤੇ।ਰਾਜਾ ਬ੍ਰਿਛ ਜਿਵੇ ਜੜ੍ਹ ਪਰਜਾ।ਜੜ੍ਹ ਤੇ
ਬਿਰਛ ਹਰਾ ਮਨ ਪਰਜਾ।ਰਾਜਾ ਪੁਰਖ ਪਰਜਾ ਜਿ
ਉ ਨਾਰੀ।ਨਾਰੀ ਤੇ ਨਰ ਕੀ ਪਤਿ ਸਾਰੀ।ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ
ਰ ਜਗ ਸਾਰਾ।ਨਰਪਤ ਸਭ ਕੇ ਰਾਖਨਹਾਰਾ।
ਪਾਲੀ ਪਰਜਾ ਗਾਈ।ਪਰਜਾ ਸਿਸੂ ਰਾਵ
ਸਾਈ।ਰਾਜਨੀਤਿ ਸਿਖ ਚਿਤ ਸੁਭ ਰੀਤਾ।ਬ੍ਰਹ
ਭੀ ਲਖੇ ਸਪੀੜਾ।ਹੇ ਰਾਜਨ ਸੁਨ ਸੁਭ ਉ
ਤੇ ਰਹੇ ਨ ਕੋਉ ਕਲੇਸਾ।ਪੁਰਖ ਜੋਈ

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਾਨੇ । ਬਿਨ ਹਰ ਜਾਨੇ ਪਸ਼ੂ ਸਮਾਨੇ । ਅਸ਼ ੭
ਟ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਜੋ ਨੋਂ ਔਰ ਸਕਲ ਬਿਵਹਾਰੰ । ਜਿ ੮
ਔਨੋਂ । ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਧਰੈ ਮਨ ਮਾਹੀਂ । ਸਾਧ ਅ
ਰ ਸੰਤ ਦੁਖਾਵੈ ਨਾਹੀਂ । ਸਾਧ ਸੰਤ ਕੀ ਕਰੀਓ ਸੇਵ
। ਜਾਂ ਤੇ ਪਾਈਏ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਭੇਵਾ । ਭਗਵਤ ਭਗਤ ਸੇ
ਵ ਦਿਨ ਰੈਨਾ । ਜੋ ਬੋਲਤ ਹੈ ਹਰ ਕੇ ਬੈਨਾ । ਬੇਦ ਪੜ੍ਹੇ
ਅਖਰ ਵਾਸ੍ਰ ਨ ਲੇਵੈ । ਅਰਥੀ ਦੇਖ ਅਰਥ ਤਿਸ ਦੇ
ਵੈ । ਬੈਦ ਹਕੀਮਨ ਸੇ ਹਿਤ ਕਰੀਓ । ਬਿਦਿਆ ਹੀ
ਨ ਪੁਰਖ ਤੇ ਡਰੀਓ । ਬੁਧਵਾਨ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਖੋ । ਸਾ
ਚਾ ਬਚਨ ਸੇਰ ਮੁਖ ਭਾਖੋ । ਜੋ ਭ੍ਰਮ ਨੇਮ ਕਰੈ ਸੋ ਪਾਲੇ
। ਕੁਲ ਅਪਨੀ ਕਾ ਧਰਮ ਸੰਭਾਲੇ । ਵਿਦਿਆਵਾਨ
ਦੇਖ ਕਰ ਚਾਹੇ । ਗੁਨਵਾਨਨ ਕੋ ਸਦਾ ਸਰਾਹੇ । ਨਿ
ਤ ਨਿਆਉ ਕਰੈ ਹੋਇ ਸਾਚੋ । ਮਤ ਅਨਿਆਉ ਕਰੈ
ਜਿਉਂ ਕਾਚੋ । ਜੈਸਾ ਦੇਸ ਸਾਸਨ ਤੈਸੀ । ਰਾਜਨੀਤ
ਤੇ ਜਾਨੇ ਐਸੀ । ਪਰਜਾ ਸੈਨਾ ਕੋ ਖੁਸ਼ ਰਾਖੋ । ਅੰਮ੍ਰਿ
ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਚਾਖੋ । ਬਿਖਿਆ ਰਸ ਮੇ ਮਤ ਲੰਪਟ ਹੋਵੋ
। ਗਾਫਲ ਹੋਇ ਨ ਕਬਹੂੰ ਸੋਵੋ । ਯਹ ਨਰ ਦੇਹ ਅ
ਲਭ ਪਾਈ । ਬਿਖੇ ਲਾਗ ਮਤ ਖੋਵੋ ਭਾਈ । ਇਸ
ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਇਆ । ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਇਆ । ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਾਇਆ ਕੋ ਗਾਲੇ । ਜਿਵੇਂ
ਕੰਚਨ ਚਾਲੇ ਹੋਇ ਅਕਾਮ ਕ੍ਰਾ ...

ਲਖਤਨ ਕਾ ਜਹ ਫਲ ਪਾਵੈ ।ਸੁਭ ਪੁਰਸਨ ਸੋ ਕਰੀ
ਝਮੇਲਾ ।ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਰੇ ਸੇਲਾ ।ਬਿਨਾ ਦੋਸ ਮਤ
ਕਿਸੇ ਦੁਖਾਵੈ ।ਅਪਨੇ ਕਰਮਨ ਕਾ ਫਲ ਪਾਵੈ ।ਚੋਰ
ਜਾਰ ਠਗ ਔਰ ਜੁਵਾਰੀ ।ਇਨ ਕੋ ਦੇਵੇ ਸਾਸਨ ਭਾਰੀ ।
ਐਸੋ ਹੋਵਹੁ ਧਰਮ ਨਿਆਈ ।ਜਗ ਮੇਂ ਤੁਮਰੀ ਫਿਰੈ
ਦੁਹਾਈ ।ਦੁਸਟ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਤੇ ਖਾਵੈ ।ਸਿੰਘ ਦੇਖ ਜਿ
ਉਂ ਹਰਨ ਨ ਆਵੈ ।ਸਤ੍ਰਨ ਕਾ ਧੋਖਾ ਮਤ ਖਾਵੈ ।ਮਿਤ੍ਰ
ਨ ਸੋਂ ਨਿਤ ਚਿਤ ਲਗਾਵੈ ।ਖੇਲ ਸਿਕਾਰ ਮ੍ਰਿਗ ਵਹੁ ਮ
ਰੇ ।ਜੋ ਜੀਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਬਿਡਾਰੇ ।ਸੂਕਰ ਚਿਤ ਬਾਘ
ਆਰ ਅਚਚੀਤੇ ।ਇਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ਜੀਤੇ ।ਰਿ
ਤੁ ਉਦਾਰ ਖੇਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ।ਦਾਨ ਦੇਖ ਹੋਵੇਂ ਸਭ ਚੇਲੇ ।
ਜੈਸੋ ਕੋ ਤੈਸਾ ਕਰ ਜਾਨੋ ।ਜੈਸਾ ਹੋ ਕੋਊ ਵੈਸਾ ਮਾਨੋ ।ਮ
ਨ ਕਾ ਭੇਦ ਨ ਸੀ ਪਰ ਖੋਲੋ ।ਹੇਤੂ ਦੇਖ ਭੇਦ ਕੇ ਬੋਲੋ ।
ਸਾਮ ਦਾਮ ਜਾਨੋ ਔ ਭੇਦਾ ।ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਸਿਰ ਰਖੋ ਖ
ਡੇਦਾ ।ਸਾਮ ਦਾ ਕਰੋ ਸਰਬ ਸੇ ਐਸੇ ।ਭ੍ਰਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਸੇ ਕਰ
ਤੇ ਜੈਸੇ ।ਜੋ ਪੈਸੇ ਤੇ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇ ।ਫੌਂ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਨ
ਕਰ ਖੋਵੇ ।ਭੇਦ ਪਾ ਇਕ ਰਹੇ ਇਜੋ ਕਾਮਾ ।ਤੋਂ ਨਹੀ ਤ੍ਰਪ
ਰੇ ਸੁਭ ਨਾਮਾ ।ਜੋ ਜਾਨੋ ਬਲ ਕਛੂ ਨ ਜਾਈ ।ਤੋਂ ਫਿ
ਰ ਹੋਕਰ ਦੇਸ ਲੜਾਈ ।ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਮਤ ਜਾਇ ਇਕੇਲ
ਹੁ ਕਾਟੇਗਾ ਜੈਸੇ ਕੇਲਾ ।ਜਬ ਹੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੀ ਕਾ
ਜੈ ਕੇ ਰਾਜਾ ਨਾਹਿ ਦੁਖਾਵੈ ।ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਭ ਹੋ

ਇਸਭ ਨਾਸਾ। ਸਾਧੂ ਹੋ ਤਜ ਸਭ ਕੀ ਆਸਾ। ਨ੍ਰਿਪ
ਇਕ ਦੇਸੀ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ। ਸਾਧੂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੌ ਪਾਵੈ।
ਲੋਭੀ ਨਹੀ ਰਾਜ ਕੋ ਪਾਵੈ। ਸਾਧ ਨਹੀ ਭੁਖਾ ਮਰ ਜਾਵੈ।
ਰਾਜਾ ਸੋ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨ ਰਾਜਾ। ਜਿਸ ਮਨ ਭੁਖਾ ਰੰਕ
ਨਿਲਾਜਾ। ਰਾਜੇ ਰੰਕ ਸਭੀ ਹੈਂ ਰਾਹੀ। ਸਦਾ ਫਕੀਰੀ
ਸਦਾ ਨ ਸਾਹੀ। ਰਾਜ ਦਰਬ ਕਾ ਮਾਨ ਨ ਕਰੀਏ। ਮ
ਹਾਰਾਜ ਤੇ ਨਿਸਦਿਨ ਡਰੀਏ। ਦੇਤ ਲੇਤ ਸਭ ਕੋ ਹਰ
ਨਾਥਾ। ਇਸ ਨਰ ਕੇ ਨਹੀ ਕੁਛ ਹਾਥਾ। ਸਿੰਘ ਸਰਪ
ਕੇ ਊਪਰ ਜਾਹੀ। ਬਿਨਾ ਹੁਕਮ ਵਹੁ ਮਾਰੇ ਨਾਹੀ। ਹੁਕ
ਮ ਬਿਨਾ ਪਤਾ ਨਹੀ ਹਿਲਤਾ। ਜੋ ਨਿਜ ਕਰਮ ਮਾਹਿ ਸੋ
ਮਿਲਤਾ। ਜੀਵ ਕਰੇ ਜੇ ਕਰ ਅਭਿਮਾਨਾ। ਤਾ ਕਾ ਫਲ ਪਾ
ਵੈ ਸਭ ਨਾਨਾ। ਹਸਤੀ ਮਦ ਕਰ ਬਡਾ ਕਹਾਵੈ। ਇਕ
ਚੀਟੀ ਤਿਸ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ। ਹਰਨਕਸਪ ਨੇ ਕੀਆ
ਭੁਮਾਨਾ। ਹਰ ਨਰਸਿੰਘ ਹੋਇ ਕੀਓਂ ਹਨਾ। ਭਗਤ
ਦੇਖ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬਚਾਇਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਜਸ ਹਰੀ ਕਾ ਗਾ
ਇਆ। ਸੁਲੈਮਾਨ ਨਭ ਤਖਤ ਉਡਾਨਾ। ਕੈਭੂਨ ਭਾਨੀ
ਪੁਰਦਾਨਾ। ਯੂਸਫ ਕੀਓ ਭੂਪ ਕਾ ਮਾਨਾ। ਵੈਸਾ ਬਿਗਾ
ਨੇ ਜਾਇ ਬਿਕਾਨਾ। ਰਾਵਨ ਸੋਨੇ ਲੰਕ ਬਨਾਈ। ਇਕ
ਦਰ ਨੇ ਜਾਇ ਜਲਾਈ। ਜੋਰ ਜੁਲਮ ਅਛਾ ਨਹੀ ਪ
ਰੋ। ਕੈਰਵ ਪਾਂਡਵ ਗਰਭ ਸਿੰਧ ਧਾਰੋ। ਰਾਵ ਰੰਕਾ
ਗਾਰਛੋਕਾਈ। ਸਹ ਜਗ ਹੈ ਸੁਪਨਾ ਰੈਨਾਈ

ਆ।ਨਿਰਧਨਕਿਆਬਨਪਤਰਾਜਾ।ਜਾਜਗਸਭੀ
ਸੁਪਨਕਾਕਾਜਾ।ਜੌਲੌਤੌਭੀਹੈਜਗਮਾਹੀ।ਤਨਾਬਿ
ਦ੍ਰਪਾਰਛੁਟਤਨਾਹੀ।ਜੈਸੇਸਵਾਂਗੀਸ੍ਵਾਂਗਬਨਾਵੈ।
ਵੈਸਾਹੋਪੂਰਾਦਿਖਲਾਵੈ।ਜੈਸੇਕੋਤੇਸਾਮਿਲਜਾਵੈ।
ਨਦੀਸਮੁੰਦ੍ਰਮਾਹਿਸਮਾਵੈ।ਭੂਪਭੂਪਕੋਮਿਲੈਸੁਖਾ
ਲਾ।ਸਾਧਸਾਧੁਸੋਮਿਲੈਰਸਾਲਾ।ਰੰਕਹੋਇਰਜਨ
ਢਿਗਜਾਵੈ।ਮਤ੍ਰਮਾਫੈਤੋਮਾਇਆਪਾਵੈ।ਤੌਭੀਭਾਗਬਿ
ਨਾਕਛੁਨਾਹੀ।ਜੈਸੇਮੋਤੀਸਾਗਰਮਾਹੀ।ਮੀਤਬਨਾਵੈ
ਆਪਸਮਾਨਾ।ਊਚਨੀਚਕੋਮਿਲਪਛਤਾਨਾ।ਕਰੀਪ
ਲੋਸੇਪ੍ਰੀਤਕਰੈਹੈ।ਕੁਟੀਆਤਿਣਕੀਪਾਇਧਰੈਹੈ।ਕੇ
ਤੇਚਾਟੁਕੇਬਝਾਬਨਾਵੈ।ਕੇਕਰੀਪਤਸੇਪ੍ਰੀਤਹਟਾਵੈ।
ਸਮਸਰਮਿਲੇਕਰੇਸੋਮੀਤਾ।ਜਾਸੇਬਨੇਸਦੀਵਪਰੀ
ਤਾ।ਬਾਜਾਰਾਖੇਦਰਬਖਜਾਨਾ।ਔਰਆਸਰਾਇਕਭ
ਗਵਨਾ।ਸੁਨਰਾਜਾਮਨਰਾਖਸੁਤੰਤਰ।ਬਸੀਕਰਨ
ਸਿਖਲਾਵੈਮੰਤ੍ਰ।ਸਾਰਬੋਲਸਾਜਨਬਸਆਵੈ।ਦੂਰ
ਜਨੋਕੇਜਬਹਾਥਦਿਖਾਵੈ।ਲੋਭੀਲੋਭਦੀਏਬਸਹੋਵੈ।
ਕਾਮੀਰੂਪਦੇਖਪਰਚੋਵੈ।ਬਡਾਬੇਨਤੀਸੁਨਬਸਆਵੈ
ਨੀਚਪਦਾਰਥਥੋੜਾਪਾਵੈ।ਸਾਧਸੰਤਗੁਰਸੇਵਾਰੀ
ਪ੍ਰੇਮੀਪ੍ਰੇਮਦੇਖਕਰਭੀਜੈ।ਬ੍ਰਾਹਮਣਭੋਜਨਆਰ
ਏ।ਬਾਪਰਸਮਕਰਬਸਮੈਂਭਾਏ।ਤ੍ਰਿਯਾਪ੍ਰੇਮ
ਕੀਨੇ।ਕੇਬਤਬਿਤਕਰਲਾਗਤਸੀਨੇ।ਰਸਕ

ਜੈ ਨਰ ਸੁਨੇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਬਸ ਮੇ ਹੋਇ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆਨੀ ॥ ੧੧
ਕੰਚਨ ਕਾਂਸੀ ਆਦਿਕ ਪਸੂ ਜੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ਬਹੁਤੇ ਜਤਨ ਬਸ ਆਵ ॥
ਤ ਸੋ ਹੈਂ ॥ ਬਲੀ ਬੁਧ ਕਰ ਬਸ ਹੋਏ ਸਾਵੇਂ ॥ ਬੁਧਿਵਾਨ ਧਨ
ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਵੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ੍ਰ ਬਸ ਹੋ ਭਾਈ ॥ ਮੀਠ ਬੋਲੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਸਫ਼ਾਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਦੂਜੀ ਸਿਖਿਆ ਆਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਮ
ਝਾਊਂ ॥ ਸੁਨੋ ਵਜੀਰ ਭਲੇ ਧਰ ਧਿਆਨਾ ॥ ਜਾਨੋ ਰਾਜ
ਨੀਤਿ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਰਹੋ ਦਿਨ ਰੈਨਾ ॥
ਤਾ ਸੇ ਬੋਲੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੈਨਾ ॥ ਬਚਨ ਕਹੋ ਮੀਠਾ ਅਰ ਸਾਚ
ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਇ ਨ ਬੇਭੇਕ ਕਾਚਾ ॥ ਲੋਭ ਹੇਤ ਮਤ ਕਾਜ ਬਿਗ
ਰੋ ॥ ਧਰਮ ਕੀ ਰੀਤ ਧਾਰਨ ਧਾਰੋ ॥ ਧਰਮ ਰੀਤ ਰਾਜ
ਨ ਸੋਂ ਕਹੀਯੋ ॥ ਭ੍ਰਨਵਨਨ ਕੇ ਮਿਲ ਭ੍ਰਨ ਰਹੀਯੋ ॥
ਬੁਧਵਾਨ ਕੋ ਬਧ ਦ੍ਰਿੜਾਈਏ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਥ ਨ ਹਾਥ ਮਿ
ਲਾਈਏ ॥ ਸਠ ਕੋ ਮਤ ਕਿਆ ਦੇਵੇ ਸਿਆਨਾ ॥ ਕਿਆ ਕਲ
ਰ ਮੋ ਬੋਵੇ ਦਾਨਾ ॥ ਬੁਧਿ ਸੋ ਮਿਲ ਭਲੀ ਫਕੀਰੀ ॥ ਸਠ
ਸੋ ਮਿਲ ਕਰ ਬੁਰੀ ਅਮੀਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਸੰਗ ਸਦਾ ਦੁ
ਖਦਾਈ ॥ ਚਾਤੁਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਨ ਬੁਰ
ਭਲਾ ਸੰਗ ਸਿਆਨੇ ॥ ਰਾਜ ਭਲਾ ਪਰਜਾ ਸੰਗ ਹਾਰੇ
ਸਾਕਤ ਕੋ ਕਿਆ ਮਤ ਸਿਖਾਵੇਂ ॥ ਬੰਦਰ ਕੋ ਕਿਆ ਪ
ਤ ਲਿਖਾਵੇਂ ॥ ਬੋਲੇ ਕੋ ਕਿਆ ਰਾਗ ਸੁਨਾਵੇਂ ॥ ਅੰਧੇ ਕੋ
ਆਰਸੀ ਦਿਖਾਵੇਂ ॥ ਗੂੰਗੇ ਕੋ ਕਿਆ ਕਹੇ ਸੰਦੇਸ਼

੧੨ ਭਖਕੇ ਕਿਆ ਕਰਉ ਉਪਦੇਸਾ। ਜੋ ਨਹਿ ਮਾਨੇ ਤਿਸ ਕਿ
ਆ ਕਹਿਨਾ। ਸਠ ਕਾ ਉਤਰ ਹੈ ਚੁਪ ਰਹਿਨਾ। ਸਠ
ਕੋ ਮਤ ਸਠ ਕਹੁ ਰੇ ਸਿਆਨਾ। ਕਾਨੇ ਕੇ ਮਤ ਕਹੀਏ ਕਾ
ਨਾ। ਬਾਂਧੇ ਕੇ ਮਤ ਕਹੀਏ ਬਾਂਧਾ। ਅੰਧੇ ਕੇ ਮਤ ਕਹੀ
ਏ ਆਂਧਾ। ਕਿਆ ਮੂਰਖ ਕੇ ਬੋਲ ਬੁਲਾਵੈ। ਦੁਖੀਏ ਕੋ
ਕਿਆ ਔਰ ਦੁਖਾਵੈਂ। ਸਠ ਕੇ ਛੇੜੇ ਪਾਏ ਘਾਟਾ। ਜੈਸੇ ਚੀ
ਕੜ ਪਾਥਰ ਛਾਟਾ। ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਗਤ ਜਾਨਤ ਗਿਆ
ਨੀ। ਤਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਸਠ ਅਗਿਆਨੀ। ਰਹੈ ਜਿਆ
ਨ ਜਗ ਮੇਂ ਐਸੇ। ਰਸਨਾ ਦਾਂਤ ਨ ਭੀਤਰ ਜੈਸੇ। ਅਪ
ਨਾ ਕਾਰਜ ਸੋ ਕਰ ਲੀਜੈ। ਔਰ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਦੀਜੈ
। ਮੂਰਖ ਐਂਪਜਤੇ ਲੋਕਾ ਜਾ। ਜੈਸੇ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਤੇ ਰਾਜਾ।
ਆਪਨੀ ਪਉ ਪਾਹਿਨੀ ਪਾਇ। ਜਗ ਕੇ ਕਾਂਟੇ ਕਹਾ ਮਿਟ
ਇ। ਗਿਆਨੀ ਬਡੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪੈਸਾ। ਧਨਪਤ ਅਗਿ
ਆਨੀ ਖਲ ਭੈਸਾ। ਹੀਰਾ ਧਰ ਪਰ ਤੋਂ ਭੀ ਹੀਰਾ। ਪ
ਤ ਗਗਨ ਜਾ ਤੋਂ ਭੀ ਕੀਰਾ। ਬੈਦ ਆਪ ਪਰਗਟ ਹੋਇ
ਰਹਿਸੀ। ਗਾਧੀ ਚਾ ਮੁਖੇ ਨ ਕਹਿਸੀ। ਬੁਧਵਾਨ
ਗਾਧੀ ਕਾ ਦੁਬਲਾ। ਬਾਹਰ ਅਬਲਾ ਭੀਤਰ ਸਬਲ
। ਮੂਰਖ ਜਿਉ ਮਾਂਗਤ ਕਾ ਤਬਲਾ। ਬਾਹਰ ਸਬਲ ਭੀ
ਤਰ ਅਵਲਾ। ਬੁਧਵਾਨ ਕਾ ਤਨ ਸਭ ਸੋਨਾ। ਜਾ ਮਿ
ਲਹੀ ਸਭ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋਨਾ। ਐਸੇ ਹੀ ਮੂਰਖ ਕੀ ਰੀਤਾ।
ਛਰਿਆ ਅੰਦਰ ਰੀਤਾ। ਸਠ ਕੇ ਬਡ ਅਧਿਕ

ਰ ਨ ਦੀਜੈ।ਬਾਲ੍ਹਿਓਂ ਕਾ ਘਾਤਕ ਮਤ ਕੀਜੈ।ਭੂਸ ੧੨
ਨ ਬਸਤ੍ਰ ਸਠ ਪਰਿਐਸੇ।ਬਨ ਮਾਨਸ ਪਰ ਲਾਵੈ ।੪
ਜੈਸੇ।ਜੋ ਅਪਨੇ ਕੋ ਕਰੈ ਬੇਗਾਨਾ।ਸੋ ਭ੍ਰਮ ਜਾਨੇ
ਮੂੜ੍ਹ ਅਜਾਨਾ।ਜੋ ਨਰ ਪਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਕਰ ਹੈ।
ਐਸੋ ਬੁਧਵਾਨ ਸਿਰ ਧਰ ਹੈ।ਬੁਧਵਾਨ ਕੀ ਐ
ਸੀ ਬਾਤਾ।ਕੈਕਰ ਚੀਤ ਮਨ ਮਦ ਮਾਤਾ।ਦੂਜੂ ਪ੍ਰ
ਰਖਹੈਂ ਐਸਾ ਹੇਰਾ।ਬਾਹਰ ਮਿਠ੍ਰ ਕਠਨ ਉਰ
ਬੇਰਾ।ਉਤਮ ਨਰ ਤਰਬੂਜ ਸਮਾਨਾ।ਬਾਹਰ ਕ
ਠਨ ਬੀਚ ਮਰਦਾਨਾ।ਦੁਰਜਨ ਦੂਰ ਉਰ ਬਾਹਰ
ਪਿਆਰੋ।ਮਿਲੈ ਨ ਮਨ ਤੇ ਜਿਵੇ ਅਨਾਰੋ।ਮੋਤੀ
ਬੇਰੇ ਜੋਤਨ ਕਰ ਬਨ ਹੈ।ਬਨਚਰ ਲੇ ਪਾ ਬਰਕ
ਰ ਹਨ ਹੈ।ਬਹੁ ਚੋਟਨ ਤੇ ਹੋਵੈ ਸਿਆਨਾ।ਪਰ ਸਠ
ਉਸਕਾ ਕਦਰ ਨ ਜਾਨਾ।ਮਨ ਮੋਤੀ ਕੇ ਮੂਰਖ ਤੋੜੇ।
ਦਰਪਣ ਫੋੜ ਬੇਗ ਸੋ ਜੋੜੇ।ਮਨ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬਸ
ਮੇਂ ਐਸੇ।ਕਾਮੀ ਕਾਮਨ ਕਾਮ ਜੈਸੇ।ਬੁਧਿਵਾਨ ਹੈ ਸਬ
ਤੇ ਊਚਾ।ਜਿਉਂ ਸੋਨਾ ਧਾਤਨ ਮੇਂ ਸੂਚਾ।ਬੁਧ ਬਿਨ
ਬਲ ਕਰੇ ਪਾਖੰਡਾ।ਬਲ ਬਿਨ ਬੁਧਿ ਜਾਨਉ ਸਠ
।ਬੁਧਿ ਬਲ ਪਾ ਮਿਲ ਔਰ ਸਿਆਨਾ।ਬਿਨ ਕਰ
ਸਭ ਹੈ ਅਗਿਆਨਾ।ਬਲ ਬੁਧਿ ਬਿਤ ਮਿਲੈ ਸੁ
ਭਾਗ।ਇਨ ਤੀਨੋ ਬਿਨ ਜਾਨੋ ਸੋਗਾ।ਬੋਲੀ ਤੁ
ਸੋ ਕੈਹ ਮਾਰੀ।ਮਾਨੋ ਲਾਗੇ ਪੇਟ ਕਟਾਰੀ।

ਕਟਾਰੀ ਕਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਬੋਲੀ ਕਾ ਫਟ ਸਦਾ ਦੁ
੮ ਖਵੇ। ਧਨ ਆਵੇ ਤੋ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ। ਜਾਵੇ ਤੋ ਫਿਰ
ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੋ। ਕੋਈ ਜਤਨ ਕਰੇ ਨਰ ਕੇਤਾ। ਜੇ
ਤ ਭਾਗ ਮਿਲੇ ਪੈ ਤੇਤਾ। ਜੈਸਾ ਭਾਗ ਰਾਗ ਹੈ ਤੈਸਾ
। ਕਰਮ ਕਰੇ ਕਰ ਆਵੇ ਪੈਸਾ। ਧਨ ਦੇਵੇ ਪ੍ਰਤ ਪ੍ਰ
ਤਰ ਥੋ। ਪੁਤ੍ਰ ਜਾ ਨਰ ਨਿਜ ਭਾਖੋ। ਅਪਨੇ ਤਨ
ਪਰ ਬਨੇ ਜੋ ਭਾਰੀ। ਸੁਵੈ ਜੀ ਅਰਾਖ ਜਾਨ ਦੇਨ
ਰੀ। ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈ ਸਭ ਤੇ ਪਿਆਰਾ। ਸੋ ਹੈ ਆ
ਪਨਾ ਆਪ ਤੁਮਾਰਾ। ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸਖੋਪਤ
ਮਾਹੀਂ। ਸਾਖੀ ਸਭ ਕਾ ਮਰਤਾ ਨਾਹੀ। ਇਕ ਤਨ ਤਿ
ਆਗ ਕਈ ਤਨ ਪਾਵੇ। ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਕੇ ਬੀਚ
ਭ੍ਰਮਾਵੇ। ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਸਕਲ ਦੁਖਿਆਰਾ। ਬਿਨ ਗੁ
ਰ ਗ੍ਯਾਨ ਨਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ। ਗਿਆਨ ਹੋਇ ਜਬ
ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ। ਭਗਤ ਭਾਵ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰੀ
ਏ। ਭਗਤ ਕਰੇ ਭਗਵਤ ਕੋ ਪਾਵੇ। ਸੰਤ ਜਨ ਮਿਲ
ਹਰ ਜਸ ਗਾਵੇ। ਸੰਤ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਸਿਆਨੋ। ਸੰ
ਤ ਅਨੰਤ ਏਕ ਕਰ ਜਾਨੋ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਹਰਿ
ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ। ਜੋ ਹਰ ਲਾਖੇ ਸੋਈ ਜਨ ਪਿਆ°

ਵਿਦਿਆਧਰ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼

ਸਿਖਿਆ ਵਿਦਿਆਧਰ ਕੋ। ਜੇ ਚਾਹਤ ਹੈ ਹ

ਰ ਅਰ ਸੁਰ ਕੋ।ਵਿਦਿਆ ਧਰ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਜਾਨੇ। ੧੫
ਧਨ ਚਾਹੇ ਅਰ ਮਾਨ ਭ੍ਰਮਾਨੇ। ਬੇਦ ਨਾਗਰੀ ਭਾ ੧੦
ਸਾ ਸੀਖਿਆ। ਤਥਾ ਫਾਰਸੀ ਕਰੇ ਪਰੀਖਿਆ।
ਜੌ ਧਨ ਚਾਹੀਏ ਕਰੀਏ ਕਾਜਾ। ਦੇਵਨ ਵਾਰੋ ਹੈ ਮ
ਹਾਰਾਜਾ। ਮਿਲੇ ਵਹੀ ਜੋ ਭਾਗਨ ਮਾਹੀਂ। ਪਰ ਨਰ
ਉਦਮ ਬਿਆਰਥ ਨਾਹੀਂ। ਜੋ ਨਰ ਰਾਖੇ ਧਨ ਕੀ ਆਸ
ਤੌ ਯਿਉਂ ਜਾਨੇ ਧਨ ਕਾ ਬਾਸਾ। ਕੈ ਬਿਉਪਾਰਨ ਮੇਂ
ਧਨ ਬਸਤਾ। ਕੈ ਰਾਜਨ ਕੇ ਘਰ ਕੇ ਰਸਤਾ। ਕੈ ਰ
ਨਕਾਰ ਕੇ ਗ੍ਰਾਮੇ ਹੋਵੇ। ਕੈ ਧਨ ਵਿਦਿਆਵਾਨ ਬਲੋਵੇ।
ਕਰਮ ਧਰਮ ਬਿਨ ਧਨ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ। ਹੈ ਜਲ ਜਹਾਂ
ਸੀਤ ਹੈ ਤਾਹੂੰ। ਮਨ ਮਾਰੇ ਤੋ ਮਾਇਆ ਪਾਵੇ। ਕਸ਼ਟ ਬਿ
ਨਾ ਕਰ ਕਨਕ ਨ ਆਵੇ। ਜਹਾਂ ਕਨਕ ਹੈ ਤਹਿ ਅਹਿ
ਕਾਲਾ। ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਤਹਾਂ ਕੰਟਕ ਭਾਲਾ। ਕਸ਼ਟ ਬਿਨ
ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਪਦਾਰਥਾ। ਬਿਨਾ ਪਦਾਰਥ ਹੋਇ ਨਾ
ਸ੍ਵਾਰਥਾ। ਦੁਖ ਬਿਨ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਫੂਲ
ਭੂਲ ਬਕੰਟਕ ਬਿਨ ਨਾਹੀਂ। ਜਿਸ ਜੋ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਉ
ਪਾਵਾ। ਤਿਸ ਸਿਉਂ ਬੋਲਤ ਹੈ ਚਿਤ ਕਾਵਾ। ਮਿਤ ਕੇ ਘ
ਰ ਮੇਂ ਮਤ ਨਿਤ ਜਾਵੋ। ਜੇ ਜਾਵੋ ਤੌ ਨਹਿ ਸਤਾਵੋ। ਦੁ
ਖ ਜਮ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਹੀ। ਸਤ੍ਰੂ ਭੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁਖ ਮਾਹੀ।
ਜਿਸ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ਕਰਤਾਰਾ। ਤਿਸ ਪਰ ਕ੍ਰਿ
ਪਾਲੂ ਜਗ ਸਾਰਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੇ

ਹਰ ਕੋਈ ਤਹਿ ਸਿਰ ਪਾਉ ਧਰੇ ਹੈ। ਨਾ ਕੋਊ ਬੈਰੀ ਨ
15 ਕੋਊ ਮੀਤਾ। ਆਪਨੇ ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਕਰ ਰੀਤਾ। ਕ
ਸੂ ਘਨੇ ਕਰ ਭਾਮ ਭਰੋਸਾ। ਮਤ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਦੇਵੈ ਦੋਸਾ।
ਸੁਦ੍ਵਾਰਥ ਕੇ ਹੈਂ ਸਭ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਪਰ ਸੁਆਰਥ
ਕੋ ਬਿਰਲੇ ਆਹੀ। ਮੂਰਖ ਬਿਤ ਹਿਤ ਬਹੁ ਬਿਧ ਠੇਰੇ
। ਮਿਲੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਬਿਨ ਕੇਰੇ। ਵਿਦਿਆ ਧਰ ਹੋਇ ਧੀ
ਰਜ ਕਰੀਏ। ਬਿਤ ਹਿਤ ਬੁਰੇ ਕਰਮ ਨਹੀ ਕਰੀਏ।
ਗ੍ਰਿਸ ਨਹਰੀ ਅਬ ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਆਇਆ। ਕਿਸੀ ਸੰਤ
ਨੇ ਅਰਥ ਗਾਇਆ। ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰ ਨਾਰੀ।
ਆਪਦਾ ਕਾਲ ਪਰਖੀਏ ਚਾਰੀ। ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਰ
ਹੇ ਸਭ ਕੋਊ। ਧਨ ਜਾਵੈ ਨਹੀ ਧੋਖ ਕੋਊ। ਸੋਈ ਮੀ
ਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹਾਵੈ। ਆਪਦਾ ਮਾਹੀ ਕਾਮ ਚਲਾਵੈ। ਧਨ
ਬਿਨ ਪਾਸ ਰਹੇ ਸੋ ਨਾਰੀ। ਧਨ ਛੋਡ ਜਾਵੈ ਬਿਭਚਾਰੀ।
ਧਨ ਬਲ ਹੋਇ ਨਾਰ ਕੋ ਰਾਖੇ। ਬੁਰੀ ਨਾਰ ਜੋ ਬਾਤ ਨ ਭਾ
ਖੇ। ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੋ ਪਰੇ ਰਹੋ ਜੀ। ਭੂਲ ਨਾ ਅਪਨਾ ਜੀ
ਆ ਦੋਹੋ ਜੀ। ਜਗ ਦਰਪਣ ਕੋ ਦੋਸ ਨਾ ਦੀਜੇ। ਜੋ
ਬੀਜੈ ਸੋਊ ਫਲ ਲੀਜੈ। ਭਲਾ ਕਰੇ ਸੋ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ।
ਬੁਰਾ ਕਰੈ ਸੋ ਬੁਰਾ ਸਦਾਵੈ। ਮਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਬਾਨੀ ਬਸ
ਰਾਖੋ। ਸਮਾ ਦੇਖ ਕਰ ਸਬਦ ਸੁ ਭਾਖੋ। ਸਮੇ ਬਿਨਾ
ਖੀ ਹੋਇ ਫੀਕੀ। ਸਮਾ ਪਾਇ ਹੋਇ ਫੀਕੀ ਨੀਕੀ।
ਬੁਰੀ ਵਿਆਹ ਕੀ ਨਾਹੀ। ਰੈਨ ਭਲਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ

ਮਾਹੀ।ਕਰੈ ਕਾਜ ਸਭ ਸੁਰਤ ਬਿਚਾਰੈ।ਬਿਨਾ ਵਿਚਾ
ਰ ਝੂਠੇ ਬਿਵਹਾਰੈ।ਗਿਆਨ ਕਰੈ ਤਬ ਤਜ ਬਿਵਹਾ
ਰੈ।ਹੋਇ ਬਿਵਹਾਰ ਨ ਗਿਆਨ ਸੁਧਾਰੈ।ਰੋਨੇ ਬੀ
ਰ ਨ ਸੋਧੇ ਹਾਸਾ।ਹਾਸੇ ਮਾਹਿੰ ਨ ਰੋਨ ਤਮਾਸਾ।ਬੁ
ਧਵਾਨ ਜਬ ਬਡਾ ਕਹਾਵੈ।ਜਹਿ ਜਾਵੈ ਤਹਿ ਆਦਰ
ਪਾਵੈ।ਬੁਧਿ ਬਡੀ ਪਰ ਧਨ ਬਿਨ ਐਸੇ।ਪਤਿਬ੍ਰ
ਤਾ ਹੈ ਪਤਿ ਬਿਨ ਜੈਸੇ।ਬਿਤ ਬਡਾ ਪਰ ਬੁਧਿ ਬਿਨ
ਐਸਾ।ਬਿਨ ਨਾਨਰ ਕੇ ਨਰ ਹੈ ਜੈਸਾ।ਬੁਧਵਾਨ ਕੇ
ਧਨ ਸੁਖਦਾਈ।ਮੂਰਖ ਕੇ ਹੈ ਧਨ ਦੁਖਦਾਈ।ਮੂ
ਰਖ ਕੇ ਕਰ ਧਨ ਜਬ ਆਵੈ।ਕਰੈ ਅਕਾਜ ਬਿਅਰ
ਥ ਗੁਵਾਵੈ।ਜੋ ਧਨ ਪਰਮੀ ਕੇ ਲਗ ਹਾਥਾ।ਦਿਹੁ
ਲਾਵੈ ਧਰਮਨਿ ਕੇ ਸਾਥਾ।ਖਾਵੈ ਆਪ ਖੁਲਾਵੈ ਔਰੈ
।ਜੋ ਭਾਵੈ ਤੌ ਆਛੀ ਠੌਰੈ।ਧਨ ਬਿਨ ਹੋਇ ਨ ਕਾਹੂੰ
ਕਾਜਾ।ਧਨ ਬਿਨ ਨਰ ਹੋਇ ਜਾਇ ਨਿਲਾਜਾ।ਧਨ
ਬਿਨ ਪੁਰ ਮਾਹਿ ਮਿਲ ਜਾਵੈ।ਧਨ ਬਿਨ ਨਰ ਧੀਰ
ਜ ਨਹੀਂ ਪਾਵੈ।ਧਨ ਬਿਨ ਸਾਕ ਨ ਅੰਗ ਸਨੇਹੀ।ਧ
ਨ ਬਿਨ ਬਨੇ ਨ ਕੋਊ ਨੇਹੀ।ਧਨ ਬਿਨ ਪਰ ਪਰਾਧ
ਗਸਿਰ ਪਰ ਹੈ।ਦੁਆਰੇ ਕੁਛ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰ ਹੈ।
ਧਨ ਬਿਨ ਗ੍ਰਹਸਤੀ ਹੈ ਅਤਿ ਦੁਖੀਆ।ਧਨ ਬਿ
ਕੋਊ ਨ ਹੋਵੈ ਸੁਖੀਆ।ਧਨ ਧਨ ਯਹ ਧਨ
ਆਵੈ।ਜੌ ਨ ਸਵਾਰੇ ਕਾਰਜ ਸਾਰੇ।ਜੋ ਵਸਤੂ

੧੮ ਜਗਮਾਹੀ।ਭ੍ਰਾਨ ਐਸੁਟ ਬਿਨ ਕੋਊ ਨਾਹੀ।ਤੈਸੇ ਧਨ
ਮੈਰੋ ਨੈਕਾਮਾ।ਆਵਤ ਸੁਖ ਜਿ ਵਤ ਦੁਖ ਪਾਮਾ।ਜੈਸੇ
ਧਨਨਹੀ ਲਖੋ ਦੁਖਭਾਰੀ।ਹੋਵੈ ਤੈਸੇ ਬਿਨ ਸੰਸਾਰੀ
ਮਧਨਕੀ ਆਸ ਕਲੇਸ ਦਿਖਾਵੈ।ਕਠਾ ਹੋਰ ਨਰਰ
ਰੁਰਾਵੈ।ਭ੍ਰਾ ਪਾਹ ਸਭ ਗਾਇਣ ਕੇ ਗਾਇਆ।ਐਸੀ
ਚਾਹ ਕੰਰ।ਲਿਖ ਲਾਇਆ।ਜਾਕੇ ਨਾਮਦਾ ਅਵੇਨ
ਹੀ।ਐਸੋ ਕੌਨ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਹੀਂ।ਨਾਮਦਾਮ ਬਿਨ
ਬੂਨੇ ਨਾ ਸਾਦੀ।ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਬਿਨ ਸਭ ਕਲਾਰੀ।ਭ੍ਰਾਤ
ਬਿਨਾ ਲਖ ਜੋ ਕਛ ਚਾਹੇ।ਤੈਸੇ ਜਾਨੇ ਬੇ ਪਰਵਾਹੇ।
ਧਨ ਬਿਨ ਜਾਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਐਸੇ।ਪੰਖੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬਿ
ਨ ਜੈਸੇ।ਬਿਦਿਆ ਕਰ ਆਦਰ ਹੋ ਇਨ ਕੁਕਾ।ਬਿਦਿ
ਆ ਜਾਨੇ ਸਾਹਿਬ ਜਰਕਾ।ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਜੋ ਵਿਦਿਆ
ਲੇਵੇ।ਜੋਹ ਕਿਸੀ ਰਾਜਾ ਸੋ ਜੋਵੇ।ਜੋ ਪਿਆਸਾ ਦਰਿ
ਆ ਪਰ ਜਾਵੇ।ਪਾਣੀ ਪਰਿ ਧੋਵੈ ਨਾਵੇ।ਰਾਜਾ ਮਿਲੇ
ਮਿਲੇ ਧਨ ਨਾਹੀ।ਦੋਸ ਜਾਨ ਨਿਸ ਕਰਮਨ ਮਾਹੀ।
ਜੋ ਦਰਿਆ ਤੇ ਪਿਆਸਾ ਆਵੈ।ਅਪਨੇ ਭਾਗ ਨਕੇ
ਛਤਾਵੇ।ਤੁਝਕੋ ਮਿਲ ਹੋਤ ਬਾਗੁ ਮਾਰੇ।ਭਲੇ ਬੁਰੇ
ਤੁ ਕ੍ਰਿਸੇਬ ਨਾਵੇ।ਜੋ ਕਛ ਤੁਮ ਜੁ ਭਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਬੁਰਾ ਕਰਤ ਜੀਅ ਖੋਵੇ।ਜੋ ਕਛ ਪੁੰਨ ਨਹੀ
ਮ ਕੋ ਤੌ ਕਿਉ ਪਾਪ ਕਰਤ ਦੁਖ ਪਾਵੇ।ਜੋ ਮਿ
ਹਿਸਾ ਕੋ ਤੌ ਕਿਉ ਉਸਕੀ ਹਰਸੇਤਾ ਕੋ।ਅਬ

ਮਿਤ੍ਰਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇਂ ਲੇ ਜਾਵੇ।ਜਾ ਇਤਿ ਜਾਇ ਇਕੰਤ ਬਚ
ਏ।ਮਿਤ੍ਰਤੇ ਬਹੁਤ ਕਰਜ ਮਤ ਲੇਵਹੁ।ਲੇਵੈ ਤੋ ਸੀ
ਘ੍ਰਦੇਵੈ।ਯਹ ਰਿਣ ਜਾਨ ਪ੍ਰੀਤਿਕੇ ਕਾਤੀ।ਬੁਰਾ
ਕਹੇ ਸਭੀ ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਤੀ।ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸੇ ਘਾਟ ਕਮਾਵੈ।
ਲੋਂਕ ਪਰਲੋਂਕ ਠੌਰ ਨਹੀ ਪਾਵੈ।ਮਿਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਤ
ਲਬ ਨਵੈ।ਉਚ ਨੀਚ ਸੇ ਮਨ ਨ ਮਿਲਾਵੈ।ਏਕ ਸੁ
ਆਨੀ ਮੀਤ ਸਿਆਨੇ।ਦੂਜੈ ਭੂਖੇ ਸੁਆਨ ਸਮਾਨੇ।
ਜਬ ਤਕ ਸੁਆਨ ਟੂਕਰ ਖਾਵੈ।ਤੌਲੌਂ ਆਕਰ ਪੂਛ
ਹਿਲਾਵੈ।ਏਕ ਸਯਾਨੀ ਮੀਤ ਰਹੇ ਹੈਂ।ਮੁਖ ਤੇ ਮੀ
ਠੇ ਬਚਨ ਕਹੇ ਹੈਂ।ਮਨ ਤੇ ਵਹ ਨਰ ਮਿਲਤੇ ਨਾਹੀ।
ਜੈਸੇ ਬੇਰ ਕਠਨ ਉਰ ਮਾਹੀ।ਏਕ ਸੈਤਾਨੀ ਮਿਤ੍ਰ ਬੋ
ਲੋਂ।ਸਿਭ੍ਰਮ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਕੇਲੇ।ਸੈਤਾਨੀ ਨਰ ਜੁਬਕ
ਹੇ ਬੈਨਾ।ਤਬ ਸਭ ਪੁਰਖਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੈਨਾ।ਨੇਕ
ਟੇਕ ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਨਾਹੀ।ਰਾਰੀ ਬੁਸੇ ਤਾਹਿ ਮੁਖ ਮਾ
ਹੀਂ।ਮੂਰਖ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੈਤਾਨੀ।ਜਿਉ ਲਕੜੀ ਕ ਕੋਲਾ
ਜਾਨੀ।ਅਗ ਲਗਾਵਹੁ ਹਾਥ ਜਲਾਵੈਂ।ਜਾਲ ਲੇਪ
ਵਹ ਕਾਲਕ ਲਾਵੈ।ਤੈਸੇ ਮੂਰਖ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ।ਸੁਖਨ
ਹੀ ਦੇਵੈ ਹਸਤਾ ਰੋਤਾ।ਇਕ ਮੀਤ ਭ੍ਰਮ ਜਾਨੇ ਜਾਨੀ
ਨਿਜੈ ਜਾਨ ਕਰੈ ਕੁਰਬਾਨੀ।ਜਾਨੀ ਪਰਮਾਰਥ
ਹਾਰਾ।ਕਰੇ ਨ ਛਲ ਬਲ ਨਹੁ ਕੁਕਾਰਾ।ਧ
ਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸਾਰੇ।ਧਨ ਬਿਨ ਮੀਤ ਏਕ ਕਰਤਾਰੇ

ਦਰੁਸਤੀ ਜਗਮੇਂ ਜੋਨੋ॥ਧਨ ਤਨ ਮਨ ਸੁਟੇ ਸਭੁ
ਪਸਿਅਨੋ॥ਦਰਬ ਦਰੁਸਤੀ ਜਗ ਕੀ ਸੀਰੀ॥ਧ
ਨਸੇ ਪੀਰੀ ਔਰ ਅਮੀਰੀ॥ਸਰੀਰ ਦਰੁਸਤੀ ਸੁਖ
ਕੀ ਸੀਰਾ॥ਜੋਗ ਭੋਗ ਕਰ ਹੈ ਸਭ ਬੀਰਾ॥ਮਨ ਕੀ ਦ
ਰਸਤੀ ਸਾਜ ਸਜਨ ਕੀ॥ਮੀਤ ਮਿਲੇ ਹੋ ਮਰਜੀ ਮਨ
ਕੀ॥ਸਰੂਪ ਦਰੁਸਤੀ ਹਰ ਕੀ ਸੀਰਾ॥ਸਭ ਕੇ ਸਾਥ
ਮਿਲੇ ਨਰ ਧੀਰਾ॥ਹਰਿ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਪਿਆ
ਰੇ॥ਆਪੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਸਾਰੇ॥ਵਿਦਿਆ ਧਰ ਜੋ
ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨੇ॥ਬਿਨ ਹਰ ਜਾਨੇ ਜਿਉ ਖਰ ਮਾਨੇ॥ਆ
ਤਮ ਵਿਦਿਆ ਸਭ ਸੇ ਨੀਕੀ॥ਔਰ ਅਨਾਤਮ ਵਿਦਿ
ਆ ਜੀ ਕੀ॥ਜੋ ਗੁਨ ਨਹੀ ਆਪ ਕਰਿ ਆਵੇ॥ਦੂਸਰ ਤੇ
ਸੋ ਜਾ ਕਰ ਪਾਵੇ॥ਆਪ ਨ ਜਾਨੇ ਪੂਛੇ ਔਰੋਂ॥ਬਿਨ
ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਮਾਰਗ ਠੌਰੋਂ॥ਬਿਨ ਪੂਛੇ ਮਤ ਉਤਰ ਕ
ਹੀਓ॥ਜਾਨ ਬੂਝ ਕੇ ਚੁਪ ਹੋ ਰਹੀਓ॥ਜੋ ਤੂੰ ਊਚ ਅਸ
ਥਾਨ ਨ ਪਾਵੇ॥ਊਚਨ ਸੰਗ ॥ਨ ਸਮਸਰ ਭਾਵੇ॥ਊ
ਚਾ ਹਰ ਜਨ ਕੌਪਨ ਵਾਲਾ॥ਸੁਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ
ਵਾਲਾ॥ਕਿੰਨ ਵਡਾ ਮਾਇਆ ਵਡਿਆਈ॥ਸੋ ਵਡਾ ਜਿ
[illegible] ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਈ॥ਸਭੀ ਬਡੇ ਹੈਂ ਅਪਨੀ ਠੌਰੋਂ॥
[illegible] ਕਾਮੀ ਠੇ ਇਕ ਅਛੇ ਕੌਰੋ॥ਮਿਸਰੀ ਮਿਠੀ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇ
[illegible] ਵੀ ਔਸਦ ਭਲੀ ਕਹਾਵੇ॥ਦਰਬ ਨਹੀ ਤੋ ਮੀਠ
[illegible] ਭੁਧ ਨਹੀ ਤੋ ਬਚਨ ਨ ਖਲੋ॥ਧਨ ਪਤ ਦੇਸ

ਤ੍ਰਿਦੇਸ ਸੁਖਾਲਾ। ਪਰ ਜੇ ਹੋਵੈ ਬ੍ਰਿਧੀ ਵਾਲਾ। ਕਸੂਅ ੨੧
ਰਿਆਨ ਔਰ ਪਰਦੇਸਾ। ਪਰਾਧੀਨ ਹੈ ਬਰਾਕਲੇ ੮।
ਸਾ। ਨਿਰਧਨ ਘਰ ਬਾਹਰ ਦੁਖ ਪਾਵੈ। ਜੇ ਦੇਖੈ ਸੋ
ਪਰੇ ਹਟਾਵੈ। ਬ੍ਰਿਧਵਾਨ ਜਿਉ ਸ੍ਵਾਨ ਸੁਹਾਵੈ। ਜਹਿ
ਜਵੈ ਤਹਿ ਆਦਰ ਪਾਵੈ। ਉਚੀ ਜਾਤ ਬ੍ਰਿਧਿ ਕਾ ਹੀਨ
। ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਕੰਗਾਲ ਕਮੀਨਾ। ਦੀਨ ਹੋਇ ਕਰ
ਦੁਨਿਆ ਪਾਵੈ। ਧਰਮ ਖੇਰ ਧਨ ਕੋਈ ਖਾਵੈ। ਅਪਨੇ
ਪਤੀ ਕਾ ਪਿਛਿ ਛੋੜੇ। ਬਿਖ ਚਾਰ ਨ ਹੋਇ ਜੁਤ ਜਾਤ ਬੇ
ਹੋ। ਪਰਾਧੀਨ ਭੋਗੇ ਸੁਖ ਭੋਗਾ। ਸੋ ਸੁਖ ਜਾਨ ਨਰਕ
ਅਰ ਰੋਗਾ। ਸਾਗਰ ਮੈ ਧਨ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰਾ। ਜਿਹ ਖ
ਚਾਹੇਂ ਪਕੜ ਕਿਨਾਰਾ। ਮੋਤੀ ਲੈਣ ਦੂਰ ਜਬ ਜਾਵੇਂ।
ਤਬ ਹੀ ਮਾਹਿੰ ਬੇਮੋਲ ਬਿਕਾਵੈਂ। ਭਾਗ ਬਿਨ ਧਨ ਨ
ਰੇ ਜੀਆ। ਤੋ ਭੀ ਚਾਹੀਏ ਉਦਮ ਕੀਆ। ਉਦਮ ਭੀ
ਬਿਨ ਭਾਗਾਂ ਨਾਹੀ। ਭਾਗ ਹੋਇ ਮਿਲ ਦੀਰਘ ਸੰਗ ਮਾਂ
ਹੀਂ। ਪਿੰਨ ਆਪ ਜੇ ਆਪ ਭੀ ਆਵੈ। ਕੈਕੇਉ ਪੰਖਾ ਪਕ
ੜ ਹਿਲਾਵੈ। ਕੇਉ ਮੈ ਤਾ ਬਿਨ ਮਰਤਾ ਨਾਹੀ। ਪਰ ਮਤ ਕ
ਰ ਕਰ ਅਹਮੁ ਖ ਮਾਹੀ। ਦਲਿਦ੍ਰੀ ਦੁਖ ਆਪ ਹੀ ਲੇਵੈ
ਬਿਰਥਾ ਦੋਸ ਔਰ ਕੋ ਦੇਵੈ। ਨਿਰਦੋਖ ਸ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਾ
। ਦਲਿਦ੍ਰੀ ਕੈਉ ਕਾਦਰਤ ਨਾਹੀਂ। ਉਦਮ ਕਰ ਜੋ ਕੁ
ਨਹੀ ਪਾਵੈ। ਤੋ ਫਿਰ ਦੋਸ ਨ ਕੋਈ ਆਵੈ। ਜੋ ਕੁ
ਕਰੇ ਤੋ ਪੇਟ ਭਰੇ ਹੈ। ਉਦਮ ਹੁ ਤੇ ਕੋਨ ਮਰੇ ਹੈ

ਮਸਾਹਿਤ ਧਰੇ ਹਰਿ ਭਰੋਸਾ ॥ ਮਤ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਦੇਵੈ ਦੋਸ
ਭਾਗਹੀਨ ਬਹੁ ਭ੍ਰਮਤੀ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹਿ ਜਾਵੈ ਤਿਸ ਕਉ ਉ
ਣਮਾਨੋ ॥ ਬਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਬਹੁ ਬਲ ਕਾ ਮਨ ਆਵੈ ॥ ਬੁਧਿ
ਵਿਦਿਆ ਬਿਨ ਬੋਝ ਉਠਾਵੈ ॥ ਬਲੀਆ ਬਿਤ ਬਿਨ ਨਦੀ
ਪਰ ਜਾਵੈ ॥ ਬਲ ਤੇ ਕਿਆ ਸਾਗਰ ਤਰ ਜਾਵੈ ॥ ਜੈਸੇ
ਕਾਮ ਨਿਕਾਲੇ ਪੈਸਾ ॥ ਜਗ ਮੇਂ ਮੀਤ ਨ ਕੋਊ ਐਸਾ ॥
ਪੈਸਾ ਹੋਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸਾਰੇ ॥ ਬਿਨ ਪੈਸੇ ਕੋ ਨਾ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ਪਾਸ
ਧਨ ਧਨ ਮਤ ਗਿਨੀ ਐਭਾਈ ॥ ਅਰ ਜਾਵੈ ਤੇ ਕਿਆ ਮਿ
ਲ ਜਾਈ ॥ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਹੈ ਧਨ ਆਧਾ ॥ ਲੇਤ ਦੇਤ ਬਹੁ
ਹੋਇ ਉਪਾਧਾ ॥ ਵਿਦਿਆ ਮੀਤ ਗਿਆਨ ਅਰ ਧਰਮਾ ॥
ਧਨ ਕੀ ਜਾਨ ਜਾਨੁ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਬਡਾ ਦੇਖ ਕਰ ਮਾਨ
ਕਰੀਜੇ ॥ ਛੋਟਾ ਹੋਤੇ ਆਦਰ ਦੀਜੇ ॥ ਸਮ ਸਰ ਹੋ ਜੈ ਕ
ਰਿ ਮਿਤ੍ਰਾਈ ॥ ਕਾਹੂੰ ਵੈਰ ਨ ਕਰੀਏ ਭਾਈ ॥ ਲਗੇ ਭੂ
ਖ ਜਬ ਭੋਜਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਨੀਂਦ੍ਰ ਜੋਰ ਕਰੇ ਸੋ ਜਾਵੈ ॥ ਦੇਵ
ਸਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਕੋਊ ॥ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਬਡੇ ਸਿਆਨੇ ਹੋਊ
॥ ਜੋ ਬਿਨ ਪਰਾਲਬਧ ਕੁਛ ਪਾਵੈ ॥ ਅਰ ਨੇੜੇ ਆਰੋਮ
ਰ ਜਾਵੈ ॥ ਰੇ ਮਨ ਜਬ ਤੁਮ ਧੀਰ ਧਰੇਗੋ ॥ ਕਿਉਂ ਨਹੀ
ਅਪਨਾ ਪੇਟ ਭਰੇਗੋ ॥ ਹਸਤੀ ਇਸਾ ਬਿਰਮ ਨ ਭਰਖ
ਵੈ ॥ ਕੂਕਰ ਤੁਲ ਦਰ ਦਰ ਜਾਵੈ ॥ ਛਰ ਕਰ ਬਹਾਂ ਕਾਲ
ਜਾਵੈ ॥ ਮੂਸ ਭਾਗੋ ਬਿਲੀ ਖਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਗਿ ਦਰਬ
ਬਿਨ ਤੋਤਾ ॥ ਵਿਦਿਆ ਬਿਨ ਜਗ ਮੇਂ ਭ੍ਰਮ ਤੋਤਾ ॥

ਵਿਦਿਆਧਰਕ੍ਰਨੀ।ਬਿਨ ਐਸੇ।ਫਲ ਬਿਨ ਬ੍ਰਿਖੁ
ਜਨੀਏ ਜੈਸੇ।ਬ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਰਹੀ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਏ। ।੪
ਤਜਤ ਨ ਮਾਨ ਗਿਆਨ ਭ੍ਰਨ ਗਾਈਏ। ੬।।
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋ ਸਿਖਿਆ। ।ਏਕ ਵਿਦਿਆ
ਹੈ ਬਿਉਹਾਰੀ।ਦੂਸਰ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਧਾਰੀ।ਬਿਵ
ਹਾਰੀ ਬਿਵਹਾਰ ਚਲਾਵੈ।ਜੋ ਵਿਵਹਾਰਕ ਵਿਦਿਆ
ਪਾਵੈ।ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਜਿਸ ਬੇਰਾਗੀ।ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਿਤੇ
ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ।ਚਾਰ ਬਰਨ ਅਰ ਚਾਰ ਆਸ੍ਰਮਾ।
ਔਠ ਕਾ ਖੇਲੁ ਸੈ ਮਰਮਾ।ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਗ੍ਰੇਹੀ ਬਨ
ਬਾਸੀ।ਜਾਨ ਆਠਵਾ ਹੈ ਸੰਨਿਆਸੀ।ਸੂਦਰ ਬੈਸ਼ ਛ
ਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਣਾ।ਚਾਰ ਬਰਨ ਯਹ ਨਿਸਚੈ ਕਰਮਨਾ।ਪ੍ਰ
ਤਿ ਕਰ ਸੂਦ੍ਰ ਕੋ ਲਹੀਏ।ਖੇਤੀ ਕਰੈ ਬੈਸ ਸੋ ਕਹੀ
ਏ।ਛਤ੍ਰੀ ਸੋ ਜੋ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ।ਬਲੀ ਸੂਰਮਾ ਤ੍ਰੁਧਮ
ਚਾਰੀ।ਬ੍ਰਹਮਨ ਸੋ ਖਟ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ।ਵਿਦਿਆ ਪ
ੜ੍ਹਕਰ ਔਰ ਪੜ੍ਹਾਵੈ।ਜਗ ਹੋਮ ਕਰ ਆਪ ਕਰਾਵੈ।
ਦਾਨ ਕਰੈ ਪੁਨ ਆਪ ਲਿਆਵੈ।ਪਹਿਲੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ
ਹੋਇ ਬਾਲਾ।ਜੈਨ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨੇ ਵਾਲਾ।ਛੀ ਸਾਲ
ਕਾ ਜਬ ਹੋ ਜਾਵੈ।ਪਾਸ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਆਵੈ।ਬਿਖੇ
ਕਾਰ ਸਭ ਤਜ ਦੇਵੈ।ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਤੇ ਵਿਦਿਆ ਲੈ ਹੈ।ਗੁ
ਕੀ ਸੇਵਾ ਅਤਿ ਸੈ ਕਰੇ ਹੈ।ਤਿਨ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸੀਸ
ਹੈ।ਵਿਦਿਆ ਹਿਤ ਜੋਂ ਦੀਪ ਜਲੇ ਹੈ।ਬਿਨ ਵਿ

ਹਰਿਤੇਵਕ ਲੈ ਹੈ ।ਬਿਨ ਵਿਦਿਆ ਨਾਰਿਆਨ ਧਿਆਨ
।ਬਿਨ ਵਿਦਿਆ ਨਰ ਪਸੂ ਸਮਾਨਾ ।ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਨ
ਰਕੀ ਵਡਿਆਈ ।ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਹਰ ਸੋ ਮਿਲ ਜਾਈ ।
ਵਿਦਿਆ ਪੜੇ ਜਥੀ ਤਕ ਜੀਵੈ ।ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਧਨ ਪਾ
ਤ ਥੀਵੈ ।ਜਬ ਧਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਧਨ ਢਿਲਾ ।ਵਿਦਿਆ
ਕਰ ਨਰ ਜਾਇ ਸੁਖਾਲਾ ।ਜਬ ਕ੍ਰੋਮਤ ਸੁਖ ਮਨੇ
ਭੁਲਾਏ ।ਜਿਉ ਤਿਉ ਕਰ ਵਿਦਿਆ ਕੋ ਪਾਏ ।ਭੂਖ ਸੇ
ਵਾ ਕਰ ਵਿਦਿਆ ਆਵੈ ।ਕੈ ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਦਿਆ ਪਾ
ਵੈ ।ਕੈ ਵਿਦਿਆ ਲੈ ਮਾਇਆ ਵਟਾ ।ਔਰ ਨ ਕੋਊ ਇਸ
ਕਾ ਚਾਰਾ ।ਜਬ ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋਈਏ ।ਵਿਦ
ਰਕ ਪਰਮਾਰਥ ਕੋਈਏ ।ਫਿਰ ਬੋਧੀ ਕਰਨੇ ਰੋਗੀ
ਹੋਵੈ ।ਮਨ ਤੇ ਮੈਲ ਦੁਵੈਤ ਕੀ ਧੋਵੈ ।ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਹ
ਰਿ ਇਕ ਕਰ ਜਾਨੇ ।ਪਰਬ੍ਰਹਮ ਸੋ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੇ ।੭
।। ਰੋਗੀ ਕੋ ਸਿੱਖ੍ਯਾ ।ਰੋਗੀ ਸੋ ਰਾਖੇ
ਇਕ ਨਾਰੀ ।ਜੋ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਲਾਗੇ ਪਿਆਰੀ ।ਅਪ
ਨੀ ਨਾਰੀ ਅਪਨੀ ਮਾਇਆ ।ਅਪਨਾ ਹੋ ਗ੍ਰਹ ਖੂਬ ਬ
ਨਾਇਆ ।ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਹੋ ਬਹੁਤ ਸੁਹੇਲਾ ।ਪਰ ਨਾ
ਸੋ ਕਰੇ ਨ ਮੇਲਾ ।ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਭਰਮਾ
ਗੀ ਹੋ ਰਾਖੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ।ਭਗਵਤ ਭਗਤ ਕਰੇ ਦਿ
ਨਾ ।ਮੁਖ ਤੇ ਬੋਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੈਨਾ ।ਗ੍ਰਹਸਤ ਆਸ੍ਰ
ਮ ਧਾਰੇ ।ਤਬ ਵਹੁ ਪੂਰਾ ਸ੍ਵਾਂਗ ਉਤਾਰੇ ।ਸਾਧ

ਸੰਤਕੋਈਆਜਾਵੈ।ਜਥਾਸਕਤਤਾਹਿਸੇਵਕਮਾਵੈ।
ਜਤੀਸਤੀਕੀਕਰਹੈਸੇਵਾ।ਤਾਂਤੇਪਾਵੈਹਰਿਕੋਭੇਵਾ।
ਥੜੇਜਾਪਕੀਸੇਵਕਮਾਵੈਂ।ਦਸੋਦਿਸਾਪ੍ਰਗਟਹੋਜਾਵੈਂ
।ਗੁਰਅਪਨੇਕੀਸੰਗਤਕਰਹੈ।ਤਾਂਕੇਚਰਨਨਪਰ
ਸਿਰਧਰਹੈ।ਗੁਰਸੋਈ ਜਿਸਤੇਹੋਇਗਿਆਨਾ।ਗਿ
ਆਨਸੋਈਜਾਂਤੇਹਰਜਾਨਾ।ਹਰਿਸੋਈਜੋਹਿਰੇਆਗਿ
ਆਨਾ।ਮਿਟੈਅੰਧੇਰਾਪ੍ਰਗਟਭਾਨੋ।ਗਿਆਨਹੋਇ
ਗੁਰਗਿਆਨੀਦੇਖੋ।ਨੈਨਾਬਿਨਕੇਦਰਪਣਪੇਖੋ।
ਕਿਆਬਨਮੇਂਕਿਆਗ੍ਰਿਹਕੇਮਾਹੀ।ਗਿਆਨੀਕੇਸੰਸ •
ਕਛੁਨਾਹੀ।ਸ੍ਵਾਂਗੀਜੈਸੇਸ੍ਵਾਂਗਬਨਾਵੈ।ਤੈਸਾਰੂਪਅ •
ਪਹੋਜਾਵੈ।ਆਪੇਭੋਗੀਆਪਭਿਖਾਰੀ।ਹੈਹਰਿਆ
ਪੇਖੇਲਖਿਲਾਰੀ।ਗ੍ਰਿਹਮੇਂਭੋਗੀਬਨੇਅਤੀਤਾ।ਆ
ਪਸੁ:ਤ੍ਰਿਆਪਾਵਿਪ੍ਰੀਤਾ।ਗ੍ਰਿਹਮੇਂਰਹੈਭੋਗਸਭਭੋਗੇ
।ਛੂਟੇ:ਨ੍ਹਪਾਕਰਰੋਗਸੋਗੇ।ਜੋਸਿਰਉਖਰੀਭੀਤਰ
ਡਾਲੇ।ਚੋਟਦਾਥਸਥਾਸਿਰਪਰਝਾਲੇ।ਹੈਯਹਜਾਲ
ਗ੍ਰਿਸਤਕਐਸਾ।ਜੈਂਫਸਗਾਥੀਤੇਫਟਕਨਕੈਸਾਂ।
ਮਾਤਪਿਤਾਕੀਕਰੀਏਸੇਵਾ।ਗੁਪਤਰਾਖੀਏਪ੍ਰਭ
ਭੇਵਾ।ਐਸੇਕਾਮਹੋਇਗ੍ਰਿਹਮਾਹੀ।ਤੋਤੇਕਸ੍ਰਕਛ
ਨਾਹੀ।ਸੁਣਐਂ:ਗੁਣਵੰਤੀਨਾਰੀ।ਕੁਲਵੰਤੀਪਤਿ
ਪਿਆਰੀ।ਦਰਬਧਨਅਬਵਹੋਇਕਾਜਾ।ਜ
ਹੈਗ੍ਰਿਹਸਤਮੇਲਾ:ਨਾ।ਸੁਤਕੋਊਨਹੋਵੈਅ

੨੫ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਪ ਤੁਮਾਰਾ ਸੁਪਨਾ ਚਾਰ ਸੂਰਗ ਜੋ ਨੈ ਜਗ
੨੫ ਮਾਂਹੀ ॥ ਇਸ ਮੇ ਸੰਸ ਰੰਚਕ ਨਾਹੀ ॥ ਨਾਰ ਭਲੀ ਸੁਤ
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ॥ ਧਨ ਅਮਨ ਮਨ ਸੰਤਾ ਵਿਚਾਰੀ ॥ ਦਰ
ਬ ਨਾਰ ਸੁਤ ਮੀਤ ਸੁਧਰ ਹੈਂ ਅਪਰਾ ਕੇਲੇ ਰਖਿਆ ਕਰ
ਹੈਂ ਜੋ ਬਿਨਸਾਵੈ ਚਿੰਤਾ ਮਾਹੀ ॥ ਘਰ ਸੁਤ ਨਾਰ ਕੋਈ ਭੀ
ਮਨਾਹੀਂ ॥ ਏਕ ਨਾਰ ਤੇ ਰੋਗ ਸਤ ਕੋਈ ॥ ਬਹੁਤੇ ਰੋਗ ਸੋਂ ਰੋਗੀ
ਹੋਈ ॥ ਅਲਪ ਆਰੋਗ ਸਭ ਇਕ ਦੇਖਾਰੇ ॥ ਬਹੁਤ ਧਰੀ
ਸੋ ਜਾਨ ਅਜਾਰੇ ॥ ਸੁਤ ਹੋਵੇ ਤ ਵਿਦ੍ਯਾ ਸਿਖਲਾਵੈ ॥ ਵਿ
ਦਿਆ ਪੜ ਕੇ ਪਾਸ ਲੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਨਹਿ ਵਿਦਿਆ ਸੀਖੇ ਨਾਹੀ
ਕਾਰ ਬਿਹਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਨਾ ਮਾਹੀ ॥ ਵਿਦਿਆ ਬਲ ਸੁਤ ਨਾਰੀ
ਘਰ ਮੋ ਅਪਨਾ ਚਿਤ ਲਗਾਵੈ ਹਰਿ ਮੋ ਭੂਲੇ ਰਜ ਕਾ
ਜਾ ਤੇ ਨਿਆਈਂ ॥ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਰਹੋ ਨਿਤ ਭਾਈ ॥ ਕਿਸਾਨ
ਧਰੀ ਪਰਦੇਸ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜਾਵੈ ਤੋ ਸੀਘ੍ਰ ਆਵੈ ॥

॥ ਬਾਨਪ੍ਰਸਤ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ॥ ॥ ਪਹਿਲੇ ਘਰ
ਕੋ ਤਜੇ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਜਿਸਕੀ ਲਗਨ ਰਾਮ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ॥
ਸਿਖੇ ਭੋਗ ਜਾਨੇ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਏਕ ਸੁਖਦਾਈ ॥
ਪੜਤ ਜਬ ਕਰੇ ਕਰ ਭਿਖਿਆ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ
ਪਾਵੈ ॥ ਜਬ ਅਪਨਾ ਬਲ ਹੋਵੈ ਪੂਰਾ ॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤਨ
ਸੇ ਸੂਰਾ ॥ ਜੋ ਭੋਗਨ ਕੀ ਹੋਵੈ ਆਸਾ ॥ ਤੋ ਨਿਰਗਹਿ ਮੇ
ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਜੇ ਮਨ ਘਰ ਮੇਂ ਡਾਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਕੁਟੀਆ ਬ
ਨ ਮਾਹੀ ॥ ਨਗਰੀ ਤੇ ਭਿਖਿਆ ਲੈ ਆਵੈ ਖਾਵੈ

ਆਪ ਅਤੀਤ ਭੁਲਾਵੈ। ਸਾਧ ਸੰਤ ਕੀ ਕਰਹੈ ਸੇਵਾ। ਤਿਨ ੨੭
ਤੇ ਪਾਵੈ ਪ੍ਰ(ਭ) ਕ ਤੇ ਦਾਸ ਪੂਰੇ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਨ ਮਾਹੀ। ਸੋਨ ੧੮
ਰੰਚੀ ਰਾਖੈ ਨਾਹੀ। ਜਬ ਧਨ ਹੂਆ ਚੋਰ ਕਾ ਡਰ ਹੈ। ਧਨ
ਕੋ ਸਾਥ ਆਪ ਨਰ ਮਰਹੈ। ਚਾਰੇ ਦੁਖੀ ਜਨ ਰਹੈ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਸੁ
ਨ ਪਰਕਾਨ ਸੁਨਾਊ ਬਾਤਾ। ਧਨ ਬਿਨ ਰਹੇ ਧੀਰੇ ਦੁਖ ਭਾਰੀ।
ਦੁ ਪਾਵਿਨ ਤੇ ਕੋ ਦੁਖ ਨ ਥੀ। ਦੁਖੀ ਅਤੀਤ ਜਬੀ ਧਨ ਪਾ
ਵੈ। ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਖੀ ਜਬ ਬਨ ਮੇ ਜਾਵੈ। ਗੁਰ ਚਾਹੇ ਤੇ ਘਰ ਕੋ ਤਿਆ
ਗੋ। ਕੈਤੀ ਰਥ ਹੋਵੈ ਬੈਰਾਗੋ। ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗੇ ਪੂਰਾ ਗਿਆ
ਨੀ। ਕੈ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬੇਦ੍ਯ ਧਿਆਨੀ। ਅਪਨੇ ਪੁਰਸ ਕਾ ਰਨ ਕਰ
ਤਿਆਗੋ। ਦੁਖੀ ਹੋਇ ਘਰ ਤੇ ਉਠ ਭਾਗੋ। ਹੈ ਜਹ ਕਿਸੀ ਸੰ
ਤ ਨੇ ਗਾਯਾ। ਅਬ ਸੋ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਆਇਆ। ਨਾਰ ਮੋਈ
ਕੈ ਸੰਪਤ ਨਾਸੀ। ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਿਆਗ ਹੂਏ ਸੰਨਿਆਸੀ। ਕਾਰ
ਨ ਐਤ ਅਨੇਕ ਕਹੇ ਹੈਂ। ਸਾਧ ਹੂਏ ਨਹੀ ਖੇਦ ਸਹੇ ਹੈਂ। ਭੇਸ
ਬਨਾਇ ਫਿਰੇ ਬਹੁਤੇਰੇ। ਜਿਉਂ ਜਾਲ ਤੇ ਗਏ ਬਟੇਰੇ। ਗ੍ਰਿ
ਹ ਮੇ ਦੁਖ ਜੋ ਕਹੇ ਨ ਜਾਵੈਂ। ਪਰ ਕੁਛ ਥੋੜੇ ਆਖ ਸੁਨਾਵੈਂ।
ਦੁਸ੍ਟ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਰੀ ਬਿਭਚਾਰੀ। ਪਰਾਧੀਨ ਅਰ ਦੇਹ ਦੁਖਿ
ਆਰੀ। ਬਿਖੇ ਬਾਸਨਾ ਮਨ ਮੇ ਹੋਵੈ। ਭੂਖਾ ਮਿਲੇ ਬਿਨ ਬੈ
ਠ ਰੋਵੈ। ਨਾਰ ਮਰੇ ਕੈ ਸੁਤ ਮਰ ਜਾਵੈ। ਤੌ ਘਰ ਬਨ ਜੈ
ਸਨ ਭਾਵੈ। ਮਰੇ ਜੁਵਾਨੀ ਧੀ ਹੋ ਰੰਡੀ। ਤਬ ਨਾ ਰਗੀ ਮ
ਜਾਵੈ ਚੰਡੀ। ਏਵੈ ਗਜੋ ਗਾ ਮਰਨੈ ਦਿਨ ਰੈਨਾ। ਕਹ ਮੋਹਿ
ਨ ਸੁਖ ਸੈਨਾ। ਹੈ ਸੁਖ ਕਹੂ ਤੇਗ ਕਾ ਬੇੜਾ। ਪ

ਦੀ ਸੇਲਾਖ ਕਰੇਂਦਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਮੈ ਸਾਚ ਸੁਣਾਹੀ ॥ ਬਿਨਾ ਬਿ
ਚਾਰ ਕਹੀ ਸੁਖ ਨਾਹੀ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਖਣ ॥ ਜ
ਜਗ ਮਾਹਿ ਦੇ ਉਜਨ ਨੀ ਪਨਾਰੋ ॥ ਇਕ ਸੰਦੇਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਾਰੇ ॥
ਜੈਸੇ ਰਹੋ ਅਸਰਾਤ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥ ਦੋਨੋ ਸਾਥ ਬਿਗਾੜੇ ਨਾਹੀ ॥
ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਏਹਾ ॥ ਰਾਖੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਗ ਸੰਦੇਹਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰ
ਜੋ ਦੇਨੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜੋ ਨੇ ਸਚੀਤ ਜਾਮਨੋ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ਮਿਤ
ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਉਤਮ ਕਹੀਏ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਮਧਮ ਜਾਨ ਕਲਹੀਏ ॥ ਮੀ
ਤ੍ਰ ਮੀਤ ਮੰਦ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਤੇ ਭੁਲ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਨੋ ॥ ਮੀ
ਤ੍ਰ ਮੈ ਭੂ ਸੱਠ ਅਰਮਾਨੀ ॥ ਤੋ ਕੋ ਮਿਲ ਕਛੂ ਭਲਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥
ਮਿਤ੍ਰ ਮੀਤ ਪਛਾਨ ਸਿਆਣਾ ॥ ਹਿਰਿਆਧਾਰ ਤਿਸ ਭਲਾ ਕ
ਮਾਨਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨੀ ॥ ਕੈਂਹੂ ਕਹੀਏ ਦਿ
ਲਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਐਸਾ ਹੀ ਵਿਵਹਾਰੀ ਜਾਨੋ ॥ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ਕੀ
ਬਤ ਸਿਆਨੋ ॥ ਮਿਤ ਬਿਨ ਜਗ ਜੀਵਨ ਫੂਕਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ
ਦਿਨ ਰੈਣ ਵਿਸੁਰਾ ॥ ਮਿਤ ਬਿਨ ਜਿਉ ਜੀਵਨ ਰੋਗੀ ॥ ਮਿਤ
ਬਿਨਾ ਨ ਰਨਾ ਰੋਗੀ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਜੋ ਮਨ ਕੇ ਪਿਆਰਾ ॥ ਜਿ
ਸ ਬਿਨ ਸੂਨਾ ਹੈ ਪਰਵਾਰਾ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਮਰਨ ਭਲੇ
ਰਾ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੈਸਾ ਝੇੜਾ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਬੁਰਾ ਵਿਛੋੜ
ਸ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੈਸਾ ਫੇਰਾ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਮਿਤ ਜੁਦਾਈ ॥
ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੈਸੇ ਭੁਰਾਈ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਔਰ ਨ ਕੋਉ
ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਕੈਸਾ ਸੋਉ ॥ ਜਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਆਹੀ ਮਰੇ
ਰ ਸੋ ਮੂਰਖ ਬਿਗਾੜੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਕਾਮ ਕੀਜਾਏ ਐਸੇ

ਰਾਜੀਤ ਹੋਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਏਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਾ ਕਹੀਏ ॥ ਕਬੋ
ਸੁਖ ਸਮੇਂ ਰਾਜੀ ਰਹੀਏ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰਾਈ ਨ ਛੋੜੇ ॥ ਦੂਰੇ
ਹੋਕਤ ਨੀ ਸਮੋਂ ਜੋੜੇ ॥ ਕਰਨੀ ਕਤੇ ਸੁਕਰੇ ਜੈਸੇ ॥ ਗੀਤ ਪ੍ਰੀਤ
ਕੀ ਜੋਨੈ ਐਸੇ ॥ ਮੀਤ ਬਿਨਾ ਮਰ ਜਾਵੈ ਮੀਤਾ ॥ ਆਸਾ ਮਿਲਨ
ਕੀ ਰਾਖੇ ਜੀਤਾ ॥ ਮੀਤ ਬਿਨਾ ਸੋਬੀ ਬਹੁ ਨਾਰੀ ॥ ਸਸੀ ਸੋਚ
ਲੀ ਹੀਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਈਕੇ ਲਖਣ ਬੋੜੇ ॥ ਏਕੋ ਨਹੁ ਸ
ਨੀ ਮਿਤ ਸੋਏ ॥ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਸੈਨ ਮਿਲ ਜਾਵੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਮੀਠੇ ਬੈਨ
ਅਲਾਵੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਮੇਂ ਆਵੇ ਪ੍ਰਭ ਲੈ ਜਾਵੇ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਖਾਵੇ ਔਰ ਖੁਲਾਵੇ
॥ ਜਾਂ ਸੋ ਮਨ [illegible] ਰ ਮਤ ਮਿਲ ਜਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮਸੰਦੇ ਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹਾਵੈ
ਆਸਾ ਇਕ ਤੂੰ ਪਾਸਨ ਏਕੋ ॥ ਬਹੁ ਗੁਣੀ ਮਿਲੇ ਸੁ ਮੀਤ ਬਿਬੇਕੇ
॥ ਮੀਤ ਕਰਾਇ ਕਹੂੰ ਮਤ ਭੂਲੇ ॥ ਫੂਲ ਬਾਸ ਜ੍ਯੂੰ ਮਰ ਮਤ ਭੂਲੇ ॥
ਮਤਲਬ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈਂ ਸਾਰੇ ॥ ਸਾਚਾ ਮੀਤ ਏਕ ਹਰ ਪਿਆਰੇ ॥
ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਿਤ ਹੈਂ ਜਿਆਨੋ ॥ ਸਾਕ ਸੁਲਾਕ ਸੁਦਰ ਨਕੀ
ਜੇਨੋ ॥ ਸੁਖ ਜਿਸ ਮੀਤ ਸੰਦੇਹੀ ਜਾਰੇ ॥ ਅਪਨੇ ਮਤਲਬ ਕੇ ਹੈਂ
ਸਭ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੇਖ ਲੈ ਫਿਰ ਕਰ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਬਿਨ ਮਤਲਬ
ਨ ਕੋਊ ਪਿਆਰਾ ॥ ਲਖ ਬਾਤ ਕੀ ਹੈ ਇਕ ਬਾਤਾ ॥ ਰੋਕ ਕਾਪ
ਕਾਰ ਜਕੀ ਮਤਾ ॥ ਨ ਕੋਊ ਸਾਕ ਨ ਕੋਊ ਮੀਤਾ ॥ ਮਤਲਬ ਕੇ
ਬੰਧਤ ਪਰੀਤਾ ॥ ਤੇਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤੋ ਬਿਨ ਨਾਹੀ ॥ ਸੋਚ ਦੇਖ ਆ
ਨੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਜੋ ਤੋ ਕੋ ਲੋੜ੍ਹੈ ॥ ਕਿਆ ਮਿਤ੍ਰ [illegible] ਮਨ ਤੇ
॥ ਐਸਾ ਮੀਤ ਨ ਸੁਪਨੇ ਲੋੜ੍ਹੇ ॥ ਤੋ ਸੋਤੇ ਨੂੰ ਔਰ ਸੋ ਜੋੜੇ ॥
ਲਾ ਮੀਤ ਨ ਏਦਿਨ ਐਰਾ ॥ ਤਿਸ ਮਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਬੋ ਨ ਰਬੇ [illegible]

੧੪ ਵਹਾਰ ਜਗਤ ਕਾ ਐਸਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹੂਨ ਰੇਖ ਜੈਸਾ। ਪਹਿ
ਲੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਕਬਹੂੰ ਲਗਾਵੈ। ਲਗ ਜਾਵੈ ਤੌ ਤੋੜ ਨਿਬਾਹੇ। ਜਿਸ
ਕੈ ਮਾਂਝ ਮੁਖ ਕਹਰੀਜੈ। ਤਿਸ ਸੇ ਨ੍ਹੇਹ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕੀਜੈ। ਮਿਤ੍ਰ
ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵੈ। ਜੋ ਲੌ ਜੀਵੈ ਦੁਖੀਆ ਥੀਵੈ। ਸੁਨ ਮੀਤ
ਜਬ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀਜੈ। ਸਿਰ ਜਾਵੈ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਛੀਜੈ। ਜੋ ਨਰ
ਪ੍ਰੀਤ ਮੀਤ ਸੇ ਤੋੜੇ। ਤਿਸ ਕਾ ਬੇੜਾ ਸਾਈ ਬੋੜੇ। ਝੂਠੀ ਪ੍ਰੀਤ ਪਾ
ਲੀਤ ਕਹਾਵੈ। ਮੀਤ ਗਵਾਇ ਪਤ ਨਾਹੀ ਪਾਵੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਕੀਤ ਪ੍ਰੀ
ਤ ਭੁਲਾਈ। ਤਿਸ ਕੀ ਪਤ ਪਰਤੀਤ ਨ ਕਾਈ। ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੀਤ ਸੇ ਤੋੜੀ। ਤਿਸ ਨੇ ਧਰਮ ਮਿਰਜਾਦ ਛੋੜੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਭ
ਰਤਾ ਮਾਰ ਗਵਾਇਆ। ਤਿਸ ਕੇ ਪੂਰਬ ਪੁਰਖਾ ਕਬ ਭਾਇਆ।
ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਨਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰਾ। ਤਿਸ ਕੇ ਪਰਸੂਤ ਕਹਾਂ ਪਿਆਰਾ।
ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਨਾ ਸਤਿਗੁਰ ਛੋੜਾ। ਤਿਸ ਨੇ ਔਰ ਭਾਈ ਕਬ ਲੋੜ।
ਜੋ ਨਰ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਆਗ ਲਗਾਵੈ। ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਘਰ ਫੂਕ
ਜਲਾਵੈ। ਜੋ ਨਰ ਆਪ ਭੂਲਤਾ ਜੈ ਹੈ। ਵਹੁ ਕਿਆ ਦੂਸਰ ਪੰਥ
ਜਲੈ ਹੈ। ਜੋ ਨਰ ਬੀਂਧ ਪਰਿਓ ਆਪ ਬਿਚਾਰਾ। ਕਿਆ ਕਰੇ ਦੂਸਰ
ਕਾ ਛੁਟਕਾਰਾ। ਸੂਤਾ ਸੂਤੇ ਨਾਹਿ ਜਗਾਵੈ। ਜਾਗਤ ਹੋਤੇ ਤੂਰਤ
ਉਠਾਵੈ। ਸ੍ਵਪਚ ਨ ਜਗਤੇ ਸ੍ਵਪਚ ਲੇਹੈ। ਮੂਰਖ ਕੋਹੁ ਕਿਸ ਕੋ
ਮਤ ਦੇਹੈ। ਰਾਹੀ ਕੋ ਵਹੁ ਨਰ ਦੁਖ ਦੇਵੈ। ਜੋ ਭਾਗੀ ਹੋ ਕਸੁ
ਲੇਵੈ। ਖਾਇ ਖੁਲਾਏ ਸਹੀ ਧਨ ਤੇਰਾ। ਪਾਛੇ ਲੇਵੈ ਦੂਪਤ
ਾ। ਉਦੇ ਅਸਤ ਕਾ ਧਨ ਲੈ ਆਵੈ। ਰਹੈ ਨਹੀ ਜੋ ਦੇ ਦੇ ਖਾਵੈ
ਭੁਨ ਮਾਇਆ ਕੇ ਗਾਥੀ। ਖਾਵੈ ਖੁਲਾਵੈ ਔਰ ਰਹਜਾ

ਏ। ਅਰੋੜ੍ਹਤ ਧਨ ਬਿਨ ਸੁਖ ਨਾਹੀ। ਦੁਖਤੀ ਦੇਖੇ ਧਨ ਕੇ
ਮਾਹੀ। ਜੋ ਧਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲਗ ਜਾਵੇ। ਦੋਊ ਲੋਕ ਮੇਂ ਸੁਖ ਰ।
ਦਿਖਲਾਵੇ। ਜੋ ਧਨ ਮੰਦੀ ਬਿਧਿ ਲਗਾਵੇਂ। ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ
ਮਾਹਿ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂ। ਅਤੁ ਖ ਜਸ ਅਪਨਾ ਸੁਨ ਜੀਵੇ। ਪ
ਸੂ ਪੇਟ ਭਰ ਮੋਏ ਥੀਵੇ। ਅਪਨੇ ਪੇਟ ਪਸੂ ਭੀ ਭਰ ਹੈਂ।
ਪੁਰਸ਼ ਸੋਈ ਪਰਕਰ ਪਰ ਧਰ ਹੈਂ। ਦਾਤਾ ਦਾਨ ਕਰੇ ਜਸ
ਪਾਵੇ। ਅੰਤ ਕਾਲ ਬੈਕੁੰਠ ਪਧਾਵੇ। ਜਸ ਜੀਵਨ ਅਪਜਸ
ਮਰਨਾ। ਜਸ ਬਿਨ ਬਹੁਤ ਬਿਤ ਕਿਆ ਕਰਨਾ। ਜਿਸ ਮਾਨੁ
ਖ ਕੋ ਅਨ ਖ ਨਾ ਕੋਈ। ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਬਰਾਬਰ ਹੋਈ। ਗ
ਏਸ ਮੇਂ ਥੀ ਚਿੰਤਾ ਕੈਸੇ। ਆਰੋਤ ਜਸ ਜਿਹ ਧਰ ਹੈ ਜੈਸੇ। ਭੂਪ
ਦਾਨ ਕੇ ਬਿਤ ਸੁਖ ਦੇ ਹੈਂ। ਮੂਰਖ ਦਰਬ ਪਾਇ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈਂ। ਗ੍ਰਿ
ਸ਼ਨ ਹਰੀ ਹਰਿ ਸਿਮਰੋ ਭਾਈ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹਰ ਠੌਰ ਸਹਾ
ਈ।।੧੦।। ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ।ਸੰਨਿਆ
ਸੀ ਜੋ ਸਰਬ ਤਿਆਗੀ। ਹੋਇ ਅਤੀਤ ਫਿਰੇ ਬੈਰਾਗੀ। ਧ
ਤੂ ਕੋ ਨ ਹਾਥ ਲਗਾਵੇ। ਤਨ ਪਰ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋਊ ਨ ਪਾਵੇ।
ਕੰਠ ਕਹੀ ਬਨਾਵੇ ਨਾਹੀ। ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾਵੇ ਬਨ ਮਾਹੀ। ਰਾ
ਗ ਦ੍ਵੈਖ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੀਤਾ। ਨਾ ਕੋਈ ਬੈਰੀ ਨਾ ਕੋਊ ਮੀਤਾ। ਨਾ
ਊ ਧਰਮ ਕਰਮ ਜਪ ਜੱਗ੍ਯਾ। ਪਸੂ ਵਤ ਬਿਚਰੇ ਸਦਾ ਸੁ
ਤ੍ਰਾ। ਨਾ ਕੋਊ ਲਾਜ ਨਹੀ ਕੋਊ ਜਾ। ਸੋ ਰਾਜਨ ਕਾ ਜੋ
।ਜਬ ਕਾ ਭੁਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਾਨੋ। ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਾ ਸੰਨ
ਮਾਨੋ। ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਗ੍ਰੇਹੀ ਬਨ ਬਾਸੀ। ਚੌਥੇ ਪਦ

ਸੰਨਿਆਸੀ। ਵਰਣਆਸ੍ਰਮ ਕਹੇ ਬਿਵਹਾਰੀ। ਪਰਮਾਰ
੪੧ ਥਕੀ ਆਈ ਬਾਰੀ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਧਰਿ ਮਾਤ੍ਰ ਗਵਾਲੇ।
ਅਬ ਆਠੋਂ ਹੀ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬਾਲੇ। ੧੧।। ।ਵਰਣਾਸ੍ਰਮ
ਪਰਮਾਰਥੀ। ।ਸੂਦਰ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸੁਭ ਕਾਮ
।ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਰਾਮ ਕਰੇ ਨਾਮਾ। ਬੈਸ ਬਿਬੇਕੀ ਦੇਖੇ ਦੇਹਾ।
ਬਿਖੇ ਬਾਸਨ ਤਜੇ ਸੰਦੇਹਾ। ਛਤ੍ਰੀ ਜੋ ਉਤਮ ਜਗ ਮਾਹੂ।
ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਹੋਵੇ ਦਾਸੂ। ਕਾਮਾਦਿਕ ਸਭ ਸਤ੍ਰੂ ਮਾਰੇ। ਰ
ਣ ਦੈ ਖਲੋ ਮਾਰ ਨਿਵਾਰੇ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੋ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚਾਰੇ।
ਹੰਗ ਬ੍ਰਹਮ ਅਦ੍ਵੈਤ ਪੁਕਾਰੇ। ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਜਾਨੇ ਬਿਬ
ਹਾਰੀ। ਸੋ ਸਾਧੂ ਕਹੀਏ ਉਪਕਾਰੀ। ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਮਾਨੀ ਕੀ ਕਰ
ਹੈ ਜੋ ਵਾ। ਬਿਨ ਤੇ ਪਾਵੇ ਹਰਿ ਕੇ ਭੇਵਾ। ਦੇਹ ਗੇਹ ਧਰ ਗੇਹੀ
ਕਹੀਏ। ਤਿਨ ਮੋ ਬੰਦਾ ਬੰਧ ਸੋ ਲਹੀਏ। ਬੰਧ ਮੁਕਤ ਕੇ
ਜਾਨਨ ਹਾਰਾ। ਮੁਕਤ ਹੇਤ ਕਰੈ ਸ੍ਰੁਭ ਕਾਰਾ। ਬਨ ਤਨ
ਦੇਖੇ ਸੋ ਸੰਨਿਆਸੀ। ਵੈਰਾਗੀ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੀ। ਪੂਰ
ਖ ਬਿਬੇਕੀ ਬਿਦਿਆ ਗਿਆਨੀ। ਸੋ ਬਨਬਾਸੀ ਸਾਚਾ ਜਾਨੀ
।ਸੁਦੈ ਸਨਾਨ ਜਿਸ ਕੇ ਸੰਨਿਆਸੀ। ਗਿਆਨਵੰਤ ਪੂਰਨ
ਅਬਿਨਾਸੀ। ਸਹਜ ਰਥਾ ਆਪਨਾ ਆਪ ਨਿਹਾਰੇ। ਉਚਰੀ
[illegible]ਕੈ ਜਿਉਂ ਅੰਗ ਜਾਰੇ। ਰਥਾ ਭਆਥ ਕੈ ਸੰਸਾਰਾ ਹੀ। ਜੋ
…ਮਰਤ ਤੈ ਸਾਧਨ ਮਾਹੀ। ਜੋ ਧਨ ਨਹੀ ਤੋ ਰਿੜਾ ਕਿਆ ਹੈ
…ਨ ਆਰੋ ਬ੍ਰਿਤ ਕਜਾ ਹੈ। ਅਤ੍ਰ ਖਮੰਦ ਏਕ ਧਨ
…ਧਨ ਰਿਤ ਕੇਵ ਕੁਕਰਮ ਕਰਾਹੀ। ਅਧਮ ਹੋਹੇ

ਧਨ ਐ ਮਨਾ। ਸੋ ਸਿਆਨੇ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਸਿਆਨਾ। ਉਤਮ ਮਏ
ਕਮਾਨ ਕੋ ਲੇਵੇ। ਮਾਨ ਹੇਤ ਤਨ ਆਦਿਕ ਛੇਵੇ। ਕ੍ਰਿਸੂਹ
ਵੀ ਜਿਨ ਕੇ ਧਰਿ ਰਿਆਨਾ। ਤਿਨ ਕੋ ਮਾਨ ਅਮਾਨ ਸਮਾਨਾ।
੧੩॥ ॥ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖਨਾ॥

॥ਗੁਰੂ ਪਦਵੀ ਕੋ ਜਬ ਨਰ ਪਾਵੈ। ਤਬ ਰਾ
ਰੇਧ ਕਿਕੇ ਗੁਰ ਕਰਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਬਡੇ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹੈ। ਗੁਰ ਹੋਕਰ
ਕਿਉ ਕਾਹੂ ਸਹੈ ਹੈ। ਗੁਰ ਹੋਕਰ ਤਿਆਗੇ ਪਰ ਨਾਰੀ। ਗੁਰ
ਹੋਕਰ ਮਤ ਹੋ ਬਿਬਚਾਰੀ। ਗੁਰ ਹੋਕਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇ
ਹੈ। ਤਾਂ ਪਰ ਸਰਧਾ ਸਿਖ ਧਰੇ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਵਹੀ ਜੋ ਹੋਵੇ ਗਿਆ
ਨੀ। ਜਾਂ ਪਰ ਲਰ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਪ੍ਰਾਨੀ। ਕੋ ਅੰਧੇਰ ਰਵ ਹੈ ਪ੍ਰਕ
ਸ਼। ਗਿਆਨ ਹੋਇ ਅਗਿਆਨ ਬਿਨਾਸਾ। ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਜਬ ਸਿ
ਖਬਨਾਵੇ। ਤਾਂ ਕੋ ਸਿਖਿਆ ਭਲੀ ਸਿਖਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਬੋਲੇ
ਸਤ ਬੈਨਾ। ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਦੇ ਸਤੁ ਕੇ ਚੈਨਾ। ਗੁਰ ਹੈ ਐਸੇ ਸਦ
ਅਬਿਨਾਸੀ। ਚੰਦ ਸੂਰ ਸਮ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ। ਗੁਰ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਭੇਦ ਨ ਭਾਈ। ਗੁਰ ਬਿਨ ਕਹੁ ਕਿਸ ਨੇ ਗਤ ਪਾਈ।
ਗੁਰ ਕੇ ਗੀਤ ਕਹਾਂ ਤਕ ਗਾਵੈਂ। ਜਾ ਮਿਲ ਪਰਮੇ ਗੋਬਿੰਦ
ਪਾਵੇ। ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਨ ਸਰਨ ਜਬ ਲਾਗੋ। ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ
ਭ੍ਰਮ ਤੈ ਭਾਗੋ। ਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨ ਗੁਰ ਮਿਲ ਹੋਵੇ। ਬੁਧ ਨੈ
ਨਨ ਤੇ ਦੁਰਮਲ ਧੋਵੇ। ਵਾਹਿਵਾਹਿ ਗੁਰ ਦੀਨ ਦਾਇਆਲਾ। ਦੇ
ਵਿਸਮੇ ਕੀਓ ਉਜਾਲਾ। ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਗੁਰ ਨਜਰ ਨਾ
ਅੰਧਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸੁਤ ਬਤਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਗਿਆਨੀ ਔਰ ਧਿ

।।ਗੁਰ ਹੋ ਦਾਤਾ ਔਰ ਨ੍ਰਿਮਾਨੀ।।ਬਿਨ ਗਿਆਨੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕ
ਹਾਵੈਂ।।ਤੇ ਨਰ ਹਰਦਰ ਠੌਰ ਨ ਪਾਵੈਂ।।ਗੁਰ ਹੋ ਧਰਮੀ ਐ
ਰ ਸੁਭ ਕਰਮੀ।।ਗੁਰ ਹੋ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਮਰਮੀ।।ਗੁਰ ਮਿ
ਲੇ ਜੋ ਚਾਹੇ ਸੋ ਪਾਵੈ।।ਗੁਰ ਮਿਲ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੈ।।ਗੁਰ
ਮਿਲ ਰੋਮ ਰੋਮ ਹਰ ਗਾਵੈ।।ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਸਹਜੇ ਪਾਵੈ।।ਧ
ਰਮ ਅਰਥ ਅਰ ਕਾਮ ਮਿਲੇ ਹੈਂ।।ਮੁਕਤ ਮਿਲੇ ਜਿਉਂ ਫੂਲ ਖਿ
ਲੇ ਹੈਂ।।ਗੁਰ ਸਾਗਰ ਸਮ ਹੋਵੈ ਧੀਰਾ।।ਗੁਰ ਮਿਲ ਮਿਟੀ ਮਰ
ਨ ਕੀ ਪੀਰਾ।।ਗੁਰ ਹੋ ਛੋਡੇ ਛਲ ਬਲ ਸਾਰੇ।।ਗੁਰ ਹੋ ਤਜੇ
ਸਕਲ ਸੰਸਾਰੇ।।ਗੁਰ ਹੋ ਸੋ ਹੰ ਸਰਬ ਸੰਭਾਲੇ।।ਗੁਰ ਹੋ ਸੰ
ਸੇ ਸਰਬ ਨਿਕਾਲੇ।।ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕੌਨ ਬਖਾਨੇ।।ਗੁਰ ਕੀ
ਗਤ ਮਤ ਗੁਰ ਹੀ ਜਾਨੇ।।ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਹਰ ਗੁਰ ਲਖ ਏਕੋ।।
ਜਿਨ ਤੇ ਪਾਈਏ ਸਰਬ ਬਿਬੇਕੋ।।੧੩।।

ਸਿਖ੍ਯ ਕੇ ਸਿਖ੍ਯਾ।।

।।ਸਿਖ੍ਯ ਜੋ ਈ ਜੋ ਸਿ
ਖਿਆ ਪਾਵੈ।।ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਕੇ ਬਲ ਬਲ ਜਾਵੈ।।ਤਨ ਮਨ ਧ
ਨ ਕਰ ਕਰ ਹੈ ਸੇਵਾ।।ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵੈ ਹਰ ਕਾ ਭੇਵਾ।।ਗਿਆਨ
ਧਿਆਨ ਜਤ ਗੁਰ ਤੇ ਲੈ ਹੈ।।ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਤੇ ਭਰਮ ਟਲੈ ਹੈ।।
ਚਾਰੇਂ ਸਾਧਨ ਸਾਧੇ ਏਲਾ।।ਸਾਧ ਸੰਤ ਜੋ ਰਾਖੇ ਮੇਲਾ।।ਮੋਖ ਪ
ਏ ਸੰਸਾ ਨਹੀ ਮਨ ਮੇਂ।।ਸੁਖੀ ਰਹੇ ਗ੍ਰਹ ਮੇਂ ਵਾ ਬਨ ਮੇਂ।।ਮੁਕ
ਪਦਾਰਥ ਗੁਰ ਤੇ ਲੀਜੇ।।ਜੇ ਗੁਰ ਮਿਲੇ ਢਿਲ ਨਹੀ ਕੀ
ਗੁਰ ਕੀ ਸੰਗਤ ਕਰੀਏ ਭਾਈ।।ਜਨਮ ਮਰਨ ਛੋਰ
ਕਾਈ।।ਸਭ ਕਰਮਨ ਕੋ ਨਿਸਦਿਨ ਕਰੀਏ ਅੰਦ

ਕਰਮੋਕੋ ਧਿਆਨ ਨ ਧਰੀਏ॥ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰਾਮ ਸੋ ਹੋਵੈ
॥ ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਰ ਕਾਮ ਵਿਗੋਵੈ॥ ਅਰਥ ਹੇਤ ਪਰ
ਮਾਰਥ ਛੋਡੈ॥ ਪਾਹਿਨ ਲੇਕਰ ਮਾਨਕ ਢੋਡੈ॥ ਮਾਨ ਹੇਤ ਜੋ
ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪੇਟ ਪਾਪ ਕੀ ਸੀਸ ਧਰੇ ਹੈ॥ ਆਸ਼ਕ ਛੋਕ ਮਸਤ
ਹਰ ਹਾਲੇ॥ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਤੇ ਸਦਾ ਨਿਰਾਲਾ॥ ਸੰਤ ਨ ਸੰਗ ਕਰੇ ਦਿ
ਨ ਰੈਨਾ॥ ਤਾਂ ਸੋ ਬੋਲੇ ਮੀਠੇ ਬੈਨਾ॥ ਧੀਰੇ ਧੀਰੇ ਵਿਦਿਆ ਪਾਵੇ॥
ਖਾਵੇ ਅੰਨ ਭੁਖ ਮਿਟ ਜਾਵੇ॥ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕੋ ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਐਸਾ॥ ਬੈਦ
ਮਿਲੇ ਰੋਗੀ ਕੋ ਜੈਸਾ॥ ਪਾਪੀ ਸਾਧ ਸੰਗ ਨਹੀ ਭਾਵੇ॥ ਜਿਉਂ
ਤਾਪੀ ਘੀ ਤੇ ਦੁਖ ਪਾਵੇ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਸੰਤਨ ਕਾ ਕਰ ਸੰਗਾ॥ ਤਿਉ
ਤਿਉ ਲਾਗਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰੰਗਾ॥ ਹਰ ਜੋਰ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਧਰ ਹੈ॥
ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਕਰ ਬਰਤਨ ਭਰ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਾਧੂ ਧਨ ਧਰ ਮੇਂ ਲੋੜੈ॥
ਤਾਂ ਤੇ ਭਲਾ ਰੋਗੀ ਖਟ ਛੋਡੈ॥ ਨਿਰਧਨ ਸਾਧੂ ਖਰਾ ਸੁਖਾਲਾ॥
ਚੋਰ ਨ ਪਵੇ ਨ ਦੇਵੇ ਹਾਲਾ॥ ਜੋ ਸਾਧੂ ਹੈਂ ਜਗ ਤੇ ਨਿਆਰੋ॥
ਸੋ ਹੈਂ ਸਭ ਖੇਦਨ ਤੇ ਪਾਰੋ॥ ਸਾਧ ਜਗਤ ਸੋਂ ਰਾਖੇ ਮੇਲਾ॥ ਜਾ
ਕੋ ਸੰਗ ਹੀਏ ਮੈ ਸੇਲਾ॥ ਗਾਂਦੀ ਸੁਤਾ ਨੀਰ ਰਹੁ ਜਾਵੇ॥ ਮਰੇ
ਨਹੀ ਤੋ ਜਹਮਤ ਪਾਵੇ॥ ਤਰਕ ਤੇਗ ਸੋ ਬਚ ਕਰ ਰਹੀਏ॥
ਬਸ ਕਰ ਤੇ ਦੁਰ ਬਚਨ ਨ ਕਹੀਏ॥ ਵਾਦੀ ਕੋ ਉਤਰ ਨ ਦੀਜੇ॥
ਉਤਰ ਲੇ ਭੀ ਨਾਹਿ ਪਤੀਜੇ॥ ਵਾਦੀ ਕੇ ਰੋਕੇ ਮਤ ਬੋਲੇ॥ ਜੋ ਬੋ
ਲੇ ਤੌਂ ਵਿਖ ਹੀ ਘੋਲੇ॥ ਸਰਧਾ ਬਿਨ ਪ੍ਰਸਨ ਮਤ ਕੀਜੇ॥
ਪ੍ਰਸਨ ਕਿਉ ਉਤ੍ਰ ਦੀਜੇ॥ ਜਿਸਕੇ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥ ਸੋ
ਬਨ ਮੇ ਸਦਾ ਉਦਾਸਾ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਜੋ ਰਹੇ ਉਦਾਸੀ॥ ਸੋ ਕਹੀ

ਰਾ ਸਨਿਆਸੀ।ਜਿਉ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਉ ਹੀ ਰਹੀਐ।ਭਲਾ
ਬੁਰਾ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ ਕਹੀਐ।ਇਕ ਦਰ ਬੰਦ ਕਰੇ ਮਹਾਰਾਜਾ।
ਦੂਜਾ ਖੋਲ ਦੇਤ ਦਰਵਾਜਾ।ਪੀਆ ਪਿਆਰ ਜੋ ਨਹੀ ਪਾਵੈ।
ਸੋ ਰੋਵਤ ਹੈ ਲੈ ਲੈ ਹਾਵੇ।ਜਗ ਮੈ ਹੋਤੇ ਹੋਇ ਅਮੀਰੀ।ਨ
ਹੀਤੋ ਸਭ ਸੇ ਭਲੀ ਫਕੀਰੀ।ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਧਨੁ ਕਰ ਆਵੈ।
ਤਿਆਗ ਕਰੇ ਤੋ ਸੋਭਾ ਪਾਵੈ।ਥੋਰਾ ਥੋਰਾ ਬਹੁ ਹੋਇ ਜਾਵੈ।
ਜੈਸੇ ਜੌਂ ਕਰ ਖਿਲਵਾਰ ਬਨਾਵੈ।ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਕਰ ਹੋਵੈ ਨਾਲਾ।ਤਾਰ
ਤਾਰ ਕਰ ਬਨੇ ਦੁਸਾਲਾ।ਸੁਨ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਮੀਠੇ ਬੈਨਾ।ਮਿਤ ਸੇ ਤੋੜੇ
ਤਿਸ ਕਰ ਚੈਨਾ।ਘਾਸ ਪਾਤ ਕਰ ਬੈਲ ਮਰੇ ਹੈਂ।ਹਰੀਅੰਗੂ
ਰੀ ਹਰਨ ਚਰੇ ਹੈਂ।ਕਸੂ ਘਾਸ ਨ ਲੋਕ ਕਮਾਵੈਂ।ਸੰਤ ਸਦਾ
ਹੀ ਬੈਠੇ ਖਾਵੈਂ।ਉਸ ਮਿਤ੍ਰ ਸੇ ਧੋਵੈ ਹਾਥਾ।ਜੋ ਮਿਲ ਤੁਮਰੇ ਸਤ੍ਰੁ
ਸਾਥਾ।ਰਾਵਣ ਭ੍ਰਾਤ ਰਾਮ ਹਿਤ ਕੀਆ।ਸਤ੍ਰੁ ਮਾਰ ਲਿਆਏ
ਸੀਆ।ਦੁਰਜਨ ਸੰਤ ਓਰ ਨਹੀ ਆਵੈ।ਰਾਵਣ ਰੰਕ ਪੈ ਕੈਸੇ ਜਾਵੈ।
ਮਿਲੇ ਜੁ ਆਕਰ ਛਾਰਾ ਸੁਹੇਲਾ।ਰਾਵਣ ਰੰਕ ਕਾ ਹੋਵੈ ਮੇਲਾ।ਪਾ
ਪੀ ਕੋ ਤੁਮ ਮਾਲ ਨ ਦੇਵੋ।ਠਗ ਚੋਰ ਤੇ ਮਾਲ ਨ ਲੇਵੋ।ਜੋ ਸੁਵੈ
ਭੂਰ ਕੀਤੀ ਨਹੀ ਮਾਨੇ।ਵਹੁ ਤੁਮਰੇ ਡਰ ਕੇ ਕਿਆ ਜਾਨੇ।ਜਿਸ
ਤ੍ਰੇ ਜਿਸ ਤੇ ਕਾਮ ਨ ਕੋਊ।ਮੂਆ ਸੁਨ ਕਰ ਛੂਹ ਕਬ ਰੋਊ।ਜੋ ਮਰ
ਜਾਏ ਕਹੋ ਮਤ ਮੰਦੇ।ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਪਛਾਨੇ ਬੰਦੇ।ਜੀਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾਮ ਨ
ਆਏ ਮੋਏ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਆ ਸੁਖ ਪਾਵੈ।ਜਿਸ ਨੇ ਕਬੀ ਨ ਦੇਖੀ ਭੂ
ਕਿਆ ਜਾਨੇ ਭੂਖਨ ਕੇ ਦੂਖਾ।ਜਤਨ ਕਰੋ ਕੇ ਕਰੋ ਨ ਕਰਤੇ
ਸ੍ਵਾਦਾ ਮਿਲੇ ਹੈ ਹਰਤੋ।ਪ੍ਰਾਲਭਧ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ਥੀਰਾ।

ਪਰਜਹ ਮਨਧੀਰਹੈਨਧੀਰਾ।ਧਰਿਕੈਤਿਆਰਾ ਜਾਹਿ
ਕੈਹਪਾਸਾ।ਜਹਜਾਵੈ ਤਹਾਂਮਹਾਂ ਅਕਾਸਾ।ਸਿਧਬਿਨ
ਪ੍ਰੇਮਪ੍ਰੇਮਬਿਨਪੈਸੇ।ਕਾਮੀ।ਬਿਨਕਾਮਨ ਸੁਖਕੈਸੇ।ਬਿਨ
ਮੂੰਡੇਕੈਭੇਦਬਤਾਵੈ।ਬਿਨਮਾਰਗਕੋਪੁਰਕੋਜਾਵੈ।ਵਿਦਿਆ
ਧਰਬਿਨਕਰਨੀ ਐਸੇ।ਬ੍ਰਿਛਬਿਨਫਲਫੂਲੇ ਜੈਸੇ।ਵਿ
ਦਿਆਵਿਖਅਭਿਆਸਬਿਨ ਹੈ ਭੋਜਨਵਿਖ ਜੋ ਖਾਹਿ ਅ
ਘਾਹੈਂ।ਸੁਤਕੋ ਵਿਖ ਮੂਰਖਕੋਸੰਗਾ।ਜਿਉਂ ਵਿਖ ਬਿਧਨ
ਰਪ੍ਰਸੰਗਾ।ਸਾਧੂ ਹੈ ਬਿਨ ਵਿਦ੍ਯਾ ਐਸਾ।ਸੁੰਦ੍ਰ ਮੰਦਰ ਦਰ
ਬਿਨਜੈਸਾ।ਸੁਨਸਿਆਨੇ ਸਠ ਸੰਗ ਤਿਆਗੋ।ਸੰਤਜਨ
ਕੀਸਰਨੀ ਲਾਗੋ।ਸਠ ਸੰਗਤਸਮ ਔਰ ਨ ਮੰਦਾ।ਸਾਰ
ਠ ਸਮ ਨਖੀ ਜਗਮੇਂ ਗੰਦਾ।ਅਛਰ ਬਿਛੂ ਸਠ ਏਹ ਏਕੋ।
ਉਨਕੀ ਐਸਦ ਤਿਆਗ ਬਿਬੇਕੋ। ਜਾਕੈ ਸੰਗ ਮੂਰਖ ਸੇ
ਲਾਗੋ।ਆਗੈ ਸੈਨੇ ਮੋਨ ਤਿਆਗੋ।ਜਾਗ ਦੇਖ ਤਜ ਨੀਂਦ ਅ
ਵਿਦਿਆ।ਸਠ ਸੰਗ ਤਿਆਗ ਜਾਨ ਗੁਰ ਵਿਦਿਆ।ਜਾਕੈ ਭਾਗ
ਨੀਂਦ ਭ੍ਰਮ ਸੋਵੈ।ਤਾਂਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮੂਰਖ ਹੋਵੈ।ਜੋਤਾ ਸੁ ਪਢ ਮੂੰਦ
ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨੇ।ਮੂਰਖ ਕਾ ਕਹਿਨ ਮਤ ਮਾਨੇ।ਮੀਠ ਬੋਲੇ ਪੂਰ ਤੋ
ਲੇ।ਤਿਸਪਰ ਸਿਆਨ ਜੀਉ ਘੋਲੇ।ਕੜਵਾ ਬੋਲੇ ਔਪਟ
ਤੋਲੇ।ਮੂਹ ਕਰ ਕਾਲਾ ਲੋਕ ਰੋਕੇ ਲੇ।ਕਰੇ ਨੌਕਰੀ ਨਖਰਾ ਕੈਸਾ।
ਸਾਹਿਬ ਹੋਵੇ ਖਤਰਾ ਕੈਸਾ।ਅਪਨਾ ਕਾਜ ਆਪ ਹੀ ਕਰੀਏ।
ਕਹੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਮਿਨਤ ਧਰੀਏ।ਰਾਹ ਸੂਧੇ ਚਲ ਕੇ ਹੋ ਦੂਰਾ।
ਨਰ ਛਿਨਾਰ ਨ ਕਰ ਹੈ ਪੂਰਾ।ਨਾਰ ਕਲਹਿਨੀ

ਗਿ੍ਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋ ਨਰ ਜਾਨ ਜੀਵਤਾ ਨਾਹੀ ॥ ਛੋਟੇ ਗ੍ਰਾਮ ਬੀਚ
ਜਿਸ ਬਾਸਾ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥ ਦੇਹ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਪ
ਰਵਸ ਜੋਈ ॥ ਤਾਂ ਕਾ ਜੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਈ ॥ ਜਹਾਂ ਨੀਰ ਕੋਊ ਹੋ
ਵੇ ਰਾਜਾ ॥ ਤਹਾਂ ਨ ਹੋਵੇ ਅੱਛ ਕਾਜਾ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਹਰਿ ਸੋ
ਮਿਲ ਰਹੀਏ ॥ ਭੁਲੇ ਭੁਰੇ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂੰ ਕਹੀਏ ॥ ੧੪ ॥

ਧਨਪਤ ਕੋ ਸਿਖਿਆ ॥ ਜੇ ਧਨਪਤ ਤੂੰ ਬਹੁ ਧਨ
ਪਾਵੇ ॥ ਜਹੀ ਭਲੋ ਜੋ ਖਾਇ ਖੁਲਾਵੇ ॥ ਪੈਸਾ ਸੋ ਜਿਸ ਤੇ ਜਸ
ਪਾਵੇ ॥ ਧਰਮੋ ਧਰੇ ਪੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਜੇ ਧਨ ਹੈ ਭਾਗਨ ਕੇ ਮਾਹੀ
ਸੋ ਤੇ ਜਾਤ ਕਬਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥ ਧਨ ਅਪਨਾ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਲਾਵੇ ॥
ਤਾਂ ਤੇ ਬਡੋ ਜਸ ਤੁਮ ਪਾਵੇ ॥ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਈਸੁਰ ਕੀ ਮਾਇਆ
॥ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਨਹੀ ਕੁਛ ਆਇਆ ॥ ਧਨ ਸੰਗ ਆਇਓ ਸਾਥ ਨ
ਜਾਵੇ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾ ਜੋ ਖਾਇ ਖੁਲਾਵੇ ॥ ਦਰਬ ਦੇਖ ਕਰ ਸਹਿਜ
ਕਰੀਜੇ ॥ ਬਲ ਭੀ ਹੋਇ ਪਰ ਧੀਰ ਧਰੀਜੇ ॥ ਮੂਰਖਨ ਸੋ ਮੀਠੇ ਹੋ
ਜਾਈਏ ॥ ਦਾਤਨ ਸੋਂ ਰਸਨਾ ਸਮਗਾਈਏ ॥ ਅਤਿ ਸੂਧੇ ਮਤ ਹੋ
ਬਿਵਹਾਰੇ ॥ ਸੂਧੀ ਲਕੜੀ ਕਾਟੇ ਸਾਰੇ ॥ ਅਤਿ ਕੋਮਲ ਮਤ ਹੋ
ਇਹੁ ਹੋਲਾ ॥ ਨਭ ਮਰੋਖ ਸਭ ਕਟ ਜਿਉਂ ਕੇਲਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸੋ ਤੈਸੇ
ਹੋ ਜਾਈਏ ॥ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਬਨਾਈਏ ॥ ਗੁਨਵੰਤੇ ਐਸੇ
ਗ ਜੀਵੇਂ ॥ ਦੇਖ ਕਠਨ ਬਹੁ ਕੋਮਲ ਥੀਵੇਂ ॥ ਸੰਤ ਸੁਭਾਵ
ਗੁਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾਂ ਕੋ ਵਿਸਨ ਰੂਪ ਕਰ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਗ
ਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੰਤ ਗੁਪਤ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਜਬ
ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੇਵੇ ॥ ਫਿਰ ਕਹੁ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਲੇਵੇ ॥ ਮੂਰ

ਅੱਕਠੇ ਦੇਖ ਡਰੀਜੋ।ਬਹੁ ਬੈਲਨ ਮੋਂ ਪਾਉਂ ਨ ਦੀਜੋ।
ਬਹੁ ਅਛਰ ਜਬ ਹੋਇ ਅੱਕਠੇ।ਮਾਨਖ ਦੇਖ ਤਹਾਂ ਭਜ
ਨੱਠੇ।ਏਕ ਇਕੇਲਾ ਅਰ ਦੋ ਯਾਰਾਂ।ਧੀਰਜ ਕੌਨ ਦੇਤ
ਬਿਨ ਯਾਰਾਂ।ਬੈਦੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਦੂਖ ਸੁਨਾਏ।ਭਾਗ ਭਲੇ ਕੁ
ਛ ਔਸ਼ਦ ਪਾਏ।ਵੈਦ ਮੀਤ ਕੋ ਕਹੈ ਨਿਰੰਤਰ।ਮਤ ਰਾ
ਖੋ ਕੁਛ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਅੰਤਰ।ਅਪਨਾ ਧਨ ਰਾਖੇ ਕਰ ਮਾਹੀਂ।
ਤੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦੇਵੇ ਨਾਹੀ।ਅਗੇ ਔਰ ਭਏ ਹੈਂ ਜੈਸੇ।ਹ
ਮ ਭੀ ਚਲੇ ਜਾਏਂਗੇ ਤੈਸੇ।ਬਿਤ ਕਰ ਸਭ ਹੀ ਸੇਵ ਕਰੇਂਗੇ।
ਨਿਰਧਨ ਦੇਖ ਨ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇਂਗੇ।ਭਲੀ ਕਹੀ ਇਕ ਸ਼ਸਤ੍ਰ
ਧਾਰੀ।ਬਨੀ ਬਿਦੇਸ ਜੋ ਅਪਦਾ ਭਾਰੀ।ਸਭ ਮਨ ਬਲ
ਤੇ ਸੂਨ ਸੋਨਾ।ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਰਤੀ ਭਰ ਸੋਨਾ।ਕਰਮ ਵ
ਹੀ ਜੋ ਕਰਮੇਂ ਆਵੇ।ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਜੋ ਪੇਟ ਸਮਾਵੇ।ਖਾਇ
ਖੁਲਾਇ ਯਹੀ ਧਨ ਤੇਰਾ।ਪਾਛੇ ਲੇਵੇ ਕੌਨ ਨਿਹੋਰਾ।ਉ
ਦੇ ਅਸਤ ਕਾ ਬਿਤ ਕਰ ਲਿਆਵੇ।ਨਹੀ ਰਹੇ ਘਰ ਜੋ ਦੇਖਾ
ਵੇ।ਤੀਨੋਂ ਕਾਮ ਦਰਬ ਕੇ ਗਾਏ।ਖਾਇ ਖੁਲਾਇ ਅਵਿਰ
ਥਾ ਜਾਏ।ਅਹੋ ਦਰਬ ਦੁਖ ਕੋ ਬਿਨ ਨਾਹੀਂ।ਬਿਨ ਪਦਾਰ
ਥ ਭੀ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜ਼ਰ ਦੇਉ ਹੋਵੇਂ।ਨ
ਰ ਕੇ ਸਭੀ ਦਰਿਦ੍ਰ ਖੋਵੇਂ।।੫।।

।ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਸਿਖਿਆ।

।ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਇਉ ਸਮਝਾਵੇ।
ਜਨੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਸਿਖਾਵੇ।ਸਤ ਬਚਨ ਸਮਤਪ

ਹੈ ਕੋਈ। ਖਿਮਾ ਸਮਾਨ ਨ ਰਖਕੋ ਹੋਈ। ਸਮ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀ
ਸੁਖ ਦੂਜਾ। ਗੁਰ ਪੂਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਪੂਜਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ
ਸਮ ਔਰ ਨ ਦਾਨਾ। ਦਯਾ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਨਹੀ ਆਨਾ। ਵਿਦਿ
ਆ ਸਮ ਸੰਪਤ ਨਹੀ ਕੋਈ। ਨਾਮ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਧਨ ਹੋਈ।
ਵਿਦਿਆ ਮੇਂ ਆਲਸ ਮਤ ਕੀਜੋ। ਪ੍ਰਸਨ ਕਾ ਸੁਤ ਉਤ੍ਰ ਦੀਜੋ। ਕ
ਹੀਂ ਜੋ ਆਪਨ ਹੋਇ ਅਮਾਨਾ। ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹਿ ਕਰੈ ਸਿਆਨਾ।
ਬਾਹਿਰ ਰਾਖੈ ਸੁਧ ਵਿਹਾਰਾ। ਅੰਤਰ ਜਾਨੇ ਏਕ ਓਅੰਕਾਰਾ।
ਜੋ ਜਗ ਜਾਨੇ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨਾ। ਹਰਖ ਸੋਕ ਮਤ ਕਰੈ ਸਿਆਨਾ।
ਹੇ ਸੁਤ ਪਰਮਾਰਥ ਬਿਵਹਾਰਾ। ਦੋਨੋ ਰਾਖੋ ਸਦ ਵਿਚਾਰਾ। ਜੇ
ਤੁਮ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਅਨੰਦਾ। ਤੌ ਦੋ ਕਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਕੰਦਾ। ਜੋ ਸੁਖ
ਹੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮਾਹੀ। ਸੋ ਸੁਖ ਔਰ ਠੌਰ ਮੇਂ ਨਾਹੀ। ਕਦਰ ਫੂ
ਲ ਬਾਗ ਮੇਂ ਜੈਸਾ। ਬੀਚ ਉਜਾੜ ਨ ਆਦਰ ਐਸਾ। ਪਤ
ਚਾਹੋ ਮਤ ਪਰ ਘਰ ਜਾਵੋ। ਜੋ ਜਾਵੈ ਤੋ ਪਤਿ ਸੇ ਆਵੋ। ਜੋ
ਚਾਹੇ ਜਗ ਮੇਂ ਵਡਿਆਈ। ਤੌ ਮਤ ਛੇੜੋ ਨਾਰ ਪਰਾਈ।
ਪਰ ਨਾਰੀ ਹਿਤ ਰਾਵਨ ਮੂਆ। ਕਾਮ ਕ੍ਰੁਧ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ
ਹੂਆ। ਚੋਰੀ ਜਾਰੀ ਮਿਥਿਆ ਤਜੀਏ। ਬੈਠ ਇਕੰਤ
ਹਰੀ ਹਰਿ ਭਜੀਏ। ਜੋ ਨਾਰੀ ਪਰ ਮਨ ਭਰਮਾਵੈ।
ਸੋ ਨਰ ਆਦਰ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ। ਚੰਚਲ ਸੰਗ ਹੋਇ ਚਿਤ
ਚੰਚਲਾ। ਸੰਗ ਲੋਹਾਰ ਜਰੇ ਰੋ ਅੰਚਲਾ। ਲੋਕ ਬੇਦ ਕ
ਤੇ ਹੈਂ ਐਸਾ। ਸੰਗਤ ਜੈਸੀ ਫਲ ਹੈ ਤੈਸਾ। ਅੰਦ ਕਰਮ
ਦਾ ਹੋਵੈ। ਭੂਲ ਜਾਇ ਕਰ ਬੈਠ ਰੋਵੈ। ਜਾਨੂ ਅਜਾ-

ਨ ਕੋਈ ਬਿਖ ਖਾਵੈ ॥ਜਿਸ ਰੋਜ ਨੋ ਸੋ ਮਰ ਜਾਵੈ ॥ਬਾਰ ਆਗ
ਨ ਤ ਸੁਵਰਨ ਸਮਾਨੀ ॥ਪਰਸਤ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੈ ਪਾਨੀ ॥ਦੂਧ
ਪੀਏ ਕੈ ਹਾਟ ਕਲਾਲੇ ॥ਸੁਰਾ ਜਾਨ ਹੈ ਦੇਖਨ ਵਾਲੇ ॥ਘਰ ਮੈ
ਰਾਖੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰੀ ॥ਅਨਤ ਤੇ ਤਿਆਗੇ ਜੋ ਬਿਭਚਾਰੀ ॥ਜੈਸੇ ਛੁ
ਤੇ ਪੈ ਹਰ ਜਰਨਾ ਹੀ ॥ਤੈਸੇ ਮਾਨ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਹੀ ॥ਜੈਸੇ ਲੰਦ
ਵਿਆਈ ਨਹੀ ਪਾਵੈ ॥ਤੈਸੇ ਥੜ੍ਹੇ ਅਨ ਸੰਗ ਨ ਜਾਵੈ ॥ਪਾਪੀ
ਨੇ ਹੈ ਜੋ ਸੁਖ ਭੋਗੇ ॥ਸੋ ਦੁਖ ਜਾਨ ਨਰਕ ਔਰ ਭੋਗੋ ॥ਨਰ ਕ
ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ॥ਹਰਿ ਬਿਸਾਰ ਫਿਰ ਕਾਹੇ ਰੋਵੈ ॥ਜੋ ਹ
ਰਿ ਕਰਹੈ ਸੋਈ ਹੋਵੈ ॥ਹਰਿ ਕਾ ਕੀਆ ਕੋਈ ਨ ਖੋਵੈ ॥ਜੈਸੇ
ਜੀਵੈ ਮਨ ਸਮਝਾਵੈ ॥ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਕੋ ਮੁਕਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥
ਜੋ ਮਨ ਸਾਧੇ ਸਾਧ ਕਹਾਵੈ ॥ਘਰ ਬਾਹਰ ਸਾਚੇ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥
ਜੋ ਨਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਲਾ ਪੀਵੈ ॥ਅਠ ਪਹਰ ਮਸਤਾਨ ਥੀਵੈ
॥ਟੋਪੀ ਕੋਦੜੀ ਛੂਤ ਲਗਾਵੈ ॥ਬਿਨ ਮਨ ਮਾਰੇ ਸਾਤਿ ਨ
ਪਾਵੈ ॥ਜੋ ਮਨ ਸੁਧ ਹੂਆ ਸੁਨ ਭਾਈ ॥ਪਹਿਰੇ ਪਸ਼ਮੀਨ
ਦਰਿਆਈ ॥ਜੋ ਨਰ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਧੋਵੈ ॥ਘਰ ਮੈ ਬੈਠ
ਕਾਂਸ਼ੀ ਹੋਵੈ ॥ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਏਕ ਸਮਾਨਾ ॥ਸੋ ਕਹੀਏ ਸੂਰ
ਬਿਤ ਗਾਵਨਾ ॥ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਲਛਮੰਸਾਨਾ ਹੀ ॥ਸਮਸਰ
ਰਾਜ ਜੋਗ ਰੂਮ ਤਾਂਹੀ ॥ਕਰਨੀ ਕਰੇ ਕਾਮਨਾ ਤਿਆਗੇ ॥
ਹਿਰਦੈ ਤੇ ਸੀ ਘਰ ਜਾਗੇ ॥ਤਜ ਆਰੀ ਮਨ ਨ ਤਜ
ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਪਜ ਗਾਵੈ ਜਾਇ ਅੰਧਾਰਾ ॥ਗਿਆਨ ਵਾ
ਰੇ ਅਮੀਰੀ ॥ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰੇ ਫਕੀਰੀ ॥ਮਨ

ਸਕਰਕੋ ਪਿਆਰੈ। ਜਹਾਂ ਰਹੈ ਸੁਖ ਤੇਰੋ ਸਾਰੈ। ਜੋ ਗ੍ਰ
ਹਤ ਜਕਰਮ ਪੂਰੋ ਹੋਵੈ। ਜਹਿ ਜਾਵੈ ਤਹਿ ਘਰ ਕਰ ਸੋਵੈ।
ਮਾਂਗ ਖਾਇ ਅਰ ਫਿਰੇ ਬਿਦੇਸਾ। ਨਾਮ ਆਸਰੇ ਕਿਆ ਅੰ
ਦੇਸਾ। ਸੁਭ ਮਤਿ ਬਿਤ ਭ੍ਰਾਹ ਨਾਰ ਤਿਆਰੋ। ਸੋ ਨਰ ਭਲ
ਕਾ ਮੇਲ ਕਰੋ। ਜੋ ਉਦਮ ਕਰ ਪੇਟ ਭਰੇਗਾ। ਸੋ ਕਿਉਂ ਪਰ
ਵਸ ਜੀਸ ਪਰੇਗਾ। ਨਿਜ ਭ੍ਰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਖਾਵੈ। ਤਿਸ
ਤੇ ਭਲਾ ਜੇ ਪਰ ਘਰ ਜਾਵੈ। ਭੀਖ ਭਲੀ ਮਨ ਭੂਖ ਪਿਆ
ਸਾ। ਮੂੰਡ ਫਬੀ ਚਰ ਨ ਹੋਵੈ ਦੇਖਾ ਜਾ। ਜੇ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਨ ਰਾਖੇ
। ਤਾਂ ਕੋ ਭਲਾ ਮੂੜ੍ਹ ਨਰ ਆਖੇ। ਸਿਖ ਮੰਤ ਸੁਣੈ ਬਲ ਕਰ ਖਾ
ਵੈਂ ਦੇਖੋ ਜੀ ਨਿਰਦੀਨ ਕਹਾਵੈਂ। ਸਿਖ ਤਿਹ ਹੈ ਪੈਕੰਡ੍ਹਾ ਮਾਹੀ
ਦ੍ਰਿਸਟ ਪਰੈ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਭ ਤਨ ਨਾਹੀ। ਬਾਜ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਤੇ ਕੈਸੇ ਮਾਰੇ। ਕਿ
ਉਨ ਖਾਵੇ ਜੇ ਬਲ ਕਰ ਹਾਰੇ। ਜੇ ਗੀਦੜ ਕੋ ਮਾਰਨ ਜਾਵੈ। ਸਿੰ
ਘਨਕ ਸਾਮਾਨ ਬਨਾਵੈ। ਵੈਰੀ ਕੋ ਮਤ ਦੇਖ ਛਿਪਾ। ਠਗ ਖੋ
ਤਨਕੇ ਸਾਰ ਕਛਿਵਾ। ਜੋ ਜਗ ਮੈਂ ਨਤ ਰਹੇ ਸੁਵਾਲੀ। ਤਾ ਕੀ
ਜਾਨੋ ਤੈ ਡੀ ਚਾਲੀ। ਲੋਭ ਛੋਡ ਅਰ ਕਰ ਬਦਸਾਹੀ। ਸੋ ਹੂੰ ਚ
ਜਿਸ ਥੇ ਪਰਵਾਹੀ। ਪਰ੍ਹੇਂ ਪੇਖੇ ਦਖ ਤੇ ਬ ਪੁਰਾਨੇ। ਹੈ ਮੂਰਖ
ਬਿਨ ਆਪ ਪਛਾਨੇ। ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਮਨ ਹੈ ਜਿਉਂ ਸੀਸਾ। ਅ
ਲਪ ਚੋਟ ਕਰ ਜਾਵੈ ਫੀਸਾ। ਅਗਿਆਨੀ ਕਾ ਮਨ ਜਿਉ
ਹਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੇ ਗਸਨ ਵਾਨ ਨਹੀ ਚਾਹਿਨਾ। ਅਰ ਖ਼ਦੇ ਤਪ
ਰਥ ਛਡੋ। ਪਾਹ ਨ ਲੋ ਕਰ ਮਾਨ ਕਛੋੜੋ। ਮੰਦੇ ਕਰਮ
ਕੇ ਮਰ ਹੈ। ਨਦੀ ਤੀਰ ਪਰ ਕੇ ਦਿਨ ਡਰ ਹੈ। ਰੋਰ ਜਾਰ

ਕੇ ਪੈਂ ਦਿਨ ਚੁਈ ਹਾਂਡੀ ਕਾਠ ਕਦਾਂਤਰ ਜਾਈ। ਖੋਟ੍ਹੀ ਬ
ਹੁਤੀ ਹੈ ਸਭ ਰੋਕੀ। ਜੈਸੇ ਦਾਵਾਨਲ ਕੋ ਜਲ ਮੇਟੇ। ਮੂਰਖ
ਮਾਨੁਖ ਹੈ ਜਿਉਂ ਅੰਧੇ। ਆਪ ਭੁਰ ਕਰ ਆਪੇ ਬੰਧੇ। ਮੂਰਖ
ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਕਿਆ ਲੇਵੈ। ਜੋ ਗੁਣਵੰਤ ਜਨ ਇਕ ਔਗੁਨ ਸੇਵੈ। ਜੈਸੇ
ਬਨ ਮੇਂ ਇਕ ਭੁਜਗ ਦੇਖੋ। ਬ੍ਰਿਧ ਚੰਦਨ ਇਕ ਭੁਜਗਨ ਕੇ ਪੇਖੋ। ਜੈਸੇ
ਕੰਟੰਤ ਜਨ ਫੂਲ ਇਕੱਠੇ ਫੜੇ। ਬ੍ਰਿਧ ਚੰਦਨ ਭੁਜਗ ਕਦੀ ਨਾ ਛੋਡੇ।
ਮੂਰਖ ਧਨ ਕਤ੍ਰਮ ਸੰਚ ਡਿਆਰੋ। ਰਤਨਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਅਨ
ਰਾਰੋ। ਜਾ ਕਤ ਬ੍ਰਿਧ ਨਾ ਕਰੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈ। ਬ੍ਰਿਧ ਚੰਦਨ ਦੇਖਤ ਡਰ
ਜਾਵੈ। ਚਾਮ ਚਿੜੀ ਕੋ ਭਾਨ ਨਾ ਭਾਵੈ। ਤੈਂ ਸੂਰਜ ਕਾ ਕਿਆ ਘਟ
ਜਾਵੈ। ਸੂਰਜ ਹੋਇ ਸਦਾ। ਜਿਹ ਮੇਰੋ। ਉੱਲੂਆ ਦੇਖ ਅੰਧੇਰ
ਭੇਰੋ। ਰਾਜਤ ਪਿਖੇ ਨਾ ਭੂਖੇ ਦੇਵੈਂ। ਤਿਨ ਮੂਰਖਨ ਕਾ ਨਾਮ
ਨਾ ਲੇਵੈਂ। ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਭਾਵੈ। ਪਰ ਇਕ ਸਤ੍ਰੂ ਨਜਰ
ਨਾ ਆਵੈ। ਨੇਤ੍ਰ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਭਰ ਜਾਵੈਂ। ਪਰ ਸਤ੍ਰੂ ਨਾ ਨਜ਼
ਰਨ ਆਵੈ। ਪੀਠ ਮੀਤ ਕੀ ਪਛੀ ਸੁਹਾਵੈ। ਦੁਰਜਨ ਕਾ ਮੁਖ
ਡਾ ਨਹੀਂ ਭਾਵੈ। ਬੈਰੀ ਬਾਤ ਕਰੈ ਅਨਹੋਤੀ। ਮੇਹਥੀ ਸਾਥ
ਪਰੋਵੈ ਮੋਤੀ। ਜੈਸੇ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨ ਦੁਖ ਹੋਵੈ। ਤੈਸੇ ਸਤ੍ਰੂ ਮਿਲ
ਸੁਖ ਖੋਵੈ। ਲਾਭ ਸਿੰਧ ਮੇਂ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹੋਵੈਂ। ਪਰ ਕੌਨੇ ਭੇਤ
ਜਾਨ ਨਾ ਖੋਵੈਂ। ਫੂਲਨ ਕੀ ਸੰਗਤ ਖੁਸ਼ ਆਤੀ। ਜੈਸ ਦਾਨ ਕੋ
ਰਰਤ ਨਾ ਜਾਤੀ। ਰਾਜਨ ਕੇ ਘਰ ਬਹੁ ਧਿਧਮਾ। ਏਆ
ਰਫ਼ੂਰ ਦੀਨ ਹੋਨ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਹ ਬਚਨ ਗ੍ਰਿਸਨ
ਕੈਸਾ ਕਹਾ ਕਿਸੀ ਨੇ ਤੂੰ ਸੁਨ ਐਸਾ ਮਰ ਧਾਨ ਸੁਖ

ਨੇ ਸੁਖਨਾਹੀ ਭਾਵੈ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕਲੌ ਜਾਹੀ। ਜੋ ਲੋ ਹੋਇਨ
ਉਦਮਹਾਰੇ। ਬਲਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਮਾਰੇ। ਪਰਾਧੀਨ
ਹੋਇ ਪੇਟ ਜੋ ਭਰਹੈਂ। ਤੇ ਖਰ ਨਰ ਢੋਰ ਸਮ ਸਰਹੈਂ। ਸਦ
ਸੁਤੰਤਰ ਸੋ ਸੁਖ ਹੋਵੈ। ਹੋਇ ਪ੍ਰਤੰਤਰ ਸੁਖੀਨ ਸੋਵੈ। ਦੁਖੀ
ਏਕੀ ਸੁਖੀ ਏਕ ਬਖਜਾਨੀ। ਸਦੈ ਦੁਖਕੀ ਮਤ ਕਹੋ ਕਹਾਨੀ।
ਰੋਵੈ ਕਹੋ ਸੁਨਵੈ ਤਾਹੀ। ਆਂਖ ਫੋਰ ਜਾ ਦੇਖੇ ਨਾਹੀ। ਜਿ
ਸਕੋ ਤੂੰ ਇਕ ਦੁਖ ਸੁਨਵੈਂ। ਵਹ ਤੋ ਕੈ ਦੁਖ ਲਾਖ ਸੁਨਾਵੈ। ਸ੍ਰਿ
ਸਨਹਰੀ ਪਰਮਾਨ ਸੁਨਵੈ। ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੋਉ ਫੁਰਮਾਵੈ
। ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ। ਸੋ ਸੁਖੀਆ ਜਿਸ ਨਾਮ
ਅਧਾਰ। ਦੁਖਿਆਰੀ ਦੁਖ ਜਾਨੈ ਭਾਈ। ਕਿਆ ਕੋਈ ਜਾ
ਨੈ ਪੀਰ ਪਰਾਈ। ਇਕ ਦੁਖੀਏ ਨੇ ਐਸਾ ਗਾਇਆ। ਜਬ
ਦੁਹਪਾਸ ਕਿਸੀ ਕੇ ਆਇਆ। ਜੋ ਤੋ ਕੋ ਦੁਖ ਮੋਸਾ ਹੋਵੈ।
ਤੋ ਤੂੰ ਦੇਖ ਮੁਝੇ ਬਹੁ ਰੋਵੈ। ਦੁਖੀਆ ਧੀਰ ਧਰੇ ਦੁਖ ਜਾਵੈ।
ਦਾਖ ਭਰਸ ਜਿਉ ਸਮਾ ਪਕਾਵੈ। ਜਬ ਬ੍ਰਿਛ ਧੀਰਜ ਕਰ
ਵਿਨਮਾਵੈ। ਕਚਰੀ ਖਰਬੂਜਾ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਧੀਰਜ ਬਿਕਾ
ਬਾਲ ਹੋਇ ਸਿਆਨਾ। ਸਮਾ ਪਛਾਨਨਾ ਹੋਇ ਅਵਾਨਾ।
[illegible]ਹਜ ਬਾਜ ਦਾਨ ਸੁਖ ਦਿਖਲਾਵੈ। ਸਮਾ ਗਿਆ ਫਿਰ
[illegible]ਬਨ ਆਵੈ। ਬੀਤ ਗਈ ਕਾ ਸੋਗ ਨ ਕਰੀਏ। ਆਗੇ ਕੀ
[illegible]ਆਸ ਨ ਧਰੀਏ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇ ਵਰਤ ਅਹਾਰਾ।
[illegible]ਲਹੈ ਜੋ ਤੋ ਕੈ ਭਾਗਾ। ਜੋ ਧਰਮੀ ਜੋ ਧੀਰਜ ਧਾਰੀ।
[illegible]ਤਮ ਪਰਬ ਪਰਤੀ ਸਾਰੀ। ਇਸ ਕੇ ਤੋ ਜਾਨੋ ਸਭ ਕੇ।।

॥ਸਾਹਿਜ ਪਰਕੈ ਸੋ ਮੀਠਾ ਹੋਈ॥ ਜੋ ਨਰ ਕਰਹੈ ਬਹੁਤ ਸਿਤ
ਬੀ॥ ਸੋ ਦੇਖੇ ਜਗ ਮਾਹਿ ਖਰਾਬੀ॥ ਔਰ ਸੁਨ ਹੂੰ ਸੁਨੋ ਹੋ
ਬੀਰਾ॥ ਸਹਿਜ ਸਹਿਜ ਭੁਲ ਰਮੇ ਕਬੀਰਾ॥ ਹਰਿ ਮਾਰਗ
ਮੇਂ ਸਹਿਜੇ ਜਾਵੇ॥ ਥਕੇ ਨ ਆਪ ਨ ਔਰ ਥਕਾਵੇ॥ ਅਵਸਥ
ਹੁਤ ਦੌੜ ਥਕ ਜਾਵੇ॥ ਉਸ ਟਪੀਰ ਧਰ ਬਹੁ ਮਗ ਧਾਵੇ॥
ਗਿਰ ਮਾਰਗ ਬਿਦਿਆ ਬਿਤ ਬੀਆਨਾ॥ ਸਾਹਿਜ ਸਹਿਜ
ਹੋਇ ਸਮਝ ਸਿਆਨਾ॥ ਬਿਨ ਧੀਰਜ ਜੋ ਤੇਗ ਚਲਾਵੇ॥
ਕਰ ਧਰ ਦਾਤ ਬਹੁਤ ਪਛਤਾਵੇ॥ ਹਰ ਅਛਰ ਮੇਂ ਝਗੜੇ ਲਿ
ਰਭੁ ਨ ਔਗਣ ਥ ਤੈਂ ਅਪਨੂ ਸਰ ਔਗਨ ਏਕ ਕਾਮ
ਮੇ ਜੋ ਹੋ ਪੂਰਾ॥ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜਗ ਬੀਚ ਸੂਰਾ॥ ਏਕ ਕਾਮ ਪ
ਕਰਕ ਕਰੀਜੈ॥ ਔਰ ਕਾਮ ਪਰ ਧਿਆਨ ਨ ਧਰੀਜੈ॥ ਸੀ
ਤਕਰੇ ਜੋ ਸਮ ਜਰ ਹੋਵੇ॥ ਉਰ ਨੀਚ ਸੋ ਹਿਤ ਕਰ ਰੋਵੇ॥ ਮਨ
ਮਤ ਔ ਮਤ ਲਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇਂ॥ ਤੀਨੋ ਮਿਲਕੇ ਮੀਤ ਕਹਲਾ
ਵੇ॥ ਏਕ ਨਰ ਬਿਬਚਰ ਕਮਾਵੇ॥ ਸਾਰੀ ਕੁਲ ਕੋ ਦਾਗ ਲਗ
ਵੇ॥ ਏਕ ਭੈਂਸ ਚੀਕਰ ਸੋਂ ਭਰ ਹੈ॥ ਔਰਨ ਕੋ ਭੀ ਮੈਲਾ ਕਰ ਹੈ
॥ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਰ ਸਰਬ ਕੇ ਸਾਥਾ॥ ਲਈ ਦਰਪਨ ਸਭ ਕੇ ਹ
ਥਾ॥ ਨਰ ਛਿਨਾਰ ਬਿਬਚਾਰ ਕਟਾਰੀ॥ ਦੀਸੈ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਹਤਿ
ਆਰੀ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਕੂਲਨ ਹਾਰਾ॥ ਸਹਾ ਅਬਲਾ ਕੋ [illegible]
ਸਿੰਗਾਰਾ॥ ਔਰ ਸਿੰਗਾਰ ਨਾਰ ਕੋ ਪਿਆਰੋ॥ ਪੁਰਖ ਧਾਮਿ [illegible]
ਭੂਪ ਬਲ ਧਾਰੋ॥ ਜਿਸ ਬਿਨ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਕਿਆ ਚਾਹ [illegible]
ਸੁੰਦਰ ਬਿਨ ਗਹਨੇ ਕਹਨਾ॥ ਬੁਲਬੁਲ ਔਰ [illegible]

ਰੀਐਰੇਬਾਗਐਰਹੈ ਜਾਗੀ।ਸੁੰਦਰਲੋਲੈਂਡ ਸੁੰਦਰਨ
ਰੀ।ਪ੍ਰੀਤਨਪਾਲੇਜੋਬਿਬਚਾਰੀ।ਨਾਮਠਾਮਪ੍ਰਤਾਪ
ਗਟਾਵੈਂ।ਜੋਸਪੂਤਜਗਜੋਭਾਪਾਵੈ।ਸੋਸਪੂਤਜੋਹੋਇਤੁ
ਕਲ ਮਾ।ਜਤਜਤਰਾਖੈਐਂਪਤਪਰਮਾ।ਅਪਨੋਆਪ
ਨਾਕੋਇਇਵਲੋ।ਜੋਜਿਆਨੋਜਿਨਕਹੋਜਿਅਲੋ।ਹੱਜ
ਰਸਕਰਜੋਤੁਮਾਂਦੇਵੈ।ਜੋਉਜਾਨਉਸਕੋਕਰਲੇਵੈ।ਅਹ
ਬੁਰਾਕਰਜੋਉਖੁਲਾਵੈ।ਤੁਮੇਂਤੇਕਛੁਵਾਦਿਸਆਵੈ।ਕਾਰੀ
ਨਾਰਪ੍ਰੇਮਕਿਪ੍ਰੀਤੀ।ਅਨਭਾਵੈਜੈਸੀਕਸਤੂਰੀ।ਸੁੰਦਰ
ਨਾਰਪ੍ਰੇਮਬਿਨਆਵੈ।ਹੀਂਗਜਿਵੈਂਮਨਕਰਨਹੀਭਾਵੈ।
ਪ੍ਰੇਮਭੂਪਦੋਨੋਂਜਿਸਮਾਹੀਂ।ਐਸੀਤ੍ਰੀਆਤਿਆਰੋਨਾਹੀਂ
।ਤ੍ਰੀਆਤੇਰਾਸਮਸੁਖਨਹੀਕੋਈ।ਭੋਗੀਹੋਇਤੋਜਾਨੇ
ਸੋਈ।ਬਲਾਬਿਤਦੋਨੋਂਹੋਵੈਂ।ਜਿਸਕੋ।ਨਾਰਪਿਆਰਕਰੇ
ਘਰਤਿਸਕੋ।ਬਲਾਬਿਤਬਿਨਲਗੇਮਨਧਰਕੀ।ਪਰ
ਕੀਅਪਨੀਅਪਨੀਪਰਕੀ।ਬਲਬਿਤਬਾਤਨਾਰਅਰਨ
ਰਕੀ।ਕਿਆਅਪਨੀਕਿਆਹੋਵੈਪਰਕੀ।ਨਾਰਅਰਖੰ
ਜਰਬਲਕਭਾਈ।ਬਲਾਬਿਨਕੈਸੇਕਰੇਲਰਾਈ।ਨਰਹੋ
ਨਾਰੀਕਰਤਰਾਖੇ।ਨਾਰੀਤਰਹੋਕੋਨਰਭਾਖੇ।ਨਾਰਸੋ
[illegible]ਸਾਪ੍ਰੀਤਰਹੇਹੈ।ਨਾਰੀਨਹੀਂਜੋਪਰੇਕਹੇਹੈ।ਜੋਕਰਨ
[illegible]ਸਕੋਆਵੈਂ।ਨਰਪਤਨਰਕੋਮਾਰਭੁਲਾਵੈਂ।ਹਾਕਮਹੋ
[illegible]ਬਿਚਾਰਾ।ਹੁਕਮਕਰੇਕਿਆਵੇਜੋਮਨੁਆਰਾ।ਭੂਪਤ
[illegible]ਬੇਹੋਨਿਮਾਨਾ।ਉਜਰਾਜੇਕਿਆਰਾਜਕਮਾਨੌਦੀ

ਨੇਹੋਇਜਕ ਮੰਦੇਲਾਹਿਨਾ।ਕ੍ਰਿਆਲੇਦੇਨਿਰਬਲਹੋਰਹ
ਨਾ।ਇਨਦੇਣਾਹੈਬੈਰਕਮਾਣਾ।ਮਿਤ੍ਰਤੇਬੈਰੀਹੋਇਜਾ
ਨਾ।ਮੀਤਸੋਈਜੋਲੈਕਰਦੈਹੇ।ਨਹੀਂਤੇਮਿਤ੍ਰਤਾਈਜੈਹੇ।
ਬੈਰੀਤੇਜੋਤ੍ਰੈਕਰਫੁਰਹੇ।ਆਜਨਹੀਸੋਕਲਕੇ ਮਰਜੈ
।ਦਨਾਭਲੀਪਰਸਨਪਰਅੰਦੀ।ਜੀਦਤ੍ਰਭਲੀਗਾਰਪਭ
ਕੇਜੰਦੀ।ਦਜਾਦੇਖਕਰਕਵੀਦ੍ਰਿੜਾਈ।ਦਜਾਦੁਸ਼ਟਪਰਹੈ
ਦੁਖਦਾਈ।ਨਾਹਰਪਰਜੇਦਜ।ਕਰੀਜੈ।ਅਜਾਬਿਚਾਰੀ
ਕਾਕਿਆਕੀਜੈ।ਖਿਮਾਸਰਪਪਰਕਰੇਨਕੋਈ।ਤਿਸਤੇ
ਭਲਨਮੂਲੇਹੋਈ।ਪ੍ਰੀਤਪਲੀਤਸਾਥਹੋਕੈਸੀ।ਹੰਸਕ
ਗਕੀਹੋਇਨਜੈਸੀ।ਕਾਮਸੋਈਜੋਕਰਹੀਲੀਜੈ।ਦਾਨਸੋ
ਈਜੋਦੇਹੀਦੀਜੈ।ਕਾਰਜਪੂਰਾਹੋਇਨਜੈਸੋ।ਹੋਇਗਿਆ
ਮਤਕਹੀਏਤੈਸੋ।ਮੀਤਸੋਈਜੋਮਿਲਹੋਮਨਭਾਇਆ।ਅਤੁ
ਪਜੇਟਲਿਆਤਨਤੇ।ਕੰਚਨਸੋਜੋਅਪਨੇਕਰਮੇ।ਕਾਮਨਾਮ
ਜੋਅਪਨੇਪਰਮੇ।ਭੁਪਸੋਈਜੋਭੁਰਾਨਬਾਰੇ।ਸੁਪਰਸੋਈ
ਜੋਸਨਤੇਬਾਰੇ।ਭੁਰੇਲੋਹੋਤਸੁਭਹਥਿਆਰਾ।ਕੇਕਾਹੀ
ਗਾਰਕਰੇਕਰਾਰਾ।ਫੂਕਰਜਾਇਤੀਰਗਮੇਨਦੇ।ਫੂਕਰਹੈ
ਜਬਫਿਰਕਰਆਵੈ।ਈਸਕਾਖਰਮਕਿਜਾਵੈ।ਆਖਰ
ਹੈਖਰਜਬਫਿਰਆਵੈ।ਗਦਾ।ਗਿਜਾਗਾਆਕਿਆਦ
ਇਆ।ਤੈਸੇਮੂਰਖਪਹਭਸੰਭਾਲਾਇਆ।ਕ੍ਰਿਸਨਹਰ
ਹਰਿਜਨਕਾਮੇਲਾ।ਸੋਹਰਨਰਕੇਜਾਨਸੁਹੇਲਾ।
ਮਨਕੇਸਿਖਯਾ ।ਔਰਨਕੋਕਿਆਸਿ

ਹੀਏ ਮਨ ਹੀ ਕਿਸ ਮਝੂਤੇ ਰਹੀਏ ।ਦੂਸਰ ਕੇ ਸਭ ਹੀ
ਸਮਝਾਵੇਂ ।ਸਮਝੇ ਆਪ ਜੋ ਚਤੁਰ ਕਹਾਵੇਂ ।ਜਬ ਮਨ ਕੋ
ਸਿਖਿਆ ਸਿਖਲਾਈ ।ਤੌ ਜਾਨੇ ਸਭ ਕੋ ਸਮਝਾਈ ।ਮਨ
ਹੀ ਕਹੇ ਸੁਨੇ ਮਨ ਆਪੇ ।ਪਰ ਵਿਕਈ ਦੂਰ ਕੇ ਪਰਤਾਪੇ।
ਰੇ ਮਨ ਭਟਕਨ ਇਤਨਾ ਧੈਰੇ ।ਤੋ ਕੋ ਮਿਲੇ ਨਹੀ ਛੁਟਕੈਰੇ।
ਭਟਕ ਭਟਕ ਸਭ ਔਧ ਗਵਾਈ ।ਰਾਮ ਨਾਮ ਜੋ ਪੀਤਨ
ਪਾਈ ।ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਤੈਂ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ ।ਪਰਮੇਸੁਰ
ਕਾ ਜਸ ਨਾ ਗਾਇਆ ।ਜੌ ਲੌ ਮਹਾਰਾਜ ਨਹੀ ਧਿਆਵੇ ।ਤੌ ਲੌ
ਸੰਤ ਨਾ ਮੂਲੇ ਪਾਵੇ ।ਇਕ ਸੁਖ ਹੇਤ ਬਡੇ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ।ਸੋਚ
ਖਬਿਨ ਭਾਵਾ ਨਹੀ ਭਾਵੇ ।ਜੋ ਸੁਖ ਭੋਗ ਕਹਾ ਦੁਖ ਪਾਵੇ।
ਸੋ ਦੁਖ ਕਿਸ ਕੋ ਆਖ ਸੁਨਾਵੇ ।ਰੇ ਮਨ ਕਾਹੇ ਕਰੇ ਬਖੇਰਾ।
ਸੁਪਨੇ ਰੈਨ ਜਗਤ ਕਾ ਡੇਰਾ ।ਬਹੁ ਸੰਕਲਪ ਜੋ ਮਨ ਮੇ ਆ
ਵੇ ।ਤਨ ਜਰਾ ਬਿਭਾ ਹੀ ਰਤ ਜਾਵੇ ।ਰੇ ਮਨ ਜਗ ਮੇ ਜੀਵਨ ਕੂ
ੜਾ ।ਬਿਨ ਕਾਮਨਾ ਹੀ ਕੋਊ ਪੂਰਾ ।ਕਲਿਆਰਿਆ ਤੇ ਆ ਜਤੋਂ
ਜੈਹੈ ।ਮਨਮੁਖ ਖਾਹੇ ਪਛੁਤੈਹੈ ।ਜਬ ਨਹੀ ਸੁਨੇ ਕੋਈ
ਧਰਕਾਨਾ ।ਤਬ ਮਤ ਬੋਲਤ ਤੂੰਬਾ ਕਾਸਿਆਣਾ ।ਨਿਰਹਿਤ ਕੋ
ਜਲ ਥਲ ਕਾ ਦਿਸੈ ਹੈ ।ਸਾਰਹ ਬ੍ਰਪ ਰਹਾ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹੈ ।ਜਹਾਂ
ੜ ਹੋ ਇਥਤ ਕਾ ਆਦਰਾ ।ਤਹਾਂ ਬਲਾਮਤ ਜਾਹੋ ਅਨਾਦਰਾ।
ਛਨ ਮੇਂ ਵਾਦੂ ਹੈ ਐਸੋ ।ਭਾਧ ਜਨ ਮੇ ਗਾਥੇ ਹੋ ਜੈਸੇ ।ਸਭ
ਨ ਪਕਰ ਸਠ ਹੰਕਾਰਾ ।ਭੁਲਾ ਸਮਾ ।ਜੋ ਵਡ ਦੁਖਿਆਰ
ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਸਬ ਰਨਾ ਹੋਵੇ ।ਤੋ ਕਿਉ ਵਰਬ ਅਕਾਰਥ

ਖੋਵੈ।ਬੁਧਿਸੇਧਨ ਹੋਇ ਇਨ ਹੋਵੈ।ਹਰਖ ਸੋਗ ਕੇ ਤਜ
ਕਰ ਸੋਵੈ।ਧਨ ਕੇ ਧਰਮ ਅਵਨ ਜਨਾ।ਭਾਗ ਦੈ ਖਮ
ਤਰ ਹੇਗ ਜਿਆਨਾ।ਕੈ ਤਰ ਫੂਲ ਫਲੇ ਫਲ ਫੂਲੇ।ਕੈਤੇ ਰੁੰਡ
ਮੁੰਡ ਹੋ ਝੂਲੇ।ਕੈ ਧਨ ਆਵੈ ਕੈ ਧਨ ਜਾਵੈ।ਚਾਤਰ ਚਿੰਤ
ਚਿਤ ਨ ਲਿਆਵੈ।ਦਰਬ ਖੋਇ ਮਤ ਰੋਇ ਸਿਆਨਾ।ਬੁਧ
ਵਨਾ ਬਿਤ ਕਹੇ ਜਿਆਨਾ।ਧਰਮ ਧੀਰਕ ਸੋ ਕਰਤੇ ਹੈ।
ਬਿਤ ਛਾਇਆ ਵਤ ਉਰੇ ਪਰੇ ਹੈ।ਧਨ ਜਾਵੈ ਫਿਰ ਕਰ
ਕਰ ਆਵੈ।ਧਰਮ ਗਿਆ ਫਿਰ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ।ਮਨੁਖ ਬਹੁ
ਤ ਪਦਾਰਥ ਪਾਵੈ।ਕਰੇ ਕੁਕਾਜ ਬਿਅਰਥ ਗਵਾਵੈ।ਬੁਧ
ਬਡੀ ਸਭ ਪੁਰਖਨ ਮਾਹੀ।ਨੀਚ ਜਾਨ ਜਿਸ ਕੇ ਬੁਧਿ ਨ
ਹੀ।ਬੁਧਿ ਸੋਈ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਾਨੈ।ਬਿਨਾ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰ
ਇਵਲੇਂ।ਸਾਰ ਜਵਾਹੀ ਜਾਨ ਇਵਲਾ।ਹਾਰਿ ਕਿ ਜਾ
ਨੇ ਸੋਊ ਸਿਆਲਾ।ਪਥਰ ਹੀਰ ਕੀਮਤ ਪਾਵੈ।ਹਰ ਪਥ
ਰ ਨਹੀ ਲਾਲ ਕਹਾਵੈ।ਕਈ ਸਲ ਸੂਰਜ ਮੁਖ ਸੇਵੈ।ਤੇ
ਹੇ ਲਾਲ ਚਾਂਦਨਾ ਦੇਵੈ।ਪਾਹਨ ਕੇਤੇ ਕਈ ਪਹਾੜੂ।ਹਰ
ਪਾਹਨ ਨਹੀ ਪਾਰਸ ਪਿਆਰੇ।ਬੁਧਿਵਾਨ ਨਹੀ ਬਹੁਜ
ਗਮਾਹੀਂ।ਪਰ ਹਰਿ ਬੁਧਿ ਬਿਆਨੀ ਨਾਹੀ।ਗਿਆਨੀ
ਸੋ ਜੋ ਇਕ ਹਰ ਜਾਨੈ।ਸੋਹੀ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤ੍ਰ ਮਾਨੈ।ਜੇ ਆਪ
ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸੇ ਖੋਵੈ।ਤਾਕੇ ਔਰ ਠੌਰ ਨਹੀ ਹੋਵੈ।ਜੋ ਤ੍ਰੀ
ਅਪਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸੇ ਖੋਵੈ।ਤਾਕੇ ਔਰ ਠੌਰ ਨਹੀ ਹੋਵੈ।ਜ
ਤੀਆ ਸੁਵੈ ਭਰਤੇ ਸੋ ਭਾਗੋ।ਔਰ ਪੁਰਸ ਤਿ ਸਕ

੫੦ ਲਾਗੋ॥ਜਿਸ ਜਨਨੀ ਨੇ ਭਗਤ ਨ ਜਣਿਆ॥ਕਾਹੇ ਅਕ
੮ ਰਪੁਰਜ ਕਾ ਬਨਿਆ॥ਪੂਤ ਕਪੂਤ ਜਣੇ ਜੇ ਮਾਤਾ॥ਤਾਂ ਤੇ
ਬਾਂਧਿਆ ਭਲੀ ਭਰਾਣਾ॥ਕਿਆ ਗੁਨੁ ਜੇ ਧਨ ਕਰ ਮੇਲਿ
ਅਵੇ॥ਗੁਣ ਜਾਣੇ ਜੇ ਮਨ ਬਸ ਆਵੇ॥ਮਨ ਬਸ ਕਰ ਸ
ਭ ਜਗ ਵਸ ਕਰੀਐ॥ਪਾਣਾ ਮਾਰ ਦਲਿ ਦਰ ਧਰੀਐ॥ਜੇ
ਸਾਜਣ ਮੇਂ ਨਾਮ ਨ ਗਾਇਣਾ॥ਐਸੇ ਔਰ ਨ ਕੋਈ ਵਸਾ
ਇਣਾ॥ਨਰ ਨਾਰੀ ਸੋ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵੇ॥ਦੇਖੇ ਸੁਖੀ ਨ ਗੀਤੁ
ਖੁਧਾਵੇ॥ਦੌਲਤਮੰਦੀ ਦਿਲ ਜੋ ਹੋਵੇ॥ਨਹੀ ਦੌਲਤ ਸੋ ਮ
ਨ ਮੇਂ ਖੋਵੇ॥ਬ੍ਰਿਧਿ ਆਈ ਤੋ ਬੁਧਿ ਸੇ ਹੋਸੀ॥ਨਹੀ ਬਰਸ ਸੋ
ਬੁਧ ਫਲ ਖੋਸੀ॥ਤੀਨ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਪੁਰਖ ਸਿਆਨੇ॥ਜੋ ਜਗ
ਮਾਹੀ ਦੇਖ ਸਿਆਨੇ॥ਇਕ ਨਿਰਧਨ ਇਕ ਬਹੁ ਧਨਵੰਤੇ॥
ਭਾਗਵਾਨ ਤੀਜੇ ਭੁਨਵੰਤੇ॥ਨਿਰਧਨ ਜੈਸੇ ਕਪੰਛੀ ਜਾਨੇ
ਧਨ ਵਾਲੇ ਭੂਹੇ ਸਮ ਮਾਨੇ॥ਭਾਗਵਾਨ ਜਿਉ ਬਾਦਲ ਪਾਅ
ਰੇ॥ਕੈ ਨਿਰਧਨ ਕੈ ਬਰਸੇ ਸਾਰੇ॥ਜਬ ਨਰ ਮੂੜ ਕਧੀ ਧ
ਨ ਪਾਵੇ॥ਅੰਦ ਕਰਮ ਕਰ ਸਭੀ ਗਵਾਵੇ॥ਅੰਦ ਕਰਮ ਕੇ ਦ
ਰਬ ਨ ਦੀਜੇ॥ਕਲਰ ਬੋਇ ਬੀਜ ਕਿਆ ਲੀਜੇ॥ਦਾਨ ਦੀਜੀ
ਏ ਜੋ ਹੋਇ ਅਤਰਾ॥ਕੈ ਆਦਰ ਪਾ ਲੇਤ ਸੁਪਾਤਰਾ॥ਲੋਭੀ
…ਪ ਦਰਬ ਰਖ ਮਾਂਡੋ॥ਸਾਧਾ ਬਿਨਾ ਖੇਤ ਮਾਰਤ ਸਾਂਗੋ॥
…ਧ ਚੋਰ ਕ ਏਕ ਸਰੀਰਾ॥ਕਬਮ ਨਾਮ ਪਰਗਟ ਹੋਇ
…ਭਾ॥ਏਕ ਕਹੇ ਅਰ ਦੂਸਰ ਮਾਨੇ॥ਜਾਨੇ ਦੋਊ ਸਾਧ ਸਿਆਨੇ
…ਨ ਕੀ ਸਿਖ ਜਾ ਭੂਲ ਲੇਵੇ॥ਦੁਜਨ ਊਰੇ ਕਾਨ ਨ ਦੇਵੇ॥

ਲੋਭੀ ਕੂਕਰ ਏਕਸਮਾਨਾ। ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਪਰਦਰ ਜਾਨਾ। ਭੂ
ਕਰਉਰਜੇਪਾਹਨਆਵੈ। ਅਸਤਜਾਨਕਰਪਾਛੈਜਾਵੈ। ਕੋਈ ੮।
ਐਸਚੀਭੁਪਤੀਲਿਆਵੈ। ਭੂਖੇਕੋਭੋਜਨਦਿਜਾਵੈ। ਖੁ
ਧਿਆਤੇਬਲਰਹੇਨਾਤਨਮੋਂ। ਭੂਖਨਛੋਡੇਮਰਤਾਮਨ
ਮੋ। ਦੋਦਿਨਨਰਭੂਖਾਰਹਜਾਵੈ। ਰੋਗੀਜੈਸਾਮੁਖਦਿਸ
ਆਵੈ। ਏਕਪੇਟਕੇ ਸਭੀਬਿਖਾਰੀ। ਰਾਵਰੰਕਜਾਹਿਲੈਨਰ
ਨਾਰੀ। ਭੂਖਭੂਕਰੀਤਨਕੋਲਾਗੀ। ਤਿਸੇਰਜਾਇਰਹੇਬੈ
ਰਾਗੀ। ਭੂਖਾਸੋਜੋਭੂਖਾਮਨਤੋ। ਜੋਰਅੱਨਕੋ ਜਾਨੇਤਨ
ਤੋ। ਜਾਨੌਬਿਨਜੀਵੈਜਗਮਾਹੀ। ਅੰਨਬਿਨਾਕੋਈਜੀਵੈ
ਨਾਹੀ। ਅੰਨਦੇਵਤਾਸਭਤੇਊਚਾ। ਅੰਨਗਾਹਿਨਸਭਤੇ
ਸੂਚਾ। ਪਰਮੇਸੂਰਭੀਬਡਦਿਆਲਾ। ਕਿਰਪਾਕਰਤਾਹੈ
ਕਿਰਪਾਲਾ। ਮੋਤੀਮਾਨਕਮਹਿਗੇਕੀਨੇ। ਅੰਨਜਲਪਾਸ
ਬਡੇਰਚਦੀਨੇ। ਅਪਨੇਪੇਟਭਰੇਨਰਨਾਰੀ। ਬਡਾਸੋਈ
ਜੋਪਰਉਪਕਾਰੀ। ਰੰਕਆਪਨੀਵਸਤਲੈਜਾਵੈ। ਕਿਆਬਿ
ਡਾਨਰਾਗੀਜਲਜਾਵੈ। ਹਰਿਕੀਹਰਿਗਤਬਰਿਹੀਜਾਨੇ
ਖਪਖਪਮਰਗਏਬਹੁਤਸਿਆਨੇ। ਬਹੁਪੜ੍ਹਕਰਪੰਡਿ
ਤਹੋਜੈਹੈਂ। ਬਿਨਕਰਨੀਸਭਮੂਢਸਦੈਹੈਂ। ਬੇਦਪਠੇਨਹੀ
ਆਤਮਾਰਿਆਨਾ। ਫਰੇਬੈਬਲਾਪਸੁਸਮਾਨਾ। ਬੇਦਰੀ
ਪੜ੍ਹਹੋਅਭਿਮਾਨੀ। ਨਾਵਹੁਗਿਆਨੀਨਾਅਗਿਆਨੀ
ਔਰਨਕੋਪਢਬੇਦਸੁਨਾਵੈ। ਅਪਨਾਕਰੇਨਰਕਮੇਜਾ
ਗਿਆਚੰਦਨਕਿਆਕਠਪਖਾਨਾ। ਗਰਧਪਊਪ

ਸਮਾਨਾ॥ ਅਸਲੋ ਗਿਆਨ ਬਤਾਵੈਂ ਲੋਕਾਂ॥ ਜੈਸੇ ਸੇਹ ਕਦੇ
ਹੈ ਜੋਕਾਂ॥ ਪੰਡਿਤ ਕਾਜੀ ਠੰਧਕ ਸਾਰੇ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਜਲ
ਕਰਤ ਭਾਰੇ॥ ਪੰਖੀ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕਹਾਵੈਂ॥ ਰੋਗਾ ਸੁਵਰਗ
ਬਹਿਸਤ ਫਸਾਵੈਂ॥ ਬੇਚੇ ਵਿਦਿਆ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨਾ॥
ਧਰਮ ਗਵਾਇ ਧੁਰ ਮਿਲ ਜਾਨਾ॥ ਜੌ ਲੌ ਹੋਇ ਨ ਸਰੂਪ
ਗਿਆਨਾ॥ ਤੌ ਲੌ ਪਢ ਪਢ ਸੀਸ ਖਪਾਨਾ॥ ਬਹੁ ਪੜ੍ਹਨੇ
ਤੇ ਕਿਆ ਵਡਿਆਈ॥ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਪਛ ਤਾਂ ਨੂੰ ਆਈ॥ ਆਤਮ ਵਿ
ਦਿਆ ਵਿਦਿਆ ਜਾਨਾ॥ ਵਿਦਿਆ ਔਰ ਅਨਾਤਮ ਮਾਨਾ॥
ਸੋਹੰ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪ ਜਾਨੈ॥ ਭੇਦ ਬੇਦ ਕਾ ਤਬੀ ਪਛਾਨੇ
॥ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨ ਕਿਆ ਵਿਦਿਆ ਧਾਰ ਹੈ॥ ਅੰਧੇ ਕੋ ਕਿ
ਆ ਦਰਪਨ ਕਰ ਹੈ॥ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਿਆਨ ਬਖਾਨੋ॥ ਇ
ਕ ਸਰੂਪ ਇਕ ਬੇਦਕ ਮਾਨੋ॥ ਸਰੂਪ ਗਿਆਨ ਹੈ ਭਾਨ ਸ
ਮਾਨਾ॥ ਔ ਬੇਦਕ ਦੀਆਨ ਸਮਾਨਾ॥ ਜੋ ਪੜ੍ਹ ਤਨ ਅਭਿ
ਮਾਨ ਨ ਜਾਵੈ॥ ਤੌ ਪੜ੍ਹਨੇ ਤੇ ਕਿਆ ਫਲ ਪਾਵੈ॥ ਬੇਦ ਅਭਿ
ਮਾਨੀ ਉਰਿ ਜਾਵੈ॥ ਚੀਲ ਸਮਾਨ ਕਰੰਗ ਧਨ ਖਾਵੈ॥ ਲਿ
ਭ ਜਤਨ ਕੇ ਨੀਚ ਬਨਾਵੈ॥ ਹਰ ਬਾਦ ਨੂੰ ਹੋ ਬਲ ਦਰ ਜਾਵੈ
॥ ਮੁਖ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਕਰੈ ਹੈ॥ ਪੈ ਪਰ ਹੋਦੀ ਨ ਮਰੈ
ਹੈ॥ ਕਰਨੀ ਗਿਆਨ ਦੋਊ ਜਬ ਹੋਵੈਂ॥ ਸੋ ਨਰ ਸਾਂਤ ਸੇਜ
ਪਰ ਸੋਵੈਂ॥ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹੋਵੈਂ ਜਿਸ ਨਰ ਕੇ॥ ਗਿਆਗਾ ਹੇਤੁ
ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ॥ ਗੁਰ ਬਿਨ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨ ਬਿਨ ਮੁਕਤੀ
ਤਾ ਬਿਨਾ ਭੁਖ ਨਾਹੀ ਜੁਗਤੀ॥ ਸੋਚ ਦੇਖ ਅਪਨੇ ਮ

ਨਾਹੀ।ਜੋਗਤੇਗਤਾਰੋ।ਬਿਨਾਹੀ।ਭਾਗਆਪਨੇਪ
ਰਕਰੋਭਰੋਸਾ।ਮਤਕਾਹੂੰਕੇਦੇਵੋਦੋਸਾ।ਭਾਗਆਪਨੇ
ਪਰਧੀਰਜਧਰੀਏ।ਪਰਧਨਦੇਖਦੇਖਕਿਉਂਮਰੀਏ
।ਪ੍ਰਬਪਰਪਰਧਨਪਰਤ੍ਰਿਅਤਿਆਗੋ।ਸੇਜਪਰਾਈ
ਤੇਧਰਭਾਗੋ।ਪਰਾਲਬਧਕਰਜੋਮਿਲਜੈਹੈ।ਕੋਰਸੰਤੋ
ਖਇਸੀਮੈਲੈਹੈ।ਧਰਨਹਿਤਉਰਗਵਾਨਕੋਜਾਵੇ।ਬਿ
ਨਭਰਾਤਕੇਕਰਅਵੇ।ਜਿਸਕੇਜਲੇਆਪਨੇਭਾਗ।ਸ
ਹਿਜਾਵੇਤਹਿਖਾਵੇਸਾਗਾ।ਗਏਭਰਮਤੇਸਾਮਅਰਭੂਮਾ
।ਓਹੀਵੂਕਕੜਾ।ਓਹੀਬ੍ਰਮਾ।ਪਰਾਲਬਧਤੇਰੀਮਿਲਜੈਹੈ।
ਨਾਚਾਹੇਤੋਤੌਭੀਐਹੈ।ਜੋਹੋਵੇਕਰਮਾਂਕਾ।ਰਲਿਆ।ਆਵੇ
ਆਪਆਪਸੋਚਲਿਆ।ਬ੍ਰਹਮਾ।ਬਿਸਨਇੰਦ੍ਰਲੋਅਵੇਂ।ਪ
ਰਲਬਧਕੇਨਾਹਿਹਟਾਵੇਂ।ਮਿਲੇਜੋਤਿਸਪਰਕਾਰਜਸ
ਵੋ।ਰਵਦਰਿਕਕੇਏਕਨਿਹੋਰੇ।ਪਰਕਾਲੂਨਪੋੜਕਦ
ਜਾਨੇ।ਖੰਡਪੜਾਈਰੇਤਪਛਾਨੇ।ਪਰਕਾਭੂਭਾਜਨ
ਤੁਸਲਾ।ਭੂਖੀਪੁਟਰਨਤੇਪਾਹਿਨਮਾਲਾ।ਪਰਕੀਨ
ਰੀਪਰੀਸਮਾਨਾ।ਪਰਕੀਧਨਕਰੇਕਰਸਿਆਨਾ।ਪ
ਰਕਪਾਨੀਭੂਪਬਰਾਬਰ।ਪਰਕਾਭੂਪਨੀਸਸਮਸਾ
ਥਰ।ਅਪਨਪੈਸਾਜਾਨਬਡਹੈ।ਲਾਖਤੁਪੁਨਾਕਹਾ
ਰੂਹੈ।ਅਪਨਬੋਝਬਹੁਕਰਜਾਨੇ।ਪਰਕਾਭਾਰਿ
ਅਲਪਕਰਮਾਨੇ।ਬੋਝਾਤੇਦਅਧਿਕਕਰਲੇਜੋ।ਬ
ਗਾਇਓਬੋਝਾਭੀਛੋਡੋ।ਇਕਨੇਲੇਪਰਸਾਦਲੂ

ਆ॥ਕੂਕਰਲੀ ਆਗੇ ਨਹੀ ਪਾਇਆ॥ਜੌ ਲੌ ਆਗੇ ਠੌਰ
ਨਾ ਪਾਵੈਂ॥ਤੌ ਲੌਂ ਨਿਜ ਰਾਹ ਨਾਹਿ ਗਵਾਵੈਂ॥ਬੇਸਬਰ ਕੇ ਸਬ
ਰ ਨਾ ਐਹੈ॥ਅਪਨਾ ਖਾਕਰ ਔਚਤ ਕੇ ਹੈ॥ਦੁਖ ਮੇਂ ਸਾਂਤਿ
ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਵੈ॥ਬੋਵੈ ਬੀਜ ਕਬੀ ਫਲ ਖਾਵੈ॥ਮਤ ਪਰਘਰ
ਕਬੀ ਨ ਜਾਵੈ॥ਜੇ ਜਾਵੈ ਫਿਰ ਪਤ ਸੇ ਆਵੈ॥ਪਤ ਰਾਹੇ ਮ
ਤ ਪਰਤੀ ਅਹੋਰੇ॥ਜੇ ਹੋਰੈ ਤੇ ਭਾਹਿ ਨ ਛੋਰੈ॥ਪਰਤਿਆ
ਫਿਪਟ ਮੇ ਝੈਂਹੈ ਕੇਤੇ॥ਤੁਮ ਕੋ ਬੋਲ ਕਹੂੰ ਮੈਂ ਜੇਤੇ॥ਰਾਜਨੀ
ਤ ਹੈ ਧਰਮ ਜੋਰੀਤਾ॥ਜਹ ਸੁਨ ਮਤ ਕਰੀਓ ਵਿਪਰੀਤ
॥ਨਿਜ ਜਾਤਿਆ ਹੋਤੇ ਪਰਤੀਆ ਲੋੜੇ॥ਕਾਕਤਾਲਤ ਜਾਪਰ
ਮੁਖ ਜੋੜੇ॥ਪਤ ਰਾਹੇ ਮਤ ਮਾਂਗਨ ਜਾਵੈ॥ਜਾਵੈ ਤੋ ਫਿਰ
ਮਾਨ ਨ ਰਾਵੈ॥ਜਿਸਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਮਿਲੇ ਨ ਮੇਲਾ॥ਤਿਸਾ ਮਿਤ੍ਰ
ਜੇ ਭੂਲਾ ਅਕੇਲਾ॥ਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜੋ ਕਰੇ ਅਨੀਤੀ॥ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ
ਨ ਕਰੋ ਪਰੀਤਿ॥ਕੁੰਦਨ ਕਾਨ ਜੋ ਤੋਰੇ ਤੋਰੇ॥ਵਹੁ ਕੁੰਦਨ ਕਿ
ਤ ਕਾਰ ਜੋ ਤੋੜੇ॥ਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜੋ ਤੇ ਹਿਸਤਾਵੈ॥ਸੋ ਸੋ ਨੇਕੀ ਛੁਰੀ
ਜਾਵੈ॥ਹੈ ਸੋ ਨੇਕੀ ਛੁਰੀ ਪਿਆਰੇ॥ਆਪ ਜਾਨ ਕੋਊ ਪੇਟ ਨ
ਮਾਰੇ॥ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਤਾ ਬਿਨ ਪਰਦੇਸ ਨ ਜਾਵੈ॥ਏਕ ਵਿਵੇਕੇ
ਸਾਧ ਸਿਧਾਵੈਂ॥ਗੁਨਵੰਤੇ ਪਰਦੇਸ ਜੇ ਜਾਵੈ॥ਤੌ ਭੀ ਜਸ ਐ
ਰ ਧਨ ਪਾਵੈ॥ਗੁਨਵੰਤ ਗੁਨ ਕੇ ਧਨ ਜਾਨੇ॥ਜਹਿ ਜਾਵੈ ਤ
ਹੀ ਮੈਂ ਜਾ ਮਨੋ॥ਧਨ ਖਰਚੇ ਤੇ ਨਾਸ ਹੋ ਜੈ ਹੈ॥ਗੁਨ ਖਰ
ਤ ਬਬਹੁਤ ਹੁਵੈ ਹੈ॥ਜਹਿ ਖਟ ਜਗ ਮੇਂ ਜਾਨ ਅਨੂਪਾ॥ਭ
ਨ ਵਿਆਕਹੁ ਕਮ ਸਭ ਭੂਪਾ॥ਪੈਸਾ ਸੋ ਜੋ ਅਪਨੇ

ਕਰਮੇ। ਪਤਨੀ ਸੋ ਜੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੇ। ਭਾਈ ਸੋ ਜੋ ਧਨ
ਬਿਨ ਚਾਹੇ। ਭੈਣ ਸੋਈ ਜਿਨ ਦਰਬ ਸਰਾਹੇ। ਨਾਰ ਸੋਈ
ਜਿਨ ਮਾਇਆ ਪਿਆਰੀ। ਯਾਰ ਸੋਈ ਕਰ ਬਿਤ ਬਿਨਯਾ
ਰੀ। ਬਿਪਤ ਕਸੌਟੀ ਨਰ ਪਰ ਆਵੇ। ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਸਭ ਪ
ਰਖ੍ਯਾ ਜਾਵੇ। ਅਪਦਾ ਸੋ ਦਿਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨ
ਬੈਠ ਰੋਵੇ। ਰਾਜਾ ਸੋ ਜੋ ਨਿਆਉ ਕਰੇ ਹੈ। ਨੌਕਰ ਸੋ ਜੋ ਧਰ
ਮ ਧਰੇ ਹੈ। ਸੰਤ ਸੋਈ ਜੋ ਸਾਂਤ ਪਤੀ ਹੋ। ਦਾਤਾ ਸੋ ਜੋ ਦਾਨ
ਰਤੀ ਹੋ। ਸਤੀ ਸੋਈ ਜੋ ਸਤ ਵਿਚਾਰੇ। ਜਤੀ ਸੋਈ ਜੋ ਜਤ ਕੋ ਧਾਰੇ।
ਜੋਗੀ ਭੋਗੀ ਸੁਖੀ ਅਕੇਲੇ। ਜਾਹਿ ਦੇਖੇ ਤੇ ਮਨ ਕੇ ਮੇਲੇ। ਰਾ
ਜਾ ਜੋਗੀ ਤੇ ਤਲਵਾਰੇ। ਯਹ ਤੀਨੋ ਕਹੁ ਕਿਸ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਬੈਠ
ਏਕ ਅਸਤਾਨ ਸੋ ਪੂਰਾ। ਭ੍ਰਮੇ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸੀ ਸੂਰਾ। ਭੋਗੀ ਤ
ਜਾ ਥਾਨ ਸੋ ਰਹਮਾਹੀ। ਜੋਗੀ ਭਲਾ ਜੋ ਇਕ ਜਾ ਨਾਹੀ। ਨਰ ਬਿਨ
ਦੁਖੀ ਰਹੇ ਨਿਤ ਨਾਰੀ। ਨਰ ਕੋ ਨਾਰ ਬਿਨ ਦੁਖ ਭਾਰੀ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਸ਼
ਕੀ ਸਮਝ ਨ ਆਵੇ। ਉਸ ਕਾ ਉਤਰ ਰਵੈ ਜੋ ਭਾਵੇ। ਧਨ ਖਾਏ
ਸੋ ਧਨ ਕਮਾਵੇ। ਥੋੜਾ ਖਾਵੇ ਰਾਮ ਧਿਆਵੇ। ਸੂਮ ਭ੍ਰਲਾਭ
ਨਾਰ ਬਿਭਚਾਰੇ। ਯਹ ਤੀਨੋ ਪੈਸੇ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਬੁਲਬੁਲ
ਰਸ ਮਖਲਾਈ ਭੌਰਾ। ਇਨ ਸੇ ਪੀੜ ਕਰੇ ਨਰ ਬੌਰਾ। ਜੋਗ
ਸ਼ਜਣਾ ਬੀਚਨ ਗ ਕਰਨੀ। ਭ੍ਰਾਪਤ ਕਹੋ ਮਤ ਹੈ ਪਤ ਤਰ
ਨੀ। ਅਨਮੇਲ ਜੋ ਚਰਕਹੋ ਮੁਖ ਬਾਨੀ। ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਕਿਆ ਕਹ
ਕਹਾਨੀ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਰੀ ਗਹਿ ਸੋ ਮਿਲ ਜਾਈਏ। ਦੈਵ ਪ
ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਈਏ। ਸਾਧ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ।

ਜੋ ਸਾਧੇ ਮਨ ਕੋ ॥ ਸਮ ਸਰ ਜਾਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਰ ਬਨ ਕੋ ॥ ਚਾਰੇ
ਸਾਧਨ ਜਾਨੇ ਪੂਰੇ ॥ ਸੋਈ ਸਾਧੂ ਕਹੋ ਜਗ ਸੂਰੇ ॥ ਜਾਨ ਬਿਬੇ
ਕ ਵੈਰਾਗ ਐਸਮਤਾ ॥ ਪੁਨ ਮਾ ਖਿਛ ਸਮਾਧੇ ਪ੍ਰਭ ਰਮਤਾ ॥ ਜੋ
ਸਕੀ ਜਗਤ ਨਰਕ ਸਮ ਜੇ ਲਾਗੀ ॥ ਸੋ ਘਰ ਬਾਹਰ ਹੈ ਬੈਰਾਗੀ ॥
ਦਰਸਨ ਦੇਵੈ ਪੀਆ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੋ ਬਿਨ ਸਭ ਜਗ ਸੁਪਨ ਪ
ਸਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਸੰਗ ਪਿਆਰੇ ਨਰਕ ਪਿਆਰਾ ॥ ਤੋ ਬਿਨ ਸੁਰਗ
ਮਿਲੈ ਕਿਤ ਕਾਰਾ ॥ ਕਸਟ ਮਾਹਿ ਜੋ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰਾ ॥ ਵਹੀ ਕਸ਼ਟ
ਹੈ ਸੁਖ ਹਮਾਰਾ ॥ ਪਿਆ ਜਭੁਲਾ ਪਿਆਰੇ ਕੇ ਕਰਤੇ ॥ ਫੂਲ ਬ੍ਰਿ
ਰਧੋ ਦੁਖੇ ਨਰਤੇ ॥ ਮਾਨੀ ਕਾਮਤ ਮਾਨ ਗਵਾਈਏ ॥ ਆਦਰ ਦੇ
ਕਰ ਆਦਰ ਪਾਈਏ ॥ ਮਾਨ ਗਏ ਤੇ ਮਾਨੀ ਰੋਵੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਮੰਦ
ਰ ਥਕੇ ਖੋਵੈ ॥ ਮਾਨੀ ਕੋ ਹੈ ਮਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥ ਜਿਉਂ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ
ਪਿਆਰਾ ॥ ਸਠ ਕਾ ਮਾਨ ਅਧਿਕ ਮਤ ਕਰੀਏ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਜ ਅ
ਪਨਾ ਧਰੀਏ ॥ ਮਾਨ ਸਹਿਤ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰ ਪੀਵੇ ॥ ਮਾਨ ਬਿ
ਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਖ ਥੀਵੇ ॥ ਅਪਨੀ ਉਸਤਤ ਆਪ ਨ ਕੀਜੇ ॥ ਨਿ
ਿੰਦਾ ਮਤ ਆਦਰ ਛੀਜੇ ॥ ਸਾਧੂ ਮੇ ਸੋ ਐਬ੍ਰਨ ਹੋਵੇ ॥ ਸਤ ਸੰ
ਗੀ ਤਿਹ ਦੇਖ ਨ ਰੋਵੈ ॥ ਸੰਤ ਪੁਰਖ ਭਮੀ ਅਰ ਸਿਆਨੋ ॥ ਕ
ਸੁਖ ਨੈਤੇ ਰਹੇ ਟਿਕਨੋ ॥ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੁਰ ਸਮ ਪੇਖੇ ॥ ਸਮ
ਖ ਨਦੁਖ ਲਿਖ ਲੇਖੇ ॥ ਸੋ ਜਿਕਰੇ ਅਨੰਦ ਉਡਾਵੇ ॥ ਅਜ
ਕ ਨਾਮ ਜਗਾਵੇ ॥ ਜੋ ਜਗ ਮੇ ਹੋਵੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਸੋ ਨ
ਕੀ ਰਸੇ ਨ ਰਾਸੀ ॥ ਨਾਦ ਕਦਾਰ ਕਰੇ ਸਭ ਤਾਈ ॥ ਇਨ
ਖੇ ਜਾਈ ॥ ਨਰ ਪ੍ਰਤਲੀ ਛਲਕੀ ਸਾਈ ॥ ਜਿਉਂ

ਪਾਪਨਿਜਾਪਨਿਹਤਿਆਰੀ।ਦਾਮਨਿਕਾਮਨਿਅਰਤਲਵਾਰੀ
ਦੀਸਨਸੁੰਦਰਮਾਰਨਹਾਰੀ।ਲਾਲਮਿਰਚਪਰਜੈਓਮਾਹਿ
ਆਈ।ਤੈਸੇਬਾਮਬਖਵੈਲਤਾਈ।ਨਿਰਬਲਤੇਅਬਲਾਦੁਖ
ਰੋਵੈ।ਕਰਕੰਪਤਕਿਆਲਾਲਪਰੋਵੈ।ਨਿਰਬਲਤੇਅਬ
ਲਾਉਠਭਾਗੈ।ਬਲਵੰਤਕੇਪੀਛੇਲਾਗੈ।ਹੈਸਬਲਾਅਬਲ ੦
ਮਤਕਹੀਏ।ਜੋਮਤਹੋਇਤੋਫੁਰਤੇਰਹੀਏ।ਬਡੇਲੋਕਬ
ਡਕਾਜਜੋਆਹੀਂ।ਛਿਦ੍ਰਨਰੇਖਸਪਰਸੈਨਾਹੀਂ।ਲੋਈਬ੍ਰਨੇ
ਜੁਲਾਹਾਹੋਵੈ।ਪਾਦਬ੍ਰਨਨਕੇਸੁਪਦ੍ਮਨਢੋਵੈ।ਅਲਪਾ
ਹਾਰੀਦੇਵਤਕਹੀਏ।ਬਹੁਤਖਾਇਸੋਪਸੁਵਤਲਹੀਏ।
ਥੋਰਾਖਾਵੈਥੋੜਾਬੋਲੈ।ਸੋਮਾਨੁਖਜਗਮਾਹਿਅਮੋਲੈ।ਖਾ
ਪੀਕਿਸਹੁਪੇਟਵਧਾਏ।ਬਿਰਸਾਮਾਗਿਰਨਸੋਭਾਪਾਵੈ।
ਜਿਸਕੀਤ੍ਰਿਸਨਾਸੇਪੂਰੀਆਸਾ।ਵਹੁਹੋਰਰਹੇਤੁਮਾਰਾਦਾਸਾ।
ਹਿਤਕਰਪਰਅਪਨਾਹੋਜਾਵੈ।ਬਿਨਹਿਤਆਪਨਾਔਰ
ਕਹਾਵੈ।ਆਸਔਰਕੀਨਿਰਬਲਚਾਹੇ।ਬਲੀਆਜੈਸੇਹੋ
ਇਨਿਬਾਹੇ।ਸਿੰਘਮਰੇਮਰਤਾਮਰਜਾਵੈ।ਨਹੀਸੁਆਨਕੇ
ਸੀਸਝੁਕਾਵੈ।ਬਾਝਭੁਖਸੋਨਿਰਬਲਹੋਵੈ।ਉਲੂਅਭੋਦੂ
ਖਲਰੋਵੈ।ਹੁਮਾਇਸੂਕੀਆਂਹਡੀਆਂਖਾਵੈ।ਕਿਸੀਜੀਵ
ਕੋਨਾਹਿਦੁਖਾਵੈ।ਦੁਰਜਨਸੋਕਰਸਾਕੇਮੰਦਾ।ਪਰਸੁਰ
ਜਨਨਹੀਐਸੋਰੀਦਾ।ਜੈਸੇਬਦਕੀਬਦੀਨਜਾਵੈ।ਤਿਉਂ
ਨੇਕੀਨਹੀਨੇਕਵੰਞਾਵੈ।ਲਾਖਨੇਕਜਿਸਕਾਜਗਮਾਹੀਸ
ਭਬਨਹੋਤੇਚਿੰਤਾਨਾਹੀ।ਜਸਜੀਵਨ॥ਅਬਜਸਮਰ

੫੮ ਜਿਸਮੇਂਜਸਹੋਇਸੋਕਰਨਾ।ਅਰਦਲੜ੍ਹੇਹੋਸਿਰਸੇਨੰਗ
।ਧੀਜਕਹੇਹਾਰਨਹੈਚੰਗਾ।ਜੂਆਜਨਮਕਾ।ਜਿਸਨੇ
ਜੀਤਾ।ਸੋਜਾਨੋਜਗਮਾਹੀਜੀਤਾ।ਜੂਆਜਨਮਕਾ।ਜਿਸਨੇ
ਹਾਰਾ।ਸੋਜਾਨੋਜਗਮਾਹੀਹਾਰਾ।ਸੋਈਜਤੀਜਿਨਮਨ
ਜੀਤੇ।ਹੰਗਤੁੰਗਆਦਿਨਿਵਾਰੇਜੀਤੇ।ਧਨਕੇਪੀਛੇ
ਧਰਮਗਵਾਵੇ।ਈਹਾਊਹਾਂਠੌਰਨਪਾਵੇ।ਤਾਂਤੇਹਰਜ
ਰਹਾਸਫਲਨਾਹੀ।ਤਾਂਤੇਜੋਭਰਾਖਮੁਹਮਾਹੀ।ਬਿਨਾਪੇ
ਜਨਬੋਲੇਬੌਰਾ।ਅਰਥਪਰਮਾਰਥਕੋਊਨਾਸੌਰਾ।
ਬਿਨਮਤਲਬ ਮਤਬੋਲਪਿਆਰੇ।ਮਤਲਬਕੇਹੈਂਮਾਤ੍ਰ
ਖਸਾਰੇ।ਜਿਸਜਾਆਦਰਹੋਵੇਜਾਈਏ।ਜਹਾਂਨਆਦਰ
ਪਾਊਨਪਾਈਏ।ਜਹਾਂਨਾਆਦਰਹੋਇ ਸੰਦੇਹਾ।ਮਤਜਾਂਕੇ
ਬਰਸੈਧਨਮੇਹਾ।ਦੂਧਮੋਲਕਾਲੈਹੈਕੋਈ।ਜ਼ਾਹਿਰਅ
ਮੋਲਾਦੇਖਮੰਗੋਈ।ਬਿਨਾਮੂਲਜੋਮਧ ਮਿਲੇਹੈ।ਰੰਗ
ਜਲੀਭਰਬਿਪ੍ਰਲੈਹੈ।ਤਸਕਰਕਾਜਥੂਥਸਨਾਬਿਕਾਵੇ।
ਤੀਨਹਾਥਕਾਜਰਹੇਜਾਵੇ।ਬਿਨਾਮੂਲਜੋਅਬਲਾਹੋਵੇ।
ਨਿਰਬਲਭੀਹੋਬਲੀਖਲੋਵੇ।ਨਰਮੂਰਖਨਿਰਭੁਨ
ਮਿਲਆਵੇਂ।ਦੇਖਅਮੋਲਕਭੁਨੀਸਤਾਵੇਂ।ਵਾਹਵਾਹਬੋ
ਲੇਕੂਰਵਡਿਆਈ।ਇਸਵਡਿਆਈਕੇਸਿਰਛਾਈ।ਅ
ਰਥਪਰਮਾਰਥਜਿਧਨਾਹੋਵੇ।ਵਾਹਿਵਾਹਿਕੇਬੈਠਾਰੋਵੈ
ਵਾਹਿਕਰਮਾਰਖਖਾਵੇ।ਕੂਕਰਮਿਰਰੋਂਪਾਛੇਜ
ਜੋਊਧਰਊਪਰਦਨੋਪਾਵੇ।ਭਾਂਡਮਰਾਸੀਉਸਤਤ

ਗਾਵੇਂ ।ਮੂਰਖਮਾਨੁਖਮਾਇਆਵਾਲਾ ।ਜਉਕਿਰਪਕਰੇਗਾ
ਕਮੇਤਨਮਾਲਾ ।ਮਾਇਆਕਰਨਹੀਂਵਡਿਆਈ ।ਜੈਸੇਰਿ
ਆਨਬੁਧਿਨਪਾਈ ।ਸਠਧਨਪਤਕੋਸੋਈਸਰਾਹੇਂ ।ਜੇ
ਨਰਵੰਤੇਮਾਇਆਚਾਹੇਂ ।ਯਹਮਾਇਆਨਰਖਲਕੇਮਾਰੇ
।।ਸਾਧਸੰਤਕੇਆਗੇਹਾਰੇ ।ਮਾਇਆਮਰੇਨਾਮਿਟੇਜਹਾਨ
ਛੁਟਾਰਿਆਕੋਊਸੰਤਾਸਿਆਨਾ ।ਮਾਇਆਅਵਿਦਯਾ ਸੌਂ
ਅਗਿਆਨਾ ।ਸੌਂਛੂਟੇਜਿਸਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨਾ ।ਮਾਇਆਛ
ਯਾਕੇਪੀਛੇਲਾਗੇ ।ਤੈਤੇਜਾਵੇਆਗੇਆਗੇ ।ਜੇਮਾਇਆਛ
ਯਾਰੇਤਿਆਗੇ ।ਮਾਇਆਛਾਯਾਪੀਛੇਲਾਗੇ ।ਯਹਮਾਯ
ਤੇਸਬਕੋਲੂਟੇ ।ਕੋਊਸਿਆਨਗੁਰਮੁਖਛੂਟੇ ।ਮਾਯਾਤੇਨਿਰ
ਮਾਯਾਰਹੀਏ ।ਸਠਕੀਨਿਆਈਪਤਨਾਗਹੀਏ ।ਧਨਬਿ
ਨਚਲੇਨਕੋਊਇਵਹਾਰਾ ।ਜੇਹੋਵੇਤੋਬੰਧਨਭਾਰਾ ।ਗੇਹੀਧ
ਨਬਿਨਹੋਦੁਖਦਾਈ ।ਸਾਧੂਦਰਬਬਿਨਸੁਖਦਾਈ ।ਬਿਨਮ
ਗੇਜੋਪ੍ਰਭੁਸਹੋਦੇਵੇ ।ਜੇਸਾਧੂਅੰਮ੍ਰਿਤਕਰਲੇਵੇ ।ਆਗੇਮਿਲੇ
ਜਾਨਸਮਪਾਣੀ ।ਕਰਕਲੋਸਲੇਲਹੁਸਮਾਨੀ ।ਉਦਮਕ
ਗਮਦੇਊਕਰਕਾਜਾ ।ਜੇਦਰਬਮਿਲਕਰਹੋਤਅਵਾਜਾ ।ਏਕ
ਮੀਤਸੋਪ੍ਰੀਤਕਰੀਜੇ ।ਠੌਰਠੌਰਸੋਮਨਨਹੀਦੀਜੇ ।ਜਿ
ਸਕੇਬਹੁਤਮਿਤ੍ਰਹੋਭਾਈ ।ਤਿਸਜੋਪ੍ਰੀਤਕਰੈਸੋਦਾਈ ।ਇ
ਹੂਫੂਲਨਸੋਂਹਿਤਕਰਭੌਰਾ ।ਫਿਰੇਬਾਗਮੇਜੈਸੇਬੌਰਾ ।
ਸਾਦੇਖਬੋਲੀਰਿਬਾਲੀ ।ਬਿਨਆਸੇਮਤਬੋਲਾਗਿਆਨੀ
ਗਿਆਨੀਪੈਂਦਬਰਵੇਐਸੀ ।ਜੈਸਾਰੋਗਾਔਖਧੀਤੈਸੀ

੬੦ ਗਤਕਾਫਲਸਹਿਜੇਲਾਗੇ।ਢੋਲਸੁਨੇਤੋਸੋਇਆਜਾਗੇ।
ਮਾਨੁਖਦੇਵਦੇਵਕੇਸੰਗਾ।ਚੰਡਦੰਤਤੇਮਤਕਰਸੰਗਾ।
ਜਾਇਰੰਗਦਰਬਾਰਿਵਿਗਰਜਾਵੈ।ਬਿਨਪੁਛੇਦੂਰਬਰੀਪੀਆਵੈ।ਬ
ਦਲਫਲੀਮਿਲਹੋਬਦਲਫਨਾਮਿਲੋਬਿਰਫਲਹੋਇਬਿ
ਰਫਲਾ।ਜੈਸਾਸੰਗਹੋਇਸੁਖਤੈਸਾ।ਸੰਤਨਸਾਥਮਿਲੇ
ਦੁਖਕੈਸਾ।ਜੈਸੇਕੋਮਿਲਤੈਸਾਥੀਵੈ।ਮਿਲੇਪੈਸਤੀਪੈਸਤ
ਪੀਵੈ।ਨਰਨਾਰੀਕੀਸੰਗਤਕਰਹੈ।ਬਹੁਦੁਚਾਰਿਜ਼ਮਨ
ਮੇਂਧਰਹੈ।ਸੰਤਨਕੋਮਿਲਸੰਤਕਹਾਵੈ।ਚੋਰਨਕੋਮਿਲਚੋ
ਰਸਦਾਵੈ।ਊਚਨਸੇਮਿਲਹੋਵੈਊਚਾ।ਲੂਚਨਕੋਮਿਲਹੋ
ਵੈਲੂਚਾ।ਸੂਰਨਕੋਮਿਲਹੋਵੈਸੂਰਾ।ਪੂਰਨਕੋਮਿਲਹੋਵੈ
ਪੂਰਾ।ਸਾਚਨਕੋਮਿਲਸਾਚਾਹੋਵੈ।ਕਾਚਨਕੋਮਿਲਕਾਚ
ਹੋਵੈ।ਜਲਕੇਸੰਗਾਸੀਤਕੋਪਾਵੈ।ਪਾਵਕਕੇਸੰਗਅੰਗ
ਜਲਾਵੈ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਹਰੀਹਰਿਜਨਕਾਮੇਲਾ।ਲੋਕਪਲੋਕ
ਹੋਇਸੁਹੇਲਾ॥ ॥ਬੀਰਨਕੇਸਿਖ੍ਯਾ॥ ॥
ਬੀਰਜਾਨਜਗਮੇਂਬਲਕਾਰੀ।ਜੋਹੋਸਤਕਾਪਰਉਪ
ਕਾਰੀ।ਨਿਰਬਲਕੀਰਖ੍ਯਾਕਰਬੀਰਾ।ਸਮਸਰਸੇ
ਹਿਤਧਰੀਓਧੀਰਾ।ਬਡਾਹੋਇਤਾਕੀਵਡਿਆਈ।ਵੈਰੀ
ਸੇਤੁਮਕਰੋਲੜਾਈ।ਸ਼ਤ੍ਰੂਨਿਰਬਲਤੈਂਭੀਡਰੀਓ।ਛੋਟੇ
ਦਰਪਨਸੇਤੁਕਰੀਓ।ਸੌਰਅੰਨਜੋਨਿਸਾਦਿਨਖਾਵੈ।ਜ਼ੋਰ
ਈਸ਼ਤ੍ਰੂਪਰਧਾਵੈ।ਸ਼ਤ੍ਰੂਤੇਤੂਰਹੀਓਦਿਨਰੈਨਾ।ਮਾਰਕਿ
ਤੈਂਰਹੋਚੈਨਾ।ਸ਼ਤ੍ਰੂਹੋਇਜੋਮੀਠਾਬੋਲੇ।ਜਾਨਖੀਰ

ਸੋਮੋਹਰਾਘੋਲੋ।ਸਤ੍ਰੁਹੋਜਿਸਸੰਗਸਤ੍ਰੁਕਾਵੇ।ਧਨਖਤ੍ਰੁ
ਕੇਜਿਉਂਬਨਲਗਾਵੇ।ਅੰਤਜਾਬਜਬਕਰੇਲੜਾਈ।ਨ੍ਰਿਪ
ਨਰਮੀਕ੍ਰਿਛਕਰਬਡ੍ਰਰਾਈ।ਅਤਿਸ਼ਾਂਤਿਮਤਕਰਵਿ
ਹਾਰਾ।ਜੈਸੇਰਵਪਰਬਾਦਲਧਾਰਾ।ਅਤਿਨਰਮਬਿ
ਵਹਾਰਨਪਾਵੇਂ।ਪਿਕਿਸਭੀਕਹੋਂਹਮਖਾਵੇਂ।ਹਿਤਮਿਤ
ਸੋਐਸੇਹੋਇਲਜੀਏ।ਫੇਰਬੀਰਐਸਦੀਧਰੀਏ।ਰਤ
ਰਕਰੇਨਖ੍ਰਬੁਕਰੜਾਈ।ਔਰਨਾਐਸੀਧੀਨਰਮਾਈ।
ਜਬਮੂਰਖਕ੍ਰੋਧੀਹੋਅਵੇ।ਬ੍ਰਧਿਵਨਕਰਧੀਰਧਰਾਵੇ।
ਮੂਰਖਸੰਗਨਚਾਹਿਏਮੇਲਾ।ਕੀਕਰਫਲੇਫਲੇਕਿਆਕੇ
ਲਾ।ਜੋਮੇਲਾਸਠਸੇਹੋਜਾਵੇ।ਬ੍ਰਧਿਵਨਮਨਨਾਹਿਮਿਲ
ਵੇ।ਜਿਉਂਪਸ੍ਰੁਅਨੇਕਕਾਰਜਲੀਜੇ।ਤਿਉਂਮੂਰਖਨਸੇਕ
ਮਕਰੀਜੇ।ਨਾਅਤਮੀਠੇਨਾਅਤਿਕੌੜੇ।ਮਧਮਾ।ਹੋਸਭ
ਕਾਰਜਸੌੜੇ।ਅਤਮੀਠੇਕੋਹਰਕੋਈਚੂਕੇ।ਅਤਕੌੜੇਕੋ
ਹਰਕੋਈਥੂਕੇ।ਐਸਾਮਤਹੋਹਰਕਿਕੋਨਿੰਦੇ।ਨਾਐਸਾਜੋ
ਹਰਕੋਬਿੰਦੇ।ਖਜੁਨਿੰਦਾਸ੍ਰੁਨਹੋਨਿਲਜਾ।ਅਰੁਉਸਤਤ
ਸੁਨਮਾਨਸਮਾਜਾ।ਉਸਤਤਨਿੰਦਾਦੋਉਕੋਡਾਰੋ।ਮਾਨਅ
ਮਾਨਖਸੰਤਰਜਾਰੋ।ਅਤਿਕਿਰਪਾਮਤਕਰਹਰਬਾਰਾ।
ਬਿਨਕੋਪੇਖਾਸਾਇਬਿਧਹਾਰਾ।ਐਸੀਮਿਹਰਨਾਧਾਰਨ
ਕੀਰਾ।ਜਿਸਤੇਸੁਆਨਕਰੇਪਟਲੀਰਾ।ਐਸੇਸਾਂਤਸਰ
ਪਸਦਵੇਂ।ਲੂਕਰਸਭਤੇਜਨਖਾਜਾਵੇਂ।ਜਬਰਾਜੋਰ
ਹਥਿਆਰਾ।ਕੈਸੇਰਾਜਕਰੇਸੰਸਾਰਾ।ਪੂਰਖਾਬਿਕ

੬੨ ਰੁਰਜਹਿਤਾਰੋ।ਉਸਕਾਕਰਤਬਉਸਕੋਆਗੋ।ਬਿਛੁ
ਇਕਠੌਰਬਚਜਾਵੈ।ਔਰਠੌਰਮੇਪ੍ਰਾਣਵੰਞਾਵੈ।ਜਬਸੋਸ਼
ਰਨਮੇਂਪੜੀਲੜਾਈ।ਜਾਮਿਤ੍ਰਸੋਕਰੀਮਿਤ੍ਰਾਈ।ਜਬਜੋ
ਲੋਕੋਮਿਤ੍ਰਨਚੀਂ।ਤੁਧਕੋਰੈਮਤਸ਼ਤ੍ਰਨਮਾਹੀਂ।ਜਬਨ
ਕਰੌਕੋਈਮਿਤ੍ਰਾਈ।ਕਾਹੇਇਕੇਲਾਕਰੇਲੜਾਈ।ਤੁਧ
ਬੀਰਜੋਰਹੇਇਕੇਲਾ।ਦਾਵਲਗੇਸੋਭਰੇਗਸਵੇਲਾ।ਬੈਰੀ
ਨਿਰਬਲਪਰਮਤਬਲਕਰ।ਨਿਰਬਲਜਾਨਨਾਹੁਜੇ
ਬੈਰ।ਜਬਯਹਚਿਤਸੁਚਿਤਹੋਜਾਵੈ।ਸੀਘ੍ਰਹੁਰਕੇ
ਮਾਰਗਿਰਾਵੈ।ਜਬਯਹਚਿਤਪਰਾਕ੍ਰਮਧਾਰੈ।ਪਰਬ
ਤਚੀਰਸੁਨੀਰਨਿਕਲੋ।ਬਲਦੇਖੇਕਰੀਓਸੰਭਾਰ।ਆ
।ਜੋਲਗਮਰੈਸੋਜਾਨਜਕਾਮਾ।ਕਾਮਦੈਤਜਬਮਨਤੇਜਾ
ਵੈ।ਕੌਨਲੜੈਔਰਕੌਨਲੜਾਵੈ।ਦੇਖੰਡਇਕਿਮਿਆਨ
ਨਾਮੇਵੈਂ।ਇਕਸੇਵਕਦੋਗੁਰੂਨਸੇਵੈਂ।ਇਕਬਨਮੇਦੋਸਿੰ
ਘਨਰਹਿਤੇ।ਇਕਥੰਮਦੋਕਰੀਨਗਹਿਤੇ।ਇਕਨਾਰ
ਦੋਪੁਰਖਨਰਾਖੇ।ਦੋਰਾਜੇਇਕਦੇਸ਼ਨਭਾਖੇ।ਇਕਰੋ
ਗੀਦੋਵੈਦਨਚੰਗੋ।ਇਕਪਾਉਦੋਬੇੜੀਸੰਗੋ।ਇਕਭੂਪ
ਤ੍ਰਿਰਦੋਗੁਨੀਜਾਵੈ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਹਰੀਰੀਤਿਕਰਆਵੈ।ਕੋਈ
ਗੁਨੀਜਬਧਨਕੇਰਾਹੇ।ਤਿੰਰਾਜਾਸੋਜਾਇਸਰਾਹੇ।ਨ
ਦੀਤੀਰਪਰਜਾਵੈਪਿਆਸਾ।ਉਸਕੀਪੂਰੀਹੋਵੈਆਸਾ।
ਨਮੇਸੋਚਨਿਕਾਰੋਬਾਲੀ।ਬਿਨਮਾਰੇਧੁਨਿਮਿਲੇਨਪਾ
।ਜਿਸਬੋਲਨਤੇਫਿਰਪਛਤਾਵਾ।ਐਸਾਬੋਲਨਾਮੁਖ

ਪਰਲਿਆ।ਓ।ਚਿੰਤਾ।ਚਿਤਮੇਂਕਾਮਅਗਨਿਪੈ।ਤਿਨਤੇਜ
ਰਤਾਸਭਤਨਮਨਹੈ।ਜਿਉਂਤਿਉਂਤੂੰਮਤਭਰਮੀਮਟਾਵੇ।
ਦੀਆਜਗਾਇਅੰਧੇਰਉਡਾਵੇ।ਮੂਰਖਕੋਉਪਦੇਸਨਕੀ
ਜੋ।ਕਪਿਚਿੜੀਆਕੀਬਾਤਲਖੀਜੋ।ਪਸਤੁਮਤਨਹੀ
ਸੀਖੇਬਾਤਾ।ਪਸਤੇਮੈਂਨਸੀਖਹੋਭ੍ਰਾਤਾ।ਜਬਬੋਲੇਪੀ
ਰਜਕਰਬੋਲੋ।ਬਾਤਕਹੇਜਬਮਨਮੈਂਤੋਲੋ।ਕਹੇਬੇਗਜੋਪ
ਖਤੇਥੈਨਾ।ਉਤਰਨਿਕਸੇਜਹਿਤਅਛੈਨਾ।ਕੋਤੋਉਤਰ
ਅਛਾਦੀਜੋ।ਕੈਰੂਪਸੇਤਿਸਮੈਂਨਕਹੀਜੋ।ਜਿਸਤੇਉਤਰਭ
ਲਾਨਆਵੇ।ਤਿਸਤੇਮੂਰਖਭਲਾਕਹਾਵੇ।ਸਾਚਾਮੀਠਬੋ
ਲਬਤਾਵੇ।ਆਪਨਦੁਖੇਨਾਔਰਦੁਖਾਵੇ।ਤ੍ਰਿਜਨਹਰੀ
ਹਰਿਰੂਪਨਿਹਾਰੋ।ਜਬਾਦਰਪਨਮੇਂਮੁਖਤਿਹਾਰੋ।

ਸੁਮਿਤ੍ਰਕੋਸਿਖ੍ਯਾ ।ਆਗਿਮਿਤ੍ਰਸੁਨੋਕਹਾਨੀ।ਮੁਖ
ਤੇਬੋਲੋਮਿਠਿਬਾਣੀ।ਭਲਿਓਂਕਾਸੰਗਕਰ।ਦਿਨਰੈਨਾ।ਬੁਰੇ
ਕਰਮਤੇਕਿਆਫਲਲੈਣਾ।ਜੈਸੇਭਵਿਅਨਸੋਪੀਤਲਗਾ
ਈ।ਵਹੁਕੈਸੇਦੇਖੋਂਭਲਿਆਈ।ਦੁਰਜਨਸੰਗਔਰਦੁਕਰ
ਮਾ।ਦੋਨੋਂਭਿਆਰੀਜਾਨੋਮਰਮਾ।ਬੁਰੇਨਹੋਵੇਂਜੋਂਜਗਮਾ
ਹੀ।ਤੋਭਲਿਓਂਕੀਕੀਮਤਨਾਹੀ।ਜੋਂਸਬਨਿਸਸਿਦਰਾਤਕ
ਹਾਤੀ।ਤੌਂਸਿਦਰਾਤਨਾਆਦਰਪਾਤੀ।ਜੇਸਭਓਲੇਮੋਤੀਹੋ
ਤੇ।ਮੋਤੀਕੋਉਨਕੰਠਪਰੋਤੇ।ਜੋਸਭਪਾਹਿਨਪਾਰਸਹੋਤੇ
ਤੌਂਨਰਕਿਉਂਪਾਰਸਕੌਰੋਤੇ।ਹੋਤੇਹੰਸਜੇਸਭੀਪਰਿੰਦੇ।ਤੋ
ਤੇਕਾਗਨਤੇਭਿੰਦੇ।ਜੇਸਭਤਰਚੰਦਨਹੋਜਾਤੇ।ਚੰਦਨ

ਕੈਹੰਨ ਭਗਤੇ। ਜੈਸੇ ਸਭ ਨਰ ਹਰਿਜਨ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਤੋ ਕਿਉਂ ਹਰਿ
ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਤੇ। ਜੋ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਸਕਲ ਸਿਆਨੇ। ਕਿਸਿ ਆਨੇ
ਕਾ ਕਦਰ ਕਿਨ ਜਾਨੇ। ਜਬ ਸਭ ਨਰ ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ਜਾਵੇਂ। ਕਿਉਂ ਸਭ
ਗਿਆਨੀ ਕੈਹਨ ਗਾਵੇਂ। ਜੇ ਸਭ ਨਰ ਪੰਡਿਤ ਹੋਇ ਜਾਵੇਂ। ਪੰਡਿਤ ਜੀ
ਫਿਰ ਕੈਹਨ ਕਹਾਵੇਂ। ਜੈਸੇ ਸਭ ਹੀ ਰਾਜੇ ਹੋਇ ਜਾਵੇਂ। ਫਿਰ ਕਹੁ ਚਾਕਰ ਕੈ
ਨ ਸਦਾਵੇਂ। ਜਬ ਸਭ ਧਨੀ ਹੋਵੇਂ ਧਨ ਵਾਲੇ। ਬੋਝ ਧਨੀ ਕੋ ਕੌਨ ਉ
ਠਾਲੇ। ਬਡ ਨਸੀਬ ਜੇ ਜੰਗ ਉਠਾਵੇਂ। ਜੈ ਨਰ ਅਪਨੇ ਲੋਹੂ ਡਾਵੇਂ। ਰੰ
ਕ ਰਾਵ ਸੇ ਕਰੇ ਬਰਾਬਰੀ। ਜਾਨ ਰੰਕ ਕੀ ਸ਼ਾਮਤ ਆਈ। ਮਸਤੇ ਸ
ਬਲ ਸ੍ਰੇਰਾਕ ਕਰੀਏ। ਜਾਂ ਪੰਖ ਲੋਗਨ ਸੋਂ ਨਿਤ ਡਰੀਏ। ਰਾਜਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੋਉ
ਤੇ ਭੈ ਕਰਾ। ਸੇਵਤ ਤੇ ਜਾ ਭਾਤਰ ਜੈ ਕਰਾ। ਜਰਾਤ ਆਰਸੀ ਜਾਰ
ਕਲ ਮਾਨੈ। ਹਰ ਜੈਸਾ ਕੋ ਤੈਸ ਜਾਨੈ। ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਵੇ ਤੈਸਾ।
ਇਸ ਮੈਂ ਕੈਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕੈਸਾ। ਭੂਖ ਬਾਧਾ ਦੋਊ ਇਕ ਜੈਸੇ। ਬਿਨ
ਅਹਿਰਕਿਰ ਪਾਛੂ ਟੇਕੈ ਸੋ। ਸੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨ ਤੇ ਪਾਤੀ। ਜਿਨ
ਕ ਨਵਕਸ ਹੋਏ ਰੈਨ ਰਾਤੀ। ਜਬ ਹਰਿ ਜਨ ਪੀਪਾ ਭਰਮਾਵੇਂ।
ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਫਿਰ ਕਿਸੈ ਪਾਵੇਂ। ਜਬ ਆਨਿਆ ਇਕ ਬੋਲਿ ਜਤਾ
ਜਾ ਤੋ ਫਿਰ ਕਿਸ ਤੇ ਹੋਵੇ ਕਾਜਾ। ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਨਾ ਪਰਮਾਰਥ ਐਸੇ।
ਗ੍ਰਹਿ ਮੈ ਨਾਰ ਪੁਰਖ ਬਿਨ ਜੈਸੇ। ਨਾਰ ਨ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਮਤ ਲੇਵੇ।
ਦੂਜੂ ਨ ਕੋ ਮਤ ਸਿਖਿਆ ਦੇਵੈ। ਭੂਤ ਉਪਰ ਜੋ ਦਇਆ ਕਰੇ ਹੈ। ਅ
ਪਨੇ ਸਿਰ ਪਰ ਬੋਝ ਪਰੇ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਐਸੇ ਭਲਿਆਈ। ਜਿਉਂ
ਕਲਿ ਕੈਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਖੀ। ਜੋ ਚੋਰ ਤੇ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਧਾਵੇ। ਮਾਲ ਧ
ਹਰਨ ਕੋ ਮਾਰੇ। ਜੋ ਸਿਖ ਤੇ ਵੈਰੀ ਨਹੀ ਖੋਵੇ। ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਭਰ

ਕੈਸੇਜੋਵੇਖਾਦੇਖਸਿਰਪਜੋਮਾਰੇਨਾਹੀਂ।ਮਨੁਖਕਵੈਰੀਹੋਤਾ
ਹੀਂ।ਜਬਬੈਠੇਤੂਮਊਚਿਠੌਰੇ।ਨੀਚਕਾਮਕਰੀਓਮਤਬੌਰੇ।
ਨੀਚਕਰਮਕਰਨੀਚਕਹਾਵੈ।ਊਚਨਮੈਜੋਬੁਧਨਹੀਪਾਵੈ।ਊ
ਚਨੀਚਹੋਕਰਮਕੁਚੀਲਾ।ਨੀਚਪਤਬੂੰਦਕੁਲੋਲਕੀ
ਲਾ।ਮੂਰਖਕਰਕੇਮੂਰਖਤਾਈ।ਬੁਧਿਦਾਨਤੇਬਡੇਕਹਾਈ
।।ਬੇਮਕੁਲਕੀਰੀਧਦਬਾਵੈ।ਮਾਧਮਆਵੇਕੋਲਬਜਾਵੈ।
ਦਰਬਬਗਏਤੇਦੁਖਹੋਜੈਸਾ।ਮਾਤਤਾਤਮੂਏਨਹੀਐਸਾ।
ਪੈਸੇਜੈਸਾਮੀਤਨਕੋਊ।ਪੈਸਾਹੋਜਗਆਪਨਾਹੋਊ।ਪੈਸੇ
ਕੀਸਭਮੀਰੀਪੀਰੀ।ਜਾਹਾਨਪੈਸਾਤਹਾਂਫਕੀਰੀ।ਸੁਤਮਿ
ਤਨਾਰਬਿਨਾਬਿਤਭਾਗੇ।ਬਿਤਆਵੈਸਭਚਰਨੀਲਾਗੇ।ਅ
ਤਤਾਲੋਸਰਬਜਗਮਾਨਾ।ਨਾਮਦਾਮਬਿਨਜਵਾਬੇਗਾਨਾ।
ਕਾਮਦਾਮਦੋਊਵੀਨਕਰਾਵੈਂ।ਕਾਮਦਾਮਬਿਨਕੋਸੁਖਪਾਵੈ।
ਬਾਮਦਾਮਦੋਨੋਂਜਗਮਾਹੀ।ਜੈਸੇਦੋਨੋਂਲੋਗੋਬਿਨਨਾਹੀਂ।ਕਾਮ
ਕਾਮਦੋਨੋਂਜਗਮਾਹੀ।ਜੈਰਜਾਬਿਨਕਰਮੋਕੋਨਾਹੀ।ਕਾਮਰ
ਸਕੇਮੇਲਨਐਸੇ।ਰਵਿਵਰਜਨੀਨਦੀਮਛਡੇਜੈਸੇ।ਸੁਖਤੇ
ਲੈਜੈਲੋਦੁਖਨਾਹੀ।ਦੁਖਆਵੈਤੋਸੁਖਚਲਜਾਹੀ।ਸੁਖਕੇ
ਚੇਤਦੀਨਨਰਰੋਵੈ।ਬਿਨਚਾਹੇਂਦੁਖੀਏਹੋਰੋਵੈ।ਜਬਦੁਖਆ
ਵਤਹੈਬਿਨਚਾਹੇ।ਤੈਸੇਸੁਖਕੇਜਾਨਅਚਾਹੇ।ਹਾਕਮਹੋਇ
ਹੁਕਮਫਿਰਮਾਨੇ।ਉਸਕੇਦੁਖਕੋਓਹੀਜਾਨੇ।ਧਨਖੋਖੋਦਕੇ
ਗਾਲਕਹਾਵੈ।ਕਿਸਕੋਆਪਨਾਹਾਲਸੁਨਾਵੈ।ਖੜਾਹੋਇਜੋ
ਮਾਂਗਨਜਾਵੈ।ਵਡਿਆਈਸਿਰਛਾਈਪਾਵੈ।ਖੜਾਕਹੋਮਾ
ਮਾਇਆਵਾਲਾ।ਖੜਾਓਹੀਜਿਸਆਪਸੰਭਾਲਾ।ਅਵ

ਜਬ ਕਛੁ ਧਨ ਪਾਵੇ। ਫੂਲ ਫੂਲ ਕਰ ਦਹ ਦਿਸ ਧਾਵੇਂ। ਜਬ ਧ
ਨ ਖੋਵਤ ਹੈ ਅਗਿਆਨੀ। ਫਿਰ ਰੋਵਤ ਕੰਗਾਲ ਸਮਾਨੀ।
ਪਾਮਰ ਪੁਰਖ ਦਰਬ ਕਾ ਚੇਰਾ। ਦਰਬ ਬਿਨਾ ਤਿਸ ਨੈਨ ਅੰਧੇ
ਰਾ। ਬੁਧਵਾਨ ਨਰ ਸਦਾ ਸੁਖਾਲਾ। ਕਿਆ ਨਿਰਧਨ ਕਿਆ
ਮਾਇਆ ਵਾਲਾ। ਮੂਰਖ ਧਨ ਕਰ ਕਰੇ ਕੁਕਾਜਾ। ਨਿਰਧਨ ਹੋ
ਤੇ ਖੋਵੈ ਲਾਜਾ। ਔਰ ਰੋਗ ਕੀ ਬਹੁਤ ਦਵਾਈ। ਮੂਰਖਤਾ ਕੀ
ਮਿਲੇ ਨ ਕਾਈ। ਮੂਰਖ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨ ਅਕਾਮਾ। ਬੁਧਵਾਨ ਵੈ
ਰੀ ਸੁਖਧਾਮਾ। ਮੂਰਖ ਮੇਂ ਹੈਂ ਔਗੁਨ ਜੇਤੇ। ਬੁਧਿਵਾਨ ਮੇਂ
ਗੁਣ ਗਿਨ ਤੇਤੇ। ਬੁਧਿਵਾਨ ਮੂੜ੍ਹਨ ਮੇਂ ਐਸੇ। ਇਕ ਹਿੰਦੂ
ਤੁਰਕਨ ਮੇਂ ਜੈਸੇ। ਬੁਧਵਾਨ ਮੂੜ੍ਹਨ ਮੇਂ ਐਸੇ। ਪਤਿਵੰਤੀ
ਬਾਂਝਨ ਮੇਂ ਜੈਸੇ। ਮੂਰਖ ਐਸਾ ਕਾਮ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਤੇ ਬਹੁ
ਦੁਖ ਪਾਇ ਮਰੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਮੂਰਖ ਕੋ ਮੀਤ ਬਨਾਵੇਂ। ਉਸ ਕੋ ਚਤ
ਰ ਕੈਨ ਬਤਾਵੇਂ। ਕਰੇ ਕਾਮ ਜੋ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰਾ। ਸੋ ਪਛਤਾ
ਵੇਂ ਬਾਰੰਬਾਰਾ। ਅੰਧਨ ਤੇ ਰਸਤਾ ਸਿਖਲੀਜੇ। ਸੰਭਲ ਸੰਭ
ਲ ਪਾਵ ਧਰੀਜੇ। ਜੈਸੇ ਠਸੁ ਪਾੜ ਕਾ। ਇਕ ਜੈਸਾ। ਤੈਂ ਦੋਨੋਂ
ਮੇਂ ਅੰਤਰ ਕੈਸਾ। ਅੱਗ ਤਾਂਬੇ ਕੋ ਇਕ ਬਿਵਹਾਰਾ। ਵਹੁ ਲੈ
ਪਟ ਵਹੁ ਮੋਹਤ ਨਿਆਰਾ। ਬੈਨ ਅੰਧੇਰੀ ਕਛੂ ਨ ਭਾਸੇ।
ਜਨ ਕੇ ਘਰ ਹਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ। ਸਾਧੁ ਜਸ ਵਾਲਾ ਜਗ ਮਾਹੇ
ਭਲ ਭੂਪ ਤੇ ਜਸ ਜਿਸ ਨਾਹੀ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਨਿਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਈ
ਏ। ਹਰਿ ਬਿਨ ਕਹੀਂ ਨ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਈਏ। ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਚਨ ।
ਤਗੁਰ ਸਮ ਹੋਵੇ ਸਿਖ ਸਿਆਨਾ। ਤੌ ਛੀਗੁਰ ਦ੍ਵਿਗ ਹੋਇਏ
ਗੁਰ ਆਗੇ ਐਸਾ ਪਰਈ। ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਕਰੈ ਨ ਸੁਣੈ ਵਹਿ

ਆਈ।ਗੁਰਕੀਉਸਤਤ ਸਨਮੁਖ ਕਰੀਐ ਛੁਤਫ੍ਰਿਤਕੀਪੀ
ਠੇ ਕਰੀਏ।ਜੋ ਹੋ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਔ ਨਾਰੀ।ਤਾਹਿ ਨ ਬੰਧੇ ਸਭ
ਮਝਾਰੀ।ਗੁਰ ਕਾ ਧਨ ਸਿਖ ਨਹਿ ਚੁਰਾਵੈ।ਗੁਰ ਦ੍ਰੋਹੀ ਨਰਕ
ਨ ਮੇਂ ਜਾਵੈ।ਗੁਰ ਨਿੰਦਾ ਨ ਸੁਨੇ ਨ ਕਰੀਜੈ।ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ
ਮਨ ਮੇਂ ਧਰੀਜੈ।ਗਿਆਨ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਬੁਧਿ ਨੈਸਾ ਕਰੇ ਗਿਆਨ
ਗੁਰ ਨਿਰਮਲ ਐਨਾ।ਬੁਧਿ ਗਿਆਨ ਔ ਵਿਦਿਆ ਪਾਵੈ।ਮਨ
ਕਾ ਸਬਰੀ ਕਰ ਮਿਟਾਵੈ।ਮੂਰਖ ਪਾਕਰ ਵਿਦਿਆ ਭਜਾਨਾ।ਉਲ
ਟਾ ਕਰ ਹੈ ਤਨ ਅਭਿਮਾਨਾ।ਸ੍ਰੁਤ ਸੰਪੈ ਕੋ ਹੈ ਸੁਖਦਾਈ।ਵਿਦੀ ਸਾਂ
ਪੈ ਕੋ ਹੈ ਦੁਖਦਾਈ।ਰਵਿ ਸ੍ਰੁਵ ਛੱਕੋ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਾ।ਭ੍ਰਿਤੂ ਆਦਿਕ ਕਾ
ਕਰ ਨਸ਼ਾ।ਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਬੁਧਿ ਬਿਕਾਰੀ।ਨਹੀ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਅ
ਧਿਕਾਰੀ।ਵੇਦ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨੇਤ੍ਰੰ ਬਿਨ ਐਸੇ।ਅੰਧੇ ਕੇ ਕਰ ਦਰਪਨ
ਜੈਸੇ।ਅਤਮ ਵਿਦਿਆ ਹੈ ਬਲਿਕਾਰੀ।ਔਰ ਵਿਦਿਆ ਹੈ
ਬਿਦਧਾਰੀ।ਵਿਦਿਆਵੰਦ ਬਿਦੇਸ ਹੈ ਜਾਵੈ।ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੀ
ਸ ਨੁਕਾਵੈ।ਵਿਦਿਆ ਧਾਰਹੀ ਦੇਵ ਕਹਾਵੈਂ।ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਸਭ ਪਾ
ਪ ਮਿਟਾਵੈਂ।ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਨਰ ਹਰਿ ਕੋ ਜਾਨੇ।ਬਿਨ ਵਿਦਿਆ ਹੈ
ਪਸ਼ੂ ਸਮਾਨੇ।ਭੂਪ ਦਰਬ ਕੁਲ ਬਡੇ ਕਹਲਾਵੈਂ।ਵਿਦਿਆ ਬਿਨ
ਸੋਭਾ ਨਹੀ ਪਾਵੈਂ।ਮਨ ਤੇ ਉਪਜਨ ਬਿਸੇ ਬਿਲਾਸਾ।ਮਨ ਸਮਝੇ
ਸਭ ਹੋਵੈ ਨਸ਼ਾ।ਤੀਰਥ ਸਤ ਜਾਨ ਮਨ ਮਾਹੀ।ਬੁਧਿ ਮਾਨ ਬਿਨ ਜਾ
ਨਤ ਨਾਹੀ।ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ।ਸਤ ਤਪ ਗੁਨ ਸਭ ਦਾ
ਕਰੇਵਾ।ਖਿਮਾ ਧਰਮ ਜਵਾ ਜਨ ਤਪੀ ਸਰਾ।ਮੌਨ ਧਰਮ ਪਰਿਵਾਨ
ਮੁਨੀਸੁਰਾ।ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਜਾਨੋ ਧਰਮ ਨਾਰੀ।ਦਾਨ ਧਰਮ ਹੈ ਪਰਉਪਕ
ਰੀ।ਜਰਾ ਉਪਧਰਮ ਧਰਮ ਹੈ ਗਿਆਨੀ।ਪੰਡਿਤ ਧਰਮ ਨੇ -

ਅਮਾਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬੂਰ ਨ ਕਹੈ ਕਰ ਪੂਰਾ ॥ ਐਸਾ ਧਰਮ ਕਰੇ ਨ
ਰ ਸੂਰਾ ॥ ਪੁਰਸ ਉਦਾਰ ਜੋ ਖਾਇ ਖੁਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਦਾਤਾ ਜਗ ਬਦ
ਕਹਾਵੈ ॥ ਜੋ ਨਰ ਮੰਦ ਕਰਮ ਮਤਿ ਆਗੇ ॥ ਸੋ ਕਹੀਏ ਉਤਮ ਬਡ
ਭਾਗੇ ॥ ਨਾਮ ਦਾਨ ਜਸ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨਾ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਹੈ ਮੂਰਤ
ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਕਾਮਾਦਿਕ ਜਿਸ ਕੇ ਬਸਿ ਕਰਣੀ ॥ ਸੋ ਨਰ ਹੈ ਕਿਤ
ਨ ਰਕ ਮਝਾਰੀ ॥ ਸਮਾ ਪਾਇ ਦਰਹ ਭਲੀ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਬਾਮ
ਗਾਗ ਪੇਰੀ ਬਨੀ ॥ ਜੋ ਸਮ ਰਖ ਬਧੋ ਇਜ ਖਾ ਮਚੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੇ
ਕਹੂੰ ਕਾ ਨਹੀਂ ॥ ਉਦਮ ਰੰਗ ਰੂਕਬਾ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਮਧੁਰ ਆਹਾਰ
ਅਨੀਤੀ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰ ਤੇ ਗਜੇ ਮਹਾਦੇਸ ਕਹੀਏ ॥ ਨਿਤ ਬਚੋ ਜੋ ਸੇਵ
ਤ ਰਹੀਏ ॥ ਮਨ ਬਹੁ ਚਮਤਿਆ ਰੀ ਨਾਹੀ ॥ ਪਾਲਬ ਧਰਕ ਪਰਮ
ਨਾਹੀ ॥ ਤਿਲ ਮੇ ਤੇਲ ਜਤੀਨ ਰਜਾਨੇ ॥ ਬਿਨ ਉਦਮ ਪਾਇਆ
ਹੈ ਕਾਨੇ ॥ ਕਰਮ ਕਰਤ ਫਲ ਪਾਇ ਸੋ ਜਾਨੋ ॥ ਜਲ ਹਿਤ ਕੂਪ ਖ
ਗਾਇ ਸਿਆਨੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੀਅ ਕਾਮ ਹੀਆਵੈ ॥ ਆਗ ਲਗੀ
ਕੋਊ ਪੁਦਵੈ ॥ ਅਪਨੇ ਬਲ ਨ ਣੀ ਆਪਹੁ ਨਵੈ ॥ ਪਰ ਕੇ ਐ
ਗਨ ਨਾਹਿ ਬਤਾਵੈ ॥ ਸੰਤ ਕਿ ਸਕਿਨ ਹੈ ਦੁਖਾਵੈ ॥ ਸਤ ਸੇਜ
ਪਰ ਨਿਤ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਚੰਦਨ ਕੋ ਕੋਈ ਜਲਾਵੈ ॥ ਤਊ ਭੀ ਬਰੀ
ਸੁਗੰਧੀ ਪਾਵੈ ॥ ਸੰਤ ਆਪ ਪਰ ਖੇਦ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔਰਨ ਕੇ ਨਕ
ਭੁੰਦਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬਿਖੈ ਬਾਸਨਾ ਬਿਖ ਹੀ ਸੰਗਾ ॥ ਜਪ ਸੰਤਨ ਕੇ ਨ
ਹੀ ਰੰਗਾ ॥ ਕਾਹੂ ਟੇ ਜਾ ਤੇ ਸੇਨਾ ॥ ਤਤ ਕਬ ਨ ਛੋਡਾ ਹੇਨਾ ॥
ਜ ਥਾਹ ਦਰਬ ਜਨ ਸਮ ਤੋਲੇ ॥ ਪਾਹਾਸ ਬਰ ਸੰਤ ਜਨ ਬੋਲੇ ॥
ਚ ਕਰਮ ਜਬ ਨੀਚ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋ ਪਾਨੀ ਕੀ ਲੀਕ ਕਹਾਵੈ ॥
ਚ ਕਰਮ ਜਬ ਊਚ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਪਥਰ ਕੀ ਲੀਕ ਧਰੇ ਹੈ ॥

ਬੇਦਮੰਤ੍ਰਗੁਨਸਭਗੀਵਾਵੈਂ।ਝੂਠੇਕਰਮਨਰ ਲਾਇਕਮਾਵੈਂ।
ਪਰਪੈਂਡ੍ਰਾਗਜਿਨੋਕੇਂਡੇ।ਤੇਨਰਜਾਵੈਂਸਵਅੰਧੇਰੇ।ਇਕਜੁ
ਤ੍ਰਗੁਨਵੰਤਾਸੁਖਦਾਈ।ਨਿਰਗੁਨਬਹੁਤੇਹੈਂਦੁਖਦਾਈ।ਇਕ
ਚੰਦਚੀਤ੍ਰਮਕੋਟਾਰੇ।ਕਿਆਕਰਤੇਹੈਂਬਹੁਤੇਤਾਰੇ।ਇਕਸੁਤਸਿ
ਘਸੁਬੀਰਕਹਾਵੈ।ਬਹੁਸੁਤਖਰਕੇਭਾਰਉਠਾਵੈਂ।ਇਕਚਤ੍ਰਸ
ਭਸਭਾਸੁਹਾਵੈ।ਸੌਮੂਰਖਕਿਆਕਾਮਬਨਾਵੈ।ਬੁਧਿਵਾਨਮ
ਨੀਐਂਭਰਿਆਨੀ।ਖਿਰਜਾਰਾਹੀਏਸਭਜਾਨੀ।ਕੈਪਰਵਿ
ਤੀਬਹੁਧਨਮਾਹੀ।ਕੈਨਿਰਵਿਰਤਭਾਮਬਿਨਨਾਹੀ।ਕੈਤੋਰ
ਜਹੋਇਬ੍ਰਿਤਮੰਡਲਾ।ਕੈਹੋਹਬੇਮੈਕਰਮੰਡਲਾ।ਸੰਤਸੰਤਸੁਖ
ਸਭਨਜਨਾਵੈ।ਚੰਦਚਦਨਸੀਤਲਦਿਲਾਵੈ।ਅਪਨੀਉਸਤ
ਤਪਰਕੀਨਿੰਦਾ।ਪਰਦਭਸਾਗਨਜਾਇਸੋਰਿੰਦਾ।ਅਰਥੀ
ਆਇਅਜਾਇਨਿਰਾਸਾ।ਇਨਕੇਕਹਿਤੇਅਵਿਧਸਾ।ਕਾਮ
ਬਰਾਬਰਕਸੂਨਕੋਈ।ਐਹਿਜਸਮਾਨਨਬੈਰੀਹੋਈ।ਕ੍ਰੋਧ
ਸਮਾਨਅਗਨਨਹੀਭਾਈ।ਲੋਭਸਮਾਨਨੀਚਨਕਾਈ।ਸ
ਭਤੇਬੁਰਜਨਹੰਕਾਰਾ।ਜਿਸਤੇਜਨਮੈਂਬਾਰੰਬਾਰਾ।ਜਿਨ
ਜਨਸਬਦਆਦਿਕਬਸਕੀਨੇ।ਸੇਸਾਧਜਨਾਮੈਂਪਰਬੀਨੇ।ਵ
ਡਾਹੋਕੇਪੰਡਿਤਜਿਆਣਾ।ਅਰਸੋਤਹੋਮੁਰਾਧਾਇਵਲ
।ਕਥਾਗਿਆਨਜਰਕੇਈਸੁਨਾਵੈ।ਮੂਰਖਮਾਨਖਭੇਦ
ਨਪਾਵੈ।ਜੈਸੇਨਾਰੀਕਰੇਸੀਗਾਰਾ।ਅੰਧਪੁਰਖਆਗੇ
ਕਿਤਕਾਰਾ।ਕਿਦਕ੍ਰਿਤਪਨਜੁਗਲੋਧੀ।ਕਰਮ
ਚੰਡਾਲਅਬੋਧੀ।ਪੰਚਮਜਾਨੇਜਾਤਚੰਡਾਲਾ।ਅਲਸੁ
ਵੈਂਟੇਵਾਲਾ।ਪੇਰਭਰਨਕੇਸਾਧਬਹੁਤੇਰੇ।ਭਦਰ

ਹੋ ਕੋਇ ਏਕ ਦੇਵੈ ॥ ਭੇਸ ਬਨਾਏ ਠਗਨ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ਸਾਧੂ ਸੋ ਜੋ ਤਤ
ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਗ ਕੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਹਾਵੇ ॥ ਇਕ ਦੂਜੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਜਾ
ਵੇ ॥ ਸਤ ਜਤਿ ਸੋਚ ਔਰ ਤਪ ਦਾਨਾ ॥ ਕਰਨਾ ਅਰ ਨਿਰਲੋਭ ਬਖਾ
ਨਾ ॥ ਆਠ ਧਰਮ ਕੇ ਫਲ ਬਤਲਾਵੇ ॥ ਐਸੇ ਪੰਡਿਤ ਲੋਕ ਅਲਾਵੇ ॥
ਜਾਂ ਜਗ ਤੇ ਰਤਨ ਸੁਤ ਕੁਲ ਕਾਇਆ ॥ ਵਿਦਿਆ ਭੂਪ ਰੂਪ ਉਮਰਾ
ਇਆ ॥ ਦੁਰਗਤ ਦੂਰ ਹੋਇ ਧਰ ਧਰਮਾ ॥ ਗਿਆਨ ਹੋਤ ਕੇ
ਰਹੇ ਨ ਭਰਮਾ ॥ ਤੈ ਭਾਰੇ ਤਜ ਈਤ ਭਾਵਨਾ ॥ ਦੂਰ ਇੰਦ੍ਰੀ ਦਵ ਕਰ
ਕੇ ਦਾਨਾ ॥ ਜਬ ਨਰ ਇਨ੍ਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵੇ ॥ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁਧ
ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਅਨੁਮੁਧ ਹੋਇ ਹੋਇ ਫਿਰ ਗਿਆਨਾ ॥ ਪਰ ਜਬ ਗੁਰ
ਪੂਰਾ ਮਿਲ ਜਾਨਾ ॥ ਗਿਆਨ ਹੋਇ ਫਿਰ ਹਰ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥ ਹਰਿ ਔ
ਰ ਨਿਜ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਲੋਗ ਐਸੇ ਬਤਲਾਵੈਂ ॥ ਆਪ ਭੁਵ
ਵੇ ਤੌ ਹਰਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਬੀਰ ਜ ਨੇ ਜਬ ਆਪ ਭੁਵਾਇਆ ॥ ਤੌ ਫਿਰ ਉ
ਸਨੇ ਬਿਰਛ ਕਹਾਇਆ ॥ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੁਨੇ ਕ
ਨ ਧਰ ਸਬ ਬਿਉਪਾਰੀ ॥ ਤਜੋ ਕਪੂਤ ਕੁਨਾਰ ਤਿਆਰੋ ॥ ਸਠ ਮਿਤ
ਬੁਰੇ ਦੇਸ ਤੇ ਭਾਰੋ ॥ ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਮਤ ਸੰਗਤ ਕਰੀਏ ॥ ਨਰ
ਨਾਰੀ ਦੁਸਟਨ ਤੇ ਡਰੀਏ ॥ ਤਜੋ ਕੁਰਾਜ ਕੁਮਿਤ੍ਰ ਤਿਆ
ਗੋ ॥ ਰਾਜ ਦੁਸਟ ਹੋਇ ਤਜ ਭਾਗੋ ॥ ਬਿਤ ਨ ਬਾਧਵ ਵਿਦਿ
ਆ ਨਾਹੀ ॥ ਤਜੋ ਦੇਸ ਨ ਆਦਰ ਜਾਹੀਂ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਹੋਵੇ
ਸੁਧ ਰਾਜਾ ॥ ਤਹਾਂ ਨ ਬਸ ਹੈ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰਾ ॥ ਸਾਧ
ਈ ਪੰਡਿਤ ਨਰ ਸਿਆਨਾ ॥ ਸੰਤ ਸੁਖੀ ਅਰ ਵੈਦ
ਨਾ ॥ ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਰ ਕਾਮ ਜੋ ਮੋਖਾ ॥ ਚਾਰ
ਹੈਂ ਅਪੇਖਾ ॥ ਲੀਕ ਲੀਕ ਪਰ ਗਾਡੀ ਐਸੇ

।ਸਠ ਸੋ ਸਠ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤੈਸੇ। ਉਤਮ ਜਿਵੇ ਸਠ ਜਾਨਕ
ਤਾਰੇ। ਪਰਮਾਰਥ ਥੋਰੇ ਨਾਹਿ ਵਿਚਾਰੇ। ਤਰ ਕੋ ਫਲ ਬਿਨ
ਪਖ ਤਿਆਗੇ। ਨਿਰਧਨ ਦੇਖ ਬੇਸਵਾ ਭਾਗੇ। ਬਿਨ ਸੁ
ਅਰਥ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਨਾਹੀਂ। ਢੂੰਢ ਦੇਖ ਸਾਰੇ ਜਗ ਮਾਹੀਂ।
ਚਾਰ ਕਾਮ ਮੇ ਦੇਰ ਨ ਕੀਜੇ। ਜਿਉਂ ਤਿਉਂ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰ
ਹੀ ਲੀਜੇ। ਰਿਣ ਦੈਨੈ ਪੁਨ ਕੈਸਾ ਦਾਨਾ। ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹ
ਨੀ ਦਰਬ ਬਣੈਆਨਾ। ਜੋ ਹੋਨਾ ਹੈ ਹੋਗਾ ਸੋਈ। ਧਰਮ
ਬਜਾਵਤ ਤਜੇ ਨ ਕੋਈ। ਜੈ ਲੌ ਬਰਨ ਆਸ੍ਰਮ ਕੇ ਮਾਹੀਂ।
ਤੈ ਲੌ ਧਰਮ ਤਜੇ ਓਹ ਨਾਹੀ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਹਰ ਲਖੇਨ
ਜੈ ਲੌ। ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਨ ਛੋੜੈ ਤੈ ਲੌ। ।।
ਚਾਣਕ ਸਾਰ। ।ਧਰਮੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ।
।।ਪਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨੈ ਸੋ ਧਰਮੀ
।ਬਿਨ ਹਰਿ ਜਾਨੈ ਕੌਨ ਸੁਕਰਮੀ। ਧਰਮ ਅਨਤ
ਮ ਬਹੁ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਔਰ ਧਰਮ ਆਤਮ ਸਮ ਨਾਹੀ।
ਸੁਭ ਨੀਤੀ ਜਗ ਧਰਮ ਬੇਚਾਰੋ। ਕਰੇ ਨਿਆਇਕ
ਨ ਸੁਧ ਵਿਹਾਰੋ। ਜਿਸ ਨਰ ਕਾ ਹੈ ਸੁਧ ਬਿਹਾਰਾ। ਸੋ
ਜਾਨੈ ਮਿਤ ਸੁਰਜਨਹਾਰਾ। ਸਤਿ ਸਾਂਤਿ ਪੁਨਿ ਦਯਾ
ਬਿਆਨਾ। ਭਗਤ ਔਰ ਵੈਰਾਗ ਬਖਾਨਾ। ਸਤੋਂ ਧ
ਰਮ ਸਦੀਵ ਬਢਾਵੇਂ। ਕਟੇ ਪਾਪ ਔਰ ਕਸ੍ਰ ਮਿਟਾਵੇਂ।
ਆਠ ਧਰਮ ਕੇ ਚਿਨ ਸੁਨਾਉ। ਸਭ ਜਨ ਕੇ ਯੂਹ ਸਾਰ ਜਨ
ਉ। ਸਾਂਤ ਅਹਿੰਸਾ ਤਪ ਅਵੈਦਾਨਾ। ਸੀਲ ਜੋਗ ਵੈ
ਬਿਆਨਾ। ਸਤਿ ਭੂਨੇ ਕਰ ਧਰਮੀ ਹੋਵੇ। ਧਰਮ ਨਾ

ਚਿਤਾ ਧੋਵੈ ॥ ਜੀ ਉਸ ਸਤਿਗੁਰ ਸੀਮਤ ਰਾਖੀਆ ਨਾ ॥ ਪਾਂਚੋ ਕੋਨ
ਹੀ ਚੋਰ ਕੁਕਰਮਨਾ ॥ ਤਨ ਕਰੂਪ ਪਨ ਬਸਤ ਹੀਨਾ ॥ ਵਿਦਿ
ਆ ਦਾਨ ਗਿਆਨ ਪਸ਼ੂ ਹੀਨਾ ॥ ਕਿਸੇ ਰੰਗ ਸੋ ਸਾਧੂ ਆਵੈ ॥ ਸੰਤ ਸ
ਭਾ ਮੋ ਆਦਰ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਜਾਸ ਗ੍ਰਹ ਕਰਿ ਲੀਆਂ ॥ ਕੁਦਰਤੀ ਸਭਿ
ਰੂਪ ਪਰਕਾਸੀ ਸਤ ਭਾਵੀ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਹੋ ਕੈ ਪਨ ਜਾਵੈ ॥ ਇ
ਨ ਛੀ ਚਿਰ ਕੈ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਨ ਹਰਿ ਗੁਨ ਨਾ ਬੇਖਬਰ
ਹੀ ॥ ਬਿਨ ਦੂਖ ਪਖੰਡ ਗਰਬ ਗਾਈ ॥ ਏਕ ਰਤ ਰਮੈ ਗੁਨ ਬ
ਰਤੇ ਰੇ ॥ ਇਕ ਸਠ ਮੋ ਜੋ ਔਗਨ ਹੇਰੇ ॥ ਸੋ ਜਾ ਕਤ ਕਾਤਜ
ਕਰ ਸੰਗਾ ॥ ਇਕ ਜਿਆ ਨੇਕ ਕਰ ਪਰ ਸੰਗਾ ॥ ਆਲਸ
ਝੂਠ ਮੂੜ ਹਿਤ ਤਿਆਗੋ ॥ ਜੂਆ ਪਾਪ ਮਧ ਤੇ ਭਾਗੋ
॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸਤ ਸਰਤ ਜੀਏ ॥ ਰਾਮ ਨ ਗਾਇ ਨਿਤ ਰੋ
ਬਿੰਦ ਤਜੀਏ ॥ ਚਤੁਰ ਬਰਨ ਸੋ ਕਰੇ ਨ ਝੇਰਾ ॥ ਕਰੇ ਤੋ ਥੋੜੇ
ਬੀਚ ਨਿਬੇਰਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਬੁਰਾ ਆਪ ਤੇ ਹੋਵੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ
ਪਾਕਰ ਕਿਉ ਰੋਵੈ ॥ ਨਿਰਬਲ ਕੋ ਬਲਵੰਤਾ ਮਾਰੂ ॥ ਨੀਰ ਨ
ਦੀ ਮੇ ਜਿਉ ਅਲਗਾਰੂ ॥ ਪਤਿ ਕਰੋ ਤੇ ਸਾਚੀ ਕਰਿ ਗੋਇ ॥ ਕਾਚ
ਰੀਤ ਨਾਮਨ ਮੇ ਪਰੀਤਿ ॥ ਬਹੁ ਦੁਖ ਦੇਖ ਬਿਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ॥
ਹੋਇ ਪੂਰਾ ਨਤੇ ਦਲ ਭੂਲੇ ॥ ਮਹਿ ਕਰਕਾ ਦੂਖ ਜੋ ਪਰਮਾਣੀ ॥
ਬਾਹਰ ਜਾਵੈ ਐਸਾ ਨ ਹੀ ॥ ਬੁਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ਜੋ ਨਰ ਕਾ ਭਾਈ ॥
ਬੁਰੀ ਸਤ੍ਰ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰਤਾਈ ॥ ਬੁਰਾ ਦੂਸਰ ਕਾ ਸੰਗ ਜਿਆਨੇ ॥ ਜ
ਹੀ ਬੁਰਾ ਅਰ ਕੋ ਮਾਨੇ ॥ ਚੋਂਚ ਮੇ ਏਕ ਤੀਨ ॥ ਜਿਸ ਭਾਸੇ ॥
ਰ ਜੀਵਤ ਮਿਤ ਕਭਾਸੇ ॥ ਆਪ ਨਾਨਿਸ ਚਾਕਰੀ ਨ ਛੇ
॥ ਬਿਅਨਿਸ ਨ ਹੀ ਮਨ ਜੋੜੇ ॥ ਸਭਾ ਪਰਾਈ ਬੀਚ ਨ

ਜਾਵੈ॥ਜੋ ਜਾਵੈ ਤੋ ਨਾਹਿ ਭੁਲਾਵੈ॥ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਰਾਜਾ ਮਿਤ੍ਰਾ
ਤੀ॥ਛਮੀ ਸੁਮਤੋ ਜੋ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥ਭਜਨ ਨਾ ਕਰਹੈ ਨਰ
ਕਰੂਪਾ॥ਹੈ ਕੁਲਹੀਨ ਨਰ ਖੇ ਸਰੂਪਾ॥ਦੁਰਗਨੀ ਭੂਖਨ
ਰਨਤੇ ਨਾਰੀ॥ਬ੍ਰਿਧ ਦੇ ਚੰਗਨੀ ਨਰ ਕੀ ਪਿਆਰੀ॥ਜੈਸਾ
ਛੇਗੁਨ ਛੇਗੁ ਨਕਾਮਾ॥ਲਜਾ ਮੋਹਿ ਥਭੂ ਹੈ ਥਾਮਾ॥ਸੁਤ
ਔਰ ਸਿਸ ਕੋ ਤਾੜ੍ਹ ਸਿਖਾਵੈ॥ਨਾਰੀ ਕੋ ਨਾ ਲਾਡੁ ਲਿਡਾਵੈ।
ਰਾਜ ਕੁਲਵੰਤੇ ਨਰ ਰਾਖੋ॥ਤਾਂਤੇ ਭੁਰਾਨ ਕੋਊ ਭਾਖੋ॥ਭੁਨਵ
ਨਨਕੋ ਦੇਵੈ ਮਾਇਆ॥ਨਿਰਪ ਦਾਨ ਬਿਨ ਕਿਆ ਭੁਨ
ਪਾਇਆ॥ਲੋਭੀ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਨਾ ਆਵੈ॥ਦੂਸ੍ਰ ਚਿਤ ਕੋ ਧਰ
ਮਨ ਭਾਵੈ॥ਭਾਗਹੀਨ ਕੋ ਮਿਲੈ ਨਾ ਮਾਇਆ॥ਭਰਾਤਹੀ
ਨ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨਾ ਭਾਇਆ॥ਭਿਆਨਕ ਦੂਰ ਭਿਖ ਪੁਰ
ਖਕ੍ਰਸੰਗੀ॥ਕਟਕ ਅਤੀ ਬਨ ਤਜ ਬ੍ਰਿਧ ਰੰਗੀ॥ਅੰਨ
ਬਸਨ ਘਰ ਔਰ ਬਸਾਈ॥ਪਰ ਨਾਰੀ ਤਜ ਪਾਪ ਪ੍ਰਾਈ॥
ਇਨ ਅਸਥਾਨਨ ਤੇ ਪਨ ਭਾਰੀ॥ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਸੋ ਜਾਨ ਅਭਾ
ਗੀ॥ਨਾ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਨਿਤ ਕਲੇਸਾ॥ਕੋਊ ਨਾ ਮਾਨਤ ਹੈ ਉਪ
ਦੇਸਾ॥ਅਪਨਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮਾਨੈ ਕੋਈ॥ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਕਹੁ ਕਿ
ਆ ਫਲ ਹੋਈ॥ਸੰਤ ਰਹੇ ਜੋ ਸੰਤ ਨਾਹੀਂ॥ਕੋਊ ਬਿਕਾਰ
ਨ ਲਾਗਤ ਤਾਹੀਂ॥ਤਰ ਚੰਦਨ ਪਰ ਸਰਪ ਹਜਾਰੋ॥ਤ
ਕੀ ਬਿਖ ਚਨਨ ਹੀ ਧਾਰੇ॥ਜਗ ਸਰਪ ਸਮਾਨ
ਬਖਾਨੇ॥ਸਾਧੂ ਮਨ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਾਨੋ॥ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਹੋਵੈ
ਜਗ ਮਾਹੀ॥ਕਾਂਟੇ ਫੂਲ ਫੂਲ ਇਕਤ੍ਰ ਆਹੀ॥ਆਨੋ

ਹੋਸੁਵੈਅਸਤਾਨਾ। ਪਰਘਰ ਇਨਕਾ ਕਦਰ ਨ ਜਾਨਾ।
ਫ਼ੋਗਭ੍ਰਿਗੀ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਜਾ। ਨਖ੍ਰਚ ਨਾਰਦਾਂਤਸਨਆ
ਜਾ। ਐਠੇਂ ਦੂਰਦੂਰ ਜਬ ਜਾਵੈਂ। ਮੂਲਬੰਧੇ ਔਰ ਆਦਰਪ
ਵੈਂ। ਹੰਸਪਾਨ ਗਿਆਨੀ ਗਜ ਘੋੜਾ। ਸਿੰਘਸਾਧੂਸੂਰੇ
ਨਿਸਭੋਰਾ। ਧਨਵਿਦਿਆਭਗਤੀਮਨਮਾਹੀਂ। ਤ੍ਰਿਆਬਿ
ਨਜਾਤ ਤਿਨਿ ਨਾਹੀਂ। ਦੇਨਾ ਲੈਨਾ ਔਰ ਬੁਲਾਨਾ। ਖਾਇਖ
ਲਾਇਭੇਦ ਬਤਲਾਨਾ। ਯਹ ਛੇ ਲਖਣ ਜਾਨ ਪ੍ਰੀਤਾ। ਐਸੇ
ਮਿਲੈਸੇਜਾਨੇ ਮੀਤਾ। ਨਦੀ ਨਖੀ ਸਿੰਗੀ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ। ਸਤ੍ਰੂ
ਸਰਪ ਆਗ ਤਲਵਾਰੀ। ਇਨਿ ਪਰ ਪਰਤੀਤ ਨ ਕੀਜੈ।
ਰਹੇ ਦੂਰ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਲੀਜੈ। ਜਾਰਕਬੇਸ੍ਯਾ ਅਗਸਿਪਾਹੀ।
ਬਾਲਕ ਪਰ ਦੁਖ ਜਾਨਤ ਨਾਹੀ। ਜਹਾਂ ਪਿਆਰੰ ਨ ਕਰਬਿ
ਉਹਾਰਾ। ਪ੍ਰੀਤਘਟੇ ਜਬ ਦੇਤਉਧਾਰਾ। ਮਿਤ੍ਰ ਸੋਈ ਜੋ
ਲੈ ਕਰ ਦੈ ਹੈ। ਨਹੀ ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਜੈ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ
ਹੋਇ ਲੁਗਾਈ। ਤਹਾਂ ਨ ਪਕਰ ਜੋ ਵੈ ਭਾਈ। ਮਿਤ ਕੇ ਮ
ਤ ਘਰ ਮੇਂ ਲੈ ਜਾਵੈ। ਜਾਵੈ ਤੌ ਇਕੰਤ ਬਿਠਾਵੈ। ਪਰ ਘਰ
ਨਾਹਿ ਭੇਜੇ ਨਾਰੀ। ਰੋਪ ਭਲੀ ਨਾਰੀ ਤਸ੍ਵਾਰੀ। ਮੀਤ
ਸੋਈ ਅਪਦਾ ਮੇਂ ਸਾਥੀ। ਧਨ ਕਰ ਸਭ ਸਿਧੀ ਨਰ ਨਾਥੀ।
ਜੌਂ ਦੇਖੇ ਧਨ ਐਸੇ ਜਾਵੈ। ਤੌ ਆਧਾ ਹਰ ਨਾ ਮਨੁ ਟਾਵੈ। ਜੋ
ਨਰ ਅਤਿਬਿਧ ਪਹੋਇ ਜੈ ਹੈ। ਦਰਬ ਬਾਂਟ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ।
ਬਿਨ ਭਾਰ ਬ੍ਰਿਛ ਮਿਲਤ ਨਾਹੀ। ਤੈਂ ਤੁਮ ਰਹੋ ਸੁਤ ਕੇ ਮਾ
ਹੀਂ। ਹੰਸ ਕਵਲ ਸੋਹੇ ਜਲ ਮਾਹੀ। ਬੀਰ ਖੇਤ ਕੇ ਬੀਰ

ਸੁਹਾਵੀ।ਸਿੰਘ ਬਨੇਂ ਮੇਂ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇਂ।ਰਾੜ੍ਹ ਚੜ੍ਹਨ ਮੇਂ ਮਲ ੭੫
ਵੇਂ।ਭੁਖ੍ਹ ਮਾਸ ਜ਼ੂਰ।ਘ੍ਰਿਤ ਨਰੰਗਾ।ਪੇਟ ਪੀੜ ਮੇ ਦਾਲਕੁਸੰ ੮੦
ਗਾ।ਆਂਖ ਰੋਗ ਮੇ ਥਨ ਪਰ ਹਰ ਹੈ।ਅਤੀਸਾਰ ਰੋਗ੍ਰ ਕਾ
ਡਰ ਹੈ।ਜਨਨੀ ਸਾਸ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਾਰੀ।ਮਿਤ੍ਰ ਭੁਰ ਤ੍ਰਿਆ ਮ
ਹਿਤਾਰੀ।ਚੋਰ ਨੇ ਕਾ ਭੁਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਾਨੇ।ਬ੍ਰਹਮਣ ਭੁਰ
ਸਨਿਆਸੀ ਮਾਨੇ।ਲੋਭੀ ਕਾ ਭੁਰ ਪੈਸਾ ਪਿਆਰੇ।ਦੁਰਜਨ
ਕਾ ਭੁਰ ਸੋਟਾ ਮਾਰੇ।ਨਾਰੀ ਕਾ ਭੁਰ ਭਰਤਾ ਕਹੀਏ।ਮਨ
ਕਾ ਭੁਰ ਅਭਿਆਸ ਵਿਲੇਹੀਏ।ਕਾਮੀ ਕਾ ਭੁਰ ਕਾਮਨਾ ਗਾ
ਵੇ।ਗੁਰੂ ਕਾਮ ਕਾ ਰਾਮ ਧਿਆਵੇ।ਜੋ ਤੇਰੇ ਪਰ ਮਾਂਗਨਿਆਂ
ਵੇ।ਸੋ ਅਭਿਆਗਤ ਠੀਕ ਕਹਾਵੇ।ਜੋ ਕੋਈ ਆਵੇ ਕਰਕੇ ਆਸ
।ਉਸਕੋ ਤੂੰ ਮਤ ਭੇਜ ਨਿਰਾਸਾ।ਜੋ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇ ਅਨਿਆਈ।
ਉਸਕੀ ਪਰਜਾ ਹੈ ਦੁਖਦਾਈ।ਜਿਸਕਾ ਮੀਤ ਕੁਸੱਤੀ ਹੋਵੇ।
ਉਸਤੇ ਓਹ ਨਰ ਬੈਠਾ ਰੋਵੇ।ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਦੋ ਅਗਾਦੇ ਬੈਲਾ।
ਦੋ ਰਾਜਨ ਮੇਂ ਤਜ ਵਹੁ ਗਾਹਲਾ।ਗਜ ਅੰਕਸ ਕਰ ਬਸ ਮੇਂ
ਆਵੇ।ਦੁਰਜਨ ਪਸ ਜਬ ਸੋਟੇ ਖਾਵੇਂ।ਵਿਦਿਆ ਰੇ ਆਹਾਰ
ਵਿਹਾਰਾ।ਇਨਮੇਂ ਲਜਿਆ ਕਰੇ ਗਿਵਾਰਾ।ਪੰਚ ਬਸਤ ਕੋ
ਭੁਪਤ ਰਖੇ ਹੈਂ।ਸੋ ਮਾਨੁਖ ਭੁਪਵਾਨ ਲਖੇ ਹੈਂ।ਸਿਧ ਔਸ
ਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਦੋਈ।ਮੈਥਨ ਗ੍ਰਹ ਦੁਰਚਰਤ੍ਰ ਕੋਈ।ਰਿਤ ਇਕ
ਗਰ ਔਸੁਭ ਚਾਰੀ।ਐਸਾ ਧਨ ਹੈ ਕੌਨ ਵਿਚਾਰੀ।ਜਲ ਔਰ
ਭਿਖਕ ਲੈ ਹੋ ਜਾਈ।ਹੰਸ ਪਖੇਰੂ ਆਵੇ ਤਾਹੀਂ।ਪ੍ਰੇਮੀ ਧਨੀ
ਉਦਾਰ ਜੋ ਪਾਵੇ।ਸਾਧੂ ਔਰ ਭੁਨੀਤ ਹਿ ਜਾਵੇ।ਦਰਬ

ਦੇਖਾਵੈ ਭਾਈ। ਵਡੇ ਦਾਨ ਤੇ ਹੋਵੈ ਵਡਿਆਈ। ਜੋ ਜਨ ਆਪ
ਕਮਾ ਦੇਖਾਵੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ ਪਾਵੈ। ਦਾਨ ਦੀਏ ਬਿ
ਨ ਪਾਵਤ ਨਾਹੀ। ਚਿੜੀ ਰਹੇਂ ਭਰ ਜਿਉ ਜਲ ਮਾਹੀ। ਜਿਉਂ
ਖੂਹੇ ਤੇ ਕਾਢਤ ਨੀਰਾ। ਮੀਠੋ ਹੋਇ ਵਧੇ ਜਲ ਬੀਰਾ। ਧਨ
ਵਾਰੇ ਕੇ ਸਭੀ ਪਿਆਰੇ। ਸੋ ਜੀਤਾ ਅਰਥ ਖੰਡ ਸੰਸਾਰੇ। ਦਰ
ਬ ਦੇਖ ਕਰ ਸਬ ਰਲ ਆਵੈਂ। ਪਾਣੀ ਦੇਖ ਪਿਆਸੇ ਜਾਵੈਂ।
ਦਰਬ ਦਾਨ ਭੂਪ ਵਿਦਿਆ ਹੀਨਾ। ਨ ਸੁਭ ਕਰਮ ਤਿਸੇ ਕਿ
ਅਜੀਨਾ। ਦੇਖ ਬਾਤ ਨਤੇ ਬਡਾ ਕਹਾਇਆ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੈ
ਬਹੁਤੀ ਮਾਇਆ। ਉਦਮ ਕਰ ਦਾਲਿਦ੍ਰ ਜੀਤੇ। ਜਿਉਂ ਮਿਰ
ਗਨ ਕੇ ਮਰੇ ਚੀਤੇ। ਅਲਪ ਦਾਨ ਲੇ ਰੰਕ ਸੁਖੀ ਹੋ। ਉਰ
ਅਨਾਦਰ ਜਾਇ ਦੁਖੀ ਹੋ। ਬਲਾ ਬਿਤ ਕਰ ਬਸ ਆਵੈ ਨਰੀ।
ਸਭਾਵ ਜਕਰ ਵਿਦਿਆ ਧਾਰੀ। ਦੁਰਜਨ ਹੋਇ ਪੜ੍ਹੇ ਸੀ ਤਿ
ਅੱਰੇ। ਸਾਧ ਸੰਤ ਕੀ ਸਰਨੀ ਲਾਗੇ। ਪਾਖੰਡੀ ਨਾਰੀ ਬਿਬ
ਚਾਰੀ। ਦੋਨੋ ਤੇ ਭਾਖੇ ਗਿਰਧਾਰੀ। ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰੀਏ ਦਿਨ
ਰੈਣਾ। ਦੇਹ ਅਨਿਤ ਦਰਬ ਥਿਰ ਰਹਿਨਾ। ਅਭਿਭੂਪ ਕਰ
ਨਰ ਬਿਨਾਸੀ। ਅਤੀ ਦਰਬ ਕਰ ਗਰਮੇ ਫਾਸੀ। ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਏ ਤੇ
ਤਪ ਜਪ ਜਾਵੈਂ। ਲੋਭ ਦੇਖ ਭੂਨ ਸਭੀ ਸਿਧਾਵੈਂ। ਬਿਨ ਬੈਰਾ
ਗ ਕਰੇ ਜੋ ਗਿਆਨਾ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਾਨ ਤਿਨੈ ਸਮਾਨਾ। ਹੋਇ ਵਿ
ਰਕਤ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ਗ੍ਰਹਸਤ ਮਾਹਿ ਭੀ ਗਿਆਨ
ਬਖਾਨੀ। ਬਿਆਸ ਬਸਿਸ਼ਟ ਜਨਕ ਸੇ ਰਾਜੇ। ਜਾਗਵਲਕ ਭੇ
ਰਾਜੇ। ਜਸ ਬਹੋਇ ਜਾਵੈ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨਾ। ਤਬ ਘਰ ਬਧ

ਰ ਏਕ ਸਮਾਨਾ। ਤਿਆਗ ਨਹੀ ਸੁਤ ਬਿਤ ਮਿਤ ਨਾਰੀ। ਤਿ
ਆਗੇ ਜਿਸ ਮਾਤ ਮਾਰੀ। ਇਹ ਨ ਤਿਆਗ ਹੈ ਬਾਤ
ਵਿਹਾਰੀ। ਗਿਆਨੀ ਕੀਆ ਤਿਸ ਤੜੇ ਨਿਆਰੀ। ਪ੍ਰਭਵਤੀ
ਪਤਿਵਤੀ ਨਾਰੀ। ਪਤਿ ਬ੍ਰਿਤਾ ਔ ਪਤਿ ਕੀ ਪਿਆਰੀ। ਰਤ
ਔਰ ਬੋਲੇ। ਮਿਠ ਬੈਨਾ ਤ ਨਰਕੇ ਪੈਂ ਰਿਤ ਮੇਂ ਰੈਨਾ। ਰਹਸ
ਤੀ ਕੀ ਨਰੀ ਮਰ ਜਾਵੇ। ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਵੇਦੇ ਦੁਖ ਪਾਵੇ। ਸਾਧੂ
ਕੋ ਕੋ ਨਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਵੇ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਸੁਖ ਖੋਵੇ। ਨਰਕੇ ਐਸੀ
ਹੈ ਯਹ ਨਾਰੀ। ਜੈਸੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਅਸਵਾਰੀ। ਜਾ ਦੂ ਰੂਪ ਸ
ਮਾਨ ਨ ਕਾਈ। ਪ੍ਰੀਤ ਸਮਾਨ ਫਸ ਨਹੀ ਭਾਈ। ਨਾਰੀ
ਨਰਕੇ ਭੁਗਤ ਨ ਰਾਜੇ। ਅਗਨ ਕਾਠ ਕੇ ਖਾਇ ਨ ਲਾਜੇ।
ਸਿੰਧ ਮਾਹਿ ਸਭ ਨਦੀਆ ਜਾਵੇਂ। ਕਾਲ ਖਾਇ ਜੀਅ ਨਾਹਿ
ਅਘਾਵੇਂ। ਕਾਲ ਉਪਾਵੇ ਕਾਲ ਖਪਾਵੇ। ਕਾਲ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਹੋ
ਇ ਨਹੀ ਆਵੇ। ਕਾਲ ਸਮੇ ਕਾ ਨਾਮ ਬਤਾਇਆ। ਸਮਾ ਪਾਇ
ਸਭ ਖੇਲ ਰਚਾਇਆ। ਬਡ ਜੇ ਕਰ ਨਲਾਰੇ ਬਡ ਕਾ ਜਾ।
ਜੌ ਨਹੀ ਹੋਇ ਤੇ ਨ ਕੁਛ ਲਾਜਾ। ਜੇ ਹਸਤੀ ਪਰਬਤ ਸੋ ਭਿ
ੜੇ ਹੈ। ਕਿਆ ਡਰੇ ਜੌ ਪਰਬਤ ਨਹੀ ਗਿਰ ਹੈ। ਬਲੀ ਬਲੀ
ਸੋ ਕਰੇ ਲੜਾਈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਰਕੀ ਜਿਉ ਬਨਿਆਈ। ਰਾਵ
ਰਾਵੇ ਸੋ ਜੁਧ ਕਰੇ ਹੈ। ਰੰਕ ਤਿਨੇ ਕੀ ਸਨਤ ਡਰੇ ਹੈ। ਰੋਗੀ
ਕੀ ਗਤ ਸੁਤ ਬਿਤ ਨਾਹੀ। ਸੁਤ ਪਿਤ ਔਰ ਬਿਆਹ ਕਰਾ
ਗਤ ਤੇ ਤੋ ਹੋ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨਾ। ਭੋਗ ਅਰਥ ਬਹੁ
ਕਰਾਨਾ। ਔਰ ਕਾਜ ਸਠ ਆਪ ਕਰੇਂ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ ਸੁਤ

੭੮ ਸਧਾਰੇਹੈ॥ਆਪੇਦੇਵੈਆਪੇਲੇਵੈ॥ਆਪਮੁਕਤਿਨਿਜਹਰਿ
੮੧ ਕੋਸੇਵੈ॥ਨਰਕਾਸੁਤਔਰਭ੍ਰਾਤਕਾਚੇਲਾ॥ਨਾਮਰਖੇਅਰ
ਧੁਮਤੁਮੇਲਾ॥ਅਨਪੂਤੇਕਾਘਰਹੈਸੂਨਾ॥ਮੂਰਖਕਾਹਿ
ਰਦਾਹੈਊਨਾ॥ਦਾਲਿਦ੍ਰੀਕਾਭੇਸਨਿਕਾਰਾ॥ਨਰਬਿਨਨਾਰੀ
ਕੋਦੂਖਭਾਰਾ॥ਅੰਤਿਰਮੀਠਬਾਹਿਰਕੌਰਾ॥ਉਤਮਨਰ
ਨਲੇਰਕਠੋਰਾ॥ਅੰਤਰਕਠਨਐਊਪਰਮੀਠਾ॥ਨੀਚਬੇ
ਰਸਮਮਾਨਖਡੀਠਾ॥ਅੰਤਰਬਾਹਰਏਕਸਮਾਨਾ॥ਸਾਚ
ਸੰਤਸੇਊਕਰਮਾਨਾ॥ਦਿਨਕਾਦੀਵਾਸੂਰਜਮਾਨੋ॥ਦੀਪਰਾ
ਤ੍ਰਕਾਚੰਦਬਖਾਨੋ॥ਤ੍ਰੈਈਲੋਕਕਾਦੀਪਕਧਰਮਾ॥ਕੁਲਕਾ
ਦੀਪਕਪੂਤਸੁਕਰਮਾ॥ਧਰਮੀਭ੍ਰਨੀਗਿਨੇਤੂੰਜੀਤਾ॥ਪਾ
ਪੀਅਗਿਆਨੀਭਾਏਜੀਤਾ॥ਪਰਜਸਸੁਨਕਰਨੀਚਜਲੇ
ਹੈ॥ਨਿੰਦਾਕਰਕਰਆਪਜਲੇਹੈ॥ਨਿੰਦਕਜਾਨੇਦੁਸ੍ਰਚੁਮਾ
ਰਾ॥ਕਹੇਸਭੀਪਰਮੇਸਰਮਾਰਾ॥ਨਾਵਿਦਿਆਤਪਸੀਲਨ
ਦਾਨਾ॥ਨਾਧਨਧਰਮਨਾਭ੍ਰਨਕੋਗਿਆਨਾ॥ਨਾਕੁਛਬੁਧ
ਨਾਹਰਿਕੋਧਿਆਵੇ॥ਤੇਨਰਪਸੂਸਮਾਨਕਹਿਲਾਵੇਂ॥ਊ
ਚੀਕੁਲਕਾਅਪਦਾਮਾਹੀ॥ਨੀਚਕਰਮਕੋਂਕਰਤੇਨਾਹੀ॥
ਸਿੰਘਹੋਇਕੇਭੂਖਾਪਿਆਸਾ॥ਤੌਭੀਖਾਇਨਾਕਬਹੂੰਘਾਸ
॥ਸਿੰਧਪਤਰਨਕੈਕੀਆਜਹਾਜਾ॥ਦੁਰਜਨਹਿਰਨਗਰਬ
[illegible]ਰਾਜਾ॥ਅੰਧਨਾਸਜੋਦੀਪਕਬਨਾਇਆ॥ਪੌਨਨਾਹੋਤੇ
[illegible]ਖਾਆਇਆ॥ਪੇਟਪੀਰਕੇਕਰੀਜਵਾਇਣਾ॥ਮਨਰੰਚ
[illegible]ਜਮਨਰੋਣਾ॥ਸਰਬਰੋਗਕੀਔਖਧਿਪੰਕੀਨੀ॥ਦੂਰ

ਜਨਕੀਬੁਧਿਬਿਧਨਾਧੋਨੀ।ਬਿਨਕਲੰਕਨਾਹੀਕੁਲਕੋਈ।
ਬਿਨਰੋਗਦੇਹਕਬੀਨਹੋਈ।ਹਰਖਸੋਗਕਿਨਕੇਮਨਨਾਹੀ।
ਹੈਕਹੁਕੈਨਸਦਾਸੁਖਮਾਹੀ।ਰਾਮਕ੍ਰਿਸਨਲੈਂਹੋਕਰਬੀਤੇ।
ਤਨਕਰਸੁਖਦੁਖਭੋਗੇਜੀਤੇ।ਭੂਪਤਕੇਮਤਕਬੀਮਤਭਾਈ
।ਬਿਨਜਹਿਰਕੇਸਾਂਪਨਕਈ।ਨਰਸੁਧਨਿਰਛਲਕੋਹੋਈ
।ਸਾਕਤਸੂਮਬੁਰੇਹੈਂਦੋਈ।ਸੁਖਨਿੰਦ੍ਰਾਨਹੀਚਿੰਤਾਵਾਲੇ।ਭੂਖੇ
ਕੇਬਲਬੁਧਿਨਬਾਲੇ।ਲੋਭੀਕੇਮਨਸਾਂਤਨਆਵੇ।ਬਿਨਭਾਰ
ਪੂਰੇਭਰਮਨਜਾਵੇ।ਸੰਤਨਸੰਗਨਾਮਿਠਬੋਲੇ।ਪੋਥੀਗ੍ਰੰਥਪ
ੜੇਨਹੀਬੋਲੇ।ਬਾਮਨਾਮਕਥਹੂੰਨਹੀਗਾਵੇ।ਸੋਰਸਨਾਸੁਖਚ
ਮਕਹਾਵੇ।ਦੁਰਜਨਮੀਠੇਬਚਨਸੁਨਾਵੇ।ਚਾਤਰਨਾਪ੍ਰਤੀਤ
ਲਿਆਵੇ।ਬਿਨਬਸਤ੍ਰਭੂਖਨਨਸੁਹਾਵੇ।ਘੀਬਿਨਭੋਜ
ਨਰੁਚਨਹੀਖਾਵੇ।ਭੋਗਭੋਦਾਬਿਨਰਸਨਹੀਪਾਵੇ।ਰਾਗਕੀ
ਠਬਿਨਕਿਸੇਨਭਾਵੇ।ਚਰਚਾਚਤੁਰਨਸੋਕਿਤਕੀਜੇ।ਵਿਦਿ
ਆਵਾਨਨਤੇਭਜਨਲੀਜੇ।ਕਈਏਸੰਗਬਬੜਨਕਾਭਾਈ।
ਭੈਅਰਭਰਮਰਹੇਨਹੀਰਾਈ।ਜੋਸੁਤਕਾਮਕਰੇਸੁਖਰਾਸ
।ਉਸਕੀਹੋਇਲਛਮੀਦਾਸੀ।ਕੁਲਅਚਾਰਉਦਮਨਹੀ
ਛੋਡੇ।ਧੀਰਜਧਰਮਸਾਥਮਨਜੋੜੇ।ਗਾਨਪਾਨਮਿਤ੍ਰਪ੍ਰੀ
ਨਾ।ਤ੍ਰਿਆਸੁਆਨਰੂਪਰਸਭੀਨਾ।ਕਥਭ੍ਰਾਤਬੀਪਾਂਚਪ
ਛਨੋ।ਇਨਕੋਨਿਤਲਿਆਮਤਜਨੋ।ਸਜਨਐਸੁਭਤੀਅ
ਵਿਛੋੜਾ।ਨੀਚਸੇਵਐਰਨਕੀਥੋੜਾ।ਬੁਧਿਵਾਨਜਨਐ
ਜਾਵੇ।[illegible]ਚਾਰੇਬਿਨਆਗਜਲਾਵੇਂ।ਜੋਨਰਤਪਤ…

ਰੋਖਵੈ।ਰਾਜਧਾਣਪਰਜਾਕਰਲੁਣਵੈ।ਪਹਿਲੇਪਹਿਰਚ
ਤਕੇਸੋਵੈ।ਅਪਨਾਜਨਮਅਕਾਰਥਖੋਵੈ।ਦੁਰਜਨਜੋਹੋ
ਵੈਗੁਨਵਾਨਾ।ਤੌ ਭੀ ਕਿਸਕੇਸੰਗਨਜਾਨਾ।ਦੁਰਜਨਸਰ
ਪਬਰਾਬਰਜਾਨੋ।ਨਹੀਸਾਪਤੇਅਧਿਕਪਛਾਨੋ।ਸਰਪਏ
ਕਦਿਨਕਾਟਨਹਾਰਾ।ਦੁਰਜਨਕਾਟੈਬਾਰੰਬਾਰਾ।ਦੁਰਜਨ
ਮੈਗੁਨਜੋਕੋਐਸੇ।ਮਨੀਸਾਂਪਕੇਮੁਖਮੇਜੈਸੇ।ਅਨਹਿਤਜੋ
ਸਰਪਨਸੋਲੜਤੇ।ਆਪਆਪਕਾਘਾਤਸੋਕਰਤੇ।ਜਗ
ਤਰਵਰਪਰਦੇਫਲਜਾਨੋ।ਮੀਠੇਬਚਨਸਾਧਮੰਤ੍ਰਮਾਨੋ।
ਸੇਜਬੁਰੀਬਿਨਕਾਮਨਿਪਿਆਰੀ।ਧਰਮਸ਼ਰਮਬਿਨਖੇ
ਟੀਨਾਰੀ।ਅਸਵਾਰੀਬਿਨਮਾਰਗਮੰਦਾ।ਜਸਬਿਨਜਗ
ਜੀਵਨਗੰਦਾ।ਸੰਪਤਬੀਚਨਹੰਹਰਖਵੈ।ਬਿਪਤਭੀ
ਤਰਸੋਗਨਲਿਆਵੈ।ਭੀੜਪੜੇਧੀਰਜਮਨਰਾਖੋ।ਸੋਨ
ਰਕੋਟਨਮੋਇਕਭਾਖੋ।ਉਚਬੋਲਨਾਸਠਕਾਕਾਮਾ।ਸਹਿ
ਜੋਬੋਲੇਚਤਰਸੁਕਾਮਾ।ਸਠਔਭੂੰਵਨਾਕਬਹੂੰਛੇੜੋ।ਕਾਮ
ਪੜੇਤੋਬੇਗਨਿਬੇਰੋ।ਬਿਨਬਿਚਾਰਕਬਹੂੰਨਹੀਬੋਲੋ।ਤੋਲ
ਪਕੜਕਰਘਟਨਾਤੋਲੋ।ਕਾਲਅਕਾਲਸਦਾਚਿਤਰਾਖੋ।
ਸਾਚਾਮੀਠਾਬਚਨਜੋਭਾਖੋ।ਦੁਖਕਾਭੈਹੈਸੁਖਮੇਭਾਈ।
ਹਰਖੇਸੋਕਜਾਨਭੈਭਾਈ।ਬਿਤਮੈਭੈਤਸਕਰਔਰਾਜਾ।
ਭੋਗਮਾਹਿਹੈਰੋਗਬਿਰਾਜਾ।ਜਾਮੈਭੈਸ਼ਤ੍ਰੂਕਾਹੋਵੈ।ਜੀਵਨ
ਮੇਭੈਮ੍ਰਿਤਵਿਰੋਵੈ।ਵਿਦਿਆਮੇਂਭੈਵਾਦਵਿਵਾਦਾ।ਨਾਰੀਮੇਂ
ਭੈਪੁਰਖਵਿਖਾਧਾ।ਤਪਮੋਭੈਇੰਦ੍ਰੀਸਬਦਾਦੀ।ਜੋਗਮ

ਨਿਭੈਮਨਬਕਥਾਦੀ।ਰਾਜਗ੍ਰਹਸਤਮੇਬਹੁਭੈਕਹੀਸੋ ਸੀ: ੮੧
ਰਵਿਰਤੀਮੇਂਮਾਇਆਲਪਟਾਏ।ਭੈਮੋਭਰਮਤਹੈਜਗਮਾਰਾ ੧)
।ਨਿਰਭੈਏਕਰਾਮਕਰਤਾਰਾ।ਭੈਮੋਭੂਲੇਸਭਅਗਿਆਨੀ।
ਨਿਰਭੈਹੈਇਕਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ।ਜਿਸਨੇਤਨਅਭਿਮਾਨਗ
ਵਾਇਆ।ਉਸਨੇਨਿਰਭੈਪਦਵੀਪਾਇਆ।ਜੋਨਰਪਾਵੈਉਰਅ
ਸਤਨਾ।ਛਿਟਨਾਚਾਹੇਸਗਿਦੁਖਨਾ।ਡਰੇਆਪਤੇਉਜਤੇਡ
ਰੀਏ।ਭਾਗੇਚੋਰਨਪਾਛੇਪੜੀਏ।ਜਹਨਰਹੈਨਿਤਬੋਲਨ
ਹਾਰਾ।ਹਰਹੈਸਭਕੋਬਖਸ਼ਨਹਾਰਾ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਹਰੀਹਰਏ
ਕਪਛਾਨੋ।ਹਰਸੋਮਿਲਕਰਆਨੰਦਮਾਨੋ।
ਪ੍ਰੇਮੀਕੋਸਿਖ੍ਯਾ ।ਪ੍ਰੇਮੀਕ੍ਰਿਠੇਪ੍ਰੇਮਕਟਾਰੀ।ਬਾਤਕ
ਹੇਕਿਆਪ੍ਰੀਤਮਵਾਰੀ।ਬਾਹਿਰਹਸੇਜਿਵੇਂਭੁਲਲਲਾ।ਅੰਦ
ਰਦਾਗਮੁਹਬਤਵਾਲਾ।ਤਨਸੁੰਦਰਮਨਬ੍ਰਿਹੇਜਲਾਵੇ।ਜੈ
ਸੇਸਤੀਸਿੰਘਾਰਬਨਾਵੇ।ਘਰਮੇਂਐਸੇਰਹੇਗਿਆਨੀ।
ਜਿਵੇਂਪਾਹਿਨਪਰਘਰਜਾਨੀ।ਨਰਕੇਗਲੇਕਾਲਕੀਫਾਸ
ਤੌਭੀਗਨਕੀਰਾਖੇਆਸਾ।ਜਿਉਂਦਾਦਰਅਹਿਕੇਮੁਖਮਾ
ਹੀ।ਤੌਭੀਮਛਰਖੋਜੇਚਾਹੀ।ਯਾਜਗਜੀਤਾਸਭਬਿਉਹ
ਗਾਮੋਏਪਾਛੇਕੋਉਨਸਾਰਾ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਹਰੀਨਿਤਹਰਿਹਰਿ
ਕਹੀਏ।ਘਰਬਾਹਰਸਾਰੇਖੁਸ਼ਰਹੀਏ। ਅਤਰਅ
ਤਾਰ ।ਏਕਆਤਮਾਨਿਤਧਿਆਈਏ।ਔਰਵਸਤ
ਸੋਚਿਤਨਲਾਈਏ।ਜੋਮਨਊਪਰਬਲਕੁਛਪਾਵੇਂ।ਸੋਨ[…]
ਜਗਮੇਂਬਲੀਕਹਾਵੇਂ।ਜੋਲੜਮਰੇਖੇਤਕੇਮਾਹੀ।ਸੋਹੈਂ[…]

ਸੂਰੇ ਨਹੀਂ ।ਅਪਨ ਧਰਮ ਕਰੇ ਸੋ ਪੂਰਾ ।ਵਹੁਤੀ ਜੋ ਨੇਜ
ਰਾ ਸੋ ਸੂਰਾ ।ਬਲਵੰਤ ਅੰਸ ਜਰਧਾਰੀ ।ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਾਰੇ ਹੈ
ਬਲਕਾਰੀ ।ਪਰ ਜਿਸ ਮਨ ਵੈਰੀ ਕੋ ਮਾਰਾ ।ਉਸਨੇ ਜੀਤ
ਲੀਆ ਸੰਸਾਰਾ ।ਐ ਨਰ ਮਨ ਤੇ ਵੈਰ ਮਿਟਾਵੋ ।ਅਪਨਾ ਵੈ
ਰੀ ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਵੋ ।ਖਵੈ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਕੋ ਛੋਡੋ ।ਧਰਮ ਧਰੋ ਮਨ
ਹਰਿ ਸੰਗ ਜੋਰੋ ।ਜੋ ਦੂਖੀਆ ਵੈਰੀ ਭੀ ਆਵੇ ।ਉਪਕਾਰ ਤਾਹਿ
ਨਾ ਦੁਖਾਵੇ ।ਜੋ ਬੋਲੇ ਵੈਰੀ ਮੈਂ ਹਾਰਾ ।ਤਾਂ ਸੋ ਵੈਰ ਕਰੇ ਬੇਕਾਰ
।ਜੀਵ ਦੁਖਾਵੈ ਸੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ।ਤਿਨ ਕਉ ਭਾਤ ਹਰੀ ਕੋ ਨਾਹੀ।
ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਸੁਖ ਤੇ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ।ਜੈਸੇ ਬੋਵੇ ਸੋ ਕਾਟ ਲਿਆਵੇ ।ਨਿੰ
ਦਾ ਚੁਗਲੀ ਕਬੀ ਨ ਕਰੀਓ ।ਉਪਕਾਰ ਕਾਹੂ ਮਨ ਮੇਂ ਧਰੀਓ।
ਬਡਿਆਨ ਕਾ ਕਰ ਜਸ ਪਿਆਰੇ ।ਤੇਰਾ ਜਸ ਹੋਇ ਜਗ ਸਾਰੇ
।ਜਿਸ ਕਾ ਜਸ ਮੇਂ ਹੋਇ ਬਡਾਈ ।ਮਨ ਚਾਹੇ ਸੋ ਕਰੀਓ ਭਾਈ
।ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਕੋਈ ਮਾਨੋ ।ਉਪਕਾਰ ਕਹੋ ਸੋ ਨਿਸ ਰੇ ਜਾਨੋ ।ਜੋ
ਤੂੰ ਹਰਿ ਕੋ ਠੀਕ ਪਛਾਤਾ ।ਤੌ ਛਿਨ ਹੋਵਹੁ ਰੂਪ ਹਰੂ ਪਤਾ ।ਹ
ਰਿ ਜਨ ਸੇ ਕਰ ਹਰਿ ਕਾ ਭੇਦਾ ।ਹਰਿ ਜਨ ਸੇ ਕਰ ਲੇਵ ਦੇਵਾ।
ਜੋ ਤੂੰ ਹਰਿ ਕਾ ਮਾਰਗ ਲੇਹੋਂ ।ਤੌ ਸਤਸੰਗਤ ਕਬੀ ਨਾ ਛੋਡੋਂ ।ਸ
ਤਸੰਗਤ ਜਗ ਤਾਰੀ ਭਾਈ ।ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹੂ ਕਿਨ ਗਤ
ਪਾਈ ।ਜੋ ਤੂੰ ਚਾਹੇ ਮੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ।ਤੌ ਸੁਨ ਸਤਗੁਰ ਗਿਆਨ
ਬਿਚਾਰਾ ।ਜੋ ਨਰ ਬਹੁਤ ਬੋਲਨਹਾਰਾ ।ਤਿਸ ਕਾ ਮਨ ਹੋਵੈ ਦੁ
ਖਿਆਰਾ ।ਜੋ ਨਰ ਥੋੜਾ ਬੋਲਨ ਵਾਲੇ ।ਸੋ ਜਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ਰਹੇ
ਸੁਖਾਲੇ ।ਜੋ ਜਨ ਬਹੁਤ ਮਕਾਨ ਬਣਾਵੈਂ ।ਧਨ ਕੋ ਧਰਤੀ ਸਾਥ

ਮਿਲਾਵੇਂ।ਜੋ ਮੰਦਰ ਨਭ ਮੇ ਲੈਜਾਵੇ।ਤੋ ਭੀ ਆਈ ਮੇ ਮਿਲ
ਜਾਵੇ।ਜੋ ਧਨ ਆਂਧਕ ਹੋਇ ਧਰ ਮਾਹੀ।ਅਹਿਲਬਨਾਇਤੋ ਭੁ
ਛਤ੍ਰ ਰਨਾਹੀ।ਅਗਨ ਰਹੇ ਇਕ ਧਰ ਤਹਿ ਆਸਾ।ਔਰ ਸਰ
ਧਤੇ ਹੋਇ ਨਿਰਾਸਾ।ਤੇਰੇ ਭਾਗਤੁਝੈ ਮਿਲਜਾਵੇਂ।ਮਨਮੂਰ
ਖਕਾਹੇ ਪਛਤਾਵੇਂ।ਅਪਨੇ ਔਗਨ ਆਪ ਜੋ ਹੇਰਾ।ਸੋ ਬੁਲਪ
ਵੈਂ ਆਪ ਚੁਫੇਰੇ।ਅਪਨੇ ਔਗਨ ਆਪ ਪਛਾਨੇ।ਬੁਧਾ ਕਹੇ ਜੋ ਭੁ
ਰਨਾਮਾਨੇ।ਸੋ ਨਰ ਧਰਮੀ ਜਗ ਮੇ ਭਾਖੇ।ਚਹੁਤੇ ਰਾਰ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਰਾਖੇ।ਅਨਵਿਰੋਧ ਤੇ ਸੁਚ ਕਰਹੈ।ਜਬਾਹਿ ਨਿੰਦਤੇ ਸੂਚੀ ਰ
ਰਹੈ।ਸਾਧਨ ਛਲ ਤੇ ਰਾਖ ਪਵਿਤ੍ਰਾ।ਉਦਰ ਨ ਭਾਰ ਅੰਨ ਅ
ਪਵਿਤ੍ਰਾ।ਚਾਰਕਾਮ ਜੋ ਕਰੈ ਇਹਿ ਨਰਪਤ।ਉਸਕੀ ਰਹੇ ਨ
ਪੂਰੀ ਜਰਤਪ।ਬੀਚ ਰਕਚ ਹਿਰੀ ਹਾਜੀ ਕਰਹੈ।ਹਰਸਾਧੂ
ਸੇਪ੍ਰੀਤਿਨ ਧਰਹੈ।ਭੋਗ ਅਸਕਤ ਰਹੈ ਦਿਨ ਰੈਨਾ।ਭੂਲ
ਮਕਰੇ ਨ ਪਾਵੇ ਚੈਨਾ।ਜੋ ਅਨਿਆਇ ਕਰੇ ਕੋਊ ਰਾਜਾ।ਧਨ
ਸੈਨ ਨਠਹ ਕਰੇ ਨ ਕਾਜਾ।ਨਿਆਂ ਕਰੇ ਰਾਜਾ ਸੁਖ ਪਾਵੇ।ਪ੍ਰਜ
ਸੁਖੀ ਹੋਇ ਜਸ ਗਾਵੇ।ਸੈਨ ਪਰਜਾ ਜੋ ਖੁਸ਼ ਰਾਖੇ।ਤਿਸਕਾ
ਬੁਰਾ ਨ ਕੋਊ ਭਾਖੈ।ਬੁਧਿਵਾਨ ਕੋ ਚਾਹੀਏ ਐਸੇ।ਬੁਧਵਾਨ ਕਰ
ਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ।ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹਾਵੇ ਔਰੈ।ਮੁਖ ਤੇ ਬਾਕ ਨ ਬੋਲੇ
ਕੌਰਾ।ਜੋ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰੇ ਹੈ ਆਕੇ।ਉਸ ਕੋ ਉਤਰ ਕਹੈਂ ਬਨਾਕੇ।
ਜੋ ਸਨ ਬਚਨ ਕਠੋਰ ਬਤਾਵੇਂ।ਤਾ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁ ਹੋਇ ਜਾਵੇਂ।ਜੋ
ਨ ਰਿਪ ਕੋ ਮਨ ਭੁਲਾਵੇਂ।ਤਿਨਰ ਇਕ ਦਿਨ ਧੋਖਾ ਖਾਵੇਂ।ਰਿ
ਦੂਰ ਰਹੇ ਦਿਨ ਰੈਨਾ।ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਮਿਲ ਕਰ ਹੈ ਚੈਨਾ।ਅਰਿ ਪਰੋ

੮੪ ਲੇਖੈ ਬਰਤੈ ਨਾਹੀ ॥ ਮਤ ਜਾਣੈ ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਬਿਖੈ ਬਾਸਨ
ਜਰ ਕੇਤਿਆ ਰੋਗ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਸਰਨੀ ਲਾਗੋ ॥ ਸੁਤੇ ਅਨਿਛ
ਤ ਸੋ ਮਿਲ ਜਾਵੈ ॥ ਭੋਗੇ ਸਮਤ੍ਰ ਸੋ ਆਨੰਦ ਪਾਵੈ ॥ ਸੁਖ ਕਾਰਨ
ਮਤ ਦੁਖ ਸਹਾਰੇ ॥ ਕਿਮਤ ਜਾਣੈ ਔਰ ਨਾਮ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ
ਦੋਨੋ ਆਪੇ ਆਵੈ ॥ ਕਾਹੇ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਕੋ ਲਾਵੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਇਕ ਹੋ
ਨਾ ਅਨ ਹੋਨਾ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਰਹਾਨ ਕੋਉ ਰੋਨਾ ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਏਕ ਅਨੇ
ਕ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਏਕ ਹੂਆ ਪਰਵਾਰਾ ॥ ਜੇ ਨਰ ਭੂਲੇ ਜਾ
ਕੇ ਹੇਤਾ ॥ ਸੋ ਤੂ ਮਜਾਨੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਾ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਧਨ ਪਾਪੀ ਕੋ ਦੀ
ਨਾ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੀਨਾ ॥ ਭਗਵਤ ਭਗਤ ਜਿ
ਨੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਕਮੀ ਨਹੀ ਕੁਛ ਭਾਈ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਆ
ਵੈ ਬਹੁ ਧਨ ਜਾਵੈ ॥ ਨਦੀ ਨੀਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਲਾਖ ਕ
ਰੋੜੀ ਜੋਰੀ ਮਾਇਆ ॥ ਸੋ ਨ ਪੀਸ ਕਿਸੈ ਨਹੀ ਖਾਇਆ ॥
ਲਖ ਲਖ ਘੋੜੇ ਲਖ ਲਖ ਜੋੜੇ ॥ ਏਕੋ ਏਕੀ ਮਿਲੇ ਸਭ ਛੋੜੇ ॥
ਜਹਿ ਘਰ ਨਾਰੀ ਲਾਖ ਹਜਾਰੀ ॥ ਭੋਗੇ ਏਕ ਜਾਨ ਇਕ ਬਾ
ਰੀ ॥ ਕਿਤਨਾ ਰਾਜ ਭੋਗ ਨਰ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਾਹੀ ਤ੍ਰਿ
ਪਤਾਵੈ ॥ ਆਯੂ ਥੋਰੀ ਲੋਭ ਘਨੇਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਪੰਖੀ ਰੈਣ ਬ
ਸੇਰਾ ॥ ਯਾ ਜਗ) ਸਿੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥ ਜੀਵ ਤਰੰਗ ਕੀ
ਗਿਨਤੀ ਨਾਹੀ ॥ ਜਲ ਮੇਂ ਕਈ ਬੁਲਬੁਲੇ ਹੋਵੇਂ ॥ ਕਹੁ ਕਿਸ
ਕਿਸ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰੋਵੇਂ ॥ ਜੇ ਜਲ ਜਾਨੇ ਸੋ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਲਖੇ ਤਰੰ
ਗਨ ਸੋ ਦੁਖ ਦਾਈ ॥ ਲੋਹਿ ਜੀਵ ਕੀ ਕਿਆ ਵਡਿਆਈ ॥ ਹਰ
ਭਕੀ ਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰਭਤਾਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਜਿਉ ਸਭ ਘਟ ਮਾ

ਹੀ।ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਮਜੀਵ ਜਨਾਈ। ਅੰਤਹਕਰਨ ਜਨਜ
ਲ ਜੈਸੋ। ਦੇਖੈ ਆਪ ਆਪੋ ਕੇ ਐਸੋ। ਜਿਉਂ ਨਰ ਮੁਖ ਦਰਪਣ ੧੦
ਕੇ ਮਾਹੀ। ਉਸਕੇ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਹੀ। ਦਿਲ ਸੇ ਦਾਵਾ ਦੁਨਿਆ
ਦਾਰੀ। ਲਾਦਾਵਾ ਦਰਵੇਸ ਪੁਕਾਰੀ। ਰਹੇ ਜੋ ਜੈਸੇ ਘਰ ਮੇਂ
ਰਾਹੀ। ਸੋਤੂ ਮਜਾਨੇ ਮਰਦ ਅਲਾਹੀ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕੋ ਉਤਪ
ਤਕੀਆ। ਸੋ ਚਾਹੇ ਗਾ ਭੋਜਨ ਦੀਆ। ਪੇਟ ਬੀਚ ਜੋ ਪੇਟ ਭਰੇ
ਹੈ। ਪੇਟ ਕਾਜ ਜਿਉਂ ਚਿੰਤ ਧਰੇ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕਾ
ਰਾਜਾ। ਤਾਂ ਕੇ ਸਿਮਰ ਹੋਇ ਸਭ ਕਾਜਾ। ਸੂਮ ਧਨੀ ਕੇ ਪਾਸ
ਨ ਜਾਵੈ। ਧਨ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਗਵਾਵੈ। ਦੁਖ ਭੁਖ ਜੋ ਆਪ
ਨ ਹੋਈ। ਬ੍ਰਿਧਿਵਾਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨ ਕੋਈ। ਪਰ ਘਰ ਜਾਇ ਨ
ਦੁਖ ਸੁਨਾਵੈ। ਮਿਲੇ ਨਾਹਿ ਕੁਛ ਭਰਮ ਗਵਾਵੈ। ਜੋ ਕੁਛ ਕਹੇ
ਸਿਆਨੇ ਕਰੀਏ। ਮੂਰਖਨ ਕੇ ਬਚ ਕਾਨ ਨ ਧਰੀਏ। ਹੈ ਕਿਆ
ਤੁਛ ਨਿਕਾਰੀ ਮਾਇਆ। ਜਿਸ ਪੀਛੇ ਤੂੰ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ।
ਤੈਂ ਮਨ ਤੇਰਾ ਆਨੰਦ ਪਾਵੈ। ਹੈ ਨਾਹੀ ਜਬ ਇਕ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਨਿ
ਰਭੈ ਮਤ ਹੋਹੇ ਨਰ ਹਰ ਤੇ। ਬਾਲ ਬਲਾ ਮਤ ਤੂੰ ਹਰਿ ਨਰ
ਤੇ। ਜੋ ਨਰ ਕਰੇ ਦਰਬ ਕੀ ਆਸਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਗਰਭ ਮੇਂ ਪੜ੍ਹਹੈ ਫਾ
ਸਾ। ਜਿਸਕੇ ਪਾਸ ਨ ਕੌਡੀ ਪੈਸਾ। ਉਸ ਕੋ ਕੇ ਡਰ ਚੋਰਨ ਕਾ ਕੈ
ਸਾ। ਜੋ ਨਰ ਕਹੇ ਨ ਆਪ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਕਹਣਾ ਕੌਨ ਧ
ਰੇ ਹੈ। ਅਗਲੋ ਕਰ ਸਭ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਨੋ। ਇਨ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਸੁਖ
ਹੋ ਜਾਨੋ। ਧਨ ਹਿਤ ਧਨਪਤ ਨਾਹਿ ਸਰਾਹੇ। ਜੋ ਚਾਹੇ ਸੋ
ਰਤੇ ਚਾਹੇ। ਚਹੁੰ ਸੰਗ ਜਿਸਕੀ ਲਿਵਲਾਗੀ। ਤੇ ਨਰ

ਬਡੇ ਅਭਾਗੀ। ਸਤ ਸੰਗਤ ਸਠ ਕੇ ਧਨ ਦੈਨਾ। ਮਿਤ੍ਰਨ ਕਾ
੧੫ ਉਪਦੇਸ ਨ ਛੈਨਾ। ਪਰਕੇ ਦੇਖਨੁ ਸੁਖੀਆ ਪਾਵੇਂ। ਜੇ ਨ
ਰਖਛਾ ਅਭਾਗ ਕਹਾਵੇ। ਚਾਰ ਚੀਜ਼ ਕੇ ਜਾਨ ਨ ਛੋਟਾ। ਇ
ਨਕਾ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਬਹੁ ਮੋਟਾ। ਇਕ ਵੈਰੀ ਔਰ ਰੋਗ ਬੁਰਾ ਹੈ।
ਅਗ ਔਰ ਜੇ ਤੁਮੇ ਸਰਾਹੇ। ਚਾਰ ਕਾਮ ਤੇ ਚਾਰ ਟਰੇ ਹੈਂ। ਸੋ
ਚਾਤਿਰ ਜਿਨ ਇਨੇ ਪਰੇ ਹੈਂ। ਬੁਧਿਵਾਨ ਨ ਮਿਲ ਬੁਧਵ ਧਾ
ਵੇ। ਸਾਧੂ ਨ ਕੇ ਮਿਲ ਸਾਧਨ ਪਾਵੇ। ਬਨਜ ਕਰੇ ਧੁਨ ਦਰ
ਬਢਦੇ ਹੈ। ਭੋਗ ਗਤੀ ਤੇ ਧਰਮੀ ਹੋਇ ਹੈ। ਚਾਰ ਚੀਜ਼ ਯ
ਹ ਗਈ ਨ ਆਵੇ। ਕੈ ਕੋਊ ਕੇਤੇ ਜਤਨ ਕਮਾਵੇਂ। ਬਾਤ ਅਚਾਨ
ਕ ਮੁਖ ਤੇ ਜਾਵੇ। ਗਿਆ ਤੀਰ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਆਵੇ। ਗਿਆ ਜ
ਮਾ ਫਿਰ ਲਭੇ ਨ ਹਾਥਾ। ਭਾਵੀ ਤੇ ਸਤ ਕੂਟ ਤ ਮਾਥਾ। ਚਾਰ
ਕਾਮ ਜੇ ਕਰੇ ਪਿਆਰੇ। ਤਿਨ ਤੇ ਪਾਵੇ ਸੋ ਫਲ ਚਾਰੇ। ਚੁਪ ਰਹੇ
ਤੇ ਵੈਰੀ ਹੋਵੇ। ਦਾਨ ਕਰੇ ਜਸ ਜਗ ਮੇ ਹੋਵੇ। ਕਹੂੰ ਕਾ ਜੇ ਬੁਰ
ਕਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੀ ਬੁਧਿ ਭੁਲਾ ਸਰਾਹੇ। ਜਿਸ ਕੀ ਇਛ੍ਰਵ ਸੇ
ਬਨਿਆਈ। ਉਸ ਕੀ ਜਾਨੇ ਸਰਬ ਲੁਕਾਈ। ਬਡਾ ਸੋਈ ਜਿ
ਸ ਰਾਮ ਵਧਾਵੇ। ਬਲ ਕਰ ਕੌਨ ਵਡਾਈ ਪਾਵੇ। ਰਾਵਨ ਬਲ
ਕਰ ਬ[ਡਾ] ਕਹਾਇਆ। ਮਾਰ ਰਾਮ ਨੇ ਭੂਮ ਗਿਰਾਇਆ। ਜਿ
ਸ ਕੇ ਖੋਮੰਦੀ ਪਹੂੰ ਜਾਵੇ। ਜਾਨ ਜਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ਵੰਞਾਵੇ। ਜਿਸ
ਨੇ ਵੈਰੀ ਖੋ ਖੁਦ ਖੋਈ। ਐਸੀ ਭਗਤੀ ਹੋਰ ਨ ਕੋਈ। ਚਾਰ
ਮ ਕੇ ਫਲ ਹੈਂ ਚਾਰੇ। ਧਰ ਕਰ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਨਰ ਸਾਰੇ। ਜੋ ਪਰ
ਪਰ ਮੰਗਨ ਜਾਵੇ। ਹੋਇ ਨਿਲਾਜ ਬਡੋ ਦੁਖ ਪਾਵੇ। ਜੋ

ਨਰਹਰਿਕੇ ਮੰਦਰ ਖੇਲੇ ।ਰਹੇ ਇਕੇਲਾ ਮਨ ਜਲ ਲੇਕੇ ਲੇ ਲਗੇ
ਕਾਮ ਔਰ ਫਲ ਨਹੀ ਜਾਨੈ ।ਕਾਜ ਬਿਗਾੜ ਬਹੁਰ ਪਛਤਾਨੇ
।ਜੋ ਨਹੀ ਰਾਖੇ ਸੁਧ ਬਿਹਾਰਾ ।ਸੋ ਪਛਤਾਵੇ ਬਾਰੰਬਾਰਾ
ਚਾਰ ਕਾਮ ਯਹ ਨਰ ਕੇ ਤੋੜੇਂ ।ਇਨਕੇ ਧਾਮ ਧਰਮ ਬਹੁ ਛੋ
ੜੇ ।ਬਹੁ ਵੈਰੀ ਬਹੁ ਰਿਣ ਹੋ ਜਾਵੈ ।ਬਹੁ ਕੁਟੰਬ ਬਹੁ ਪਾਪ ਕ
ਮਾਵੈ ।ਚਾਰ ਕਾਮ ਬਹੁ ਭੈੜੇ ਭਾਈ ।ਜੋ ਨਰ ਕਰੇ ਜਾਨ ਸੈਂਦਾ
ਈ ।ਬਹੁ ਨਚਨ ਬਹੁ ਬਲਨ ਸੰਗਾ ।ਬਲਵੰਤ ਨ ਸੰਗ ਕ
ਰਹੈਂ ਦੰਗਾ ।ਵਿਪਤ ਛਲਤੇ ਨਿਰਭੈ ਰਹਵੈਂ ।ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨ
ਸੁਖੀ ਇ ਸੋਵੈਂ ।ਚਾਰ ਕਾਮ ਪੂਰਨ ਜਬ ਪਾਵੈਂ ।ਤਬ ਯਹ ਨਰ
ਕੀ ਔਧ ਵਧਾਵੈਂ ।ਅਛੇ ਰਾਗ ਸੁਣੇ ਦਿਨ ਰੈਣਾ ।ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ
ਹੇਰ ਹੈ ਨੈਨਾ ।ਮਾਲ ਦਰਬ ਨਿਤ ਹੋਤ ਸਵਾਇਆ ।ਔਰ ਮਨੋ
ਰਥ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ।ਪਾਂਚ ਕਾਮ ਯਹ ਔਧ ਘਟਾਵੈਂ ।ਬੁਧ
ਵਾਨ ਐਸੇ ਬਤਲਾਵੈਂ ।ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਪਰ ਆਧੀਨਾ ।ਸਦ
ਬਿਦੇਸ ਰਹੇ ਨਰ ਦੀਨਾ ।ਰੋਗੀ ਨਿਤ ਰਹੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ।ਬਹੁ ਵੈ
ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਮਨ ਜਾਨੀ ।ਬਹੁ ਮੂਰਖਨ ਕੇ ਦੇਖੇ ਜੋਈ ।ਤਾਕੀ ਔ
ਧ ਘਟੇ ਦੁਖ ਹੋਈ ।ਪੰਚ ਪੁਰਸ ਮੋਇ ਸੁਨ ਪਾਵੈਂ ।ਕੋਊ ਨਾ ਰੋ
ਕਰ ਸੀਸ ਹਿਲਾਵੈਂ ।ਸੂਮ ਔਰ ਘੋੜਾ ਕਾਮ ਚਾਲਾ ।ਨਾਰ ਛਿ
ਨਾਰ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਹਮ ਹਾਲਾ ।ਰਾਜਾ ਜੋ ਹੋਵੈ ਅਨਿਆਈ ।ਉਸਕੇ
ਮੋਇ ਨ ਰੋਵੈ ਕਾਈ ।ਚਾਰ ਕਾਮ ਐਸੇ ਹੋਇ ਜਾਵੈਂ ।ਤੇ ਰਾਜਨ
ਕਾ ਰਾਜ ਵੰਞਾਏ ।ਜੋ ਅਨਿਆਇ ਕਰੇ ਕੋਊ ਰਾਜਾ ।ਕੈ ਕੋਈ ਮੰ
ਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਨਿਲਾਜਾ ।ਕੈ ਦੀਵਾਨ ਅਮਾਨ ਪਚਾਵੈਂ ।ਕੈ ਕੋਈ

ਕਹਾਵੈ ।ਜੇ ਚਾਹੇ ਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ।ਬੁਰਾ ਨ ਬੋਲੇ ਕਹੂੰ
ਭਾਈ ।ਧਨ ਹੋਵੈ ਤੋ ਦੇਖ ਦਿਖਾਵੈ ।ਨਹੀ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਧਿਆਵੈ ।
ਭਲੇ ਕਰਮ ਜੇ ਨਾ ਹੇ ਕਮਾਵੈਂ ।ਤੋ ਨਰ ਮੁਰਦੇ ਸਮ ਕਹਿਲਾਵੈ ।
ਤੇਰੇ ਔਗੁਨ ਤੁਝੇ ਦਿਖਾਵੈ ।ਸੋ ਤੇਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹਲਾਵੈ ।ਜਿਸ ਨੇ
ਤੁਝ ਕੋ ਰਾਹਿ ਦਿਖਾਇਆ ।ਉਸ ਕਾ ਚਾਹੀਏ ਸੁਕਰ ਬਜਾਇਆ
।ਜੋ ਹੋਛੇ ਊਚਾ ਪਦ ਪਾਇਆ ।ਜਾਨਤ ਨੀ ਤਰਹੇ ਭੁਧ ਰਾਇ
ਆ ।ਛਿਨ ਕੇ ਦਰ ਪ੍ਰਭ ਮਤ ਜਾਵੈ ।ਅਨਨਾ ਦੀਜੇ ਨਾਹਿ ਭੁਲਾਓ
।ਜੋ ਓਛਨ ਸੇ ਪੜੇ ਕੋ ਕਾਜਾ ।ਕਰ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਹੋਇ ਨਿਲਾਜਾ ।
ਅਪਨਾ ਕਾਮ ਸੁਬਨ ਸੇ ਲੀਜੇ ।ਮਿਤ੍ਰਨ ਸੇ ਮਿਤ੍ਰਾਈ ਕੀਜੇ ।ਅ
ਪਨ ਸੁਆਰਥ ਹੋਇ ਨ ਕਈ ।ਸਤ੍ਰੂ ਕੇ ਮਤ ਕਹੀਏ ਭਾਈ ।
ਆਰਫ ਸੰਤ ਸੋਈ ਹੈ ਸਿਆਨੇ ।ਜੋ ਹਰ ਬਿਨ ਕਹੀ ਔਰ ਨ ਮ
ਨੇ ।ਮੂਰਖ ਸੋ ਜਿਸ ਹਰ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ।ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਕਛੁ ਗਿ
ਆਨ ਧਿਆਨਾ ।ਆਰਫ ਜਿਸਾ ਦੇਸ ਆਖਾ ਜਾਵੈ ।ਬਿਨ ਅਪਨੇ
ਕੁਛ ਔਰ ਨ ਪਾਵੈਂ ।ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਸਭ ਜਾਨੀ ।ਇਕ ਮੂਰ
ਖ ਚਾਤੁਰ ਔ ਗਿਆਨੀ ।ਖਾਨ ਪਾਨ ਮੇ ਔਧ ਗਵਾਵੈ ।ਕਰੇ ਕੁ
ਕਾਜ ਸੋ ਮੂਰਖ ਗਾਵੈ ।ਵਿਦਿਆ ਬੁਧ ਧਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ।ਕਰੇ
ਸੁਕਰਮ ਸੁ ਚਾਤੁਰ ਆਹੀ ।ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਜਿਨ ਕੇ ਸੋ ਗਿਆ
ਨੀ ।ਤਿਨ ਕੇ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ।ਮਨ ਤੇ ਉਲਟਾ ਕ
ਕਰੇ ਹੈ ।ਸੋ ਮਨ ਕੋ ਜਿਰ ਪਾਉ ਧਰੇ ਹੈ ।ਰਾਹ ਅਚਾਹ ਚਾਹ
ਧਾਰੀ ।ਐਸੀ ਮਾਇਆ ਰਹੇ ਕੰਵਾਰੀ ।ਭੂਲੇ ਪਾਪ ਕੇ ਬਹੋ ਹੋ
ਹਰ ਪੈ ਕਰ ਬਿਨਤੀ ਬਖਸਾਵੈ ।ਜੋ ਸੰਤਨ ਕੀ ਕਰ ਪੈ

ਜੇਵਾ ਸੇਨ ਕਪਾਵੈ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ। ਸੇਵ ਸੰਤਨ ਕੀ ਨਿਤ ਕੀਜੈ।
ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਸਹਿਜੇ ਲੀਜੈ। ਜੋ ਸੰਤਨ ਪਗ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ।
ਸਭ ਤੇ ਊਚੀ ਪਦਵੀ ਪਾਵੈ। ਸੰਗਤ ਸੇਵ ਸੰਤ ਕੀ ਕਰ ਹੈ। ਲੋਕ
ਪਰਲੋਕ ਤਿਸੇ ਕਿਆ ਡਰ ਹੈ। ਜੋ ਸੰਤਨ ਕੀ ਸੰਗਤ ਪਾਵੈਂ। ਜੀਤੇ
ਬੀਰ ਸੁਵਰਗ ਕੋ ਜਾਵੈ। ਸਤ ਜੰਘੀ ਸੋਂ ਐਚਾਨ ਵਾਲਾ। ਸੂ ਮਾਸ
ਧਤੇ ਜਾਨ ਸੁ ਖਾਲਾ। ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰ ਹੋਂਦਿ ਭੁਲਿਆਈ। ਦਰਬ ਜੋ
ਜੋਰੇ ਔਧ ਸਦਾ ਈ। ਸਾਧ ਅਤੀਤ ਤੇਰੇ ਘਰ ਆਵੈ। ਕਰ ਸੇਵ
ਜੇ ਸਾਈ ਭਾਵੈ। ਪਰਾਲਭਤ ਅਪਨੀ ਕੋਊ ਖਾਵੈ। ਓਰਾ ਜਾਸ ਪ੍ਰ
ਫਤ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਭਾਈ ਤੇ ਸਿਰ ਫੇਰੇ ਨਾਹੀ। ਬਲ ਕਿਸ ਕਾ ਹੈ ਭਾਈ
ਮਾਹੀਂ। ਅਪਨਾ ਭੇਦ ਕੋਪ ਮਨ ਰਾਖੈ। ਜਤ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਹੀ ਭਾਖੈ
। ਪਾਪੀ ਕੇ ਲੈ ਲਛਨ ਗਾਵੈ। ਪਹਿਲੇ ਸੂਤੀ ਕਲਾ ਜਗਾਵੈ। ਸਾ
ਧ ਸੰਤ ਕੇ ਜਾਇ ਦੁਖਾਵੈਂ। ਬੋਲੇ ਝੂਠ ਅਰ ਪਾਪ ਕਮਾਵੈ। ਦ੍ਰੋਹੀ ਕੇ
ਲੈ ਲਛਨ ਆਹੋ। ਪਹਿਲੇ ਮਾਲ ਪਰਾਇਆ ਖਾਇ। ਸਾਧ ਸੰ
ਤ ਕੋ ਦੇਖਤ ਭਾਗੇ। ਬਿਨ ਹੀ ਸਮੇਂ ਭਤ ਕੋ ਜਾਗੇ। ਮਨ ਕਠੋਰ
ਕੇ ਲਛਨ ਤੀਨੋ। ਇਨ ਕੋ ਸੁਨ ਕਰ ਚਾਤੁਰ ਚੀਨੋ। ਨਿਰਬਲ ਊ
ਪਰ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈ। ਅਨਸਮੈਂ ਉਸ ਕੇ ਸੌਤ ਨ ਆਵੈ। ਸੁਖੀਆ
ਕੋਊ ਸੁਨੇਨਾ ਐਸੇ। ਬੁਧਵਾਨ ਜਨ ਭਾਖਤ ਜੈਸੇ। ਜੋ ਕੋਊ ਤੁਮ
ਰਾਹੇ ਦੇਕ ਜਾਤੌ। ਸਿਮਰੋ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਾ। ਸੋਈ ਬਨੈ ਜੋ ਭੂਪ
ਬਨਾਵੈ। ਚਾਕਰ ਤੇ ਕਹੁ ਕਿਆ ਹੋਇ ਆਵੈ। ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ ਮੋਦ ਮਤ
ਬੀਦੈ। ਥੀਵੈ ਜੇ ਤੂੰ ਮਸਦਪੀ ਸੀਂਵੈ। ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਉਠ ਰਾਮ ਧਿ
ਆਵੈ। ਅਪਨੇ ਔਗਨ ਚਿਤ ਲਿਆਵੈ। ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ

ਤਕਰੀਜਿ।ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਨਿਸਦਿਨ ਡਰੀਜਿ।ਅਤਭਉ ਹੋਇ
੧ ਜੋ ਦਰ ਪਰ ਆਵੈ।ਭਲਾ ਜਾਨ ਕੀਤਾ ਨਹੀ ਜਾਵੈ।ਔਰ ਰਾਜਕ
ਪਤ੍ਰ ਕੈ ਰਾਜ ਧਰਤੀ।ਅੰਤ ਮਿਲੈਗਾ ਬਾਰੀ ਮਰਤੀ।ਤੇਰਾ ਵ
ਹੂ ਜੋ ਹਰਿ ਹਿਤ ਦੇਵੈਂ।ਜੋ ਦੇਵੈਂ ਸੋ ਆਗੇ ਲੇਵੈ।ਭੂਖ ਨੰਗ ਭ
ਗਤਨ ਕਾ ਗਹਿਨਾ।ਜਿਉਂ ਹਰਿ ਰਾਖੇ ਤਿਉਂ ਹੀ ਰਹਿਨਾ।ਧਨ
ਕੁਟੰਬ ਹੈਂ ਵੈਰੀ ਤੇਰੇ।ਦੁਖ ਮੇ ਦੂਰ ਸੁਖ ਮੇ ਹੋਂ ਨੇੜੇ।ਸਾਧੂ ਹੋਨ
ਜੀਵਤ ਮਰਨਾ।ਮੋਏ ਨੋਂ ਫਿਰ ਕਹੁ ਕਿਆ ਕਰਨਾ।ਹੋਨਾ ਸੰਤ
ਕਠਨ ਹੈ ਭਾਈ।ਤਿਸ ਤੇ ਭਲਾ ਕਾਮ ਨਹਿ ਕਾਈ।ਜੋ ਜਨ ਜੀਵ
ਤ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵੈਂ।ਸੋ ਜਨ ਅਮਰਾ ਪਦ ਕੋ ਪਾਵੈ।ਜਿਸਨੇ ਅਪ
ਨਾ ਆਪ ਗਵਾਇਆ।ਉਸਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਿਜ ਪਾਇਆ।
ਜੌ ਲੌ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹਾਰੇ।ਤੌ ਲੌ ਹਰ ਨਹੀ ਆਪ ਸੰਭਾਰੇ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬ ਹੋਇ ਹਰਿ ਭਾਵੈਂ।ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਆਪ ਬਚਾ
ਵੈ।ਹਰਿ ਕੇ ਹੇਤ ਜੇ ਘਰ ਜਰ ਤਿਆਗੇ।ਤਾ ਕੋ ਦੋਸ ਨ ਕਾਹੂੰ
ਲਾਗੇ।ਸਖੀ ਬਨੇ ਮਤ ਸੂਮ ਕਹਲਾਵੈ।ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰ
ਵੈਦੇ ਖਾਵੈ।ਸਖੀ ਸਦਾ ਸੁਰਗ ਧਾਮ ਮੇਂ ਬਸਹੈਂ।ਸੂਮ ਸਦਾ ਨਰ
ਕਨ ਮੇਂ ਧਸਹੈਂ।ਜੋ ਥੋੜੇ ਮੇਂ ਰਾਜੀ ਹੋਵੈ।ਉਸ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕੋਇ
ਨਾ ਖੋਵੈ।ਨਦੀ ਤੀਰ ਜੋ ਮਹਿਲ ਬਨਾਵੈ।ਸੋ ਮਨਸ ਨਿਰਬੁਧ
ਕਹਾਵੈ।ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਇ ਤੇਰਾ ਹਾਨੀ।ਉਸ ਕੋ ਤੂੰ ਬੈਰੀ ਸਮ ਜਾਨੀ।
ਔਗਨ ਕਹੇ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਹੀ।ਸੋ ਕਬੀ ਤੇਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ਨਾਹੀ।ਬਿਖਈ
ਲੋਭੀ ਮੂੜ੍ਹ ਸਰਾਬੀ।ਐਸਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰੇ ਖਰਾਬੀ।ਹਰਿ ਭਰਕ
ਹਿਨਾ ਤੁਮ ਮਾਨੋਂ।ਬੇਦ ਰਬੀਬ ਸਤੇ ਜੋ ਜਨੋਂ ਜੋ ਸੁਖ ਚਾਹੇ

ਵਿਨ ਅਰਰਤਾ। ਨਾਮ ਅਮਲ ਮੈਂ ਰਹੇ ਮਦਮਾਤਾ। ਬ੍ਰਿਧਬਾ
ਲ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ। ਭੂਖੇ ਪਿਆਸੇ ਅਨ ਜਲ ਦੀਜੈ। ਜਿਸ
ਕਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਨਹੀ ਕੋਈ। ਤਿਸ ਪਰ ਦਯਾ ਕਰੋ ਸੁਖ ਹੋਈ।
ਸੰਤ ਸਭਾ ਔਰ ਰਾਜਦੁਆਰੇ। ਝੂਠ ਨ ਬੋਲੇ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰੇ।
ਜੋ ਨਰ ਝੂਠ ਬੋਲਤਾ ਨਾਹੀਂ। ਤਿਸ ਕੀ ਸਾਖ ਬਡੀ ਜਗ ਮਾਹੀਂ।
ਸਾਚ ਝੂਠ ਦੋਨੋ ਜਗ ਹੋਵੇ। ਰਲੀ ਮਿਲ ਕਰ ਸਭ ਕਾਜ ਸਮੋਵੇ।
ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦੁ ਦੀਨ ਅਤਾਰੇ। ਕਹੇ ਫਾਰਸੀ ਯਹ ਬਚ ਸਾਰੇ।
ਪਰਮੈ ਉਸ ਕਾ ਅਤਰ ਨਿਕਾਲਾ। ਅਤਰ ਅਤਾਰ ਕਹੀ ਯਹ
ਮਾਲਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਸੁਭ ਰੀਤ ਬਤਾਊ। ਹਰਿਜਨ ਕੋ ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨਾਊ। ।ਕਬਿੱਤ੍ਰ ਗਤ। ।ਚਾਰ
ਵਸਤ ਹੀ ਨਿਤ ਨਰ ਲੋੜੇਂ। ਅੰਨ ਧਨ ਸੁਖ ਨਾਰ ਨਾ ਛੋੜੇ। ਅੰਨ
ਬਿਨ ਕੋਈ ਜੀਵੇ ਕੈਸੇ। ਚਲੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਕੋ ਬਿਨ ਪੈਸੇ। ਪੈਸੇ
ਸੇ ਸਭ ਸ਼ੈ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਪੈਸਾ ਬਿਨ ਭਾਗੋਂ ਨਹੀ ਆਵੇ। ਸੁਖ ਕੋ
ਚਾਹੇ ਸਭ ਦਿਨ ਰੈਨਾ। ਸੋ ਬਿਨ ਕਰਮ ਨ ਕਿਸਹੂੰ ਲੈਨਾ। ਨਾਰ
ਬਿਨਾ ਨਰ ਰਹੇ ਅਕੇਲਾ। ਨਾਰੀ ਬਿਨ ਘਰ ਹੈ ਜਿਉਂ ਬੇਲਾ। ਆ
ਇਆ ਈਸਰ ਕੇ ਘਰ ਵਾਰੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਕੀਨੀ ਰਚਨਾ ਸਾਰੀ।
ਮਾਇਆ ਐਬ ਅਨੇਕ ਛੁਪਾਵੇ। ਮਾਇਆ ਬੇਮੁਹਤਾਜ ਬਨਾਵੇ।
ਮਾਇਆ ਕੇ ਸਾਥ ਜਗ ਰੋਵੇ। ਮਾਇਆ ਬਿਨ ਕੋਉ ਕਾਜ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਮਾਇਆ ਬਿਨ ਹੋਵਿਆ ਨ ਅਕੇਲਾ। ਮਾਇਆ ਬਿਨ ਕੋਊ ਗੁਰੂ
ਨ ਚੇਲਾ। ਮਾਇਆ ਹੀ ਸਭ ਖੇਲਾਂ ਖੇਲੇ। ਮਾਇਆ ਕਰ ਕੇ [illegible]
ਬੇਮੇਲੋ। ਮੋਹਿਆ ਜੀਤ ਜਾਏ ਜਗ ਸਾਰੇ। ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ [illegible]

ਹਾਰੈ।ਮਾਇਆਨੀਂਦਖ਼ਬਰਥਕ ਜਾਨੋ।ਜਾਹ ਜਗਜਿਉ ਸੁਪ
ਨਪਸਾਰੋ।ਸੁਪਨੇਕੀਰ ਜਾਨ ਜਗਸਾਰਾ।ਸੋਜਾਗੇ ਜਿਸ
ਗਿਆਨਵਿਚਾਰਾ।ਜੋ ਨਰ ਭਜਨ ਜਾਗਨੀ ਜਾਗੈ।ਨ ਕੁਛ ਰ
ਹਣਕਰੈਨ ਤਿਆਗੈ।ਗਿਆਨੀ ਸਿਕਰ ਭਜਨ ਵਿਚਾਰਾ।ਬਿ
ਵਹਾਰੀਸੋ ਕਰਬਿਵਹਾਰਾ।ਜੋਨਰ ਅਪਨਾ ਸਿਖ ਹੋ ਜਾਵੈ।ਗੁ
ਰਉਸਕੋ ਸਿਖਿਆ ਸਿਖਲਾਵੈ।ਅਪਨਾਕੋਊ ਨਾਹਵੈ ਜੌਲੌ।
ਤਾਹਿਉਪਦੇਸਨਕਰੀਏ ਤੌਲੌ।ਬਿਨਸਰਧਾ ਕੋਊ ਗਿਆ
ਨ ਨਮਾਨੈ।ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮਕੋਊ ਪ੍ਰੀਤਨ ਜਾਨੈ।ਅਨ ਔਰ ਮਤ ਜਿਨ
ਕੋ ਮਿਲਜਾਵੈ।ਸੋਤੁਮ ਜਾਨੋ ਮੀਤ ਕਹਾਵੈ।ਜੈਸੇ ਕੋਤੈ ਸਾ ਮਿਲ
ਜਾਵੈ।ਨਰਸੋਨਰਪਸ ਪਸੂਕਹਾਵੈ।ਅਨਕੇ ਮਾਰੇ ਰਾਏ ਮੁਕ
ਜਾ ਹੋਇਤਪੀਸਰ ਔਰ ਰਖੀਸਰਾ।ਔਰ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਤ
ਰਆਹੀਂ।ਤੈਭੀ ਜਾਹ ਮਨਸਾ ਛੂਤ ਨਾਹੀ।ਅਨਕਾ ਮਤਾ ਜ
ਨੀ ਇਕੂਰਾ।ਪਤਿਰਾਖੈ ਇਕ ਸਤਗੁਰ ਪੂਰਾ।ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ
ਹਰਿਜਨਕਾ ਵਾਸਾ।ਹਰਿਗੁਰਸੰਤ ਕਟੈ ਜਮਫਾਸਾ।

ਮੂਰਖ ਲਛਣ ।ਜਾ ਮਰਥ ਸੰਤਨ ਵਿਗਾਨਾ ਜ
ਵੈ ਸਾਕਤ ਹੈ ਨਿਜਉ ਸਤਤਗਾਵੈ।ਬੇ ਸਵ ਬਰਨ ਊਪਰ
ਬਿਸਵਾਸਾ।ਕਰੈ ਸੋ ਜਾਨੋ ਮੂਰਖ ਦਾਸਾ।ਦੰਭ ਕਰੈ ਚਾਹੈ ਰਿਤ
ਰੈਨਾ।ਸੋ ਮੂਰਖ ਸੁਨ ਸਾਚੇ ਬੈਨਾ।ਜੂਆ ਚੋਰੀ ਕਰੈ ਕੁਕਰ
ਮਾ ਧਨ ਚਾਹੈ ਸੋ ਜਾਨ ਅਧਰਮਾ।ਕਾਜ ਬਥੇਰੇ ਚਾਹੈ ਬੁਧਿ
ਹੀਣਾ।ਸੋ ਮੂਰਖ ਹੈ ਸੁਨ ਪ੍ਰਬੀਨਾ।ਅਗਿਆਨੀ ਅਰ ਬਹੁ
ਹਾਰਾ।ਚਾਹੈ ਇਕੰਤ ਸੋ ਜਾਨ ਗਵਾਰਾ।ਲੋਕ ਰ ਕਰ

ਜਗੁ ਮਹਿਲ ਬਨਾਵੈ। ਸੋਭੀ ਮੂਰਖ ਬਡੇ ਕਹਲਾਵੈ। ਬੂਢਾ
ਹੋਇ ਬਿਆਹ ਕਰਾਵੈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਕਹਿਨੇ ਮੇਂ ਆਵੈ। ਪਢੇ ਨ
ਪਿੰਗਲ ਕਵਿ ਕਹਾਵੈ। ਕਵਿਅਨ ਮੇਂ ਸੋਭਾ ਨਹੀ ਪਾਵੈ। ਬਿਨ
ਸਮਝ ਬਕਰੇ ਬਹੁ ਦਾਨਾ। ਤਿਸ ਕੋ ਮੂਰਖ ਕਹੇ ਸਿਆਨਾ। ਲ
ਤਬ ਮੇਂ ਛਡ ਕਰ ਘਰ ਆਵੈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਨਿਸਚੇ ਕਹਿਲਾਵੈ।
ਧਨ ਤਨ ਕਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੋ ਖੋਵੈ। ਤੇ ਮੂਰਖ ਓੜਕ ਬਹਿ ਰੋਵੈ। ਊ
ਚੀ ਕੁਲ ਕਾ ਕਰ ਹੰਕਾਰਾ। ਸੰਤ ਸੇਵ ਨ ਕਰੇ ਗਵਾਰਾ। ਕਰ
ਅਨਿਆਇ ਨਿਆਇ ਜੋ ਚਾਹੇ। ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਘੜ ਨ ਕਥੀ ਸ
ਰਾਹੇ। ਗੁਨ ਨ ਕੋ ਔਗਨ ਬਹੁ ਧਾਰੇ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਫਿਰ ਕਰ
ਹੰਕਾਰੇ। ਤਨ ਅਰੋਗ ਬਹੁ ਕਰੇ ਦਵਾਈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਕਹਿਤੇ
ਹੈਂ ਭਾਈ। ਬਡਾ ਹੋਇ ਇਕਰ ਕਲਾ ਉਠਾਵੈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਜਗ
ਬੀਚ ਕਹਾਵੈ। ਕਾਇਰ ਮਾਰੇ ਸੂਰ ਕਹਾਵੈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਕਹਿਨੇ
ਮੇਂ ਆਵੈ। ਸਤ੍ਰੁ ਹਾਰ ਦੇ ਉਕਰ ਜੋੜੇ। ਤਿਸ ਮਾਰੇ ਸੋ ਮੂਰਖ ਕੋ
ਰੇ। ਬੈਰੀ ਬਿਨੈ ਕਰੈ ਘਰ ਆਵੈ। ਤਿਸ ਮਾਰੇ ਸੋ ਮੂਰਖ ਥਾਵੈ।
ਅਪਨਾ ਘਰ ਅਰ ਧਨ ਲੁਟਾਵੈ। ਮੂਰਖ ਮਿਤ੍ਰ ਹਿਤ ਪਰਦ
ਰ ਧਾਵੈ। ਸਾਧੂ ਹੋ ਧਨ ਕਠਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਭੀ ਮੂਰਖ ਮਨ ਮੇਂ
ਧਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੋ ਕਾਮ ਹੋਇ ਹਰ ਬੇਰਾ। ਤਿਸ ਸੋ ਬੈਰ ਕਰੇ ਸ
ਠ ਹੇਰਾ। ਬਿਨ ਪਛਾਨ ਛੇੜੇ ਪਰ ਨਾਰੀ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਜਗ
ਹੋ ਖੁਆਰੀ। ਬਿਨ ਪੂਛੇ ਜੋ ਉਤਰ ਦੇਵੈ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਕਹ
ਆਫ ਲਲੇਵੈ। ਬਿਨ ਪੂਛੇ ਜੋ ਹਬਤਾਵੈ। ਸੋ ਭੀ ਮੂ
ਖ ਕਹਿਲਾਵੈ। ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਜੋ ਨਰ ਬੋਲੇ। ਸੋ ਮੂ

੮੫ ਜਲ ਕੇਲੇ ਜੋਗੀ ਹੋਇ ਤਿ ਭੋਗਾਰ ਸਲੇਛੇ। ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਸਤ
੧੮ ਜਲ ਮੋਬੋਛੇ। ਮਨ ਮੇਂ ਹੋਇ ਤਿ ਭੋਗਨ ਕੀ ਆਸਾ। ਬਣੇ ਅਤੀ
ਤ ਜਨ ਸਠ ਦਾਸਾ। ਭੋਗੀ ਹੋਇ ਚਾਹੇ ਸੁਖਰਾਮਾ। ਸੋ ਮੂਰਖ
ਜਾਨੋ ਸਕਾਮਾ। ਅਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ਗਿਆਨ ਜਨਾਵੇਂ। ਸੋ ਮੂਰ
ਖ ਸੋਭ ਨਹੀ ਪਾਵੇ। ਬਿਨਾ ਸਿਖਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵੇ। ਸੋ ਸਕਠ
ਹੈ ਚਤੁਰ ਕਹਾਵੇ। ਬਿਬਚਾਰਨ ਹੋਇ ਸੀਲ ਸੁਨਾਵੇ। ਤਿਸ ਮੂਰ
ਖ ਕੋ ਕਿਆ ਸੁਖ ਆਵੇ। ਦੇਵੇ ਸੁੰਮ ਦਾਨ ਕਾ ਹੋਕਾ। ਤਿਸ ਮੂਰਖ
ਕਾ ਕਹਿਨਾ ਫੋਕਾ। ਤਰਨ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਔਰਨ ਤਾਰੇ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਹੈ
ਚੜ੍ਹ ਵਿਤਾਰੇ। ਰੋਗੀ ਆਪ ਔਰ ਕਰ ਰਾਜੀ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਕੈ ਪੰਡਿ
ਤ ਕਾਜੀ। ਆਪ ਜੋ ਮਰੇ ਅਮਰ ਕਰੇ ਔਰੇ। ਤਿਸ ਮੂਰਖ ਕੋ ਮਾ
ਨੇ ਬੌਰੇ। ਇਕ ਸੁਆਮੀ ਅਪਨਾ ਛੋਡੇ। ਮੂਰਖ ਹੈ ਜੋ ਦੂਸਰ ਲੋ
ੜੇ। ਆਠ ਪਹਿਰ ਜੋ ਝੂਠ ਅਲਾਵੇਂ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਪਰਤੀਤ ਗਵਾ
ਵੇ। ਮਨ ਸਾਗਰ ਮੇਂ ਕਈ ਕਲੋਲੇ। ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਂ ਜਾਨ ਤੇ ਡੋਲੇ
। ਭ੍ਰਮਨ ਪਾਇ ਔਗਨ ਬ੍ਰਤ ਲਾਵੇਂ। ਪਰ ਕੇ ਔਗਨ ਦੇਖ ਸੁਨਾਵੇ
। ਭ੍ਰਮਨੀ ਸਿਦ ਭੁਲ ਖੋਵੈ ਨਾਹੀ। ਤੇ ਭੀ ਮੂਰਖ ਹੈਂ ਜਗ ਮਾਹੀ।
ਦੇਨ ਰਬਾਤ ਕਰੇ ਫਿਰ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਭੀ ਮੂਰਖ ਬਡਾ ਕਹਲਾਵੇ।
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਰੀ ਜਿਸ ਹਰਨ ਪਾਇਆ। ਸੋ ਮੂਰਖ ਜਗ ਬੀਚ ਕ
ਹਾਇਆ। ਬਰਿੰਦਭਾਸ ॥ ਚਤੁਰ ਲਛਨ
...। ਚਤੁਰ ਸੋਈ ਚਤੁਰਨ ਸੋ ਚਾਹੇ। ਭ੍ਰਮਨ ਵਨਨ ਕੋ ਦੇਖ
...ਹੇ। ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਸਭ ਕੀ ਸੁਨ ਲੇਵੇ। ਔਗੁਨ ਤ...। ਅਰ
...ਵੇ। ਵੈਦ ਵਕੀਲ ਸੰਤ ਸਰਦਾਰੋ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ

ਨਾ ਪਾਵੈਂ ਚਾਰੋ। ਜਾਂ ਸੋ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਸੇ ਪਿਆਰਾ। ਵਿਖੇ ਭੁਲਾ
ਕ ਪਿਖ ਨਿਵਾਰਾ। ਬੈਰੀ ਕਾ ਗੁਨ ਔਗ ਨ ਜੈਸੇ। ਸਿਤ ਤਾਂ ਜੈਗਾ
ਰ ਸੂਮ ਧੰਨ ਜੈਸੇ। ਸੁਨ ਕਰ ਨਰ ਕੁਛ ਕਰਤੈ ਹਾਜਾ। ਨਦੀ
ਨੀਰ ਪਰ ਜਿਵੈਂ ਤਮਾਸਾ। ਜਿਸ ਸਰ ਤੇ ਹਰ ਨੀਰ ਸੁਕਾਵੇ।
ਘਟ ਲੋਕ ਭ ਨਰ ਤਹਾਂ ਨ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਜਿਸ ਚਾਹੇ ਤਿਸੇ ਸਰਾਹੇ
। ਚਾਤ੍ਰਕ ਬੂੰਦ ਸ੍ਵੰਤ ਇਕ ਚਾਹੇ। ਸਮਝ ਬਿਨਾ ਮਤ ਕਰੀਓ
ਝੇੜੋ। ਬਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਸਰਪੇ ਛੇੜੋ। ਜੋ ਨਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪੰਥ ਕੇ ਜਾਵੈਂ
ਕਾਦ ਸੀਸ ਕੇ ਤਲੀ ਟਿਕਾਵੈਂ। ਦਾਨ ਬਚਨ ਔਸਰ ਬਿਨ ਐਸ
ਸਮੇਂ ਬਿਨਾ ਮੀਂਹ ਬਰਸੇ ਜੈਸਾ। ਬਲਬਿਤ ਸੋਚ ਕਰੋ ਬਿਪਾਰੇ
। ਜਰਾ ਹ ਦੇਖ ਕਰ ਪਾਉ ਪਸਾਰੋ। ਚਤੁਰ ਚੁਗਲ ਤੇ ਦਾਉ ਨ
ਖਾਵੈਂ। ਦੂਧ ਪਕਾ ਦਾਧ ਛਛ ਠਰਾਵੈਂ। ਜੈ ਜੀਵਤ ਕੇ ਕਾਮ ਨ
ਆਵੇ। ਮੋਏ ਓਜਸ ਤੇ ਕਿਆ ਸੁਖ ਪਾਵੇ। ਬਣਤੀ ਦੇਖ ਬਣਾਈ
ਏਖਤਾ। ਤੈਸੇ ਓਟ ਕਰੋ ਜਿਮ ਬਾਤਾ। ਬਡ ਨਾਥ ਪਤ ਕੇ ਬਡੇ
ਸਹਾਈ। ਗਜ ਬਹੁਤ ਕੋ ਗਜ ਲੇ ਜਾਈ। ਬਲੀ ਬਲੀ ਕੋ ਬਿ
ਦਕਰ ਮਾਰੋ। ਸਿੰਘ ਸਿਆਲ ਤਜ ਗਜ ਕੇ ਡਾਰੋਂ। ਜੇ ਤਾ ਭਾਗ
ਹੋਵੈ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਚੀਟੀ ਕਣ ਗਜ ਮਨ ਭਰ ਖਾਵੇ। ਇਕ ਔ
ਗੁਨ ਬਹੁ ਗੁਨੇ ਗਿਰਾਵੈਂ। ਇਕ ਆਗ ਬਹੁ ਬਸਤ ਜਲਾਵੈਂ।
ਛੋਟਾ ਸਤ੍ਰੂ ਸਹਿ ਜੇ ਮਾਰੋ। ਤਿਸ ਕਾਰਨ ਨ ਬਡੇ ਪਸਾਰੋ। ਚੂ
ਹੇ ਕੋ ਇਕ ਬਿਲੀ ਮਾਰੇ। ਕਾਹੇ ਉਸ ਕੋ ਸਿੰਘ ਸਿਧਾਰੇ। ਬਡਾ
ਛੋਟੇ ਕਾ ਮੁਹ ਮੋੜੇ। ਪੌਨ ਪ੍ਰਾਸਤ ਜ ਬਿਰਖ ਨ ਤੋੜੇ। ਸੇਵ
ਸੋ ਜੋ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਥਾ। ਜਿਉ ਛਾਇਆ ਕੀ ਸੇਟੀ ਹਾਥ

ਰਾਤ੍ਰਲੀ ਬਾਤ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ। ਕਾਜ ਰਨੇ ਨੀਭ ਲਾਜ ਦਾਵੈ। ਰਣ
ਨਸਭ ਕਾ ਕੀਆ ਈਲਜਾ। ਬਾਜੇ ਕੇ ਅਬ੍ਰ ਮਸੰਧ ਜਹਾਜਾ। ਦ੍ਰ
ਸਟਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਭਾਰਾ। ਪਾਵਕ ਮਸਤ ਨਜਾਰ ਕਰਨਾ
ਲਾ ਭੁਨੀ ਜਹਾਂ ਜਾ ਸੋਭਾ ਪਾਵੈ। ਜਹਾਂ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਖਾਵੈ।
ਬਿਨਾ ਤੇਜ ਸੀ ਨਰ ਘਰ ਹਨਾ। ਭਾਗ ਆਰਾ ਬਿਨ ਸਭ ਨਊ
ਭੂਨਾ। ਨੀਚ ਨਾਵਾ ਜਿਉ ਨੇਤ੍ਰ ਨਿਕਾਰਾ। ਕ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਘਰ ਧਨ
ਕਿਤ ਕਾਰਾ। ਮੋਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭ ਸੇਵੈ। ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਕੋ ਸ਼
ਤ ਕਿਆ ਦੇਵੈ। ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਔਗਨ ਜਾਨੇ। ਕਹੇ ਨਾ ਪ੍ਰਗਟ
ਸੇ ਨਰ ਸਿਆਨੇ। ਉਚ ਨੀਚ ਇਕ ਸਠ ਕੇ ਆਗੇ। ਤੂਲ ਕੇ ਸੁਵ
ਰਨ ਗੁਜ ਸਮ ਲਾਗੇ। ਦਰਬ ਧਨ ਤੇ ਚੋਰ ਨਰੇਸਾ। ਕਾਂਸੀ
ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਵੇਸਾ। ਜਾਨ ਅਕਾਜ ਕਰੈਂ ਪਛਤਾਵੈ। ਜਾਗ
ਤ ਕੋ ਕੋਊ ਕਹਾਂ ਜਗਾਵੈ। ਗੁਰ ਬਿਨ ਗਿਆਨ ਵੀਖ ਕੇ ਐਸੇ।
ਪਤਨੀ ਗਰਭ ਜਾਰ ਕਾ ਜੈਸੇ। ਬੁਧ ਬਲ ਦਰਬ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਨ ਪਾ
ਸਾ। ਤਿਨ ਕੋ ਵਿਪਤ ਕਹਾ ਤਰਾਸਾ। ਖਿਮਾ ਖੜਗ ਕਰ ਖਲ
ਮਰ ਜਾਵੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਪਾਵਕ ਕੋ ਪਾਵੈ। ਭੁਜਵਾਨ ਨ ਕੇ ਹੈ
ਬਹੁ ਠੌਰਾ। ਏਕ ਫੂਲ ਮੇਂ ਫਸੇ ਨ ਭੌਰਾ। ਹੋਛੇ ਹੀ ਏਕ ਬਾਤ ਸ
ਮਾਵੈ। ਪਊ ਖਵਈਆ ਜੇਰ ਨ ਖਾਵੈ। ਭੇਦ ਗੁਪਤ ਰਹੇ ਇਕ ਦੇ
ਮਾਹੀਂ। ਚਾਰ ਸੁਨ ਤੇ ਛਪਤਾ ਨਾਹੀ। ਦਰਬ ਜੋੜੀਐ ਬਹੁ
ਜਨ ਮਾਹੀ। ਜਲ ਰਹੇ ਨੀਰੇ ਗਿਰ ਪਰ ਨਾਹੀ। ਕਾਮ ਪਵੈ ਨ
ਤ ਦੇਖ ਜਾਏ। ਜਿਉ ਸੋਨਾ ਅਗਨੀ ਮੇਂ ਤਾਏ। ਜੈਸੇ ਕੋ ਤੈਸਾ
ਮਿਲ ਜਾਵੈ। ਅੰਧ ਮੰਦ ਸੁਤ ਸੁਭ ਸੁਖ ਪਾਵੈ। ਜਗ ਮੋਹੈ ਸ਼ਮਸ

ਤਕਾ ਜੋੜ੍ਹਾ। ਸਾਧ ਜਾਪ ਅਰ ਚੋਰਨ ਚੋਰਾ। ਪ੍ਰੀਤਲ ਜੋੜ੍ਹ ਨੇ
ਨ੍ਹਾ ਤ ਤੋੜ੍ਹੋ। ਸੂਤ ਪੜ੍ਹ ਟੂਟ ਫਿਰ ਫਿਰ ਜੋੜੋ। ਪ੍ਰੀਤ ਜਲ ਜੇ
ਉਕਾ ਰੀਤੰਤਾ। ਤਿਸ ਕੀ ਰਹੇ ਰਖੇ ਭਗਵੰਤਾ। ਜਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਜ
ਭੇਦ ਵਿਹਾਰਾ। ਤੀਆ ਕੰਤ ਮੇ ਭਲਾ ਨਾਹਾ ।ਠਾਕਰ ਬਡੇ ਦਾ
ਸਬਦ ਜਾਈ। ਜਿਉ ਜਲ ਬਡੇ ਕਵਲ ਵਡਿਆਈ। ਮੂਰਖ ਕੋ
ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਭਾਵੈ। ਘਟ ਮੋਂ ਸਾਗਰ ਕਹਾ ਸਮਾਵੈ। ਬਿੰਹੋ ਬੁਧਿ ਕੇ
ਧ ਬਿਸਰਾਵੈ। ਰਾਮਸੀਆ ਬਿਨ ਜੀਆ ਜਲਾਵੈ। ਜੋ ਪਰਵਸ ਤ
ਹੀ ਸੁਖ ਕੈਸੇ। ਰਾਜ ਗਰ ਪਬਾੜ੍ਹਿਤ ਮੈਨਾ ਜੈਸੇ। ਭੁਨਕ ਰਮਾਨ
ਮਾਨ ਬਿਨ ਖੇਦਾ। ਜੈਸੇ ਮੋਤੀ ਛਿਦੇ ਵਾਛੇਦਾ। ਰੋਗ ਨ ਜੋਗ ਸੁਵਛ
ਬਿਵਹਾਰਾ। ਜੋ ਨਰ ਸੁਖੀਆ ਜਗਤ ਮਝਾਰਾ। ਹਰਨੀ ਹਰ
ਨ ਮਗਨ ਬਨ ਮਾਹੀ। ਚਿਰ ਸਹਿਤ ਪਾਸ ਕਟ ਖਾਹੀਂ। ਪੇਟ ਕਾਰ
ਨੇ ਸਭੀ ਵਿਹਾਰਾ। ਦੇਖੋ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਗ ਸਾਰਾ। ਏਕ ਏਕ ਪਰ
ਹੈ ਬਲਕਾਰੀ। ਢੂੰਢ ਦੇਖ ਤੂੰ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੀ। ਛਾਵ ਰਹੇ ਹਰਿ ਤੇ
ਜਨ ਕਾਹੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖ ਭਗਤਨ ਕੇ ਮਾਹੀ। ਬਲੀ ਜਿਰ ਬਕੇ ਸਿ
ਰ ਪਰ ਨਾਚੇ। ਭੂਕ ਮਨ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਭ ਕਾਚੇ। ਪੰਥ ਪ੍ਰੇਮ
ਕਾ ਸਭ ਸੇ ਨਿਆਰਾ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਚਾਇਓ ਗੋਪ ਗਵਾਰਾ। ਥਿਰ
ਨ ਕੁ ਪੁਰਖਨ ਕਬੀ ਥਿਰੇ ਹੈ। ਕਛੁ ਮੁਖ ਪਲ ਪਲ ਮਾਹਿ
ਫਿਰੇ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਲਹਕਾ ਜਨੋ ਹਾਸੀ। ਕੈਰਵ ਪਾਂਡਵ ਕੀਏ
ਨਾਸੀ। ਸੀਚਨ ਸੋ ਹਾਸੀ ਮਤ ਕਰੀਓ। ਬਾਮਨ ਹੋਇ ਨੀਚ
ਡਰੀਓ। ਦੁਰਜਨ ਕਬ ਸਾਜਨ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਪੀਤਲ ਸੋਨਾ ਕੋ
ਤਾਵੈ। ਘਰ ਤਜ ਤੀਆ ਨ ਜਾਵੈ ਦੂਰੇ। ਰਾਮਸੀਆ ਕੇ

ਨੇ ਸੂਰੇ ਹੋਵਨ ਹਾਰ ਹੋਤ ਹੈ ਭਾਈ ॥ ਰਿਦੇ ਨਹਾਰ ਸੀਆ ਲੋਟ
ਸੁਨਾਈ ॥ ਭਾਗ ਅਪਨਾ ਬਿਨ ਮਾਗੇ ਆਵੈ ॥ ਦੁਖ ਕੋਊ ਕੈਨ ਚਹੇ
ਨਹ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਨਹੀ ਮਤ ਧੀ ਭ੍ਰਨ ਕੋਊ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ
ਸਭ ਧਨ ਆਵੈ ॥ ਰਹੇ ਨ ਇਕ ਜਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨਾ ॥ ਜੈ
ਜੈਂ ਅੰਧੇਰ ਦੂਸਰ ਭਾਨਾ ॥ ਸੰਤ ਕਾਮਨ ਨ ਇਕ ਠੌਰੇ ॥ ਜੈਸੇ ਜ
ਭਤ ਸੁਖ ਪਤ ਬੈਰੇ ॥ ਸਤ ਮਾਰਗ ਤੇ ਜੋ ਗਿਰ ਜਾਵੈ ॥ ਔਰ ਠੌ
ਰ ਸੋਭ ਨਹੀ ਪਾਵੈ ॥ ਸਤੀ ਬਿਭਚਾਰ ਨੀਚ ਹੋਵੈ ॥ ਦੋਊ ਲੋਕਾਨ
ਲੀ ਪਤ ਖੋਵੈ ॥ ਹੋਂਸ ਹੀਆਨ ਤੇਟ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਭੀ ਜਲ ਤਰ ਛੋ
ਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕ੍ਰਿਤਘੀ ਬਾਮਨ ਸਾਤ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਪਤੀ ਪੈਨ ਹੁ
ਲਵੇ ॥ ਭ ਸੋ ਅਪਤਰ ਔਰਨ ਤਾਰੇ ॥ ਬੂੜੇ ਕਾਠ ਜੋ ਪਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥
ਬੁਰੇ ਬੂੜੇ ਨਿਜ ਔਰਨ ਬੋਰੇ ॥ ਪਾਥਰ ਨਾਵ ਜਿਵੇਂ ਜਲ ਖਰੋ ॥
ਜੂਆ ਖੇਲੇ ਧਨ ਕੁਲ ਨਾਸਾ ॥ ਨਲ ਰਾਜਾ ਪਾਂਡਵ ਹਰ ਪਾਸਾ ॥
ਧਨ ਜੋਬਨ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ਹੋ ਦਾਸੀ ਖਾਂਸੀ ਜਿਵੇਂ ਨ ਛੁਪ
ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਨਿਭ੍ਰਪ ਵੇਨਾ ਮਜਾਨੋ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਖਰਚੇ ਅਧਿਕ
ਜਿਆਨੋ ॥ ਬਿਹੋ ਬੀਚ ਮਿਲੇ ਮਿਤ ਐਸੇ ॥ ਆਰਾਲਗੀ ਮਹਿਬ
ਗੇ ਜੈਸੇ ॥ ਤਲੋ ਤੇ ਰੀਤੀ ਕੋਊ ਜਾਵੈ ॥ ਰਹੇ ਤੇ ਹਸਤੀ ਠੌਰ ਨ
ਪਾਵੈ ॥ ਭੂਨੀ ਚਹੇ ਧਨ ਸੇਵੈ ਰਾਜਾ ॥ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਗਜ ਕੋ ਹੋਇ
ਜਾ ॥ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਲੀ
ਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਨਿਆਈ ਹੋਵੈ ॥ ਤੌ ਸਭ ਪਰਜਾ ਸੁਖ
ਸੋਵੈ ॥ ਭੂਪ ਪਰਤਾਪ ਦੁਸਟ ਨ ਬੋਲੇ ॥ ਸੂਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਮਰ
ਬੋਲੇ ॥ ਰਾਜ ਬਡੇ ਨਿਆਉ ਸੇ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਸ ਪਛੇ ਦਾਵੋ

ਮਾਨੋ ਕਾਜ ਹੋਇ ਜੋ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰ ਨ ਖੇਲਤ
ਹਾਰਾ ॥ ਸੁਣੈ ਔਗਨ ਸਠ ਹੇਰਤ ਨਾਹੀ ॥ ਦੀਪਕ ਤਲੇ ਅੰਧੇ
ਰਾ ਆਹੀ ॥ ਸੰਤ ਖੋਟ ਸਹਿ ਔਰ ਹੁਲਾਸਾ ॥ ਆਪ ਦੀਪ ਜਨ
ਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਇਕ ਕੁਲ ਕੇਵੈ ਗਾਖੇ ਮਾਰੋ ॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਮ ਨ
ਲੋਹਾ ਇਕ ਧਾਰੇ ॥ ਨੀਰ ਊਚ ਮਿਲ ਹੋਵੈ ਊਣਾ ॥ ਜਿਉ ਸਾਗਰ
ਖਾਰ ਜਲ ਸੂਚਾ ॥ ਵਿਟਖ ਚੰਦਨ ਕੀ ਹੈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਰਵ ਸਨ
ਮੁਖ ਹੋਇ ਸੀਤਨ ਕਾਈ ॥ ਮੂੜ ਚਤਰ ਹੋਇ ਕਰ ਅਭਿਆਸ
॥ ਕੂਪ ਸਿਲਾ ਪਰ ਰਜੁ ਘਾਸਾ ॥ ਮੀਠ ਬੋਲ ਕਾਜ ਨਿਜ ਲੋਵੈ
ਝੂਠ ਤੇ ਮਰੇ ਜਹਿਰ ਕਿਉ ਦੇਵੈ ॥ ਮੂੜ ਚਤਰ ਪਰਖੇ ਜਬ ਬੋ
ਲੇ ॥ ਪੂਰਨ ਨਾਹਿ ਅਧੂਰਾ ਡੋਲੇ ॥ ਕਰਮ ਨਤੇ ਨਰ ਦੁਖ ਸੁ
ਖ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਵੇਂ ਧਜ ਕੋ ਪੌਨ ਝੁਲਾਵੈ ॥ ਰਤ ਖਗੀ ਰਿਖ ਮਾਮੇ ਲਿ
ਆਵੈ ॥ ਅਕਸ ਗਜ ਕੋ ਜਿਵੇਂ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕਾਇਰ ਜੁਧ ਦੇਖ ਤੇ ਖਾ
ਵੈ ॥ ਕਾਚਾ ਭਰਾ ਘੜਾ ਫੁਟ ਜਾਵੈ ॥ ਅਪਨਾ ਸੋ ਜੋ ਅਪਨੇ ਸਾਥਾ ॥
ਸਮਝ ਆਪਨਾ ਆਪਨੇ ਹਾਥਾ ॥ ਐਸਾ ਕੂੜ ਕਹੋ ਜੋ ਭਾਵੈ ॥
ਮੰਦਰ ਊਪਰ ਚਾਦ ਬਣਾਵੈ ॥ ਹੋਛੇ ਨਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਐਸੇ ॥ ਛਾ
ਇਆ ਬਾਦਲ ਕੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ॥ ਮੂਰਖ ਪਾਸ ਚਤਰ ਮਤ ਜਾਵੈ ॥
ਦਖਣਾ ਭਪਰ ਦੂਰ ਗੀਧੀ ਆਵੈ ॥ ਅਨਮਿਲਤੇ ਕੋ ਕਹਾ ਮਿ
ਲਾਵੈ ॥ ਨੀਲ ਮਾਹਿ ਪਟ ਲਾਲ ਕਰਾਵੈ ॥ ਚਤਰ ਦੇਖੂ ਕੇ ਦੁ
ਖ ਖਾਵੈ ॥ ਜਿਵੇਂ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੁਰਾਵੈ ॥ ਦੀਆ ਦਲੀਲ
ਕੋਊ ਪਰ ਹੋਵੈ ॥ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਕਤ ਮਖੇ ਦੋ ॥ ਦਹਿ ਜਨ
ਜੋ ਹਰੀ ਕੇ ਐਸੇ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਬਾਸਨ ਪਰ ਜੈਸੇ ॥ ਚਾਕ

੧੦੦ ਕਕਾਜ ਸਵਾਰੇ। ਬਲੀ ਹੋਇ ਜਤਨ ਕੇ ਮਾਰੇਂ। ਅੰਗਦ ਹਨੂੰਮਾ
ਨ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਾ। ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਰਾਮ ਲਈ ਸੀਤਾ। ਭਾਵੀ ਸਭ
ਕੀ ਬੁਧਿ ਭੁਲਾਵੇ। ਰਾਵਨ ਭੂਲਾ ਸੀਆ ਚੁਰਾਵੇ। ਸੁਖ ਸੰਸਾ
ਜਨ ਕਾਹੂ ਸੂੰ ਚੁਰਾਵੇ। ਕੜੂਵਾ ਖਾਇ ਤਿਤੈ ਮੀਠ ਭਾਵੇ। ਜਾਮਿ
ਲ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤਾਂ ਤੇ ਦੂਰੇ। ਕਵਲ ਫੂਲ ਜਿਉਂ ਦੇਖਤ ਸੂਰੇ। ਪ੍ਰੇ
ਮ ਮਗਨ ਸਭ ਲਾਜ ਛੋੜੇ। ਜਿਉਂ ਬਾਜ ਮਸਤ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜੇ।
ਆਪਨ ਠੌਰ ਅਰ ਸੰਗ ਸਮਾਜਾ। ਦੂਹਾ ਬਾਂਧੇ ਕਦ ਪਰ
ਛਾਜਾ। ਜੋ ਜਾਨਤ ਸੋ ਪੂਛਤ ਨਾਹੀ। ਦਾਤ ਕੇ ਦੇਖ ਜਨਮ
ਘਰ ਮਾਹੀ। ਜਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿਆ ਮੀਠੇ ਬੈਨਾ। ਕਟਕ ਬੋਲ ਮੀ
ਠੇ ਦੇ ਚੈਨਾ। ਆਪ ਬਿਗਾਰ ਕਾਜ ਪਛਤਾਵੇ। ਪਾਉ ਕਟਾਰ
ਮਾਰ ਸਨ ਘਾਵੇਂ। ਨਿਰਬਲ ਬਲੀ ਸੁਵੈ ਅਸਤਾਨਾ। ਸਿਵਗ
ਰਨ ਕੀ ਰਗ ਬਹੁ ਫੁਲਾਨਾ। ਭਲੀ ਵਸਤ ਭਾਰੀ ਬਿਨ ਲਈ।
ਦਾਖ ਪਕੇ ਮੁਖ ਪਾਕ ਨ ਖਾਈ। ਊਚੀ ਕੁਲ ਤੇ ਨੀਚ ਨ ਕੋਈ।
ਕੰਚਨ ਖਾਨ ਕੰਚਨ ਹੋਈ। ਸੂਰਨ ਕੇ ਘਰ ਜਨਮੇ ਸੂਰੇ। ਸਿ
ਘਨ ਕੇ ਸੁਤ ਸਿਧ ਸਪੂਰੇ। ਊਚ ਨਾਮ ਕੀ ਨੀਚ ਘਰ ਜਾਈ
। ਸਿਧ ਜਿਅਲ ਕੇ ਚੀਨ ਨ ਭਾਈ। ਊਚ ਨ ਸੰਗ ਨੀਚ ਹੋਇ
ਊਚਾ। ਸੇਰੀ ਨੀਰ ਗੰਗ ਸੰਗ ਸੂਚਾ। ਚੜ ਚੜ ਮਿਲਕੇ ਚ
ਤੁਰਾਈ। [illegible] ਸ੍ਰਬਨ ਕੀ ਫਤੀ ਪਾਈ। ਚੋਰ ਤਕਹਿ
[illegible] ਕਿਆ ਪਰਮਾਨਾ। ਜੈਸੇ ਆਖੇਂ ਆਗੇ ਭਾਨਾ। ਭੁਰ ਰਾਜ
[illegible] ਨ ਹਿਜੇ ਸੇਵਾ। ਜਿਵ ਖਜੂਰ ਦੂਰ ਮਿਠ ਮੇਵਾ। ਪੰਡਿ

ਤਪਤਨੀਬੋਲਤਪੀਸਰਾ॥ਅਪਨੀਜਾਸੋਹੇਕਹੇਈਸਰ
॥ਨੀਚਕਹਾਊਚੋਪਦਪਾਵੈ॥ਗਿਰਤੇਜਲਜੈਸੇਗਿਰਜਾ
ਵੈ॥ਸਾਚਦੇਖਕਬਤੂੰਨਸੁਖਾਵੈ॥ਮੀਠਾਤਜਕੋਕੌੜਾਖਾਵੈ॥
ਮੀਠਾਸੋਜਿਸਕੋਮਨਚਾਹੇ॥ਜਿਵੈਂਅਫੀਮੀਫੀਮਸਰਾਹੇ॥
ਨੀਚਸਰਾਹੇਬਡਾਨਹੋਈ॥ਗਦੋਗਲੇਸਕਹੇਜੋਕੋਈ॥ਅਪ
ਨੇਸੁਆਰਥਨੀਚਵਡਾਵੈਂ॥ਖਰਕੋਨਰਤਾਜੀਬਤਲਾਵੈਂ॥ਗ
ਲੇਪਾਪਪੁਰਖਕੇਐਸੇ॥ਜਲਮੇਂਕਾਗਰਗਰਹੈਜੈਸੇ॥ਪਾ
ਪਕੀਏਤੇਬਢੇਨਕੋਈ॥ਜਿਂਪ੍ਰਨਕੇਸੁਤਏਕੋਹੋਈ॥ਧਰਮ
ਔਰਪੁੰਨਬਢਾਵਨਵਾਰਾ॥ਦੇਖੋਹਰਨਨਕਾਪਰਵਾਰਾ॥
ਜੈਸਾਬੁਨਤੇਸੀਵਾੜਿਆਈ॥ਭਾਜਕੇਸੀਸਮੁਹਾਵਤਜਾਈ
॥ਭਾਗਭਲੇਧਨਕਬੀਨਾਜਾਵੈ॥ਪਕੜਾਜਾਇਚੋਰਘਰ
ਆਵੈ॥ਦਾਨਦੀਨਕੋਦੀਜੇਭਾਈ॥ਜਿਸਕੋਸੁਖਦੁਖਦੇਤਦ
ਵਾਈ॥ਰਿਪੇਨਮਾਰੈਂਜੋਘਰਆਇਆ॥ਤਰਕੋਕਾਟਤਤੌਕ
ਰਛਾਇਆ॥ਦਜਾਦੁਸ਼ੂਕੋਅਵੈਨਾਹੀ॥ਸਿੰਘਹਨੇਸਭਕੋਬਨ
ਮਾਹੀ॥ਦੁਸੂਦੁਸੂਤਾਤਿਆਗੈਨਾਹੀਂ॥ਬਿਛੂਕਾਟੇਜਾਵੇਜਾਹੀਂ॥
ਪਹਿਲੇਭਾਗਪਿਛੇਤਨਆਵੈ॥ਖੀਰਕੂਚਨਮੇਂਜਿਉਸਮਾ
ਵੈ॥ਭਲੇਤਜੇਤਨਨਾਮਨਜਾਵੈ॥ਪੁਹਪਬਾਸਜਿਉਤੇਲਮੁੰ
ਘਾਵੈ॥ਮੂਰਖਬੁਧਨਕੌਔਗਨਜਾਨੇ॥ਖਿਮਾਕਰੇਤਿਸਨਿ
ਰਬਲਮਾਨੇ॥ਸੂਮਨਖਾਹਿਔਰਲੇਜਾਵੈਂ॥ਮਧੂੰਮਖਮਾ
ਖੀਪਛੁਤਾਵੈ॥ਧਨਹੋਵੇਤਾਂਦਾਨਕਰੀਜੈ॥ਨਿਰਧਨਹੋ

ਭੇਖ ਧਰੀ ਜੋ। ਬਾਤ ਨ ਕਹੀਏ ਕਰ ਹੰਕਾਰਾ। ਜਿਸ ਹੰਕਾਰ
ਕੀਆ ਸੋ ਮਾਰਾ। ਲੇਹੁ ਸੀਰ ਤੇ ਭੁਨ ਬੇਚਾਰੋ। ਦਰਬ ਲੇਹੁ
ਤਜ ਕੀਚਰ ਖਾਰੋ। ਜਗ ਉਪਕਾਰੀ ਕੇ ਮਤ ਮਾਰੋ। ਕਟੇ ਨ
ਤਰ ਫਲ ਛਾਇਆ ਵਾਰੋ। ਕੈ ਧਨ ਕਰ ਮੇ ਕਹੂੰ ਨ ਧਾਈ।
ਜੈਸੇ ਗੇਂਦ ਖੇਲ ਕੇ ਮਾਹੀ। ਧਨ ਜੋਬਨ ਜਿਉ ਬਾਦਲ ਛਾਈ।
ਆ। ਗਰਬ ਕਰੇ ਸੋ ਮੂਰਖ ਗਾਇਆ। ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਰੇ ਪ੍ਰੇਮ
ਨਹੀ ਛੁਟੇ ਵੋ। ਮੀਨ ਮੂਈ ਤਨ ਮੇਂ ਜਲ ਲੋਵੇ। ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗੁਨ
ਔਗਨ ਹੋਵੇ। ਮੈਨ ਬੋਲ ਪਿੰਜਰੇ ਰੋਵੇ। ਬਿਨ ਮਾਰੇ ਬਕ ਪੂ
ਰੇ ਆਸਾ। ਜੈਸੇ ਭਾਨ ਸਕਲ ਪ੍ਰਕਾਸਾ। ਨੀਚ ਕਹੇ ਕੁਛ ਮ
ਨੀਏ ਨਾਹੀ। ਈਂਟ ਨ ਮਾਰੇ ਚੀਕਰ ਮਾਹੀ। ਨਿਰਬਲ ਦੇਖ
ਨ ਬਲੀ ਦੁਖਾਵੇ। ਆਟੀ ਭਤ ਲਾਗੇ ਸਿਰ ਆਵੇ। ਧੇਨ ਨੀ ਦੇ
ਇਨਿ ਕਟਕਿਆ ਦੂਰੋ। ਕੂਰੇ ਜਹਾਂ ਜਾਵੇ ਤਹਾਂ ਕੂਰੋ। ਜਸ ਮੇਸ
ਮੇਂ ਸਭ ਆਦਰ ਪਾਵੇਂ। ਅੰਨ ਭੁਖ ਜਲ ਪਿਆਸ ਮਿਟਾਵੇ।
ਲੋਕ ਬੇਦ ਤੇ ਉਲਟ ਵਿਹਾਰਾ। ਕਰੇ ਜੋ ਤਾਹਿ ਹਸੇ ਜਗ ਸਾ
ਰਾ। ਬੁਰੀ ਜਾਤ ਪੈ ਸਿਖਿਆ ਐਸੇ। ਬਾਲ ਰੋਗ ਕੇ ਔਖ
ਧ ਜੈਸੇ। ਬਡੇ ਬਡਨ ਕੋ ਰੋਗ ਮਿਟਾਵੇਂ। ਪਰਬਤ ਕਾ ਤਪ
ਸੇ ਘਟ ਵੇਂ। ਉਰਨ ਸੰਗ ਨੀਚ ਬਢ ਜਾਵੇ। ਜੈਸੇ ਬੇਲ ਬ੍ਰਿ
ਛ ਪਰ ਛਾਵੇ। ਉਪਕਾਰੀ ਮਤ ਪਰਉਪਕਾਰਾ। ਜਿਉਂ ਸੂਰ
ਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਿਹਾਰਾ। ਬਡਾ ਨ ਚਾਹੀਏ ਚਿਤ ਕਠੋਰਾ। ਕਠ
ਨ ਹੋ ਇਕੁ ਚਖਾਤ ਮਰੋਰਾ। ਜਹਾਂ ਜਾਏ ਤਹਾਂ ਮਿਲ ਭਾਗਾ।
ਕੂਰ ਕੂਚ ਜਿਉ ਮੈਦਾਨ ਲਾਗਾ। ਸਾਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗੇ ਨਹੀ

ਜਾਵੇ।ਜਿਉਂ ਕੋਈ ਮਧੁ ਅਫੀਮ ਲਗਾਵੇ।ਮਨ ਕੀ ਗਤ ਨੈ
ਨਨ ਤੇ ਪਾਈਏ।ਦਰਪਣ ਦੇਖ ਰੇਖ ਮੁਖ ਗਾਈਏ।ਬਿਨ
ਪਛਾਨ ਕੋਊ ਕਦਰ ਨ ਪਾਵੇ।ਭੀਲ ਮਲਾਗਰ ਅਗਨ ਜ
ਲਾਵੇ।ਅਨ ਚਾਹਤ ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਜਾਨੇ।ਬਿਰੰਹੀ ਚਾਂਦ ਕਲੰ
ਕੀ ਮਾਨੇ।ਬੁਰੇ ਬੁਰੇ ਸਭ ਭਲੇ ਭਲੇ ਹੈਂ।ਨਰ ਤਜ ਕੀਕਰ ਆ
ਮ ਤਲੇ ਹੈਂ।ਭੁਲੇ ਬੁਰੇ ਜਹਾਂ ਸਮ ਮਤ ਰਹੀਏ।ਖਲ ਭਨੂੰ ਏ
ਕਭਾਵ ਕਿਉਂ ਗਹੀਏ।ਜੋ ਮਨ ਭਾਵ ਕਰੇ ਸੋ ਸੇਵਾ।ਮਾਨੇ ਦੇਵ
ਨ ਮਾਟੀ ਲੇਵਾ। ਅਤ ਅਨੀਤ ਮਿਤ ਕੀ ਸਹਾਰੇ।ਕਰਦ
ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਪੇਟ ਨ ਮਾਰੇ।ਅੰਗਿਆਨੀ ਕੋ ਪੋਥੀ ਐਸੇ।ਅੰ
ਧੇ ਕੋ ਕਰ ਦਰਪਣ ਜੈਸੇ।ਬਿਨੋ ਦੇਖ ਬਹੁ ਤਜ ਅਭਿਮਾਨਾ
ਨੀਰ ਛੀਟ ਜਿਉਂ ਦੂਧ ਉਫਨਾ।ਅਤ ਹਠ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਜੀਏ ਨ
ਹੀ।ਕੰਬਲੀ ਭੂਜਤ ਹੈ ਜਲ ਮਾਹੀ।ਲੋਭ ਸੋਚ ਕਰ ਕਰੀ
ਏ ਭਾਈ।ਚਾਟੇ ਪਿਆਸ ਆਸ ਨ ਜਾਈ।ਹਰਿ ਰਸ ਛੋ
ਡ ਬਿਖੇ ਰਸ ਲੇਵੇ।ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਜ ਸਠ ਬਿਖ ਫਲ ਤੋੜੇ।
ਜੋ ਮਨ ਭਾਵੇ ਸੋ ਨਤ ਕਰ ਹੈ।ਸੁਵਰੀ ਹਾਰ ਭੀਜਾ ਬਾਰ ਧਰ
ਹੈ।ਜਿਸ ਤੇ ਪੇਟ ਭਰੇ ਕਰ ਕਾਜਾ।ਬੇਸਵ ਭੂਖ ਮਰੇ ਧਰ
ਲਾਜਾ।ਦੁਸਟ ਸਿਖਾਵੇਂ ਭਲਾ ਨ ਹੋਵੇ।ਕਾਜਲ ਸ੍ਵੇਤ ਨ ਹੋ
ਲਖ ਧੋਵੇ।ਬਿਰੇ ਨ ਦੇਵੇਂ ਤੌਂ ਨਹੀ ਭੋਲੇ।ਗਿਰੇ ਦੰਤ ਗਜ
ਤੇ ਗਜ ਬੋਲੇ।ਗੁਣ ਧਨ ਕਰ ਬਡਿਆਈ ਭਾਖੇ।ਕਾਗ
ਆਗ ਸੁਕਮਾਰ ਕੁਰਾਖੇਂ।ਸਭ ਗੁਨ ਨਾਹਿ ਇਕਸੈ ਮਾਹੀ
ਫੂਲ ਮੂਲ ਸੋਨੇ ਰੀਧ ਨਾਹੀ।ਏਕ ਵਸਤ ਕੇ ਜਬ ਦੋ ਗਾ

ਤਬ ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਜ ਨਿਬਾਹੇ ॥ ਰਾਜਕੁਵਰ ਰਾਜ ਕੇ ਹੇਤਾ ॥ ਦੇ
ਖੇ ਸੁਧ ਕਰਤ ਹੈ ਖੇਤਾ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾ ਸਭ ਸੋਭਾ ਪਾਵੈਂ ॥ ਪ
ਰਮਹਿੰਦੀ ਚਰਨ ਸੁਰਮ ਲਗਾਵੈਂ ॥ ਨਿਰਬਲ ਹੋਇ ਨ ਬਲੀ
ਕਹਾਵੈ ॥ ਖਾਜ ਸਿੰਘ ਕਾ ਸਿਆਲ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਮਝ ਸੋਚਕ
ਰ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਵੈ ॥ ਪੀ ਕਰ ਭਾਂਗ ਪੀਛੇ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ਦੇਵ ਸੇਵ
ਕਾਵਤ ਫਲ ਪਾਵੈਂ ॥ ਦਰਪਨ ਮੁਖ ਜਿਮ ਦੇਖ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਬ
ਲਬਲ ਹੋਇ ਸੋ ਕਰੀਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਬਨੀਆ ਕਿਆ ਜਾਨਤ ਦੁ
ਖ ਘਾਤਾ ॥ ਜਿਸ ਸਾਹਿਰਗ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸੋਈ ॥ ਜੈਸੇ ਜਿਸ
ਫਿਰ ਚਾਲੈ ਕੋਈ ॥ ਦਾਤਾਰੀਣੁ ਦੇਤ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਗਾਲ ਬ
ਜਾਇ ਸੰਭੂ ਕਿਰਪਾਲਾ ॥ ਜੋਬਨ ਨ ਜਾਨੇ ਕਿਉ ਕਹਿਨਾ ॥ ਪੰਡਿ
ਤ ਰੋਗ ਨ ਬੈਦ ਰਹਿਨਾ ॥ ਪਰ ਘਰ ਜਾਇ ਮਾਨ ਨ ਹੋਵੈ ॥
ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਮੇਂ ਸਿਸ ਕਲ ਖੋਵੈ ॥ ਉਤਮ ਸੰਗ ਸਹਿਜ ਸੁਖ
ਹੋਈ ॥ ਗਾਪੀ ਨਿਕਟ ਬਾਸਲੇ ਕੋਈ ॥ ਹਿਤ ਬਿਤ ਸਭ ਕੋ ਅ
ਛਲਾਰੋ ॥ ਜਿਉ ਬਿਰਧੀ ਕੋ ਬੋਲ ਤਕਾਰੋ ॥ ਜਾਹਿ ਦੂਸਨ ਤਾਂ
ਕੋ ਮਤ ਤਾ ਕੋ ॥ ਚਾਂਦ ਚੌਥ ਬਡਾਕਤ ਹੈ ਨਾ ਕੋ ॥ ਸਠ ਕੇ ਸੁਘਰ
ਨ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ਜਲ ਪਰ ਤੇਲ ਫੈਲ ਇਉ ਜਾਵੈ ॥ ਇਕ ਬ੍ਰ
ਨ ਸੌ ਔਗੁਨ ਪਰਛਾਵੈ ॥ ਏਕ ਚਾਂਦ ਤਾਰਨ ਬਲ ਪਾਵੈ ॥ ਮੂਰ
ਖ ਮਾਨ ਜਪਨਾ ਸਿਆਨਾ ॥ ਜਪਾਂ ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਪਕ ਮਾਨਾ ॥
ਸੁਆਰਥ ਬਿਨ ਕੇ ਮਹੇ ਕੁਬੈਨਾ ॥ ਦੂਧ ਦੇਤ ਛਣੁ ਮਾਰਤ
ਧੈਨਾ ॥ ਬਹੁਤ ਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਮਤ ਕੀਜੈ ॥ ਬਹੁ ਚੀਉਟੀ ਮਿਲ
ਰਪ ਛੀਜੈ ॥ ਸਾਧ ਕਸੂ ਮੇਂ ਸਿਧੀ ਪਾਵੈ ॥ ਸੁਵਰਨ ਅ

ਰ ਮੇਂ ਰੰਗ ਦਿਖਾਵੈ। ਬ੍ਰਾਪ ਨਾਲੇ ਖਲ ਬੁਧੀ ਪਾਸੋ। ਅਜ਼ਿ
ਊਂ ਮੇਂਡਕ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਾਸੋ। ਸਾਚ ਝੂਠ ਕੋ ਚਤਰ ਨਿਤਾ
ਰੇ। ਹੰਸ ਖੀਰ ਜਲ ਕਰੇ ਨਿਆਰੋ। ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਕੂ ਛਕਰੇ
ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੀਠਾ ਲੂਣ ਨਾ ਹੋਇ ਬਿਲੋਵੇ। ਉਦਮ ਤਜੇ ਨਾ
ਧਰ ਪਰ ਆਸਾ। ਘਟ ਮਤ ਫੈੜੇ ਮੇਘ ਬਿਲਾਸਾ। ਸਖ
ਪਾਇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇ। ਾਲੇ ਫਲ ਸਮਾ ਪਾਇ ਜੋ ਬੋਵੇ।
ਛੋਟ ਭਲਾ ਆਸ ਜੋ ਪੂਰੇ। ਬਡਾ ਕਰੇ ਕਿਆ ਰਹੇ ਅਧੂ
ਰੇ। ਤੁਸਮਾ ਮੀਠਾ ਚੰਗਾ ਪਾਨੀ। ਸਾਗਰ ਬਡੇ ਨਾ ਪਿਆ
ਸ ਮਿਟਾਨੀ। ਉਤਨ ਬੋਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ। ਲੂਣ ਘਨਾ
ਖਾਵੈ ਕਰ ਭਾਰੇ। ਚਤੁਰ ਬਿਗਾੜਾ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ। ਅਧਿਕ
ਲੂਣ ਜਿਉਂ ਨਿਬੂਆ ਭਾਰੇ। ਥੋੜੀ ਸੇਵ ਦੇਤ ਬਹੁ ਦਾਤਾ।
ਤੁਲਸੀ ਦਲ ਪਰ ਬਿਸਨ ਅਘਾਤਾ। ਗੁਨ ਬਿਨ ਸੋਭਤ
ਮਾਨੁਖ ਨਾਹੀ। ਫੂਲ ਬੀਧ ਬਿਨ ਕੋ ਗਰਮਾਹੀ। ਦੁਖ
ਮੈਂ ਅਪਨ ਹੋਇ ਬਿਗਾਨਾ। ਜੈਸੇ ਅਪਨ ਅੰਗ ਦੁਖਾਨਾ
। ਕੈਰਨ ਸੰਗ ਦੁਖੀ ਬਲਵਾਨਾ। ਜਿਉਂ ਮੂਛਨ ਸੰਗ
ਦੁਖੀ ਆਦਨਾ। ਅਗਨ ਸੰਗ ਤਰ ਦੁਖ ਪਾਵੇ। ਅਬਲਾ
ਨਿਬਲਾ ਕੁਚਨ ਮਿਲਾਵੇ। ਪ੍ਰੇਮੀ ਰਹਤ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਾਹੀ।
ਭਵਰ ਕੇਤਕੀ ਕੰਟਕ ਨਾਹੀ। ਭੇਸ ਬਨਾਇ ਸਾਧ ਨਹੀ
ਹੋਈ। ਸਿੰਘ ਖਾਲ ਲੇ ਸਿੰਘ ਨ ਕੋਈ। ਸ੍ਰਿਤ ਬਸਨ ਲੇ
ਚਤੁਰ ਨ ਹੋਨਾ। ਸਸਤ੍ਰ ਫੜ ਕਰ ਕਾਇਰ ਰੋਨਾ। ਕਾਜ ਪ
ੜੇ ਨਰ ਪਰਖ ਜਾਵੇ। ਸੁਵਰਨ ਕਸੌਟੀ ਆਗ ਤਪਾਵੇ।

ਦੁਰਜ ਪ੍ਰਗਜਕ ਬੋਲਨ ਮੰਦਾ। ਕੰਟ ਛੇਦਿ ਖੋਇਆ ਨੰਦਾ।
ਮੋਖਿਨ ਕਾਜ ਨ ਕਰੈ ਨਿੰਦਨਾ। ਕੁਰਕਟ ਬੋਲ ਬਿਨਾ ਕਤ
ਭੁਨਾ। ਉਸਤਤ ਸੁਨ ਕੈ ਉ ਹਰਖ ਨ ਪਾਵੈ। ਸੁਨ ਕਬੋਲ
ਅਰ ਸਰਪ ਬਿਖ ਜਾਵੈ। ਧਨ ਨ ਹੋਤੇ ਕਿਆ ਵੇਹ ਜੋਰੇ
।ਨਾਵੈ ਨੰਗੀ ਕਿਆ ਨਿਚੋਰੇ। ਚਤੁਰ ਨ ਹੋਇ ਮੂੜ ਕੇ ਮਨੇ।
ਜਹੰ ਨ ਆਮ ਅਰਕ ਪਰਧਾਨੇ। ਨੀਚ ਮਾਨ ਉਤਮ ਨਿ
ਰਮਾਨੇ। ਹੰਸ ਨਿੰਦੇ ਕਾਗ ਪਛਾਨੇ। ਜਥਾ ਜੋਗ ਬਿਨ ਸੋ
ਭਤ ਨਾਹੀ। ਜੈਸੇ ਮੋਤੀ ਕਾਚਨ ਮਾਹੀ। ਬਿਪਤਾ ਬਡੀ ਨ
ਨੀਚ ਸਹਾਵੈ। ਗ੍ਰਿਹੀ ਰਵਜਸ ਨਾਹੀ ਤਾਰੈ। ਆਦਰ
ਗੁਨ ਤੇ ਹੋਤ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਤੇਲ ਕੁਈ ਬਿਨ ਜਰਤਾ ਨਾਹੀ।
ਧਨ ਹੈ ਬਡੋ ਬਡੋ ਗੁਨ ਦੂਜਾ। ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਪੂ
ਜਾ। ਧਨੀ ਗੁਨੀ ਚਾਹੇ ਹੋ ਭਈਏ। ਗੁਨ ਵਿਹੂਨ ਨ ਕੋਤੋ ਭੀ
ਚਹੀਏ। ਖਡਨ ਸਹਾਇ ਤੂ ਹੋਇ ਸੁਭ ਕਾਜਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ
ਹਾਇ ਪੰਡਵ ਰਧੀਲਾ ਜਾ। ਬੀਰ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪ ਆਪ ਮੈ ਐਸੇ।
ਸਿੰਘ ਔਰ ਬਨ ਜੋਨੇ ਜੈਸੇ। ਅਖਰ ਅਖਰ ਪੜ ਹੋਇ ਪੰ
ਡਿਤਾ। ਕਦਮ ਕਦਮ ਚਲ [illegible] ਛੁਲੇ ਸਭ ਨਪ
ਰ ਕਰਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ। ਬਿਨੁ ਛਾਇ ਫਲ ਸਭ ਪਰ ਤਰਵਾਰਾ।
ਮਿਠ ਬੋਲਨ ਨਰ ਸਭ ਕੇ ਭਾਵੈ। ਜੈਸੇ ਬਾਲ ਬੋਲ ਸੁਖ ਆਵੈ
।ਭਲਾਈ ਕੀਆ ਬਿਰਥਾ ਨਹੀ ਜਾਵੈ। ਜਿਉ ਕਿਰਖ ਬੇਖਨ ਕੇ
ਬੀ ਮਿਟਾਵੈ। ਹਰਿ ਉਰ ਮਾਹਿ ਨ ਸਠ ਨਰ ਪਾਵੈ। ਧਰਨ
ਈ ਪਰਿਤ ਭੂਲਾ ਪਾਵੈ। ਸਮਰੇ ਅਪਰਕ ਜਾ ਬਰੂਪ ਬਾਧ

।ਜੀਤੇ ਹਾਰੇ ਦੋਊ ਸੁਵਾਦਾ।ਨਿਬਲ ਸੰਗ ਕਿਆ ਬਲਦੂ
ਰਾਈ।ਜੀਤੇ ਹਾਰੇ ਲਾਭੁ ਨ ਕਾਈ।ਮਿਤ ਸੰਗ ਹਸ ਰਸ
ਹੋਤ ਹੁਲਾਸਾ।ਜਿਉ ਜਲ ਮਾਹਿ ਮਿਲੇ ਪਤਾਸਾ।ਸਮਝ
ਬੋਲੀਓ ਸਭਾ ਮਝਾਰਾ।ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਦਾਰਾ।
ਬਲੀ ਜਾਬ ਨਹੀ ਬਹਸਨ ਆਇਆ।ਰੁਕਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇ
ਕਿਆ ਫਲ ਪਾਇਆ।ਸਮੇ ਸਮੇ ਕੀ ਖੇਲ ਪਿਆਰੀ।ਬਾਲ
ਖੇਲ ਅਰ ਜੋਬਨ ਨਾਰੀ।ਅਪਨੇ ਸਮੇ ਸਭੀ ਆਨੰਦਾ।ਦਿ
ਨ ਕੋ ਰਵ ਰਾਤ ਰ ਕੋ ਚੰਦਾ।ਬਡੇ ਬਿਪਤ ਭੀ ਪਰ ਉਪਕਾ
ਰੀ।ਰਾਮ ਬਭੀਖਨ ਲੰਕਾ ਜਾਰੀ।ਬਡੇ ਬਡੇ ਜੋ ਹੈਂ ਜਗ
ਮਾਹੀ।ਬਿਨਾ ਦੋਸੁ ਕੇ ਦੀਸਨ ਨਾਹੀ।ਸਕਲੰਕ ਰਵ
ਤਪਨੇ ਹਾਰਾ।ਹੀਰ ਕਠਨ ਸਿੰਧ ਸਭ ਖਾਰਾ।ਤੇ ਨਰ
ਕਿਉਂ ਕੀਏ ਭਗਵਨਾ।ਭਲਾ ਨ ਬੋਲੇ ਕਰੇ ਨ ਦਾਨਾ।ਬਿ
ਧਨੇ ਉਲਟਾ ਕਾਮ ਕਰਾਇਆ।ਨਿਰਧਨ ਸਾਧ ਅਰ ਸਠ
ਕੋ ਮਾਇਆ।ਹਾਰਿ ਚਿਤ ਤੋ ਜੇ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ।ਤੀਅ ਕੰਠ
ਮਿਲ ਹੋਇ ਨਿਲਾਜਾ।ਕੋਊ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਕੋਊ।ਐਸੇ ਕਾਜ ਜ
ਗਤ ਕਾ ਹੋਊ।ਰਾਜਾ ਭੂਰ ਭਇਆ ਅਬਚਾਰੋ।ਲਾ ਅਤਿ
ਨਿਕਟ ਨ ਹੋਂ ਅਤਿ ਨਿਆਰੇ।ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਨ ਤੇ ਭੁਰਤੇ ਰਹਿਤੇ
।ਜਾਨ ਬੂਝ ਕੇ ਕਹੂ ਨ ਕਹਿਤੇ।ਊਚ ਨੀਚ ਤੇ ਡਰਤੇ ਐਸੇ।
ਮਾਨੁਖ ਬੋਲ ਰਾਹਨ ਤੇ ਜੈਸੇ।ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਦੋਨੋ ਇਕ
ਜੀਭ ਮਾਹਿ ਬਚ ਮੀਠੇ ਕੌੜੇ।ਅਤਿ ਕਾਸੁ ਮੇ ਹੋਵੇ ਸਾਖਾ।
ਸੋ ਸਿਰ ਕੇ ਰਖ ਅਕਹਾ ਬਾ।ਜਹ ਹਾਸ ਨੇਹੀ ਤਹਿ ਮਨ

ਕਾਕ ਜਹਾਜ ਕਧੀ ਨ ਜਾਵੈ। ਉਰਨੀ ਚਰੇ ਦੇਤ ਨਗਾਰੀ
ਬਿਸਨੂ ਭ੍ਰਿਗ ਕੀ ਲਾਤ ਸਹਾਰੀ। ਦੇਖਲ ਰਹੇ ਨ ਇਕਗ੍
ਰਮਾਹੀ। ਏਕੀ ਮਿਆਨ ਦੋ ਖੰਡੇ ਨਾਹੀ। ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤ ਬਹੁ
ਦੁਖ ਦਿਖਾਵੈ। ਪੇਟ ਫਟੇ ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਖਾਵੈ। ਗਿਆਨੀ ਮਨੁ
ਖ੍ਯ ਤਤ ਬਿਚਾਰੇ। ਛਾਛ ਮਥੇ ਜਿਉਂ ਘ੍ਰਿਤ ਨਿਕਾਰੇ। ਸੁਤ ਹੋ
ਵੈ ਤੋ ਸਰਵਨ ਜੈਸਾ। ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ ਜਗਤ ਮੇ ਐਸਾ। ਬਡੇ
ਲਘੂ ਬਿਨੁ ਉਚ ਕਹਾਵੈ। ਨੀਵਂ ਛਾਬਾ ਬਹੁਤ ਖਿਤਾਵੈ। ਜ
ਗਾਬਿਆਹੋ ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੁਲਾਵੈ। ਵਹੁ ਲੂਟਾਵੈ ਤੂ ਮਜਸ ਪਾਵੈ
। ਇਕ ਏਕ ਬਿਨ ਹੋਇ ਨਿਕਾਜੋ। ਨੈ ਸੇਨਾ ਖਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਿਨਰ
ਜੋ। ਭੁਲਕੇ ਚਾਲ ਚਲਨ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨੀ। ਪੰਖੀ ਉਡੇ ਮੀਨ ਤਰ
ਪਾਣੀ। ਮਾਇਆ ਗਿਆਨ ਨਹੀ ਸਮ ਭਾਵੈ। ਦੋਨੋ ਇਆ ਸੇਜ ਨ
ਇਕ ਦਮ ਆਵੈ। ਨਰ ਬਸ ਰਹੇ ਰਮੇ ਸ ਹੋਤਾ। ਪਿਆਰੇ ਸ
ਮਨ ਗਾਰੀ ਦੇਤਾ। ਹਰਿ ਨਾਰੀ ਸੋ ਤਜੋ ਸੰਦੇਹਾ। ਰਵਨਾ ਮਹ
ਜਾਰ ਰਹਿਆ। ਮੇਲ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਮਿਲਿਆਸਾ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਦਰ
ਘਰ ਕੀਓ ਨਿਵਾਸਾ। ਗਰਭੀ ਦਰਭੀ ਸੰਤਨ ਭਾਵੈ। ਦੁਰਜੋ
ਧਨ ਕੇ ਕਤੀ ਨ ਜਾਵੈ। ਆਨ ਸਹਿਤ ਖੀਨ ਸੁਭ ਕਾਜਾ। ਜਰ
ਭਾਗੇ ਸਿਰ ਧਰ ਰਾਜਾ। ਜੈਸ ਭਾਗ ਜਿਸੈ ਮਿਲ ਜਾਨਾ। ਰੰ
ਕਨ ਮੂਰਖ ਰਾਜਨ ਪਾਨਾ। ਧਰੇ ਭਰੋਸਾ ਭਾਗ ਮਥੇਹੈ। ਸਕ
ਮਿਲ ਹੈ ਸੁਕਰ ਖੋਰੇ। ਬੋਲੋ ਸਾਚ ਕੂੜ ਕੇ ਛੋਰੋ। ਮਨ ਹਰ
ਰ ਚਰਨਨ ਮੇ ਜੋੜੋ। ਬਿੰਦ ਭਾਸ ਅਬ ਪੂਰਾ ਕੀਨਾ। ਬ
ਦੇਖ ਬੇਦ ਕਹਦੀਨਾ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜਨ ਕਾ ਦਾਸਾ

॥ਜਿਨਤੇ ਹੂਆ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥ ॥ਰਾਜਨੀਤਿ ਕਿਸੂ ੧੦੮
ਸਿੱਧਆਰਥ ਕੀ ਕਾਵਿਉਕਤਾ॥ ॥ਚਾਰੋ ਹੈਂ ਜਗ ਪਰ ੧੦੧
ਉਪਕਾਰੀ॥ਗੁਰਧਾਰਿ ਸੰਤ ਬੈਦ ਕਰਤਾਰੀ॥ਖਾਵਨਤੇ ਪ
ਰਿਰਨ ਸੁਖਦਾਈ॥ਦਾਨ ਦੇਤ ਜਗ ਮੇ ਬਡਿਆਈ॥ਦਾਨ
ਨ ਹੋਇ ਤ ਜੇ ਭਗਵਾਨਾ॥ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਨਰ ਪਸੂ ਸਮਾਨਾ॥
ਚਤੁਰ ਜੋ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਵੈ॥ਲੇਵੇ ਦਰਬ ਬਡਿਆਈ ਪ
ਵੇ॥ਮੂਰਖ ਘਰ ਕੇ ਸਭ ਸੁਖ ਤਿਆਗੇ॥ਬਾਹਰ ਸਦਾ ਪਸੂ
ਵਤ ਭਾਗੇ॥ਮੋਤੀ ਜੈਸੇ ਸਾਗਰ ਮਾਹੀ॥ਤੌ ਲੋ ਕਦਰ ਪਾਵੈਂ
ਤਾਂ ਨਾਹੀ॥ਬਨ ਧਨ ਖਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਵੇ॥ਤਬ ਵੈਰੀ ਕੇ ਮਾ
ਰਗਿਰਾਵੇ॥ਚਰਨ ਭਲਾ ਜਬ ਨਿਕਸੇ ਮੁਖ ਤੇ॥ਪਾਵੇ ਮਾਨ
ਛੂਟਵੇ ਦੁਖ ਤੇ॥ਜਗ ਤੇ ਨੁਭਤ ਸਾਥ ਛੁਟਕਾਰਾ॥ਬਲ ਤੇ
ਕੋਊ ਨ ਛੂਹਨੇ ਹਾਰਾ॥ਛੋਟਨ ਕੇ ਸੰਗ ਛੋਟੀ ਬਾਤਾ॥ਬਡੇ ਜ
ਨ ਸਾਥ ਬਡੇ ਬਖਯਾਤਾ॥ਜਗ ਮਿਲਾਪ ਜੋ ਮਿਲਹੈ ਮਾਇਅ
॥ਹੋਇ ਅਤੀਤ ਸੰਸੇ ਧਨ ਪਾਇਆ॥ਚਾਹੇ ਗੀਦੜ ਮਾਰਨ
ਜਾਈਏ॥ਸਿੰਘ ਨਕ ਸਾਮਾਨ ਬਨਾਈਏ॥ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਨੌਕ
ਰ ਧਨ ਨਾਰੀ॥ਇਹ ਪਾਂਚੋ ਬਿਨ ਬੜੀ ਖੁਆਰੀ॥ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ
ਰਹੇ ਨਿਕਾਰੇ॥ਅਰੁ ਕਬੇ ਸਭ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰੇ॥ਬੁਧਿ ਵਿਦਿਆ
ਤੇ ਧਨ ਨਹੀ ਆਵੈ॥ਜੋ ਭਾਗਨ ਮੇ ਸੋ ਆਜਵੇ॥ਬੁਧਿ ਵਿਦਿ
ਆ ਪਰ ਜੋ ਧਨ ਹੋਈ॥ਮੂਰਖ ਦਰਬ ਨ ਪਾਵੇ ਕੋਈ॥ਭਲ
ਕਰੇ ਸੋ ਭਲਾ ਕਹਾਵੇ॥ਬੁਰਾ ਕਰੇ ਸੋ ਬੁਰਾ ਸਦਾਵੇ॥ਮੰਦੇ ਦਿਨ
ਸਭ ਕਾਰਜ ਮੰਦੇ॥ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਸਭ ਕਾਜ ਅਨੰਦੇ॥ਜੈਸਾ ਹੋ

੧੧੦ ਜਗ ਕਹੀਏ ਤੈਸਾ ਦੇਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੇਵੈ ਕੈਸਾ। ਬੁਧ ਕਰੇ
ਸੁਭ ਆਸੁਭ ਕਾਜਾ। ਜਿਵੇਂ ਬਸੰਤਰ ਕਾਜ ਅਕਾਜਾ। ਬ੍ਰਿ
ਧਿਬਲ ਪਿਆਰ ਸਹਿਤ ਬਸ ਨਾਰੀ। ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਸ ਤਿਸੀ
ਕੀ ਪਿਆਰੀ। ਜੋ ਅਬ ਹੀ ਭੁਖੇ ਮਰ ਜਾਵੈਂ। ਅਬ ਕੇ ਬੋਏ ਦੇ
ਕਬ ਖਾਵੈਂ। ਕੋ ਭੁਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਭੁਨ ਕੋਈ। ਇਉਂ ਨਿਬਾਹਸ
ਰਬ ਕਾ ਹੋਈ। ਵੈਦ ਭ੍ਰਾਤੁ ਸਾਧੂ ਨਿਰਪ ਨਾਰੀ। ਇਨ ਕਾ ਬੋਲ
ਨ ਹੈ ਅਤਿਬਾਰੀ। ਜੋ ਅਵੇ ਘਰ ਨਹਿਆ ਬਨਾਵੈ। ਸੌਂਪ ਔਰ
ਕੋ ਵਹੁ ਚਲ ਜਾਵੈ। ਵੈਰ ਵਕੀਲ ਸੰਤ ਸਰਦਾਰੇ। ਘਰ ਮੇ
ਆਦਰ ਲਭ ਨ ਭਾਰੇ। ਕੰਚਨ ਕੁਚ ਦੋਨੋ ਦਿਨ ਰਾਤਾ। ਜਿਸ ਕ
ਰ ਹੋਇ ਬਿਲਵਲ ਗਾਤਾ। ਰਾਜਾ ਨਿਆਇ ਅਰ ਭ੍ਰਾਤੁ ਗਿ
ਆਨਾ। ਬੈਠ ਕਰੇ ਅਪਨੇ ਅਸਤਾਨਾ। ਪੰਧ ਨਿਤ ਕਾ ਬੁਰਾ
ਪਛਾਨੋ। ਬਨ ਕਾ ਬਾਸ ਭਲਾ ਨ ਮਾਨੋ। ਬੁਰਾ ਮੂਰਖ ਕਾ ਹਾਸ
ਭਾਈ। ਬੁਰੀ ਕਲਾ ਹਿਨੀ ਨਰ ਬਿਆਹੀ। ਬੁਰਾ ਮਿਤ ਜੋ ਨਿਤ
ਸਤਾਵੈ। ਬੁਰਾ ਪੁਤ ਜੋ ਉਲਟਾ ਜਾਵੈ। ਬੁਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਹੋ ਅਨਿ
ਆਈ। ਬੁਰੇ ਹੀ ਬੁਰਾ ਜੋ ਬੈਠ ਖਾਈ। ਯਹ ਨਰ ਤੇ ਕੁਛ ਔਰ
ਚਿਤਾਵੈ। ਕਰਤਾ ਕਛੂ ਔਰ ਕਰ ਡਾਰੇ। ਜਿਨ ਕੇ ਬਡੇ ਸਭੀ ਮ
ਰ ਜਾਵੈਂ। ਤਿਨ ਕੇ ਛੋਟੇ ਬਡੇ ਕਹਾਵੈਂ। ਬਿਛੁਰੇ ਮੀਤ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤ
ਘਟਾਵੈਂ। ਸੁਰੀਦਾ ਮਲ ਭਲੇ ਅਵੈ। ਨੀਚ ਊਚ ਜਬ ਕਸ਼ਟ
ਸਹਾਵੈਂ। ਨੀਲ ਤੇਲ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਧਾਰੇ। ਸਾਂਝੀ ਵਸਤ ਕੋਉ
ਜੋ ਹੋਈ। ਸਾਂਝਾ ਬਾਪ ਨ ਹੋਵੈ ਕੋਈ। ਭਾਈ ਹੋਇ ਤੋ ਹੋਵੈ ਐ
ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਹੁਏ ਹੈਂ ਜੈਸੇ। ਸੀਤਾ ਜੈਸੀ ਹੋਇ ਭੁਗ

ਈ।ਥੈਠੀ ਮਾਰਭਾਰ ਘਰ ਆਈ।੭। ਦਸਰਥ ਜੈਸਾ ਪਿਤਾ
ਨ ਹੋਵਗਾ। ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਜਿਸ ਰਾਮ ਵਿਜੋਗਾ। ਏਕ ਭਾਵ ਸੋ ਨਾ
ਕਸਤੂਰੀ। ਅਪਨੇ ਭੂਸਨ ਤੇ ਕੁਰਥ ਹਜੂਰੀ। ਕਸਤੂਰੀ ਕਾ
ਹੈ ਰੰਗ ਕਾਲਾ। ਗੰਧ ਦੇਖ ਸਭ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ। ਸੋਨਾ ਚਮਕ ਦਮ
ਕ ਦਿਖਲਾਵੈ। ਤੌ ਭੀ ਮਹਿੰਗੇ ਮੋਲ ਬਿਕਾਵੈ। ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ
ਖੂਬ ਸਿੰਗਾਰੀ। ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੋ ਲਾਗੇ ਪਿਆਰੀ।੮। ਜਿਉ
ਸੁਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਸੰਤ ਰਾਂਤੇ ਸੋ ਤੈ ਭੂਨ ਭੀ ਆਂਤਰਾ। ਸੰਤ ਤ
ਦੋ ਅਨੰਦ ਦਿਖਾਵੈ। ਜਬ ਪਿਛ ਵਤ ਬਜੀ ਲਲਚਾਵੈ। ਛੋਟ ਨਰ
ਅਰ ਕਾਚੀ ਨਾਰੀ। ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਸੇ ਕਰੇ ਨਧਾਰੀ। ਜਠ ਸਿਅਣੇ ਕ
ਐਸਾ ਮੇਲਾ। ਜੈਸਾ ਕੀਦਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕੇਲਾ। ਨਿਰਧਨ ਕੇ ਘਰ
ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ। ਉਸ ਕੋ ਭੀ ਹੈ ਬਡੀ ਖੁਆਰੀ। ਜਿਸ ਕੇ ਬਹੁਤੇ
ਅਸਕ ਹੋਵੈਂ। ਕਿਸਕੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਸਭ ਖੋਵੈਂ। ਬਿਨ ਭੂਖ ਕੇ
ਭੁਆਦ ਨ ਆਵੈ। ਬਿਨ ਬੁਲਾਏ ਕਦਰ ਨ ਪਾਵੈ। ਏਕ ਤਰ
ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਸਾਜੇ। ਏਕ ਹਾਥ ਕਰ ਤਾਲ ਨ ਬਾਜੇ। ਜੋ ਚਲਿਅ
ਵੇ ਤਜ ਅਭਿਮਾਨਾ। ਤਿਸ ਕਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਮਾਨਾ। ਬਹੁ
ਤ ਚਤੁਰ ਕੇ ਕਹਿਨਾ ਥੋੜਾ। ਅਸਵ ਜੈਨ ਗਧੇ ਕੋ ਕੋੜਾ।
ਥਰੇ ਕਰੈ ਸੋ ਕਰਤੂੰ ਬਲੋ। ਬੁਧਵਾਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖਾਲੋ।
ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੈ ਜੋ ਨਾਰੀ। ਸੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਕਹੀਏ ਪਿਆਰੀ
।੯। ਇਕ ਪਤਿ ਛੋਡ ਔਰ ਕੀ ਪਿਆਰੀ। ਸੋ ਨਾਰੀ ਕਹੀਏ
ਬਿਭਚਾਰੀ। ਸਠ ਪਰ ਭੂਖਨ ਬਸਤਰ ਭਾਰੀ। ਅ
ਪਵੈ ਮਭਾ ਅਨਾਰੀ। ਜੂਤਾ ਹੋਇ ਜਰੀ ਸੋ ਜਰਿਆ। ਤੋ ਭ

ਸਿਰ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨ ਧਾਰਿਆ। ਧਨ ਬਿਨ ਨਰ ਪੰਖੀ ਬਿਨ ਪ
ਰ ਕੇ। ਦੋਨੋਂ ਜੀਤੇ ਹੈਂ ਮਰ ਮਰ ਕੇ। ਨਰ ਨਾਰੀ ਬਿਨ ਘਰ ਮੇਂ ਐ
ਸੇ। ਫੂਲ ਰੰਧਾ ਬਿਨ ਹੋਵੇ ਜੈਸੇ। ਨਾਰੀ ਸੋ ਨਰ ਕੇ ਬਸ ਕਰ
ਹੈ। ਨਾਰੀ ਕੋ ਬਸ ਕਰੇ ਸੋ ਨਰ ਹੈ। ਨਰ ਬਿਨ ਘਰ ਮੇ ਐਸੇ
ਨਾਰੀ। ਜੈਸੇ ਚਾਂਦ ਬਿਨਾ ਨਿਸ ਕਾਲੀ। ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਸ
ਭ ਦੁਖ ਆਏ। ਸਾਕ ਅੰਗ ਹੋ ਗਏ ਪਰਾਏ। ਪਤਿ ਪਰਤੀਤ
ਬਨੀ ਜਿਸ ਨਰ ਕੀ। ਤਿਸ ਪਰ ਜਾਨੋ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਕੀ।
ਪਤਿ ਪਰਤੀਤ ਨਹੀ ਜਿਸ ਨਰ ਕੀ। ਸੋ ਜੀ ਜਾਨੋ ਜਗ
ਮੇ ਨਰਕੀ। ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਸਦਾ ਕਲੇਸ਼ਾ। ਤਿਸ ਤੇ ਰਹਿਨਾ
ਭਲਾ ਬਿਦੇਸਾ। ਤੰਗ ਪਾਹਿਨੀ ਹੋ ਪਗ ਮਾਹੀ। ਨੰਗਾ ਫਿ
ਰੇ ਦੋਸ਼ ਕੁਛ ਨਾਹੀ। ਘਰ ਮੇ ਹੋ ਨਾਰੀ ਬਿਬਚਾਰੀ। ਆਪ ਜ
ਇਕੇ ਕਢੇ ਨਾਰੀ। ਨਾਰੀ ਜੈਸੀ ਢਾਸੀ ਨਾਹੀਂ। ਪਰ ਸੁ ਖੰਡੇ
ਗਾਇ ਸੀ ਕੇ ਮਾਹੀ। ਧਨ ਜਾਵੇ ਤਨ ਰੋਗ ਨ ਹੋਵੇ। ਭ ਧਵ
ਨ ਕਰ ਸੋਗ ਨ ਰੋਵੇ। ਅਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਹੈ ਦੁਖ ਭਾਰਾ। ਅਧਿਕ
ਭੂਖ ਹੋਇ ਡਾਰੇ ਖਾਰਾ। ਮੂਰਖ ਭੂਖ ਭੁਲਾ ਕਮਾਵੇ। ਗ
ਧਾ ਪੇਟ ਭਰ ਲਾਤ ਲਗਾਵੇ। ਚਾਕਰ ਹੋਨ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ।
ਬਿਨਾ ਵਸੀਲੇ ਔਖੀ ਭਾਰੀ। ਜਾਹੂ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੁਲਮ ਹੈ ਤਾਂਹੂ।
ਖਿਮਾ ਸਾਬ ਹੈ ਵਿਦਿਆ ਜਾਹੂੰ। ਬੁਰਾ ਹਰ ਇਕ ਕੋ ਭੇਦ ਬ
[illegible]ਨਾ। ਕਠਨ ਪਿਆਰ ਬਿਨ ਜੀਵਨ ਜਾਨਾ। ਕੌਨ ਕਿਸੀ ਕਿ ਪਰ
ਮੇਂ ਜਾਵੇ। ਕਿਸ ਮਤ ਜੋਰੇ ਜੋਰ ਪੁਚਾਵੇ। ਆ[illegible] ਬੈਰੀ ਜ
[illegible]ਵਾ। ਇਕ ਪ[illegible]ਮੇਸ਼ ਰਾਖਨਹਾਰਾ। ਸਾਚ ਕਹੋ ਸੋ ਭੁ